

002
ΚΛΣ
ΣΤ2Β
158

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΗΣ

ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

των μαθητών της Β' τάξεως των εξαταξίων Γυμνασίων,
Ημιγυμνασίων, πρακτικών Δυκείων, άνωτέρων Παρθενα-
γωγείων και της αντίστοιχου άλλων σχολείων της μέσης
εκπαιδεύσεως.

ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ

Υπό της 'Ιερῆς Συνόδου της 'Εκκλησίας της 'Ελλάδος διά της υπ' αριθ.
2022/1377 της 22-9-1932 'Εγκριτικής 'Αποφάσεως και του 'Υπουργείου
της Παιδείας και Θρησκευμάτων διά της υπ' αριθ. 40822 της 1-8-1933.

διά μίαν πενταετίαν από το σχολικόν έτος 1933-34 έως 1937-38.

ΕΚΔΟΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

('Αντίτυπα 2,500)

'Αριθμός 'Αδείας Κυκλοφορίας	68307
	9-12-33
Τιμάται Δραχμ.	16.20
'Αξία βιβλιοσήμου »	6.10
Πρόσθετος φόρος 'Αναγκ. Δανείου	1.90
Συνολική αξία Δραχμ.	24.20

ΕΚΔΟΣΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ Ι. ΣΑΛΙΒΕΡΟΥ

ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 44 - ΑΘΗΝΑΙ

1933

ΠΑΝΤΑΖΗ ΚΩΝ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ Δ. Θ. κ. λ.

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΗΣ

ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

τῶν μαθητῶν τῆς Β' τάξεως τῶν ἐξαταξίων Γυμνασίων, Ἡμιγυμνασίων, Πρακτικῶν Λυκείων, Ἀνωτέρων Παρθεναγωγείων καὶ τῆς ἀντιστοιχοῦ ἄλλων σχολείων Μέσης Ἐκπαιδεύσεως.

Ἐγκριθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας
διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 40822 ἐγκριτ. ἀποφάσεως 1
Αὐγούστου 1933 διὰ μίαν πενταετίαν ἀπὸ τοῦ σχ.
ἔτους 1933-34 μέχρι καὶ τοῦ σχ. ἔτους 1937-38

ΕΚΔΟΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ
Ἐξεδόθη εἰς 2.500 ἀτυπία

ΕΔΩΡΗΣΑΤΟ

Κρ. Γ. Σαλιβερός

αὐξ. ἀριθ. εἰσαγ. 1615 τοῦ ἔτους 1933

ἘΚΔΟΤΙΚΟΣ Οἶκος ΧΡΙΣΤΟΥ Ι. ΣΑΛΙΒΕΡΟΥ
ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 44 - ΑΘΗΝΑΙ

1933

002
41E
ΕΤ2B
152

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Αριθ. { Πρωτ. 2022
{ Διεκπ. 1377

Αθήνησι 29 Σεπτεμβρίου 1932

Πρός

Τόν Κύριον Χρίστον Σαλίβερον, βιβλιοκότον.

Ένταυθα

Εἰς ἀπάντησιν τῆς ἀπό 2 τρέχοντος μηνὸς καὶ ἔτους αἰτήσεως ὑμῶν, δι' ἧς ὑποβάλλατε τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ πρὸς ἔγκρισιν ἀντίτυπον τῆς ὑπὸ τοῦ κ. Π. Οἰκονόμου πονηθείσης «Ἱστορίας τῆς Καινῆς Διαθήκης», Συνοδικῆ διαγνώμῃ γνωρίζομεν ὑμῖν ὅτι ὁ ἐκ τῶν Συνοδικῶν μελῶν Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πλωμαρίου διεξελθὼν, ἐντολῇ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τὸ ὡς ἄνω λόγημα, ἀπεφάνθη ὅτι οὐδὲν τὸ ἀπᾶλλον πρὸς τὰ δόγματα καὶ τὰς παραδόσεις τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας εὔρεν ἐν αὐτῷ, συνιστᾶ ὅμως ὅπως τὸ ἐν σελίδι 25 στίχος 1—4 κείμενον διορθωθῇ, ὅτι ὁ Βαπτιστὴς ὠνομάσθη οὕτω διότι κυρίως ἐβάπτισε τὸν Σωτῆρα.

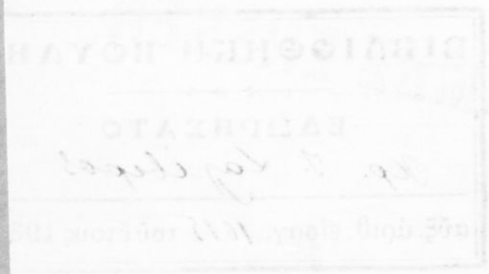
† ὁ Ἀθηνῶν Χρυσόστομος πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιεπιγραμματεὺς

Ἀρχιμ. Γερμανὸς Ρουμπάνης

(Τ. Σ)

Πάν γνήσιον ἀντίτυπον φέρει τὴν ὑπογραφήν τοῦ συγγραφέως.

ΤΜΗΜΑ Α΄.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΑΙΝΗΝ ΔΙΑΘΗΚΗΝ

1. Περὶ τῆς Ἁγίας Γραφῆς.

Ἡ Ἁγία Γραφή λέγεται τὸ σύνολον τῶν βιβλίων τῆς Παλαιᾶς καὶ τῆς Καινῆς Διαθήκης, τὰ ὁποῖα ἡ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία ἀναγνωρίζει ὡς θεόπνευστα καὶ τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦσι τὴν βάσιν τῆς πίστεως καὶ τῆς διδασκαλίας αὐτῆς.

Ἡ Ἁγία Γραφή διαιρεῖται εἰς δύο ὁμάδας βιβλίων, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μὲν μία ἀποτελεῖ τὴν Παλαιὰν Διαθήκην ἢ τὸ βιβλίον τῆς Π. Διαθήκης, ἡ δὲ ἑτέρα ἀποτελεῖ τὴν Καινὴν Διαθήκην ἢ τὸ βιβλίον τῆς Κ. Διαθήκης. Ὡστε ἕκαστον τῶν βιβλίων τούτων ἀποτελεῖται ἐκ πολλῶν βιβλίων.

2. Περὶ τῆς λέξεως «Διαθήκη».

Ἡ λέξις «Διαθήκη» σημαίνει συμφωνίαν. Διὰ τῆς διδασκαλίας τῶν βιβλίων τῆς Π. καὶ τῆς Κ. Διαθήκης γίνεται τρόπον τινὰ συμφωνία μεταξὺ τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ μὲν ἄνθρωποι ὑπόσχονται νὰ ἐκτελῶσι τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ, ὁ δὲ Θεὸς νὰ προστατεύῃ αὐτούς.

Λέγεται δὲ τὸ μὲν ἓν μέρος τῆς Ἁγ. Γραφῆς Παλαιὰ Διαθήκη, διότι περιλαμβάνει τὴν πρώτην συμφωνίαν τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων, τὴν διὰ τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου ἐκτιθεμένην καὶ διὰ τῶν διδασκαλιῶν τῶν προφητῶν καὶ τῶν ἄλλων θεοπνεύστων ἀνδρῶν, μέχρι τῆς γεννήσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τὸ δὲ δεύτερον μέρος τῆς

Ἁγίας Γραφῆς λέγεται Καινὴ Διαθήκη, διότι περιλαμβάνει τὴν νέαν συμφωνίαν τοῦ Θεοῦ μετὰ τῶν ἀνθρώπων, τὴν ὁποίαν ἐδίδαξεν ὁ Χριστός, καὶ οἱ ἀπόστολοι αὐτοῦ.

Ἡ Π. Διαθήκη εἶνε τὸ ἱερὸν βιβλίον τῆς Ἰουδαϊκῆς θρησκείας, ἀλλ' ἐπειδὴ ἀνεγνώρισε καὶ συνεπλήρωσεν αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς Χριστός, διὰ τοῦτο καὶ ἡ Χριστιανικὴ θρησκεία παραδέχεται αὐτὴν ὡς ἓν τῶν ἱερῶν τῆς βιβλίων.

Οἱ Ἑβραῖοι ὀνομάζουσι τὴν Π. Διαθήκην *Νόμον*. Ἀποτελεῖται δὲ αὕτη ἐκ 49 διαφόρων βιβλίων, περὶ τῶν ὁποίων γίνεται λόγος εἰς τὴν Ἱστορίαν τῆς Π. Διαθήκης.

3. Περὶ τῆς Καινῆς Διαθήκης.

Ἡ Καινὴ Διαθήκη ἀποτελεῖται ἐξ εἴκοσιν ἐπτὰ διαφορῶν βιβλίων, τὰ ὁποῖα εἶνε τὰ ἑξῆς: α') τὰ τέσσαρα Εὐαγγέλια, β') αἱ Πράξεις τῶν Ἀποστόλων (ἓν βιβλίον), γ') αἱ εἴκοσι μία ἐπιστολαὶ τῶν Ἀποστόλων καὶ δ') ἡ Ἀποκάλυψις τοῦ Ἰωάννου. (1)

Τὰ βιβλία ταῦτα τῆς Κ. Διαθήκης δυνάμεθα νὰ διαιρέσωμεν εἰς Ἱστορικά, Διδακτικὰ καὶ Προφητικά.

Ἱστορικά εἶνε τὰ τέσσαρα Εὐαγγέλια, τὰ ὁποῖα εἶνε καὶ διδακτικά, καὶ αἱ Πράξεις τῶν ἀποστόλων.

Διδακτικὰ εἶνε αἱ ἐπιστολαὶ τῶν ἀποστόλων. Προφητικὸν δὲ εἶνε ἡ Ἀποκάλυψις τοῦ Ἰωάννου.

Ἐκ τῶν Ἱστορικῶν βιβλίων τῆς Καινῆς Διαθήκης παραλαμβάνομεν τὴν Ἱστορίαν αὐτῆς, τὴν ὁποίαν ἐκθέτομεν εἰς τὸ παρὸν βιβλίον «Ἱερὰ Ἱστορία τῆς Καινῆς Διαθήκης».

(1) Τὰ βιβλία τῆς Καιν. Διαθήκης ἔγραψαν οἱ ἑξῆς :

α') Ἐκ τῶν Εὐαγγελίων ἓν ἔγραψεν ὁ Ματθαῖος, ἓν ὁ Μάρκος, ἓν ὁ Λουκᾶς καὶ ἓν ὁ Ἰωάννης, οἵτινες λέγονται Εὐαγγελισταί.

β') Τὰς πράξεις τῶν Ἀποστόλων ἔγραψεν ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς.

γ') Ἐκ τῶν ἐπιστολῶν τῶν Ἀποστόλων δέκα τέσσαρας ἔγραψεν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, δύο ὁ Ἀπόστολος Πέτρος, τρεῖς ὁ Ἀπόστολος καὶ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, μίαν ὁ Ἰάκωβος καὶ μίαν ὁ Ἰούδας. Αἱ τελευταῖαι ἐπτὰ λέγονται καθολικαί.

δ') Τὴν δὲ Ἀποκάλυψιν ἔγραψεν ὁ Ἰωάννης.

4. Διαίρεσις τοῦ βιβλίου.

Τὸ παρὸν βιβλίον διαιροῦμεν Α') εἰς τὴν Εἰσαγωγὴν, Β') εἰς τὴν κυρίως Ἱστορίαν τῆς Κ. Διαθήκης καὶ Γ') εἰς Ἱστορικὰς Περικοπὰς ἐκ τῶν Εὐαγγελίων περὶ τοῦ βίου τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Παρατίθενται δὲ καὶ τινες ὕμνοι, σχετικοὶ πρὸς τινὰς περικοπὰς.

Τὴν κυρίως Ἱστορίαν τῆς Κ. Διαθήκης διαιροῦμεν εἰς τὰ ἑξῆς ἕξι μέρη, Α' περὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἧτοι ἀπὸ τῆς γεννήσεως μέχρι τῆς βαπτίσεως αὐτοῦ, Β' περὶ τῆς ἐνάρξεως τοῦ Δημοσίου βίου τοῦ Σωτῆρος, Γ' περὶ τῶν θαυμάτων τοῦ Σωτῆρος, Δ' περὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ Σωτῆρος, Ε' περὶ τῶν τελευταίων ἡμερῶν καὶ τῶν παθῶν τοῦ Σωτῆρος, ΣΤ' περὶ τῆς ἀναστάσεως καὶ τῶν μέχρι τῆς ἀναλήψεως αὐτοῦ γεγονότων.

Ἄλλὰ πρὶν ἐκθέσωμεν τὴν Ἱστορίαν τῆς Κ. Διαθήκης εἶνε σκόπιμον νὰ ἐξετάσωμεν τὴν θρησκευτικὴν καὶ ἠθικὴν κατάστασιν τῶν λαῶν κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Χριστοῦ.

Β. Θρησκευτικὴ καὶ ἠθικὴ κατάστασις τῶν λαῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Διὰ νὰ ἴδωμεν τὴν θρησκευτικὴν καὶ ἠθικὴν κατάστασιν τῶν λαῶν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Χριστοῦ, πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν πρῶτον μὲν τὴν κατάστασιν τῶν ἐθνικῶν λαῶν (ἢ εἰδωλολατρῶν), δεύτερον δὲ τὴν κατάστασιν τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ· ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην οἱ κάτοικοι τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κράτους ἐχωρίζοντο εἰς δύο θρησκευτικὰς μερίδας, τοὺς εἰδωλολάτρας καὶ τοὺς Ἰουδαίους.

α') Θρησκευτικὴ καὶ ἠθικὴ κατάστασις τῶν ἐθνικῶν.

Ἐὰν ἐξετάσωμεν τὴν θρησκευτικὴν κατάστασιν τῶν ἐθνικῶν λαῶν τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κράτους καὶ ἰδίως τῶν Ῥω-

Σημ. Ἐπὶ τῶν ἱστορικῶν παραγράφων τοῦ βιβλίου, ὑπάρχουσι, δι' αὐξήσαντος ἀριθμοῦ, παραπομπαὶ εἰς τὰς σχετικὰς εὐγγελικὰς περικοπὰς τοῦ Γ' τμήματος τοῦ βιβλίου, τὸ ὁποῖον ἐτέθη ἐν εἰδει παραοτήματος χάριν τῆς εὐκολίας τῶν μαθητῶν πρὸς ἀνάγνωσιν αὐτῶν ἐκ τοῦ χειμένου τῶν εὐαγγελίων, ὡς τὸ πρόγραμμα τοῦ Ὑπουργείου ὁρίζει.

μαίων. θά ἴδωμεν ὅτι ἐβασίλευε παρ' αὐτοῖς τελεία ἀπιστία καὶ ἀδιαφορία θρησκευτικὴ καὶ ὡς ἐκ τούτου ἠθικὴ κατάπτωσης καὶ παραλυσιᾶ. Αἷτια τῆς τοιαύτης καταστάσεως ἦσαν τὰ ἑξῆς:

1) *Ἡ κοσμοκρατία τῶν Ῥωμαίων*, ἣτις παρέσχε πολλὰ πλοῦτη εἰς αὐτοὺς καὶ τοὺς ὤθησεν εἰς βίον ἀπολαύσεως, σπατάλης καὶ ἡδονῆς, ὡς καὶ ἡ ἐσωτερικὴ τοῦ κράτους ἀνωμαλία, ἐκ τῶν συγκρούσεων καὶ τῶν διαρκῶν πολέμων τῶν Ῥωμαίων πρὸς ξένους λαοὺς καὶ μεταξὺ τῶν διαφόρων μερίδων διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἐξουσίας. Ἡ δὲ σκληρότης τῶν ἐκάστοτε κρατούντων καὶ τῶν αὐτοκρατόρων τῆς Ῥώμης κατέστησε τοὺς τυραννουμένους λαοὺς εὐτελεῖς κόλακας τῶν ἰσχυρῶν καὶ ἀδιαφόρους διὰ πᾶσαν ἀρετὴν. Ἡ κατάστασις αὕτη ἔκαμε τοὺς λαοὺς νὰ θεωρήσωσιν ὡς μόνην ἀρετὴν ἐν τῷ κόσμῳ καὶ τὸν μόνον σκοπὸν τοῦ ἀνθρωπίνου βίου τὴν ὑλικὴν ἰσχύν καὶ βίαν καὶ τὴν ὑλικὴν ἀπόλαυσιν. Πρὸς τοῦτο ἐκολάκευον πάντα ἰσχυρὸν καὶ οὐδόλως ἐδίσταζον νὰ θεοποιῶσι τοὺς αὐτοκράτορας τῆς Ῥώμης καὶ νὰ προσφέρωσι πρὸς αὐτοὺς θυσίας.

2) *Οἱ θεοὶ τῶν ἐθνικῶν*, οἵτινες ἦσαν προσωποποιήσεις διαφόρων φυσικῶν ὄντων καὶ φαινομένων τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου μεθ' ὅλων τῶν ἀνθρωπίνων ἀτελειῶν καὶ κακιῶν (μίσους, φθόνου, ἐκδικητικότητος κ. λ.).

Διὰ τοῦτο δὲν ἦτο δυνατόν νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὡς πρότυπα ἠθικοῦ καὶ ἐναρέτου βίου, ἀλλὰ μᾶλλον βίου ἀνηθικοῦ, ἐπιζητοῦντος τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν σαρκικῶν μόνον ἀναγκῶν καὶ ἐπιθυμιῶν. Ὡς ἐκ τούτου οἱ ἄνθρωποι ἐγίνοντο ἄδικοι, ἄρπαγες, σκληροὶ πρὸς τοὺς ἀσθενεστέρους, ἐγωῖσταὶ καὶ ἀκόλαστοι.

3) *Αἱ διδασκαλῖαι πλείστων φιλοσοφικῶν συστημάτων*, αἵτινες συνεκρούοντο πρὸς ἀλλήλας καὶ ἡρνοῦντο καὶ αὐτὴν τὴν βᾶσιν τῆς θρησκείας, τὴν ὑπαρξιν δηλαδὴ τοῦ Θεοῦ, κατέστησαν τοὺς ἐθνικοὺς λαοὺς ἀδιαφόρους ἐντελῶς διὰ τὴν θρησκευτικὴν αὐτῶν πίστιν καὶ περιώρισαν αὐτοὺς μόνον εἰς τὴν ἀπλὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐξωτερικῶν τύ-

πων τῆς λατρείας. Διότι ἐκ τῶν φιλοσόφων τῆς ἀρχαιότητος, ἄλλοι μὲν ἐδίδασκον τὴν ὑπαρξιν Θεοῦ ἢ θεῶν, τὴν δημιουργίαν τοῦ κόσμου καὶ τῶν ἀνθρώπων ὑπ' αὐτῶν καὶ τὴν ὑπὲρ αὐτῶν πρόνοιαν τῶν θεῶν. Ἄλλοι ἐδίδασκον ὅτι οἱ θεοὶ μετὰ τὴν δημιουργίαν, οὐδόλως ἐνδιεφέροντο ὑπὲρ τοῦ κόσμου καὶ ἄλλοι ἐδίδασκον τὴν ἀθεΐαν, μὴ παραδεχόμενοι τὴν ὑπαρξιν τοῦ Θεοῦ.

Τοιοιουτρόπως αἱ διάφοροι διδασκαλαὶ αὗται συγκρούοντο μεταξύ των, οἱ ὁπαδοὶ των διεφώνουν καὶ ὁ λαὸς ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐγένετο ἀδιάφορος πρὸς τὴν ἐθνικὴν θρησκείαν καὶ ἄπιστος. Ἐναντι δὲ τῶν διαφόρων φιλοσοφικῶν συστημάτων, τὰ ὁποῖα παρουσιάσθησαν ἐναντίον της, οὐδὲν ἠδύνατο νὰ ἀντιτάξῃ ἡ ἐθνικὴ θρησκεία. Διότι στηριζομένη ἐπὶ τῆς μυθολογίας, δὲν εἶχεν οὐδὲν ἠθικὸν οὐδὲ λογικὸν περιεχόμενον, τὸ ὁποῖον νὰ προβάλῃ εἰς τὰς ἐπιθέσεις ταύτας, ἐπειδὴ οὔτε ἠθικὰς διδασκαλίας καὶ πρότυπα εἶχεν, ὥστε νὰ ἱκανοποιῇ τὰς ἠθικὰς ἀπαιτήσεις τῶν ἀνθρώπων, οὔτε αἱ πολυθεϊστικαὶ αὐτῆς ἰδέαι ἱκανοποιοῦν τὴν λογικὴν αὐτῶν. Ἐνεκα λοιπὸν τούτων οἱ ἐθνικοὶ λαοὶ εἶχον καταπέσει τελείως εἰς θρησκευτικὴν ἀμφιβολίαν, ἀδιαφορίαν καὶ ἀπιστίαν καὶ εἰς ἠθικὴν παρακμὴν, ἥτις εἶνε ἀποτέλεσμα τῆς ἀπιστίας. Ἡ δὲ λατρεία αὐτῶν ἐγένετο διὰ θυσιῶν ζώων καὶ πραγμάτων ἐντελῶς τυπικῶς.

Ἡ κατάστασις αὕτη τῶν ἐθνικῶν καὶ μάλιστα τῶν κρατούντων τοῦ κόσμου τότε Ῥωμαίων, ἐπέδρα καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων λαῶν καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν ὑπ' αὐτῶν κατεχομένων, μεταξύ τῶν ὁποίων ἦτο καὶ ὁ Ἰουδαϊκὸς λαός.

β') Ἡ θρησκευτικὴ καὶ ἠθικὴ κατάστασις τῶν Ἰουδαίων.

Ἐὰν ἐξετάσωμεν τὴν θρησκευτικὴν κατάστασιν τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ, κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν τὰ ἑξῆς.

Ὁ Ἰουδαϊκὸς λαός ἦτο ὁ μόνος μονοθεϊστικὸς λαός. Οὗτος πιεζόμενος ὑπὸ τῶν κατακτητῶν τοῦ Ῥωμαίων διὰ βαρυντάτων φόρων καὶ αὐθαιρεσιῶν, ἐπόθει τὴν ἐλευθερίαν του. Ἐμίσει δὲ τοὺς κατακτητὰς του καὶ τὸ κατ' αὐ-

των μῖσος μετετράπη εἰς μῖσος κατὰ παντός ξένου. Ἡ κατάστασις αὕτη ὤθησε τὸν Ἰουδαϊκὸν λαὸν νὰ προσκολληθῆ περισσότερον εἰς τὰς πατρίους αὐτοῦ παραδόσεις καὶ θρησκευτικὰς τελετάς, τῶν ὁποίων τὴν ἐξωτερικὴν ἐκπλήρωσιν ἐθεώρει ὡς τὴν μόνην ἀναγκαίαν καὶ θεάρεστον. Εἰς τοῦτο ὠθεῖτο καὶ ὑπὸ τῆς μερίδος τῶν Φαρισαίων.

Καὶ μεταξὺ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ ὑπῆρχον διάφοροι θρησκευτικαὶ μερίδες, αἱ ὁποῖαι διεφώνουν εἰς πλεῖστα θρησκευτικὰ ζητήματα τῆς Ἰουδαϊκῆς θρησκείας. Ἡ διαφορῶν αὕτη τῶν μερίδων τούτων συνετέλει εἰς τὴν θρησκευτικὴν καὶ ἠθικὴν ἀδιαφορίαν τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ καὶ τὸν ὥθει εἰς τὴν ἀπλὴν ἐξωτερικὴν ἐκτέλεσιν τῶν θρησκευτικῶν τύπων οὐχὶ δὲ εἰς τὴν πραγματικὴν ψυχικὴν βελτίωσιν καὶ ἐξύψωσιν αὐτοῦ.

Καὶ ἡ λατρεία τῆς Ἰουδαϊκῆς θρησκείας γινομένη διὰ θυσιῶν ζώων καὶ πραγμάτων, ἀπέβη ἐντελῶς τυπικὴ καὶ ἄνευ ἐσωτερικῆς ἀνάγκης τοῦ τελούντος αὐτήν.

Ἐκ τῶν διαφόρων τούτων θρησκευτικῶν μερίδων αἱ σπουδαιότεραι ἦσαν 1) ἡ τῶν Φαρισαίων, 2) ἡ τῶν Σαδδουκαίων καὶ 3) ἡ τῶν Ἑσσαίων.

6. Περὶ Φαρισαίων, Σαδδουκαίων καὶ Ἑσσαίων.

Αἱ σπουδαιότεραι μερίδες, αἱ ὁποῖαι ἐπέδρων ἐπὶ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ ἦσαν ἡ μερίς τῶν Φαρισαίων, τῶν Σαδδουκαίων καὶ τῶν Ἑσσαίων.

I. Ἡ Μερίς τῶν Φαρισαίων. Οἱ Φαρισαῖοι ἀπετέλουν τὴν συντηρητικὴν μερίδα τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ, ἥτις ἐπεδίωκε τὴν ἐκδίωξιν τῶν Ῥωμαίων ἐκ τῆς Παλαιστίνης. Ὡκ ἐκ τούτου ἡ μερίς αὕτη εἶχε καὶ πολιτικὸν χαρακτήρα, ἦτο ἡ ἐθνικιστικὴ μερίς τῶν Ἰουδαίων. Διὰ τοῦτο οἱ Φαρισαῖοι ἀπῆτουν παρὰ τοῦ λαοῦ τυφλὴν προσκόλλησιν εἰς τὰ πάτρια ἤθη, εἰς τὰς θρησκευτικὰς παραδόσεις καὶ εἰς τοὺς ἐξωτερικοὺς τύπους τῆς Ἰουδαϊκῆς λατρείας, θρησκευτικὸν φανατισμὸν καὶ μῖσος κατὰ παν-

τὸς ξένου καὶ ἰδίως κατὰ τῶν Ῥωμαίων. Οὐδόλως δὲ ἐν-
διεφέροντο διὰ τὴν ἠθικὴν καὶ ψυχικὴν βελτίωσιν καὶ ἐξύ-
ψωσιν τοῦ λαοῦ. Αὐτοὶ δὲ οἱ ἴδιοι ἔδιδον τὸ παράδειγμα,
πράττοντες πάντα πρὸς τὸ θεαθῆναι καὶ οὐχὶ ἐξ ἐσωτε-
ρικῆς ἀνάγκης καὶ ἀγάπης πρὸς τὴν ἀρετὴν. Διὰ τὴν ἐπι-
δεικτικότητά δὲ αὐτῶν ταύτην ἐλέγχονται σκληρῶς ὑπὸ
τοῦ Χριστοῦ. Τόσον δὲ ἀπεστρέφοντο τοὺς ξένους καὶ
τοὺς ἀντιφρονούντας πρὸς αὐτούς, ὥστε ἀπέφευγον αὐ-
τοὺς ὡς μεμολυσμένους καὶ δὲν ἐπλησίαζον. Διὰ τοῦτο
ὠνομάσθησαν Φαρισαῖοι, δηλαδὴ κεχωρισμένοι (λεξ.
Ἑβρ.). Μετὰ τῶν Φαρισαίων συνέπραττον οἱ *γραμματεῖς*
ἢ νομικοὶ καλούμενοι. Οὗτοι ἦσαν οἱ ἑρμηνευταὶ τοῦ Μω-
σαϊκοῦ Νόμου καὶ μετεῖχον τοῦ συνεδρίου μετὰ τῶν ἀρ-
χιερέων καὶ πρεσβυτέρων. Οὗτοι διέστρεφον τὸν Νόμον
χάριν τῶν συμφερόντων αὐτῶν ἢ τῆς μερίδος των καὶ διὰ
τοῦτο ἠλέγχοντο σκληρῶς ἐπὶ τοῦ Χριστοῦ. Ἡ μερίς αὐ-
τῶν Φαρισαίων καὶ Γραμματέων ἦτο ἡ πολυπληθεστέ-
ρα καὶ ἐπεβάλλετο ἐπὶ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ.

2. *Οἱ Σαδδουκαῖοι.* Οὗτοι ὠνομάζοντο τοιοῦτοτρόπως
ἐκ τοῦ ἀρχηγοῦ αὐτῶν Σαδδώκ καὶ διέφερον τῶν Φαρι-
σαίων καὶ ὡς πρὸς τὰς θρησκευτικὰς των πεποιθήσεις
καὶ ὡς πρὸς τοὺς πολιτικούς των σκοπούς. Οὗτοι ἀπέρρι-
πτον τὴν παράδοσιν καὶ ἐδέχοντο μόνον τὴν Ἀγίαν Γρα-
φήν τῆς Π. Διαθήκης, ἀπέρριπτον τὰς διδασκαλίας περὶ
τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν καὶ τῆς ὑπάρξεως ἀγγέλων,
τὰς ὁποίας ἐδέχοντο οἱ Φαρισαῖοι.

Ὡς πρὸς τὰ πολιτικὰ των φρονήματα, οὗτοι ἦσαν φί-
λοι τῶν Ῥωμαίων καὶ τοῦ βασιλέως Ἡρώδου καὶ διὰ
τοῦτο ἐκαλοῦντο καὶ Ἡρωδιανοί. Ἀπετέλουν δηλαδὴ οὗ-
τοι τὸ Ῥωμαϊόφιλον κόμμα τῶν Ἰουδαίων. Οἱ Σαδδου-
καῖοι συνήθως ἀνῆκον εἰς τὴν πλουσίαν τάξιν καὶ τὸ συμ-
φέρον των ἐπέβαλλεν εἰς αὐτοὺς νὰ εἶνε νομοταγεῖς κα-
ὶ φίλοι τῶν κρατούντων Ῥωμαίων, ἵνα ἀταράχως ἀπολαύω-
σι τῶν ἀγαθῶν τοῦ πλοῦτου των. Οὗτοι ἐμορφοῦντο δι-
Ἑλληνικῆς παιδείας καὶ ἐκλινον μᾶλλον πρὸς τοὺς ἐπι-
κουρεῖους φιλοσόφους τῶν ἐθνικῶν, τῶν ὁποίων τὰς ἀρ-

χὰς περὶ ὑλιστικῆς ἀπολαύσεως τοῦ βίου ἠσπάζοντο. Οἱ Σαδδουκαῖοι ὡς φίλοι τῶν Ῥωμαίων ὑπεστηρίζοντο καὶ ἐπροστατεύοντο ὑπ' αὐτῶν.

3. Οἱ Ἑσσαῖοι. Οὗτοι ἀπετέλουν ἄλλην θρησκευτικὴν μερίδα, ἣτις ἐνεφανίσθη ἕνεκα θρησκευτικῶν διωγμῶν. Οὗτοι ἀπεσύροντο εἰς τὴν ἔρημον καὶ ἐκεῖ ἔζων βίον ἀσκητικόν. Κατατασσόμενοι εἰς τὸ τάγμα αὐτῶν, κατεγίνοντο εἰς τὴν γεωργίαν, εἰς τὴν θεραπευτικὴν ἰδιότητα τῶν βοτάνων καὶ εἰς τὴν ἰατρικὴν. Διὰ τοῦτο ὠνομάζοντο Ἑσσαῖοι, δηλαδὴ θεραπευταὶ (λέξι. Συροχαλδαϊκή).

Οὗτοι, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς Σαδδουκαίους καὶ τοὺς Φαρισαίους, ἦσαν εὐσεβεῖς, φιλόανθρωποι, δίκαιοι καὶ ἐν γένει ἐνάρετοι. Ἀπέφευγον τὸν ὄρκον, ἀπαξ μόνον ὀρκιζόμενοι, ὅταν ἐγίνοντο μέλη τοῦ τάγματός των. Τοὺς Ἑσσαίους δυνάμεθα νὰ τοὺς παραβάλωμεν κατὰ τι πρὸς τοὺς στωϊκοὺς φιλοσόφους τῶν ἐθνικῶν.

Αὗται ἦσαν αἱ κυριώτεραι θρησκευτικαὶ μερίδες τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, αἵτινες, ἕνεκα τῆς διαφορᾶς τῆς διδασκαλίας των, ἐπέδρων κακῶς ἐπὶ τῆς θρησκευτικῆς καὶ ἠθικῆς καταστάσεως τοῦ λαοῦ, γεννῶσαι παρ' αὐτῷ τὴν θρησκευτικὴν ἀδιαφορίαν, τὴν ἀπιστίαν καὶ τὴν κατὰ τύπους μόνον εὐσέβειαν αὐτοῦ.

ΤΜΗΜΑ Β΄.

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΜΕΡΟΣ Α΄.

Ο ΙΔΙΩΤΙΚΟΣ ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΗΤΟΙ ΑΠΟ ΤΗΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΒΑΠΤΙΣΕΩΣ ΑΥΤΟΥ

γ. Ὁ Ζαχαρίας καὶ ἡ Ἐλισάβετ.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐβασίλευεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν ὁ Ἡρώδης ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς Ῥωμαϊκῆς ἀρχῆς, ἔζη εἰς τινὰ πόλιν αὐτῆς εἰς ἱερεὺς ὀνομαζόμενος Ζαχαρίας μετὰ τῆς συζύγου αὐτοῦ Ἐλισάβετ. Καὶ οἱ δύο ἦσαν εὐσεβεῖς καὶ δίκαιοι, ἀλλ' εἶχον μεγάλην λύπην διότι δὲν εἶχον ἀποκτήσει τέκνον, ἐπειδὴ ἡ Ἐλισάβετ ἦτο στεῖρα, οὐδὲ ἠλπίζον πλέον νὰ ἀποκτήσωσι, διότι καὶ οἱ δύο εἶχον φθάσει εἰς πολὺ μεγάλην ἡλικίαν. Ἐν τούτοις παρεκάλουν τὸν Θεὸν νὰ τοὺς ἔδιδε τέκνον, ἵνα μὴ φέρωσι τὸ ὄνειδος τῆς ἀτεκνίας, ὡς ἔθεωρεῖτο αὕτη παρ' Ἑβραίοις.

Μίαν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Ζαχαρίας ἦτο ἐντὸς τοῦ ναοῦ διὰ νὰ θυμιάσῃ, εἶδεν ἄγγελον, ὁ ὁποῖος εἶπε πρὸς αὐτόν·

«Μὴ φοβοῦ, Ζαχαρία, διότι ἡ δέησίς σου εἰσηκούσθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ θὰ ἀποκτήσης υἱόν, τὸν ὅποιον θὰ ὀνομάσῃς Ἰωάννην. Οὗτος θὰ γίνῃ μέγας μεταξύ τοῦ λαοῦ του, προφήτης καὶ πολλοὺς θὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ».

Ὁ Ζαχαρίας ὅμως ἐδυσπίστησεν εἰς τοὺς λόγους τοῦ ἀγγέλου, ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς καὶ ἡ σύζυγός του Ἐλισάβετ ἦσαν πλέον γέροντες.

Τότε ὁ ἄγγελος εἶπε πρὸς αὐτόν· ἐγὼ εἶμαι ὁ ἄγγελος Γαβριήλ· ἐπειδὴ δὲ ἐδυσπίστησας εἰς τοὺς λόγους μου, ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης θὰ μείνῃς ἄλαλος μέχρι τῆς ἡμέρας, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἐκπληρωθῶσι πάντα ὅσα εἶπον πρὸς σέ».

Πράγματι ὁ Ζαχαρίας ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης δὲν ἠδύνατο νὰ ὁμιλήσῃ· ὁ δὲ λαὸς ἔξω ἠπόρει ἐπειδὴ ὁ Ζαχαρίας ἐβράδυνε νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τοῦ ναοῦ. Ὅταν δὲ ἐξῆλθε καὶ ἀντελήφθησαν ὅτι ἦτο ἄλαλος, ἐνόησαν ὅτι εἶδεν ὀπτασίαν ἐν τῷ ναῷ καὶ ἐφοβήθη.

Ὅταν ἐτελείωσαν αἱ ἡμέραι τῆς ἐφημερίας τοῦ Ζαχαρίου, ἀπῆλθεν οὗτος εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ καὶ διέμενον ἐκεῖ κωφάλαλος. Πάντες δὲ ἐθαύμαζον διὰ τοῦτο.

8. Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου.

Μετὰ ἕξ μῆνας ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ ἀγγέλου εἰς τὸν Ζαχαρίαν, ὁ ἴδιος ἄγγελος Γαβριήλ παρουσιάσθη εἰς τὴν εὐσεβῆ καὶ ἐνάρετον Παρθένον Μαρίαν, ἡ ὁποία ἔζη εἰς τὴν πόλιν Ναζαρέτ τῆς Γαλιλαίας, ὅπου εἶχεν μνηστευθῆ μετὰ τοῦ τέκτονος Ἰωσήφ, ἐκ τοῦ γένους Δαβίδ.

Μόλις εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκόν της εἶπε πρὸς αὐτήν· «Χαίρε, κεχαριτωμένη· ὁ Κύριος μετὰ σοῦ· εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν.» Ἡ Παρθένος μόλις ἤκουσε τοὺς λόγους τούτους καὶ εἶδε τὸν ἄγγελον ἐφοβήθη πολὺ καὶ ἐσκέπτετο τί νὰ ἐσήμαινεν ὁ χαιρετισμὸς οὗτος. Τότε ὁ Γαβριήλ λέ-

γει πρὸς αὐτήν. Μὴ φοβοῦ, Μαριάμ, διότι ἔχεις χάριν παρὰ τῷ Θεῷ· θὰ γεννήσης υἱόν, τὸν ὅποιον θὰ ὀνομάσης Ἰησοῦν. Οὗτος θὰ γίνῃ μέγας καὶ θὰ ὀνομασθῇ υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ θὰ βασιλεύῃ αἰωνίως ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων.

Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου.

Εἰς τοὺς λόγους τούτους ἡ Παρθένος ἀπήντησε καὶ εἶπε. Πῶς θὰ γίνῃ τοῦτο; ὁ δὲ ἄγγελος εἶπε «Πνεῦμα Ἅγιον θὰ ἔλθῃ ἐπὶ σέ καὶ δύναμις Θεοῦ. Διὰ τοῦτο τὸ γεννηθὸς ἄνθρωπος θὰ ὀνομασθῇ υἱὸς Θεοῦ». Ἴνα ἀποδείξῃ ὁ ἄγγελος εἰς τὴν Παρθένον ὅτι πάντα εἶναι δυνατὰ παρὰ

τῷ Θεῷ, εἶπεν εἰς αὐτὴν ὅτι καὶ ἡ συγγενῆς της Ἐλισάβετ, καίτοι γραῖα, θὰ γεννήσῃ υἱόν, διότι ἠθέλησεν ὁ Θεός. Τότε ἡ Παρθένος Μαριάμ εἶπεν, «ἰδοὺ ἡ δούλη Κυρίου, ἄς γίνῃ κατὰ τὸν λόγον σου». Ὁ δὲ ἄγγελος ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτῆς.

Τὸ γεγονός τοῦτο τῆς καλῆς ἀγγελίας τοῦ ἀγγέλου πρὸς τὴν Παρθένον περὶ τῆς γεννήσεως τοῦ Ἰησοῦ, τοῦ Σωτῆρος τοῦ κόσμου, ὀνομάζομεν Εὐαγγελισμόν τῆς Θεοτόκου, ἡ δὲ ἐκκλησία ἡμῶν ἐορτάζει αὐτὸν τὴν 25 Μαρτίου ἐκάστου ἔτους, καὶ τὴν Παρθένον Μαρίαν ὀνομάζει Θεοτόκον.

9. Ἐπίσκεψις τῆς Θεοτόκου πρὸς τὴν Ἐλισάβετ.

Μετὰ τινὰς ἡμέρας ἀπὸ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, ἡ Παρθένος Μαρία ἦλθε πρὸς τὴν Ἐλισάβετ, ἵνα ἐπισκεφθῇ αὐτὴν. Ἡ δὲ Ἐλισάβετ, μόλις εἶδε μακρόθεν τὴν Μαρίαν, φωτισθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, εἶπε πρὸς αὐτὴν μεφωνήν μεγάλην, «Εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξὶ καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου· πῶς δὲ συνέβη τοῦτο, ὥστε νὰ ἔλθῃ ἡ μήτηρ τοῦ Κυρίου μου πρὸς ἐμέ;»

Ἡ δὲ Παρθένος πρὸς ταῦτα ἀπήντησεν. «Ἄς εἶναι εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος ἐπέβλεψεν ἐπὶ τῆς ταπεινῆς δούλης αὐτοῦ καὶ ἀπὸ σήμερον θὰ μὲ εὐλογοῦν πᾶσαι αἱ γενεαί.» Ἔμεινε δὲ πλησίον τῆς συγγενοῦς της Ἐλισάβετ περίπου τρεῖς μῆνας καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Ναζαρέτ.

10. Ἡ Γέννησις τοῦ Ἰωάννου.

Ὅταν ἦλθεν ὁ καιρὸς διὰ τὸν τοκετόν της, ἡ Ἐλισάβετ ἐγέννησεν ἄρρεν, οἱ δὲ συγγενεῖς καὶ φίλοι ἤρχοντο νὰ συγχαρῶσι τοὺς γονεῖς τοῦ παιδίου, οἱ ὁποῖοι ἐχάρησαν πολὺ διὰ τὴν ἀπόκτησιν τέκνου.

Ὁ Ζαχαρίας ὅμως ἔμενε κωφάλαλος. Ὅταν ἦλθεν ἡ ὄγδοη ἡμέρα ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ παιδίου, οἱ συγγενεῖς καὶ φίλοι συνεκεντρώθησαν, ὥπως δώσωσι τὸ ὄνο-

μα εἰς τὸ παιδίον, κατὰ τὰ ἔθιμα τῶν Ἑβραίων. Ὅταν ἠρωτήθη ἡ Ἐλισάβητ ποῖον ὄνομα θὰ δοθῇ, αὕτη εἶπεν ὅτι τὸ παιδίον θὰ ὀνομασθῇ Ἰωάννης. Ἐξεπλάγησαν πάντες διὰ τοῦτο, ἐπειδὴ ἐγνώριζον ὅτι οὐδεὶς ἐκ τοῦ οἴκου τῶν ἐκαλεῖτο Ἰωάννης. Πάντοτε δὲ ἐπερίμενον νὰ ὀνομασθῇ τὸ παιδίον ἢ μὲ τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἢ ἄλλου τινὸς συγγενοῦς του.

Τότε ἐθεώρησαν καλὸν νὰ ἐρωτήσωσι καὶ τὸν Ζαχαρίαν διὰ νευμάτων, καὶ αὐτὸς ἐζήτησε, διὰ νευμάτων ἐπίσης, ἐν πινάκιον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔγραψε τὸ ὄνομα Ἰωάννης. Ἀμέσως μετὰ τοῦτο ἐλύθη ἡ γλῶσσα τοῦ Ζαχαρίου καὶ διηγήθη ὅσα συνέβησαν εἰς τὸν ναὸν καὶ διατὶ ὠνόμασε τὸ παιδίον Ἰωάννην. Προεῖπε δὲ εἰς τοὺς συγκεντρωμένους ἐκεῖ συγγενεῖς καὶ φίλους ὅτι τὸ παιδίον τοῦτο θὰ γίνῃ προφήτης καὶ πολλοὺς θὰ σώσῃ ἐκ τῆς ἁμαρτίας.

Ὁ Ἰωάννης ἐμεγάλωνε σωματικῶς καὶ ἀνεπτύσσετο πνευματικῶς πλησίον τῶν γονέων του.

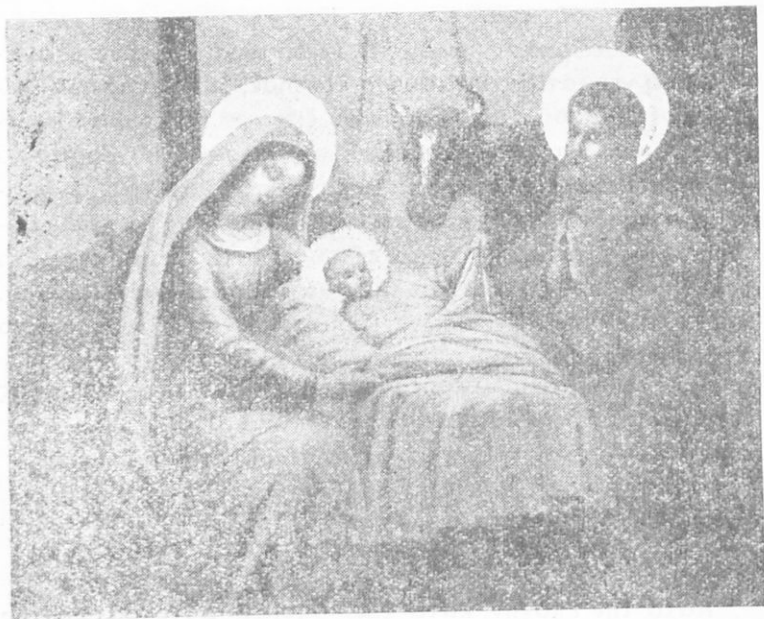
Ἡ ἐκκλησία ἡμῶν ἑορτάζει τὴν μνήμην τῆς γεννήσεως τοῦ Ἰωάννου τὴν 24 Ἰουνίου ἐκάστου ἔτους.

II. Ἡ Γέννησις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. (ΠΕΡ. 2)

Κατὰ τὴν ἐποχὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν αὐτοκράτωρ τῆς Ῥώμης ἦτο ὁ Ὀκταβιανὸς Αὐγουστος (περὶ τὸ 754 ἔτος ἀπὸ κτίσεως τῆς Ῥώμης), ἐξεδόθη ὑπ' αὐτοῦ διάταγμα, ἵνα πάντες οἱ κάτοικοι τοῦ Ῥωμαϊκοῦ Κράτους ἀπογραφῶσιν, ἕκαστος εἰς τὸν τόπον τῆς γεννήσεως αὐτοῦ. Ἐπειδὴ τότε καὶ ἡ Παλαιστίνη κατεῖχετο ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, ἔπρεπε καὶ οἱ κάτοικοι αὐτῆς νὰ ἀπογραφῶσιν, συμφώνως πρὸς τὸ Διάταγμα τοῦ Αὐγούστου. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Ἰωσήφ, ὁ μνηστὴρ τῆς Παρθένου Μαρίας, ὤφειλε νὰ μεταβῇ ἀπὸ Ναζαρέτ τῆς Γαλιλαίας, ὅπου διέμενε καὶ εἰργάζετο, εἰς Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας, ὁπόθεν κατήγετο.

Παρέλαβε λοιπὸν τὴν Παρθένον Μαρίαν καὶ ἦλθε μετ' αὐτῆς εἰς Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας. Ἐκεῖ, ἐπειδὴ καὶ ἄλλοι

πολλοί διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν εἶχον μεταβῆ, δὲν εὖρον κατάλυμα καὶ ἠναγκάσθησαν νὰ μείνωσι προσωρινῶς εἰς τι σπήλαιον, τὸ ὁποῖον ἦτο πλησίον ξενοδοχείου τινος καὶ τὸ ὁποῖον ὁ ξενοδόχος εἶχε μεταβάλει εἰς φάτνην διὰ τὰ ζῶα.

Ἡ Γέννησις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην ἦλθεν ἡ στιγμή νὰ γεννήσῃ ἡ Παρθένος τὸ τέκνον αὐτῆς καὶ ἐγέννησεν υἱόν, τὸν ὁποῖον ἐσπαργάνωσε καὶ ἔθεσεν αὐτὸν ἐντὸς τῆς φάτνης τῶν ἀλόγων ζώων.

Τὴν ἰδίαν στιγμήν παρουσιάσθη ἄγγελος Θεοῦ εἰς ποιμένας, οἱ ὁποῖοι διενυκτέρευον φυλάττοντες τὰ ποιμνία αὐτῶν εἰς τοὺς ἀγρούς, πλησίον τῆς Βηθλεέμ, καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς. Μὴ φοβεῖσθε, διότι φέρω εἰς σᾶς καὶ εἰς ἅπαντα τὸν λαὸν τὴν εὐχάριστον ἀγγελίαν ὅτι ἐγεννήθη

ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου, ὁ Χριστός, εἰς τὴν πόλιν Βηθλεέμ. Καὶ πρὸς βεβαίωσιν τῶν λόγων μου τούτων λέγω εἰς σὰς νὰ πορευθῆτε ἐκεῖ καὶ θὰ εὔρετε βρέφος ἐσπαργανωμένον, τὸ ὁποῖον ἔχει τοποθετηθῆ ἐντὸς τῆς φάτνης τῶν ζώων. Μόλις εἶπε ταῦτα ὁ ἄγγελος, ἀμέσως ἐφάνη πλῆθος ἀγγέλων, ὑμνούντων τὸν Θεὸν καὶ λεγόντων. «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία». Μετὰ τοῦτο ἐξηφανίσθησαν οἱ ἄγγελοι, οἱ δὲ ποιμένες εἶπον μεταξύ των. Ἄς υπάγωμεν ἕως Βηθλεέμ, ἵνα ἴδωμεν ὅσα εἶπεν εἰς ἡμᾶς ὁ ἄγγελος. Καὶ σπεύσαντες ἦλθον εἰς Βηθλεέμ καὶ εὔρον τὴν Παρθένον καὶ τὸν Ἰωσήφ μετὰ τοῦ παιδίου. Τοιοῦτοτρόπως ἐβεβαιώθησαν δι' ὅσα εἶπεν εἰς αὐτοὺς ὁ ἄγγελος· καὶ προσκυνήσαντες ἐπέστρεψαν εἰς τὰ ποιμνία αὐτῶν αἰνοῦντες καὶ εὐλογοῦντες τὸν Θεόν, δι' ὅσα ἤκουσαν παρὰ τοῦ ἀγγέλου καὶ δι' ὅσα εἶδον ἐν Βηθλεέμ.

Ἡ Παρθένος δὲ διεφύλαττεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς πάντα ὅσα ἤκουσε παρὰ τῶν ποιμένων περὶ τοῦ παιδίου.

Μετὰ ὀκτῶ δὲ ἡμέρας ἀπὸ τῆς γεννήσεώς του ἔλαβε τὸ παιδίον τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ ὠνομάσθη Ἰησοῦς, δηλαδή Σωτὴρ, ὅπως εἶπεν εἰς τὴν Παρθένον ὁ ἄγγελος Γαβριήλ, κατὰ τὸν Εὐαγγελισμὸν αὐτῆς ὑπ' αὐτοῦ.

Τὸ γεγονός τοῦτο τῆς γεννήσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐορτάζει ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν τὴν 25 Δεκεμβρίου ἐκάστου ἔτους καὶ ὀνομάζει αὐτὴν ἑορτὴν τῶν Χριστουγέννων· τὴν δὲ μνήμην τῆς ὀνομασίας αὐτοῦ ἐορτάζει ὀκτῶ ἡμέρας βραδύτερον, ἤτοι τὴν 1 Ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους.

12. Ἡ Ἰσαπαντὴ τοῦ Σωτῆρος.

Κατὰ τὸ ἔθιμον τῶν Ἑβραίων πᾶν ἄρρεν παιδίον ἔπρεπε, κατὰ τὴν τεσσαρακοστὴν ἡμέραν ἀπὸ τῆς γεννήσεώς του, νὰ προσαχθῆ ὑπὸ τῆς μητρὸς του εἰς τὸν Ναὸν τῶν Ἱεροσολύμων. Ἐκεῖ δὲ ἔπρεπε νὰ προσφέρῃ αὕτη ὑπὲρ αὐτοῦ θυσίαν εἰς τὸν Θεὸν ἐνὸς ζεύγους περι-

στερῶν ἢ τρυγόνων. Ἡ τελετὴ αὕτη ἐθεωρεῖτο τελετὴ καθαρισμοῦ.

“Ὅτε λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς ἔγινε τεσσαράκοντα ἡμερῶν

Ἡ Ὑπαπαντὴ τοῦ Σωτῆρος.

ἔφερον αὐτὸν ἡ Παρθένος εἰς τὸν Ναὸν διὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν Θεὸν διὰ τὴν ἀπόκτησιν αὐτοῦ καὶ νὰ θυσιάσῃ τὴν κεκανονισμένην χάριν αὐτοῦ θυσίαν.

Ἄλλ' ὅτε ἔφθασεν εἰς τὸν Ναὸν τοὺς ὑπεδέχθη γέρων
τις εὐσεβὴς καὶ δίκαιος, ὁ ὁποῖος ἐκαλεῖτο Συμεὼν. Οὗ-
τος ἦτο προφήτης καὶ εἶχε λάβει παρὰ τοῦ Θεοῦ ὑπόσχε-
σιν ὅτι δὲν θὰ ἀπέθνησκε πρὶν ἴδῃ τὸν Χριστόν· κατ' ἐ-
κείνην δὲ τὴν ἡμέραν ἐνεπνεύσθη ὑπὸ τοῦ Ἁγίου
Πνεύματος νὰ ἔλθῃ εἰς τὸν Ναόν. Μόλις δὲ εἶδε τὴν Παρ-
θένον μετὰ τοῦ παιδίου ἀνεγνώρισεν ἐν τῷ προσώπῳ αὐ-
τοῦ τὸν σωτῆρα τοῦ κόσμου καὶ ἔλαβεν αὐτὸ εἰς τὰς ἀγ-
κάλας του καὶ πλήρης χαρᾶς εἶπε πρὸς τὸν Θεόν· «Τώρα
ἄς ἀποθάνω, Κύριε, ἐν εἰρήνῃ, ἐπειδὴ ἠξιώθην νὰ ἴδω τὸν
Σωτῆρα τοῦ κόσμου».

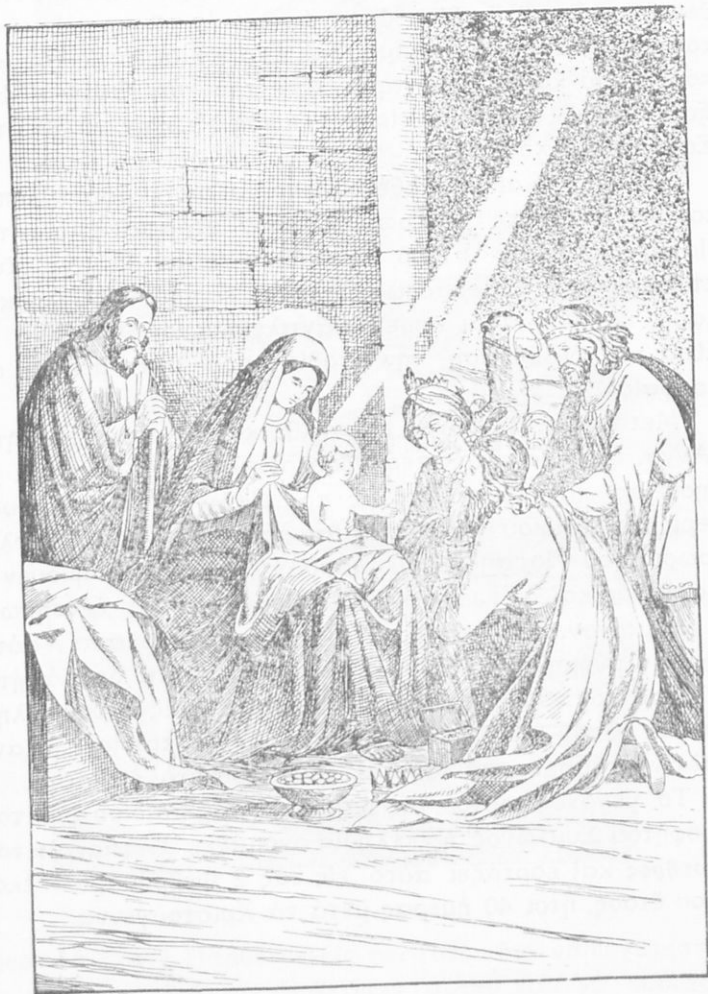
Ὁ Ἰωσήφ καὶ ἡ Παρθένος ἐθαύμαζον δι' ὅσα ἔβλεπον
καὶ ἤκουον. Τότε ὁ γέρων Συμεὼν στραφεὶς πρὸς τὴν
Παρθένον εἶπεν· «Ἴδου τὸ παιδίον τοῦτο θὰ γίνῃ αἰτία
πτώσεως καὶ ἀναστάσεως πολλῶν ἐκ τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ
λαοῦ, καὶ θὰ εἶναι σημεῖον ἀντιλεγόμενον. Θὰ γίνῃ δὲ
αἰτία νὰ διαπεράσῃ τὴν καρδίαν σου λύπη μεγάλη ὡς
ῥομφαία».

Μετὰ τὸν Συμεῶνα προσῆλθε καὶ ἡ γραῖα προφήτις
Ἄννα, ἡ ὁποία ἦτο ὑπερογδοηκοντούτις καὶ ὑπηρετεῖ με-
νηστείας καὶ προσευχᾶς εἰς τὸν Ναόν καὶ προεφήτευσε
περὶ τοῦ παιδίου καὶ εἶπεν ὅτι τοῦτο θὰ γίνῃ ἡ ἀπολύ-
τρωσις τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ. Πάντα ταῦτα ἤκουεν ἡ
Παρθένος καὶ ὁ Ἰωσήφ καὶ δὲν ἠδύναντο νὰ ἐννοήσωσι
τί ἐσήμαινον. Ἐν τούτοις ἡ Παρθένος διεφύλαττεν αὐτὰ
εἰς τὴν μνήμην αὐτῆς. Ἀμα ἐτέλεσαν πάντα ὅσα ἀπῆται
ὁ Ἑβραϊκὸς νόμος εἰς τὸν Ναόν, ἀπῆλθον ἐξ Ἱερουσαλὴμ
εἰς τὸν τόπον τῆς διαμονῆς αὐτῶν. Τὸ δὲ παιδίον ηὔξανε
καὶ ἀνεπτύσσετο καὶ εὐλογία τοῦ Θεοῦ ἦτο ἐπ' αὐτό.

Τὸ γεγονός τοῦτο, τῆς ὑποδοχῆς τοῦ παιδίου ὑπὸ τοῦ
προφήτου Συμεῶνος, ἡ ἐκκλησία ὀνομάζει *Ἑυλαπανιὴν τοῦ*
Σωτῆρος καὶ ἐορτάζει αὐτὸ εἰς τὰς 2 Φεβρουαρίου ἐκά-
στου ἔτους, ἥτοι 40 ἡμέρας μετὰ τὰ Χριστούγεννα.

13. Ἡ Προσκύνησις τῶν μάγων. (Περ. 3)

Μετά τινα χρόνον ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Ἰησοῦ ἦλθον εἰς Ἱερουσαλήμ ἄνδρες σοφοὶ ἐξ ἀνατολῶν, οἵτινες ἐκαλοῦντο τότε μάγοι, οἱ ὅποιοι ἠρώτων ποῦ ἐγεννήθη ὁ

Ἡ προσκύνησις τῶν μάγων.

νέος βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, διότι, ὡς ἔλεγον, εἶδον τὸν ἀστέρα αὐτοῦ εἰς τὴν ἀνατολὴν καὶ ἦλθον ἵνα προσκυνήσωσιν αὐτόν.

Ὅτε ὁμῶς ἤκουσε ταῦτα ὁ βασιλεὺς Ἑρώδης, ὁ ὁποῖος ἐβασίλευεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν καὶ τὴν λοιπὴν Παλαιστίνην, ἐταράχθη πολὺ καὶ ἐκάλεσε τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ πρεσβυτέρους μετὰ τῶν γραμματέων εἰς συνεδρίαν καὶ ἠρώτα αὐτούς νὰ μάθῃ ποῦ ἔλεγον οἱ προφῆται ὅτι θὰ ἐγεννᾶτο ὁ Χριστός, δηλαδή ὁ ἀναμενόμενος ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων Μεσσίας. Ἐκεῖνοι δὲ εἶπον πρὸς αὐτόν ὅτι κατὰ τοὺς προφῆτας ὁ Χριστός θὰ γεννηθῆ ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας. Τὴν πληροφορίαν τῶν ταύτην ἐστήριξαν εἰς μίαν προφητείαν τοῦ προφήτου Μιχαίου, ὁ ὁποῖος λέγει τὰ ἐξῆς. «Καὶ σὺ Βηθλεὲμ, γῆ Ἰούδα, οὐδόλως εἶσαι ἀσημαντος μετὰ τῶν ἀρχηγῶν τοῦ Ἰούδα. Διότι ἐκ σοῦ θὰ ἐξέλθῃ ἀρχηγός, ὁ ὁποῖος θὰ διευθύνῃ τὸν λαόν μου, τὸν Ἰσραήλ». Τότε ὁ Ἑρώδης ἐκάλεσε κρυφίως τοὺς μάγους καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς νὰ ὑπάγωσιν εἰς Βηθλεὲμ καὶ νὰ ἐξετάσωσι καλῶς ἕως ὅτου εὔρωσι τὸ παιδίον καὶ ἅμα τὸ εὔρωσι καὶ τὸ προσκυνήσωσι, νὰ ἔλθωσι νὰ εἴπωσι καὶ εἰς αὐτόν, ἵνα καὶ αὐτὸς μεταβῆ καὶ προσκυνήσῃ αὐτό. Ὁ Ἑρώδης εἶπεν εἰς αὐτούς ταῦτα, διότι εἶχε σκοπὸν νὰ φονεύσῃ τὸ παιδίον.

Οἱ μάγοι ἐξεκίνησαν λίαν πρωτὶ διὰ τὴν Βηθλεὲμ καὶ μόλις ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως Ἱερουσαλὴμ ἐφάνη εἰς αὐτούς ὁ ἀστήρ, τὸν ὁποῖον εἶχον ἴδει ἐν ἀνατολῇ καὶ ὠδήγει αὐτούς. Μόλις εἶδον οὗτοι τὸν ἀστέρα ἐχάρησαν πολὺ καὶ ἠκολούθουν αὐτόν, ἕως ὅτου ἦλθεν εἰς Βηθλεὲμ καὶ ἐστάθη ὑπεράνω τῆς οἰκίας, ὅπου ἦτο τὸ παιδίον. Ἐλθόντες δὲ εἰς τὴν οἰκίαν οἱ μάγοι, εὔρον τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ πεσόντες προσεκύνησαν αὐτό· ἀνοιξαντες δὲ τὰ θησαυροφυλάκιά των προσέφεραν εἰς αὐτὸ δῶρα, χρυσὸν καὶ λίβανον καὶ σμύρναν.

Κατὰ δὲ τὸ ὄνειρόν των οἱ μάγοι εἰδοποιήθησαν παρὰ τοῦ Θεοῦ νὰ μὴ ἐπιστρέψωσι πρὸς τὸν Ἑρώδη, διότι

οὗτος ἐσκέπτετο κακὸν κατὰ τοῦ παιδίου· διὰ τοῦτο οὗ-
τοι ἐγερθέντες, ἀνεχώρησαν δι' ἄλλης ὁδοῦ εἰς τὴν πα-
τρίδα των.

**14. Ἡ φυγὴ τοῦ Ἰωσήφ μετὰ τοῦ παιδίου
καὶ τῆς Παρθένου εἰς Αἴγυπτον καὶ σφαγὴ
τῶν παιδίων τῆς Βηθλεέμ ὑπὸ τοῦ
Ἡρώδου. (Περ. 4)**

Μόλις ἀνεχώρησαν οἱ μάγοι ἐφάνη ἄγγελος τοῦ Θεοῦ
πρὸς τὸν Ἰωσήφ κατὰ τὸ ὄνειρον καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν.
«Ἰωσήφ, ὅταν ἐγερθῆς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέ-
ρα αὐτοῦ καὶ φύγε εἰς Αἴγυπτον, διότι ὁ Ἡρώδης ζητεῖ
νὰ φονεύσῃ αὐτό· μεῖνε δὲ ἐκεῖ ἕως ὅτου ἐγὼ εἶπω
εἰς σέ».

Ὁ Ἰωσήφ μόλις ἠγέρθη παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν
μητέρα αὐτοῦ καὶ ἔρυσεν εἰς Αἴγυπτον, ὅπου ἔμεινεν ἕως
ὅτου ἀπέθανεν ὁ Ἡρώδης. Τοιοῦτοτρόπως ἐξεπληρώθη
καὶ μία προφητεία τοῦ Ὡσηέ, ἥτις ἔλεγεν «ἐξ Αἰγύπτου
ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου». Ὁ Ἡρώδης ὅταν ἀντελήφθη ὅτι
ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν μάγων ὠργίσθη πολὺ καὶ ἔστειλεν
ἀπεσταλμένους καὶ ἐφόνευσαν πάντα τὰ παιδιά τῆς Βη-
θλεέμ καὶ τῶν περιχώρων ἀπὸ δύο ἐτῶν καὶ κάτω, συμ-
φώνως πρὸς τὴν πληροφορίαν τῶν μάγων περὶ τῆς ἐμφα-
νίσεως πρὸς αὐτοὺς τοῦ ἀστέρος ἐν ἀνατολῇ. Διὰ τῆς
σφαγῆς ταύτης ἐξεπληρώθη ἡ προφητεία τοῦ Ἱερεμίου, ἡ
ὁποία λέγει· «φωνὴ ἐν Ῥαμᾶ ἠκούσθη θρῆνος καὶ κλαυθ-
μὸς καὶ ὄδυρμὸς πολὺς, Ῥαχὴλ κλαίουσα τὰ τέκνα αὐτῆς,
καὶ οὐκ ἤθελε παρακληθῆναι, ὅτι οὐκ εἰσί».

Μετὰ ἀρκετὸν καιρὸν ἔκτοτε ἀπέθανεν ὁ Ἡρώδης καὶ
τότε ἐνεφανίσθη πάλιν ὁ ἄγγελος πρὸς τὸν Ἰωσήφ καὶ τοῦ
εἶπε. Παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ πῆ-
γαινε εἰς τὴν γῆν Ἰσραὴλ, διότι ἀπέθανον ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖ-
οι ἐζήτησαν νὰ θανατώσωσι τὸ παιδίον. Ὁ Ἰωσήφ ὅταν ἠ-
γέρθη ἐκ τοῦ ὕπνου παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα

αὐτοῦ καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Παλαιστίνην. Ὅταν δὲ ἔφθασεν εἰς Ἰουδαίαν καὶ ἔμαθεν ὅτι ἦρχεν αὐτῆς ὁ υἱὸς τοῦ Ἡρώδου Ἀρχέλαος, ὁ ὁποῖος ὠμοίαζε κατὰ τὴν σκληρότητα τῆς ψυχῆς μὲ τὸν Ἡρώδη, ἔφυγεν ἐκεῖθεν καὶ ἦλθε καὶ κατόκησεν εἰς τὴν πόλιν Ναζαρέτ τῆς Γαλιλαίας, ὅπου ἡγεμόνευεν ὁ ἄλλος υἱὸς τοῦ Ἡρώδου, ὁ Ἀντίπας, ὁ ὁποῖος ἦτο μαλακώτερος καὶ φιλανθρωπότερος τοῦ Ἀρχελαίου. Ἐκεῖ ἔμεινε καὶ ἀνετράφη ὁ Ἰησοῦς καὶ ἕνεκα τούτου ὠνομάσθη καὶ Ναζωραῖος ἢ Ναζαρηνός.

13. Ὁ Ἰησοῦς δώδεκαετῆς εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Σολομῶντος ἐρμηνεύει τὰς Γραφάς. (Περ. 5).

Οἱ Ἰσραηλίται ἐπίστευον ὅτι μόνον εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σολομῶντος πρέπει νὰ λατρεύεται ὁ Θεὸς καὶ διὰ τοῦτο, ὅστις ἐξ αὐτῶν ἤθελε νὰ θυσιάσῃ ἢ νὰ μετάσχη εἰς τελετὴν διὰ τινὰ ἑορτὴν, ἔπρεπε νὰ ἔλθῃ εἰς Ἱεροσόλυμα, εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σολομῶντος. Εἰς οὐδὲν ἄλλο μέρος εἶχον ναοὺς οἱ Ἑβραῖοι, παρὰ μόνον συναγωγάς, αἱ ὁποῖαι εἶνε κυρίως τόποι θρησκευτικῶν ἀπλῶς συγκεντρώσεων, ὅπου ἐρμηνεύονται χωρία ἐκ τῆς Ἀγίας γραφῆς, οὐχὶ δὲ τόποι ἱεροί. ὅπως ἦτο ὁ Ναὸς τοῦ Σολομῶντος.

Ὅτε ὁ Ἰησοῦς ἦτο δώδεκα ἐτῶν, ὁ Ἰωσήφ καὶ ἡ Παρθένος παρέλαβον αὐτὸν καὶ ἦλθον εἰς Ἱερουσαλήμ, ὅπως ἑορτάσωσιν ἐκεῖ τὸ Πάσχα, τοῦ ὁποίου ἡ ἑορτὴ διήρκει ἑπτὰ ἡμέρας. Μετ' αὐτῶν ἀνήλθον ἐκ Ναζαρέτ τῆς Γαλιλαίας εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ἄλλοι συγγενεῖς αὐτῶν καὶ γνωστοὶ καὶ φίλοι. Ὅταν ἐτελείωσαν αἱ ἡμέραι τοῦ Πάσχα, ἀνεχώρησαν πάντες ὁμοῦ διὰ Ναζαρέτ μετὰ τῆς Παρθένου καὶ τοῦ Ἰωσήφ. Προηγούντο δὲ τινες καὶ τὰ παιδιά τῶν συναναβάντων καὶ διὰ τοῦτο ὁ Ἰωσήφ καὶ ἡ Μαρία, ὅταν δὲν εἶδον πλησίον των τὸν Ἰησοῦν, ἐνόμισαν ὅτι προηγεῖτο μετὰ τῶν λοιπῶν παιδιῶν καὶ τῶν συγγενῶν καὶ φίλων. Ἀφοῦ ἐβάδισαν ἀπὸ πρωῒας μέχρις ἑσπέρας, συνεκεντρώθησαν πάντες· ἀλλὰ τότε οἱ γονεῖς τοῦ Ἰησοῦ δὲν εὔρον αὐτὸν μετὰ τῶν συγγενῶν καὶ φίλων,

οὐδείς δὲ ἐγνώριζε περὶ αὐτοῦ τι. Ἐνεκα τούτου οἱ γονεῖς
του ἐπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ ἀναζητοῦντες αὐτόν. Μετὰ
τριῶν δὲ ἡμερῶν ἀναζήτησιν, εὔρον αὐτόν εἰς τὸ Ἱερόν
καθήμενον μεταξὺ τῶν ἱερέων καὶ διδασκάλων καὶ ἔρω-

Ὁ Ἰησοῦς δωδεκαετής εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σολομῶντος ἑρμηνεύει τὰς Γραφάς.

τῶντα αὐτοὺς καὶ ἀποκρινόμενον εἰς τὰς ἐρωτήσεις αὐ-
τῶν, ὥστε πάντες ἐξεπλήσθησαν διὰ τὴν σοφίαν αὐτοῦ.

Ὅταν ἡ Παρθένος καὶ ὁ Ἰωσήφ εἶδον αὐτόν, ἐξεπλά-
γησαν καὶ ἡ μήτηρ του εἶπε πρὸς αὐτόν. Τί ἦτο αὐτὸ τὸ

όποιον ἔκαμες εἰς ἡμᾶς; Ἐγὼ καὶ ὁ Πατήρ σου σὲ ἀναζητοῦμεν μὲ πολλὴν λύπην καὶ ἀνησυχίαν. Τότε εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς. Διατί μὲ ἀναζητεῖτε; Δὲν ἐγνώριζετε ὅτι ἔπρεπε νὰ εἶμαι εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου καὶ εἰς τὸ ἔργον αὐτοῦ; Ἄλλ' αὐτοὶ δὲν ἐνόησαν τοὺς λόγους τούτους τοῦ Ἰησοῦ. Κατέβησαν δὲ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν Ναζαρέτ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἡ Παρθένος διετήρει τοὺς λόγους αὐτοῦ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. Ἐκεῖ ὁ Ἰησοῦς ὑπήκουεν εἰς τοὺς λόγους αὐτῶν καὶ ἠῤῥαξε σωματικῶς καὶ πολὺ ἀναπτύσσετο πνευματικῶς καὶ εὐλογία τοῦ Θεοῦ ἦτο ἐπ' αὐτόν.

**16. Ἡ ἐμφάνισις τοῦ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ
εἰς τὴν ἔρημον τοῦ Ἰορδάνου. Βίος καὶ
κῆρυγμα αὐτοῦ. (Περ. 6)**

Ὅταν ὁ Ἰωάννης ἔγινε περίπου τριάκοντα ἐτῶν, ἦλθεν εἰς τὴν ἔρημον τοῦ Ἰορδάνου καὶ ἐκεῖ ἔζη βίον ἀσκητικὸν καὶ ἐκήρυττεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους μετάνοιαν. Περὶ τῆς ἐμφανίσεως ταύτης τοῦ Ἰωάννου εἶχε προεῖπει ὁ προφήτης Ἡσαΐας τὰ ἐξῆς· «φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ».

Ὁ Ἰωάννης ἐν τῇ ἐρήμῳ ἔζη βίον ἀσκητικόν, ἐνεδύετο ἔνδυμα ἀπὸ τρίχας καμήλου καὶ περὶ τὴν ὀσφύν του εἶχε ζώνην δερματίνην· ἡ δὲ τροφή αὐτοῦ ἦτο ἀκρίδες καὶ μέλι ἄγριον. Ὁ Ἰωάννης ἐκήρυττε μετάνοιαν καὶ ἔλεγε· «Μετανοεῖτε, διότι ἐγγίζει ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ». Πολλοὶ κάτοικοι ἐκ τῶν πέριξ μερῶν προσήρχοντο πρὸς αὐτόν καὶ ἤκουον τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ. Ὅσοι δὲ ἠσπάζοντο τὴν διδασκαλίαν του καὶ μετενόουν ἐβαπτίζοντο ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου ἐντὸς τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ, εἰς ἔνδειξιν τῆς μετανοίας αὐτῶν. Ἐλεγε δὲ πρὸς αὐτούς· ἐγὼ βαπτίζω ὑμᾶς ἐν ὕδατι, μετ' ἐμὲ ὁμοῦς ἔρχεται ὁ ἰσχυρότερός μου, ὁ ὁποῖος πρὸ ἐμοῦ ὑπάρχει καὶ τοῦ ὁποίου ἐγὼ δὲν εἶμαι

ἄξιος οὐδὲ τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων του νὰ λύσω· αὐτὸς θὰ σᾶς βαπτίσῃ ἐν τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι.

Πρὸς τὸν Ἰωάννην ἤρχοντο ὅπως βαπτισθῶσι καὶ κατοικοὶ τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ μεταξὺ αὐτῶν καὶ τινες Φαρισαῖοι, τοὺς ὁποίους σκληρῶς ἤλεγξεν ὁ Ἰωάννης καὶ προέτρεψε νὰ μετανοήσωσιν εὐλικρινῶς καὶ νὰ ἀποδείξωσι τοῦτο δι' ἔργων ἀγαθῶν καὶ οὐχὶ διὰ λόγων μόνον. Ἔλεγε δὲ ὅτι τὰ ἀγαθὰ ἔργα εἶνε ὡς οἱ καλοὶ καρποὶ τοῦ δένδρου. Ἐὰν ἐν δένδρον δὲν κάμνη καλοὺς καρπούς, κόπτεται καὶ ρίπτεται εἰς τὸ πῦρ. Τοιοῦτοτρόπως καὶ πᾶς ἄνθρωπος, ἐὰν δὲν κάμνη ἔργα ἀγαθὰ, θὰ τιμωρηθῇ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἀύστηρῶς.

Ὁ Ἰωάννης ἤλεγχεν ἀύστηρῶς τοὺς ἁμαρτάνοντας, οὐδὲ ἐφοβεῖτο κανένα. Διὰ τοῦτο ἤλεγχε καὶ τὸν Ἡρώδη τὸν Ἀντίπαν καὶ τὴν σύζυγόν του Ἡρωδιάδα, ἕνεκα τοῦ παρανόμου γάμου των.

Ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ἡ Ἡρωδιάς ἐζήτηε εὐκαιρίαν νὰ ἐκδικηθῇ τὸν Ἰωάννην. Ἡ εὐκαιρία αὕτη ἐδόθη εἰς αὐτὴν ὅταν κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν γενεθλίων του ὁ Ἡρώδης, ἐνθουσιασθεὶς ἐκ τοῦ χοροῦ τῆς θυγατρὸς τῆς Ἡρωδιάδος Σαλώμης, ὑπεσχέθη εἰς αὐτὴν δι' ὄρκου νὰ τῆς δώσῃ ὅ,τι αὕτη ζητήσῃ. Τότε ἡ Ἡρωδιάς συνεβούλευσε τὴν Σαλώμην νὰ ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ Ἡρώδου τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἰωάννου ἐπὶ πίνακι.

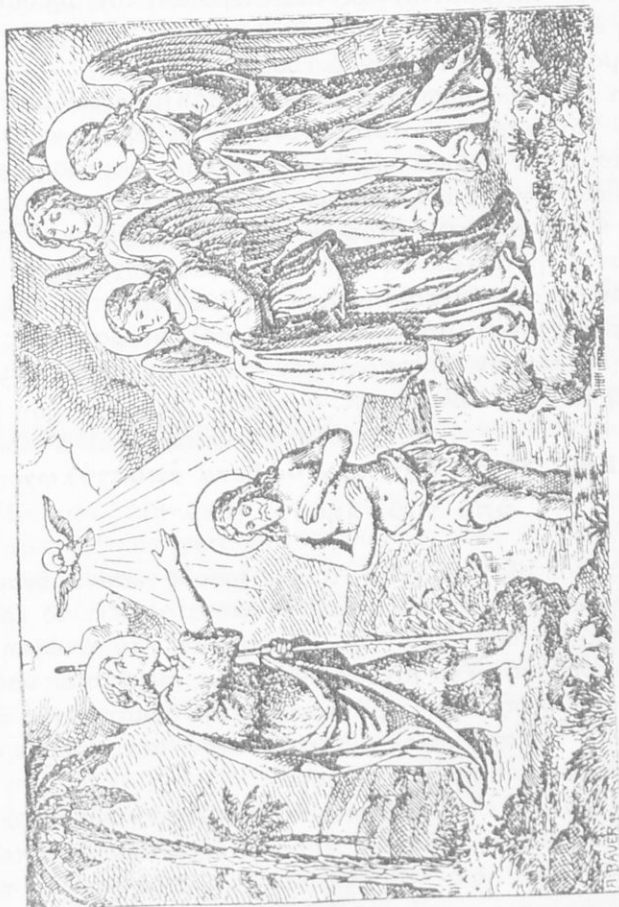
Ὁ Ἡρώδης δεσμευμένος ἐκ τῆς ἐνόρκου ὑποσχέσεώς του, διέταξε καὶ ἀπεκεφαλίσθη ὁ Ἰωάννης, ὁ ὁποῖος τότε ἦτο εἰς τὰς φυλακάς, καὶ ἔφεραν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι εἰς τὴν Σαλώμην.

Οὕτω ἀπέθανεν ὁ Ἰωάννης, ὁ ὁποῖος ὠνομάσθη *Πρόδρομος*, διότι ἤρχισε τὴν διδασκαλίαν του πρὸ τοῦ Χριστοῦ καὶ προητοίμαζε τοὺς ἀνθρώπους νὰ δεχθοῦν τὸν Σωτῆρα· ἐπειδὴ δὲ εἰς ἔνδειξιν τῆς μετανοίας των ἐβάπτιζε τοὺς ὁπαδούς του, καὶ κυρίως ἐπειδὴ ἐβάπτισε τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὠνομάσθη καὶ *Βαπτιστής*.

ΜΕΡΟΣ Β'.
ΕΝΑΡΞΙΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΒΙΟΥ
ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ

17. Ἡ Βάπτισις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ
Ἰορδάνῃ ποταμῷ ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου (Περ. 7).

“Ὅταν ὁ Ἰησοῦς, ἔγινε τριάκοντα ἐτῶν ἦλθεν ἐκ τῆς

Ἡ βάπτισις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου.

Γαλιλαίας πρὸς τὸν Ἰωάννην τὸν Βαπτιστὴν, ἵνα βαπτι-

σθῆ ὑπ' αὐτοῦ. Ὁ Ἰωάννης ὅμως ἠμπόδιζεν αὐτὸν καὶ ἔλεγεν· «ἐγὼ ἔχω ἀνάγκην νὰ βαπτισθῶ ὑπὸ σοῦ καὶ σὺ ἔρχεσαι πρὸς με;» Πρὸς ταῦτα ὁ Ἰησοῦς ἀπήντησεν· ἄφες τώρα· διότι τοῦτο εἶνε τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἵνα ἐκπληρώσωμεν πᾶν ὅ,τι ἀπαιτεῖ ὁ νόμος. Καὶ τότε ὁ Ἰωάννης ἐβάπτισεν αὐτόν. Ὅταν δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ὕδατος, ἀμέσως ἠνοιχθησαν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἐφάνη τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ καταβαῖνον ὡς περιστέρα ἐπὶ τὸν Ἰησοῦν καὶ φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἠκούσθη λέγουσα· «οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα».

Ἡ ἐκκλησία ἡμῶν ἑορτάζει τὴν βάπτισιν τοῦ Σωτήρος τὴν 6 Ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὴν βάπτισιν τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν ἐφανερώθη εἰς τὸν κόσμον ὁ Θεός, διὰ τοῦτο λέγεται ἡ ἑορτὴ αὕτη καὶ ἑορτὴ *τῶν Θεοφανείων* ἢ *Ἐπιφανείων*. Ἐπειδὴ δέ, κατὰ τὴν ἀρχαίαν ἐποχὴν, πολλοὶ κατηχούμενοι ἀνέβαλλον διὰ τὴν ἡμέραν ταύτην τὸ βάπτισμά των καὶ τοιούτοτρόπως κατ' αὐτὴν ἐγίνοντο πολλαὶ βαπτίσεις καὶ φωτισμοὶ εἰς τὸν Χριστιανισμόν, διὰ τοῦτο καλεῖται καὶ *Ἐορτὴ τῶν Φώτων*.

18. Ἡ ἐκλογὴ τῶν δώδεκα ἀποστόλων ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ. (Περ. 8).

Διὰ τοῦ βαπτίσματός του ὁ Ἰησοῦς κάμνει ἔναρξιν τοῦ δημοσίου αὐτοῦ βίου καὶ μετ' αὐτὸ ἀρχίζει τὸ ἔργον τοῦ κηρύγματός του. Ἄλλ' ἔβλεπεν ὅτι ἦτο ἀνάγκη νὰ ἔχη πλησίον του ἕνα ἀριθμὸν μαθητῶν, οἱ ὅποιοι νὰ ἐννοήσωσι καλῶς τὸ πνευμά του καὶ τὴν διδασκαλίαν του, ἵνα, μετὰ τὸν σταυρικὸν αὐτοῦ θάνατον, συνεχίσωσιν αὐτοὶ τὸ ἔργον του πρὸς τὸν κόσμον.

Διὰ τοῦτο ἐξέλεξε δώδεκα μαθητάς, τοὺς ὁποίους ὠνόμασεν ἀποστόλους, ἐπειδὴ ἐπρόκειτο νὰ τοὺς ἀποστείλῃ εἰς τὸν κόσμον, διὰ νὰ κηρύξωσι τὴν διδασκαλίαν του. Πρῶτος μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ ἦτο ὁ Ἄνδρέας, ὁ ὅποιος καὶ διὰ τοῦτο καλεῖται πρωτόκλητος.

Διὰ τοῦ Ἀνδρέου προσήλθε καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Σίμων, τὸν ὁποῖον ὁ Χριστὸς ὠνόμασε βραδύτερον Πέτρον (Κηφᾶν=βράχον), ἕνεκα τῆς σταθερότητος τῆς πίστεως αὐτοῦ περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ὡς υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Ὁ Ἀνδρέας καὶ ὁ Πέτρος ἦσαν υἱοὶ τοῦ Ἰωνᾶ, ἀλιεῖς τὸ ἐπάγγελμα. Μετ' αὐτοὺς ἐκάλεσε τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην, ἀδελφούς καὶ υἱοὺς τοῦ Ζεβεδαίου καὶ τῆς Σαλώμης ἀδελφῆς τῆς Θεοτόκου, οἵτινες καὶ ἠκολούθησαν αὐτόν. Οὗτοι ἦσαν ἀλιεῖς εἰς τὴν λίμνην τῆς Γαλιλαίας· εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· ἀκολουθήσατέ με καὶ ἐγὼ θὰ καταστήσω ὑμᾶς ἀλιεῖς ἀνθρώπων. Ὁ Ἰάκωβος οὗτος καλεῖται καὶ μέγας πρὸς διάκρισιν ἀπὸ τοῦ Ἰακώβου τοῦ Ἀλφαίου, ὁ ὁποῖος καλεῖται μικρὸς. Μετ' αὐτοὺς ἐξέλεξεν ἄλλους ὀκτώ μαθητὰς ὁ Ἰησοῦς καὶ ἐγένοντο ἐν ὄλῳ δώδεκα οἱ ἐξῆς:

Πέτρος (ἢ Σίμων) καὶ *Ἀνδρέας* (ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, υἱοὶ τοῦ Ἰωνᾶ), *Ἰάκωβος* (ὁ μέγας) καὶ *Ἰωάννης* (υἱοὶ τοῦ Ζεβεδαίου), *Φίλιππος* καὶ *Ναθαναὴλ* (ἢ Βαρθολομαῖος, φίλοι), *Θωμᾶς* καὶ *Μαιθδαῖος* (ὁ τελώνης), *Ἰάκωβος* (ὁ μικρὸς, υἱὸς τοῦ Ἀλφαίου), *Ἰούδας* (ἢ Θαδδαῖος ἢ Λεββαῖος, υἱὸς τοῦ Ἰακώβου), *Σίμων ὁ Κανανίτης* (ἢ Ζηλωτῆς) καὶ *Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης*, ὁ ὁποῖος καὶ παρέδωκε τὸν Ἰησοῦν εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς.

Ἐκ τῶν δώδεκα τούτων ἀποστόλων μόνον ὁ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης κατήγετο ἐκ τῆς Ἰουδαίας καὶ ἐκ τῆς πόλεως Καριώθ, πάντες δὲ οἱ λοιποὶ κατήγοντο ἐκ τῆς Γαλιλαίας.

Ὁ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης ἦτο πολὺ φιλοχρήματος καὶ διὰ τοῦτο αὐτὸς ἐκράτει τὰς ἐλεημοσύνας, τὰς ὁποίας ἔδιδον πρὸς αὐτοὺς οἱ ἄνθρωποι καὶ διεχειρίζετο αὐτάς.

Τούτους τοὺς δώδεκα ὁ Χριστὸς ἀπέστειλε πρὸς τὸν κόσμον, ἵνα κηρύξωσι τὸ εὐαγγέλιόν του. Συνέστησε δὲ εἰς αὐτοὺς νὰ εἶνε εἰρηνικοί, νὰ μὴ θέλωσι διὰ τῆς βίας νὰ ἐπιβάλωσι τὴν διδασκαλίαν του εἰς τοὺς ἀνθρώπους καὶ νὰ μὴ θεωρήσωσι τὸ ἀποστολικὸν αὐτῶν ἀξίωμα ὡς μέσον κέρδους καὶ ἐκμεταλλεύσεως.

Διὰ τοῦτο συνιστᾷ εἰς αὐτοὺς νὰ μὴ φέρωσιν οὔτε χρυσὸν οὔτε ἄργυρον οὔτε χαλκὸν εἰς τὰς ζώνας αὐτῶν

οὐδὲ ράβδον εἰς τὴν χεῖρα αὐτῶν οὐδὲ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας των οὐδὲ ἐνδύματα περιττά. Μόνον νὰ δέχωνται φιλοξενίαν διὰ τὴν τροφήν των, ἐπειδὴ ὁ ἐργαζόμενος χάριν τοῦ εὐαγγελίου εἶνε ἄξιος τῆς τροφῆς αὐτοῦ. Προεῖπε δὲ ὁ Χριστὸς εἰς αὐτοὺς ὅτι θὰ διωχθῶσι καὶ θὰ δαρῶσιν εἰς τὰς συναγωγὰς καὶ θὰ ὀδηγηθῶσιν ἐνώπιον δικαστηρίων καὶ ἡγεμόνων, ὅπου αὐτοὶ ὀφείλουσι νὰ μαρτυρήσωσι περὶ τῆς διδασκαλίας του. Ἐπίσης προεῖπεν εἰς αὐτοὺς τὴν μεγάλην ἀνωμαλίαν, τὴν ὁποίαν θὰ φέρῃ ἡ διδασκαλία του εἰς τὴν κοινωνίαν καὶ τὴν σύγκρουσιν τῶν οἰκιακῶν καὶ τῶν συγγενῶν, ἕνεκα τοῦ ὀνόματός του, διὰ τὸ ὅποιον αὐτοὶ θὰ μισοῦνται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. Ἀλλὰ συνιστᾷ εἰς αὐτοὺς νὰ μὴ φοβηθῶσιν οὐδὲ νὰ στενοχωρηθῶσι διὰ τὰς ἀπολογίας των, διότι ὁ Θεὸς θὰ φωτίζη αὐτοὺς εἰς τὸ τί θὰ ἀπαντῶσι καὶ θὰ προστατεύῃ πάντοτε αὐτοὺς. Ἐὰν δὲ ὑπομείνωσι μέχρι τέλους θὰ σωθῶσιν.

ΜΕΡΟΣ Γ΄.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΘΑΥΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ

19. Ὁ Ἰησοῦς μεταβάλλει τὸ ὕδωρ εἰς οἶνον ἐν τῷ γάμῳ τῆς Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας.

Εἰς τὴν πόλιν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας ἐτελεῖτο γάμος καὶ προσεκλήθη εἰς αὐτὸν ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ, ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

Ἀλλὰ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ γεύματος κατηναλώθη ὁ οἶνος καὶ ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ, ἥτις λόγῳ συγγενείας ἴσως εἶχε προσκληθῆ καὶ ἐνδιεφέρετο διὰ τὸν γάμον, εἶπε πρὸς αὐτόν· οἶνον δὲν ἔχουσι. Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς

αὐτήν· δὲν ἦλθεν ἀκόμη ἡ ὥρα μου ἵνα φανερώσω τὴν δύναμίν μου· ἡ μήτηρ του τότε εἶπε πρὸς τοὺς ὑπηρέτας τοῦ γάμου· ὅ,τι σὰς εἶπη τοῦτο νὰ πράξετε.

Εἰς τὴν οἰκίαν ἐκείνην, ὅπου ἐτελεῖτο ὁ γάμος, ὑπῆρχον ἕξ ὑδρίαὶ λίθιναι, τὰς ὁποίας συνήθιζον νὰ ἔχουν οἱ Ἰουδαῖοι, ὅπως καθαρίζονται πρὸ καὶ μετὰ τὸ φαγητόν. Ταύτας τὰς ὑδρίας διέταξε μετ' ὀλίγον ὁ Χριστὸς νὰ γεμίσωσιν ὕδατος καὶ ἐγέμισαν ἕως ἄνω. Μετὰ ταῦτα λέγει πάλιν πρὸς τοὺς ὑπηρέτας· ἀντλήσατε ἐξ αὐτοῦ καὶ δώσατε εἰς τὸν ἀρχιτρίκλινον· καὶ ἐκεῖνοι ἤντλησαν καὶ ἔδωκαν εἰς τὸν ἀρχιτρίκλινον. "Ὅταν οὗτος ἐδοκίμασε τὸ ὕδωρ, μεταβεβλημένον εἰς οἶνον, χωρὶς νὰ τὸ γνωρίζῃ, ἐκάλεσε τὸν γαμβρὸν καὶ τοῦ εἶπεν· οἱ ἄνθρωποι συνηθίζουσι νὰ δίδωσι κατὰ τὰ γεύματα πρῶτον τὸν καλὸν οἶνον καὶ ὅταν οἱ προσκεκλημένοι μεθύσωσι, τότε φέρουσι τὸν χειρότερον· σὺ ὅμως ἐφύλαξας τὸν καλύτερον τοῦτον οἶνον τελευταῖον. Ταῦτα εἶπεν ὁ ἀρχιτρίκλινος πρὸς τὸν γαμβρὸν, διότι δὲν ἐγνώριζεν ὅτι ὁ οἶνος ἐκεῖνος εἶχε γίνῃ ἐκ τοῦ ὕδατος, διὰ θαύματος τοῦ Ἰησοῦ, ἐν ᾧ οἱ ὑπηρέται τὸ ἐγνώριζον.

Τοῦτο ἦτο τὸ πρῶτον θαῦμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὸ ὁποῖον ἔκαμε πάντας νὰ θαυμάζωσι καὶ νὰ δοξάζωσι τὸν Θεόν, τοὺς δὲ μαθητάς του νὰ πιστεύσωσιν εἰς τὸν Ἰησοῦν ὡς υἱὸν τοῦ Θεοῦ.

20. Ἡ θεραπεία τοῦ παραλύτου τῆς Ἱερουσαλήμ.

Καθ' ἣν ἐποχὴν οἱ Ἰουδαῖοι ἐώρταζον τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα, ἦλθε καὶ ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα. Ἐστάθη δὲ εἰς τι μέρος τῆς πόλεως, ὅπου ἦτο ἡ δεξαμενὴ, ἡ καλουμένη προβατικὴ κολυμβήθρα, ἑβραϊστὶ Βηδεσδά, ἡ ὁποία εἶχε πέντε στοάς.

Ἡ πόλις τῶν Ἱεροσολύμων, ἔχουσα περὶ αὐτὴν φρούριον, εἶχε διαφόρους πύλας, εἰς διάφορα μέρη τοῦ φρουρίου, ἵνα ἐξέρχωνται οἱ κάτοικοι καὶ τὰ ζῷά των εἰς τοὺς

ἀγρούς καὶ τὴν ἐξοχὴν. Συνήθιζον δὲ πλησίον τῶν πυλῶν τούτων νὰ ἔχῃσι δεξαμενὰς ὕδατος, ἵνα ποτίζωνται τὰ ζῷα. Μία ἐκ τούτων τῶν δεξαμενῶν ἦτο καὶ ἡ καλουμένη προβατικὴ κολυμβήθρα, εἴτε διότι ἐξ αὐτῆς ἐποτίζοντο τὰ πρόβατα τῆς πόλεως, εἴτε διότι εἰς αὐτὴν ἐπλύνοντο κατ' ἔθιμον τὰ πρὸς θυσίαν σφαζόμενα πρόβατα.

Εἰς τὴν κολυμβήθραν ταύτην ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν κατήρχετο ἄγγελος καὶ ἐτάραττε τὸ ὕδωρ· ὁ δὲ πρῶτος εἰς τὸ ὕδωρ ἐμβαίνων, μετὰ τὴν ταραχὴν, ἐγένετο ὑγιῆς ἀφ' οἰουδήποτε κατείχετο νοσήματος.

Ὅταν ὁ Ἰησοῦς ἦλθεν ἐκεῖ, μεταξὺ τῶν ἄλλων ἀσθε- νῶν, οἱ ὅποιοι ἐπερίμενον τὴν κίνησιν τοῦ ὕδατος, εἶδε καὶ ἓνα παραλυτικόν, πρὸς τὸν ὅποιον εἶπε· θέλεις νὰ γίνῃς ὑγιῆς; Ἐκεῖνος δὲ ἀπεκρίθη πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ εἶπε· Κύριε, ἐπὶ τριάκοντα ὀκτῶ ἔτη κατέχομαι ὑπὸ τῆς ἀσθενείας ταύτης· δὲν ἔχω δὲ κανένα ἄνθρωπον, ἵνα μὲ βάλλῃ εἰς τὸ ὕδωρ μόλις τοῦτο ταραχθῇ· ἐν ᾧ δὲ ἐγὼ ἔρ- χομαι πρὸς τὸ ὕδωρ, ἄλλος πρὸ ἐμοῦ καταβαίνει καὶ θε- ραπεύεται.

Τότε ὁ Ἰησοῦς λέγει πρὸς αὐτόν· «Ἐγειραι, ἄρον σου τὸν κράββατον καὶ περιπάτει». Καὶ ἀμέσως ὁ παραλυτι- κὸς ἐκεῖνος ἐθεραπεύθη καὶ ἔλαβεν εἰς τοὺς ὤμους τοῦ τὸν κράββατόν του καὶ περιεπάτει.

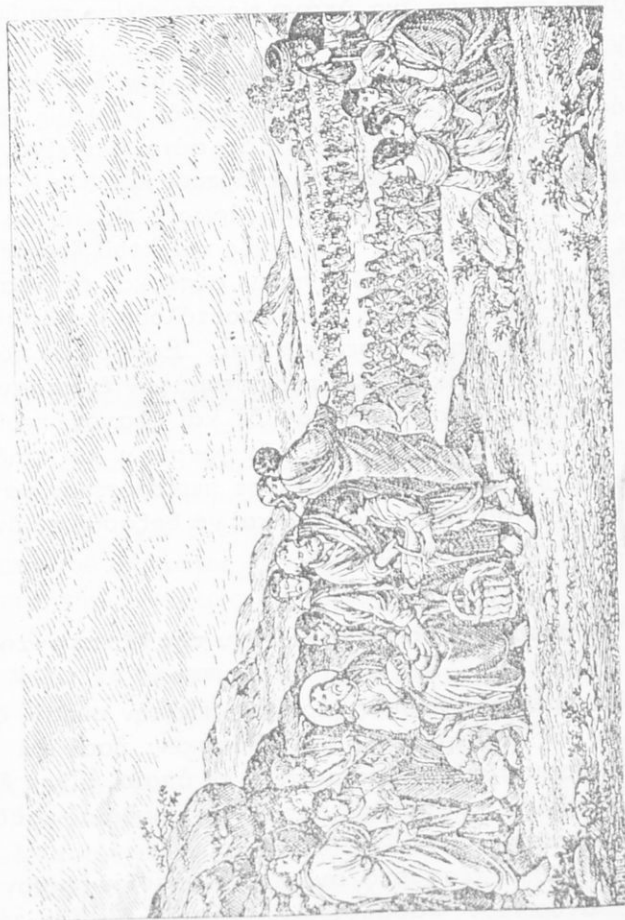
Ἦτο δὲ ἡ ἡμέρα ἐκείνη Σάββατον. Ἔλεγον δὲ οἱ ἄλλοι Ἰουδαῖοι πρὸς αὐτόν· σήμερον εἶνε Σάββατον καὶ δὲν πρέπει νὰ σηκῶνῃς τὸν κράββατόν σου. Τότε ἀπε- κρίθη ὁ θεραπευθεὶς καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· ἐκεῖνος ὁ ὅποῖος μὲ ἔκαμε ὑγιῆ ἐκεῖνος μοῦ εἶπε νὰ σηκώσω τὸν κράββατόν μου καὶ νὰ ὑπάγω.

Ἠρώτησαν αὐτόν καὶ εἶπον· ποῖος εἶνε ὁ θεραπεύ- σας σε; Ἄλλ' ἐκεῖνος δὲν ἐγνώριζε τὸν Ἰησοῦν, ὁ ὅποι- ος ἐν τῷ μεταξὺ εἶχεν ἀπομακρυνθῆ ἐκ τοῦ τόπου ἐκεῖ- νου, ὅπου εἶχε συγκεντρωθῆ ἄρκετὸς ὄχλος. Μετὰ ταῦτα συνήντησεν ὁ Ἰησοῦς τὸν θεραπευθέντα εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Σολομῶντος καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν. «Ἴδου ὑγιῆς γέγονας· μηκέτι ἀμάρτανε, ἵνα μὴ χειρόν τι γίνῃ εἰς σέ».

Τότε εκείνος ἀπῆλθε καὶ ἀνήγγειλεν εἰς τοὺς Ἰουδαίους ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶνε ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἐθεράπευσεν αὐτόν. Ἐκ τοῦ θαύματος τούτου περισσότερον ἐθαύμαζεν ὁ κόσμος τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν.

21. Ὁ χορτασμός τῶν πεντακισχιλίων ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ.

Ὅταν ὁ Ἰησοῦς ἔμαθεν ὅτι ὁ Ἰωάννης ἀπεκεφαλίσθη, ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς Καπερναοῦμ διὰ πλοίου καὶ ἦλθεν εἰς

Ὁ χορτασμός τῶν πεντακισχιλίων ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ.

τὴν ἀπέναντι ὄχθην τῆς λίμνης αὐτῆς καὶ ἀπεσύρθη εἰς τόπον ἔρημον, μόνον μὲ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ. Ἄλλὰ πολλοὶ ἐκ τῶν κατοίκων τῶν πέριξ πόλεων καὶ χωρίων, ὅταν ἔμαθον ὅτι ἐκεῖ πλησίον εὐρίσκετο ὁ Ἰησοῦς, ἔσπευσαν πεζῆ καὶ ἦλθον πρὸς αὐτόν.

Τότε ὁ Ἰησοῦς ἐσπλαγχνίσθη τὸν λαὸν ἐκεῖνον καὶ ἤρχισε νὰ διδάσκη καὶ νὰ θεραπεύῃ πολλοὺς ἐξ αὐτῶν. Ὅταν δὲ ἔγινεν ἑσπέρα, εἶπον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ πρὸς αὐτόν. Ἐδῶ εἶναι ἔρημος καὶ ἡ ὥρα ἔχει πλέον περάσει· ἀπόλυσον τὸν λαόν, ἵνα ὑπάγῃ εἰς τὰς οἰκίας του διὰ νὰ φάγῃ.

Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς αὐτοὺς ὅτι δὲν ἔχει ἀνάγκην ὁ λαὸς νὰ φύγῃ· δώσατε σεῖς εἰς αὐτόν νὰ φάγῃ ἐδῶ.

Οἱ μαθηταὶ εἶπον εἰς αὐτόν ὅτι αὐτοὶ δὲν εἶχον ἐκεῖ τίποτε ἄλλο, παρὰ μόνον πέντε ἄρτους καὶ δύο ἰχθῦς.

Ὁ Ἰησοῦς ἐζήτησε τότε νὰ φέρωσιν εἰς αὐτόν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθῦς καὶ ἀφοῦ ἔνευσεν εἰς τὸν λαόν νὰ καθήσῃ, ἠύλόγησεν αὐτὰ καὶ ἐπολλαπλασιάσθησαν· ἔδωκε δὲ εἰς τοὺς ἀποστόλους καὶ διεμοίρασαν εἰς πάντας τοὺς παρευρεθέντας. Ἐφαγον δὲ πάντες καὶ ἐχόρτασαν. Ἐκ δὲ τῶν περισσευμάτων ἐγένισαν δώδεκα κοφίνους. Παρευρέθησαν δὲ καὶ ἔφαγον περὶ τὰς πέντε χιλιάδας ἀνδρῶν, ἐκτὸς τῶν γυναικῶν καὶ παιδίων.

Καὶ τὸ θαῦμα τοῦτο συνετέλεσε περισσότερον νὰ διαδοθῆ ἢ φήμη τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ νὰ δοξασθῆ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων.

22. Ἡ θεραπεία τοῦ παραλύτου τῆς Καπερναοῦμ.

Μίαν ἡμέραν ὁ Ἰησοῦς εὐρίσκετο εἰς τὴν οἰκίαν, ὅπου διέμενεν εἰς Καπερναοῦμ, καὶ ἐδίδασκεν· ἦσαν δὲ ἐκεῖ πολλοὶ Φαρισαῖοι καὶ γραμματεῖς, οἱ ὅποιοι εἶχον ἔλθει ἐξ Ἱερουσαλήμ, καὶ πολὺς λαὸς ἐκ τῆς Ἰουδαίας καὶ ὅλης τῆς Γαλιλαίας.

Τότε ἦλθον τέσσαρες ἄνδρες, οἱ ὅποιοι ἔφερον ἐπὶ κλίνης ἄνθρωπον παραλυτικόν. Ἐπειδὴ δὲ ἦτο τόσος

λαός, ὥστε δὲν ἠδύναντο νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν οἰκίαν διὰ τῆς θύρας, ἠναγκάσθησαν καὶ ἀνήλθον ἐπὶ τῆς στέγης αὐτῆς καὶ ἀφοῦ ἤνοιξαν ὀπὴν κατεβίβασαν διὰ τῆς στέγης τὴν κλίνην μετὰ τοῦ ἀσθενοῦς πρὸ τοῦ διδάσκοντος Ἰησοῦ.

Οὗτος ὅταν εἶδε τοῦτο ἐξετίμησε τὴν μεγάλην αὐτῶν πίστιν καὶ εἶπε πρὸς τὸν παραλυτικόν· «ἄνθρωπε, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου».

Τότε οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, ὅταν ἤκουσαν τοὺς λόγους τούτους, ἤρχισαν νὰ σκέπτονται καὶ νὰ λέγωσι καθ' ἑαυτούς· Ποῖος εἶναι αὐτός, ὁ ὁποῖος βλασφημεῖ τοιουτοτρόπως; ποῖος δύναται ἄλλος, ἐκτὸς τοῦ Θεοῦ, νὰ συγχωρῇ ἁμαρτίας;

Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς ἐννοήσας τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν εἶπε· Διατί σκέπτεσθε τοιουτοτρόπως; Ποῖον εἶναι εὐκολώτερον νὰ εἶπω πρὸς αὐτόν, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου, ἢ ἐγέρθητι καὶ περιπάτει; Ἄλλὰ διὰ νὰ ἴδητε ὅτι ἔχω ἐξουσίαν νὰ συγχωρῶ ἁμαρτίας ἐπὶ τῆς γῆς καὶ νὰ θεραπεύω, λέγω πρὸς αὐτόν· ἐγέρθητι, ἄρον τὴν κλίνην σου καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου. Καὶ ἀμέσως ἠγέρθη ὁ παραλυτικὸς ἐνώπιον ὄλων καὶ ἀφοῦ ἔλαβε τὴν κλίνην του εἰς τοὺς ὤμους του ἀπῆλθε διὰ μέσου ὄλων καὶ ἦλθεν εἰς τὸν οἶκόν του δοξάζων τὸν Θεόν.

Πάντες δὲ οἱ παρευρισκόμενοι ἐφοβήθησαν καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεὸν καὶ ἔλεγον· παράδοξα εἶδομεν σήμερον.

Διὰ τοῦ θαύματος τούτου περισσότερον διεδόθη ἡ φήμη περὶ τῆς δυνάμεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

23. Ἡ θεραπεία τοῦ δούλου τοῦ ἑκατόν- τάρχου εἰς Καπερναοῦμ.

Ὅταν ὁ Ἰησοῦς εὐρίσκετο εἰς Καπερναοῦμ, ἦτο ἐκεῖ εἰς Ῥωμαῖος ἑκατόνταρχος, δηλαδὴ Ῥωμαῖος ἀξιωματικός, ὁ ὁποῖος εἶχεν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του ἑκατὸν στρατιώτας. Οὗτος εἶχε δοῦλον βαρέως ἀσθενοῦντα ἐκ παραλυσίας καὶ ἐτοιμοθάνατον. Ἐπειδὴ δὲ ἔμαθε περὶ τοῦ

Ἰησοῦ καὶ τῶν θαυμάτων αὐτοῦ, ἠθέλησε νὰ σώσῃ τὸν δοῦλον του, τὸν ὁποῖον ἠγάπα καὶ ἐτίμα διὰ τὴν χρηστότητα αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο ἔστειλε πρὸς τὸν Ἰησοῦν πρεσβυτέρους ἐκ τῶν Ἰουδαίων, οἱ ὁποῖοι παρεκάλουν αὐτὸν καὶ ἔλεγον ὅτι ἦτο ἄξιος ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ἵνα τοῦ παράσχη πᾶσαν βοήθειαν καὶ ὅτι ἐκεῖνος ἠγάπα τὸ ἔθνος αὐτῶν καὶ τὴν συναγωγὴν αὐτῶν αὐτὸς ἔκτισεν.

Τότε ὁ Ἰησοῦς ἐπορεύετο ἵνα μεταβῆ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἑκατοντάρχου, ὅπως σώσῃ τὸν δοῦλον αὐτοῦ. Ἄλλ' ὁ ἑκατόνταρχος ἔσπευσε καὶ συνήντησε τὸν Ἰησοῦν καθ' ὁδὸν καὶ εἶπε· Κύριε, μὴ ἀνησυχεῖς, διότι δὲν εἶμαι ἄξιος ἐγὼ νὰ σέ δεχθῶ εἰς τὸν οἶκόν μου· διὰ τοῦτο καὶ δὲν ἦλθον ὁ ἴδιος πρὸς σέ. Εἶπέ ὅμως λόγον καὶ ἔχω τὴν πεποίθησιν ὅτι ὁ δοῦλός μου θὰ ἰαθῆ· ὅπως καὶ ἐγὼ ἔχω ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν στρατιωτῶν μου καὶ διατάσσω αὐτοὺς νὰ ἐκτελέσουν τι καὶ ἐκτελοῦν, οὕτω καὶ σὺ ἔχεις ἐξουσίαν καὶ ἐπὶ τῶν ἀσθενειῶν.

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασε καὶ εἶπε πρὸς τοὺς συνοδεύοντας αὐτόν· σὰς λέγω ὅτι τοιαύτην πίστιν δὲν εὔρον οὐδὲ εἰς Ἰσραηλίτην. Καὶ ηὐχθήθη ὁ Ἰησοῦς ὅπως ἰαθῆ ὁ δοῦλος τοῦ ἑκατοντάρχου καὶ ἀμέσως ἰάθη, ὥστε ὁ ἑκατόνταρχος καὶ οἱ ὑπ' αὐτοῦ ἀποσταλέντες πρὸς τὸν Χριστόν, ὅταν ἐπέστρεψαν εἰς τὸν οἶκόν, εὔρον τὸν δοῦλον ὑγιαίνοντα.

Καὶ τὸ θαῦμα τοῦτο συνετέλεσε νὰ δοξάζεται τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ διαδίδεται ἡ φήμη τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

34. Ἡ ἀνάστασις τοῦ υἱοῦ τῆς χήρας εἰς Ναῖν τῆς Γαλιλαίας.

Μίαν ἡμέραν ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν μαθητῶν του εἰσῆρχετο εἰς τινὰ πόλιν τῆς Γαλιλαίας, Ναῖν καλουμένην, καὶ εἶδε κηδεῖαν νέου τινός, υἱοῦ μίας χήρας γυναικός. Αὕτη ἔκλαιεν ἀπαρηγόρητα πλησίον τοῦ νεκροῦ υἱοῦ της, τὸν ὁποῖον εἶχε μονογενῆ, ἐν ᾧ πολλοὶ ἄλλοι ἐκ τῶν κατοίκων τῆς πόλεως ἐκείνης παρηκολούθουν τὴν κηδεῖαν.

“Όταν ἐπλησίασεν ἡ κηδεῖα καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶδε τὸν θρῆνον τῆς δυστυχοῦς ἐκείνης μητρός, ἐλυπήθη αὐτὴν καὶ διέταξε νὰ σταθῶσιν οἱ βαστάζοντες τὸ φέρετρον. Στραφεῖς δὲ πρὸς τὴν κλαίουσαν μητέρα εἶπε· «Μὴ κλαίεις, ὦ γυνή, διότι ὁ υἱός σου δὲν ἀπέθανεν, ἀλλὰ κοιμᾶται»· στραφεῖς δὲ πρὸς τὸν νεκρὸν τοῦ νέου εἶπε· «νεανίσκε, σοὶ λέγω ἐγέρθητι». Καὶ ἀμέσως ὁ νέος ἠγέρθη καὶ ἐνηγκαλίσθη τὴν μητέρα αὐτοῦ, ἡ ὁποία κατεφίλει αὐτὸν κλαίουσα ἐκ χαρᾶς πλέον.

Τοῦτο ἰδόντες οἱ ἀκολουθοῦντες πάντες ἐφοβήθησαν καὶ ἐθαύμαζον πολὺ· ἐδόξαζον δὲ τὸν Θεὸν διὰ τὸ θαῦμα τοῦτο καὶ παντοῦ διέδωκαν αὐτό, ὥστε ἡ φήμη τοῦ Ἰησοῦ διεδίδετο παντοῦ.

23. Ἡ κατάπαυσις τῆς τρικυμίας ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ.

Ἐν ᾧ μίαν ἡμέραν ὁ Ἰησοῦς εὐρίσκετο μετὰ τῶν μαθητῶν του ἐντὸς πλοίου, εἰς τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, αἴφνης ἠγέρθη μεγάλη τρικυμία, ἐν ᾗ ὁ Ἰησοῦς ἐκοιμᾶτο κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν. Ἐφ' ὅσον ἡ ὥρα παρήρχετο, τοσοῦτον ἡ τρικυμία ἠῤῥξανε καὶ ἐνεδυναμοῦτο, ὁ δὲ ἄνεμος ἐφύσα μετὰ μεγάλης μανίας, ὥστε τὸ πλοῖον ἐκινδύνευε νὰ ἀνατραπῆ καὶ νὰ καταποντισθῆ. Τότε οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ ἐντρομοὶ προσῆλθον πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐξύπνησαν αὐτὸν καὶ εἶπον· Κύριε, σῶσόν μας διότι χανόμεθα ἐκ τῆς τρικυμίας. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς αὐτούς· διατί εἴσθε ὀλιγόπιστοι καὶ δειλοί; Ἀμέσως ἠγέρθη καὶ διέταξε τοὺς ἀνέμους νὰ καταπαύσουν καὶ τὴν θάλασσαν νὰ κοπάσῃ καὶ ἀμέσως ταῦτα κατέπαυσαν καὶ ἔγινε μεγάλη γαλήνη.

Οἱ ἀπόστολοι ἰδόντες τοῦτο ἐθαύμαζον καὶ ἔλεγον μεταξύ των· ποῖος εἶνε αὐτός, εἰς τὸν ὁποῖον ὑπακούουσι καὶ οἱ ἄνεμοι καὶ αἱ θάλασσαί;

Ἐδόξαζον δὲ τὸν Θεὸν καὶ παντοῦ διηγῆθησαν τὸ γεγονός τοῦτο.

26. Ἡ ἀνάστασις τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἰαείρου.

Μίαν ἡμέραν, ὅτε ὁ Ἰησοῦς ἐπέστρεψεν εἰς Καπερναοὺμ ἐκ τῆς ἀπέναντι αὐτῆς χώρας, ἦλθε πρὸς αὐτὸν εἷς ἀρχισυνάγωγος, δηλαδὴ προϊστάμενος μιᾶς συναγωγῆς, καλούμενος Ἰαείρος, καὶ παρεκάλει αὐτὸν ὅπως μεταβῆ εἰς τὸν οἶκόν του, ἵνα θεραπεύσῃ τὴν ἐτοιμοθάνατον θυγατέρα αὐτοῦ. Ἄλλ' ἐνῶ ὁ Ἰησοῦς μετὰ τοῦ Ἰαείρου μετέβαινεν εἰς τὸν οἶκον τούτου καὶ συνωμίλει καθ' ὁδὸν μετ' αὐτοῦ, ἔρχεται τις ἀπεσταλμένος ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Ἰαείρου καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· μὴ ἀνησυχεῖς τὸν διδάσκαλον, διότι ἡ θυγάτηρ σου ἀπέθανεν. Ἀκούσας ταῦτα ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν· μὴ φοβοῦ, μόνον πίστευε καὶ θὰ σωθῆ ἡ θυγάτηρ σου.

Ὅταν δὲ ἔφθασαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἰαείρου, εἰς οὐδένα ἄλλον ἐπέτρεψεν ὁ Ἰησοῦς νὰ εἰσέλθῃ ἐντὸς αὐτῆς, εἰ μὴ μόνον εἰς τοὺς γονεῖς τῆς κόρης καὶ εἰς τοὺς τρεῖς αὐτοῦ μαθητάς, τὸν Πέτρον, τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην. Ἐπειδὴ δὲ οἱ γονεῖς αὐτῆς ἔκλαιον, εἶπε πρὸς αὐτούς· «μὴ κλαίετε, διότι αὕτη δὲν ἀπέθανεν, ἀλλὰ κοιμᾶται». Πλησιάσας δὲ πρὸς τὴν κλίνην τῆς νεκρᾶς κόρης, ἔλαβεν αὐτὴν ἐκ τῆς χειρὸς καὶ εἶπε· «θύγατερ, ἐγέρθητι». Καὶ ἀμέσως ἠγέρθη ἡ κόρη ζῶσα· διέταξε δὲ ὁ Ἰησοῦς τοὺς γονεῖς αὐτῆς νὰ δώσωσιν εἰς αὐτὴν νὰ φάγῃ. Οἱ γονεῖς τῆς πλήρεις χαρᾶς καὶ φόβου, ἐθαύμαζον διὰ τὸ γεγονός τοῦτο καὶ ἐνηγκαλίσθησαν τὴν κόρην αὐτῶν καὶ ἔκλαιον ἐκ χαρᾶς. Τὸ θαῦμα τοῦτο περισσότερο συνετέλεσε νὰ διαδοθῆ εἰς τὸν λαὸν ἢ φήμη περὶ τῆς δυνάμεως τοῦ Ἰησοῦ καὶ πάντες ἐδόξαζον τὸν Θεόν.

27. Ἡ θεραπεία τῶν δέκα λεπρῶν.

Ὅταν μίαν ἡμέραν ὁ Ἰησοῦς μετέβαινεν εἰς Ἱεροσόλυμα, ἐρχόμενος ἐκ Γαλιλαίας, καὶ ἐπρόκειτο νὰ εἰσέλθῃ εἰς μίαν κώμην, συνήντησεν ἔξω αὐτῆς δέκα λεπρούς ἄνδρας, οἱ ὅποιοι ἐστάθησαν μακρόθεν καὶ ἐφώναζον πρὸς

αυτόν· Ἰησοῦ, ἐλέησον ἡμᾶς καὶ θεράπευσόν μας. Εἶνε δὲ γνωστὸν ὅτι καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ὅπως καὶ τῶρα, τοὺς πάσχοντας ἐκ τῆς φοβερᾶς καὶ μεταδοτικῆς ταύτης ἀσθενείας, τῆς λέπρας, τοὺς ἀπεμάκρυνον ἐκ τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων καὶ δὲν τοῖς ἐπέτρεπον, ἐπὶ ποινῇ θανάτου, νὰ πλησιάσωσιν οὔτε εἰς τὰς πόλεις οὔτε ἄλλους ὑγιεῖς, ἀλλὰ τοῖς ἐπέβαλλον νὰ μένωσιν εἰς ὠρισμένον μέρος, ἐκτὸς τῶν πόλεων. Τούτους, ὅταν εἶδεν ὁ Ἰησοῦς, ἐλυπήθη πολὺ καὶ ἐθαύμασε διὰ τὴν πίστιν των πρὸς αὐτόν καὶ εἶπεν· «Ἀπὸ τῆς ὥρας ταύτης ἐθεραπεύθητε· ὑπάγετε καὶ ἐπιδείξατε τὸν ἑαυτὸν σας εἰς τοὺς ἱερεῖς». Διότι συμφώνως πρὸς τὸν νόμον, πᾶς θεραπευόμενος ἐκ τῆς λέπρας ἔπρεπε νὰ δεῖξη τὸν ἑαυτὸν του εἰς τοὺς ἱερεῖς, ἵνα οὗτοι πιστοποιήσωσιν τὴν ἰασίν του καὶ ἐπιτρέψωσιν εἰς αὐτὸν τὴν ἐπικοινωνίαν μετὰ τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων. Οἱ δέκα λεπροὶ ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης ἐθεραπεύθησαν καὶ σπεύσαντες πλήρεις χαρᾶς ἐντὸς τοῦ χωρίου ἐπέδειξαν τὸν ἑαυτὸν των εἰς τοὺς ἱερεῖς, οἱ ὅποιοι ἐπιστοποίησαν τὴν ἰασίν των καὶ ἐπέτρεψαν τὴν ἐλευθεροκοινωνίαν αὐτῶν μετὰ τῶν οἰκείων των καὶ τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων.

Εἶς ὅμως ἐκ τῶν δέκα τούτων θεραπευθέντων ἐπέστρεψε πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ πεσὼν πρὸ τῶν ποδῶν αὐτοῦ ἠύχασται αὐτὸν διὰ τὴν θεραπείαν του· ἦτο δὲ οὗτος Σαμαρεῖτης. Τότε εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· δὲν ἐκκαθαρίσθησαν καὶ οἱ δέκα; ποῦ εἶνε οἱ ἄλλοι ἐννέα, οἱ ὅποιοι ἦσαν Ἰσραηλίται; Μόνον αὐτὸς ὁ ἀλλογενὴς εὐρέθη νὰ εὐχαριστήσῃ καὶ δοξάσῃ τὸν Θεὸν διὰ τὴν θεραπείαν του; Καὶ στραφεὶς πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον εἶπε· «ἐγέρθητι καὶ ὑπάγε· ἡ πίστις σου σὲ ἔσωσε».

Τὸ θαῦμα τοῦτο ταχέως γνωσθὲν εἰς τὸ χωρίον ἐκεῖνο καὶ εἰς τὰς πέριξ πόλεις, ἐπλήρωσε πάντας θαυμασμοῦ καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν. Ἡ δὲ φήμη τοῦ Ἰησοῦ περισσότερο διεδίδετο εἰς τὴν Γαλιλαίαν καὶ τὴν Ἰουδαίαν καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Σαυάρειαν.

28. Ἡ θεραπεία τοῦ τυφλοῦ τῆς Ἱεριχοῦς.

Μίαν ἡμέραν ὁ Ἰησοῦς εἰσῆρχετο εἰς τὴν πόλιν Ἱεριχώ καὶ λαὸς πολὺς ὑπεδέχθη αὐτὸν καὶ συνώδευεν αὐτὸν εἰς τὴν πόλιν. Παρὰ τὴν ὁδόν, διὰ τῆς ὁποίας διήρχετο ὁ Ἰησοῦς, ἐκάθητο εἷς τυφλός, ὁ ὁποῖος ἐζήτηε ἐλεημοσύνην. Ὅταν οὗτος ἤκουσε τὸν θόρυβον ἐκ τοῦ ὄχλου, ὁ ὁποῖος παρηκολούθει τὸν Ἰησοῦν, ἠρώτησε καὶ ἔμαθεν ὅτι διήρχετο ὁ Ἰησοῦς. Ἀμέσως τότε ἤρχισε νὰ φωνάζῃ καὶ νὰ λέγῃ. «Ἰησοῦ, ἀπόγονε τοῦ Δαβίδ, ἐλέησόν με». Πολλοὶ ἐκ τῶν ἀκολουθούντων ἐπέπληττον αὐτὸν καὶ ἔλεγον ἵνα σιωπήσῃ, ἀλλ' ἐκεῖνος ἀκόμη περισσότερο ἐφώναζεν. «Υἱὲ τοῦ Δαβίδ, ἐλέησόν με». Σταθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς παρήγγειλε νὰ ὀδηγήσωσιν αὐτὸν ἐνώπιόν του καὶ εἶπε· Τί θέλεις νὰ σοῦ κάμω ; καὶ ἐκεῖνος εἶπε· θέλω νὰ ἀναβλέψω. Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν· «ἀνάβλεψον· ἡ πίστις σου σέ ἔσωσε». Καὶ ἀμέσως ὁ τυφλὸς ἀνέβλεψε καὶ πλήρης χαρᾶς ἠκολούθησε καὶ αὐτὸς μετὰ τῶν ἄλλων τὸν Ἰησοῦν, δοξάζων καὶ εὐλογῶν τὸν Θεόν. Ἄπας δὲ ὁ ἀκολουθῶν λαός, ὁ ὁποῖος εἶδε τὸ θαῦμα τοῦτο τοῦ Ἰησοῦ, ἐδόξαζε καὶ ἠυλόγει τὸν Θεὸν καὶ ἐθαύμαζε διὰ τὴν τριαύτην δύναμιν τὸν Ἰησοῦν.

29. Ἡ μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος (Περ. 9)

Μίαν ἡμέραν ὁ Ἰησοῦς ἔλαβε μετ' αὐτοῦ τοὺς τρεῖς ἀγαπητοὺς του μαθητάς, τὸν Πέτρον, τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην καὶ ἀνῆλθε μετ' αὐτῶν εἰς τι ὄρος τῆς Γαλιλαίας (ἴσως τὸ Θαβώρ), ἵνα προσευχηθῇ. Ἀλλὰ, μόλις ἔφθασαν εἰς τὴν κορυφὴν αὐτοῦ, ἀμέσως ὁ Ἰησοῦς μετεμορφώθη ἐνώπιον τῶν μαθητῶν του· καὶ τὸ μὲν πρόσωπόν του ἔλαμψεν ὡς ὁ ἥλιος τὰ δὲ ἐνδύματα αὐτοῦ ἔγιναν λευκὰ ὡς τὸ φῶς. Ἀμέσως δὲ ἐφάνησαν μετ' αὐτοῦ συνομιλοῦντες ὁ Μωϋσῆς καὶ ὁ προφήτης Ἠλίας. Τότε εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν ὁ Πέτρος· Κύριε, καλὸν εἶναι νὰ μείνωμεν ἐδῶ· ἐὰν θέλῃς, ἄς κάμωμεν ἐδῶ τρεῖς σκηνάς,

μίαν διὰ σέ, μίαν διὰ τὸν Μωϋσῆν καὶ μίαν διὰ τὸν Ἡλίου. Ἐν δὲ αὐτὸς ἔλεγε ταῦτα μία νεφέλη φωτεινὴ ἐκάλυψεν αὐτοὺς ἀπὸ τῶν βλεμμάτων τῶν ἀποστόλων καὶ φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης ἠκούσθη, ἣτις ἔλεγεν «Οὗτός

Ἡ Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος

ἔστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, τὸν ὁποῖον ἐγὼ ἠγάπησα· εἰς αὐτὸν ὑπακούετε». Μόλις ἤκουσαν ταῦτα οἱ μαθηταὶ

τοῦ Ἰησοῦ ἐφοβήθησαν πολὺ καὶ ἔπεσαν πρηνεῖς ἐπὶ τῆς γῆς. Τότε προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἤγγισεν αὐτοὺς καὶ εἶπεν, ἐγέρθητε καὶ μὴ φοβεῖσθε. Οὗτοι ὑψώσαντες τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν δὲν εἶδον κανένα ἄλλον εἰ μὴ μόνον τὸν Ἰησοῦν. Ἐν ᾧ δὲ κατέβαινον ἀπὸ τοῦ ὄρους, παρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, νὰ μὴ εἴπωσι τὸ ὄραμα τοῦτο εἰς οὐδένα, μέχρις ὅτου αὐτὸς ἀναστῆ ἐκ νεκρῶν.

Τὴν μνήμην τῆς μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος ἑορτάζει ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν τὴν 6 Αὐγούστου, ἐκάστου ἔτους, καὶ ὀνομάζει αὐτὴν ἑορτὴν τῆς Μεταμορφώσεως ἢ τοῦ Σωτῆρος.

30. Ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου.

Ὁ Ἰησοῦς εἶχε φίλον τινά, Λάζαρον ὀνομαζόμενον, ὁ ὁποῖος κατοῦκε μετὰ τῶν ἀδελφῶν του Μάρθας καὶ Μαρίας εἰς τὴν κώμην Βηθανίαν, πλησίον τῶν Ἱεροσολύμων.

Μίαν ἡμέραν ὁ Λάζαρος ἠσθένησε βαρέως καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ εἰδοποίησαν τὸν Ἰησοῦν περὶ τῆς ἀσθενείας τοῦ φίλου του. Τοῦτο μαθὼν ὁ Ἰησοῦς, εἶπε πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ὅτι ἡ ἀσθένεια αὕτη τοῦ Λαζάρου θὰ δοξάσῃ αὐτόν. Ἀφοῦ δὲ ἔμεινε δύο ἀκόμη ἡμέρας εἰς τὸν τόπον, ὅπου εὐρίσκετο ἐν Γαλιλαίᾳ, εἶπε πάλιν εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ. Ὁ Λάζαρος ὁ φίλος μου ἐκοιμήθη, ἃς ὑπάγωμεν, ὅπως ἐξυπνήσω αὐτόν. Οἱ μαθηταὶ του δὲν ἐνόησαν διατὶ ἔλεγεν εἰς αὐτοὺς ὅτι ὁ Λάζαρος ἐκοιμήθη καὶ διὰ τοῦτο ἠναγκάσθη καὶ εἶπεν εἰς αὐτοὺς καθαρὰ ὅτι ὁ Λάζαρος ἀπέθανεν· ἃς ὑπάγωμεν πρὸς αὐτόν. Ὅταν ὁ Ἰησοῦς ἦλθεν εἰς Βηθανίαν πολλοὶ ἐκ τῶν Ἰουδαίων εἶχον ἔλθει πρὸς τὴν Μάρθαν καὶ Μαρίαν, τὰς ἀδελφὰς τοῦ Λαζάρου, ἵνα παρηγορήσωσιν αὐτάς. Ἡ δὲ Μάρθα, μόλις ἔμαθεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἤρχετο, ἔσπευσε πρὸς προὑπάντησιν αὐτοῦ, ἀφήσασα εἰς τὸν οἶκον τὴν Μαρίαν μετὰ τῶν συγκεντρωμένων πρὸς παρηγορίαν ξένων καὶ

συγγενῶν. Ἡ Μάρθα, μόλις συνήντησε ἐν τῇ κώμῃ ἐρχόμενον πρὸς αὐτὴν τὸν Ἰησοῦν, ἔπεσεν εἰς τὰ γόνατα καὶ κλαίουσα εἶπε πρὸς αὐτόν· Κύριε, ἐὰν ἦσο ἐδῶ δὲν θὰ ἀπέθνησκεν ὁ ἀδελφός μου Λάζαρος· ἀλλὰ καὶ τώρα

Ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου.

γνωρίζω ὅτι ὅσα νὰ ζητήσης ἀπὸ τὸν Θεὸν θὰ σοῦ τὰ δώσῃ. Ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς τὴν Μάρθαν ὅτι ὁ ἀδελφός σου θὰ ἀναστήθῃ. Πίστευε ὅτι τοῦτο δύναται νὰ κάμῃ ὁ Θεός καὶ θὰ γίνῃ. Τότε ἡ Μάρθα εἶπε· «πιστεύω, Κύριε,

εἰς τοῦτο καὶ ὅτι σὺ εἶσαι ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ». Καὶ ἀμέσως ἔσπευσεν αὕτη πρὸς τὴν ἀδελφὴν τῆς Μαρίας ἐν τῷ οἴκῳ καὶ ἀνήγγειλεν εἰς αὐτὴν ἰδιαιτέρως ὅτι ἦλθεν εἰς τὴν κώμην ὁ Ἰησοῦς. Καὶ αἱ δύο τότε ἐξῆλθον καὶ διηυθύνθησαν πρὸς συνάντησιν τοῦ Ἰησοῦ· οἱ δὲ συγκεντρωμένοι ἐν τῷ οἴκῳ, νομίσαντες ὅτι αὐταὶ διηυθύνοντο εἰς τὸ μνημεῖον ἵνα κλαύσωσι, παρηκολούθησαν αὐτάς. Αἱ δύο ἀδελφαὶ συνήντησαν τὸν Ἰησοῦν πλησιάζοντα πρὸς τὸν οἶκον, ἡ δὲ Μαρία γονατίσασα εἶπε πρὸς αὐτόν· Κύριε, ἐὰν ἦσο ἐδῶ δὲν θὰ ἀπέθνησκεν ὁ ἀδελφός μου Λάζαρος. Ὁ Ἰησοῦς ἐλυπήθη αὐτὴν κλαίουσαν ὡς καὶ τοὺς λοιποὺς ἀκολουθοῦντας καὶ συνεκινήθη καὶ αὐτὸς καὶ ἠρώτησε ποῦ ἦτο ὁ τάφος τοῦ Λαζάρου. Εἶπον δὲ εἰς αὐτόν· ἔλθε καὶ ἰδὲ τὸν τάφον αὐτοῦ· καὶ ὠδήγησαν αὐτὸν μέχρι τοῦ μνημείου τοῦ Λαζάρου.

Ὅταν ἔφθασαν ἐκεῖ, ὁ Ἰησοῦς συνεκινήθη πολὺ καὶ ἐδάκρυσεν· οἱ δὲ βλέποντες ἔλεγον μεταξύ των· πόσον ἠγάπα αὐτόν! Ἄλλοι δὲ ἔλεγον· αὐτὸς ὁ ὁποῖος ἐθεράπευσε τόσους ἄλλους, δὲν ἠδύνατο νὰ θεραπεύσῃ καὶ τὸν Λάζαρον, ὥστε νὰ μὴ ἀποθάνῃ;

Τότε ὁ Ἰησοῦς διέταξε νὰ σηκώσωσι τὸν λίθον, ὁ ὁποῖος ἦτο ἐπὶ τοῦ μνημείου τοῦ Λαζάρου. Ἄλλ' ἡ Μάρθα τότε εἶπε πρὸς αὐτόν· Κύριε, ἔχει τέσσαρας ἡμέρας νεκρὸς καὶ ἐπομένως θὰ ὄζη. Ὁ Ἰησοῦς ὁμῶς ἐπέμενε. Καὶ ἀφοῦ ἐσήκωσαν τὸν λίθον, ὁ Ἰησοῦς προσηυχῆθη πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἀμέσως ἐφώνησε μὲ φωνὴν μεγάλην «Λάζαρε, δεῦρο ἔξω», δηλαδή, Λάζαρε, ἔλθε ἔξω. Καὶ ἀμέσως ὁ Λάζαρος ἀνέστη καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ τάφου μὲ δεμένας τὰς χεῖρας καὶ τὴν κεφαλὴν διὰ τῶν νεκρικῶν σαβάνων. Τότε ὁ Ἰησοῦς διέταξε νὰ λύσωσι τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ νὰ ἀφήσωσι νὰ βαδίζη μόνος του. Τοῦτο ἐξετέλεσαν πλήρεις χαρᾶς αἱ ἀδελφαὶ καὶ οἱ συγγενεῖς αὐτοῦ καὶ πάντες ἐδόξαζον τὸν Θεὸν διὰ τὸ θαῦμα τοῦτο τῆς ἀναστάσεως τοῦ Λαζάρου.

Πολλοὶ δὲ ἐκ τῶν Ἰουδαίων, οἱ ὁποῖοι παρηκολούθησαν τὸ συμβάν αὐτό, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν

διδασκαλίαν αὐτοῦ. Διὰ τοῦ θαύματος τούτου ἡ φήμη τοῦ Ἰησοῦ διεδόθη περισσότερο εἰς τὸν λαὸν καὶ πάντες ἐθαύμαζον αὐτόν.

Τὴν μνήμην τῆς ἀναστάσεως τοῦ Λαζάρου εορτάζει ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν κατὰ τὸ Σάββατον τῆς παραμονῆς τῆς Κυριακῆς τῶν Βαΐων.

ΜΕΡΟΣ Δ΄.

Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

31. Γενικὰ περὶ τοῦ κηρύγματος τοῦ Ἰησοῦ.

Ἐκτὸς τῶν θαυμάτων, τὰ ὅποια ἔκαμνεν ὁ Ἰησοῦς καὶ διὰ τῶν ὁποίων ἐπεσφράγιζεν ὅσα περὶ τῆς θείας δυνάμεως καὶ τῆς πρὸς τὸν Θεὸν πίστεως ἐδίδασκεν, ἔχομεν νὰ ἐξετάσωμεν καὶ τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ, δηλαδή τὸ περιεχόμενον αὐτῆς καὶ τὸν τρόπον, καθ' ὃν μετέδιδεν αὐτήν.

Ὁ Ἰησοῦς ὡς κύριον ἔργον ἐν τῷ βίῳ αὐτοῦ εἶχε τὴν διδασκαλίαν τῆς πρὸς τὸν Θεὸν πίστεως, τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον, τῆς ἐλπίδος πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἐν γένει τὴν διδασκαλίαν τῆς ἀρετῆς.

Ἦρχισε δὲ τὴν διδασκαλίαν τοῦ ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τοῦ τριακοστοῦ ἔτους τῆς ἡλικίας αὐτοῦ.

Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο προσῆλθεν, ὡς εἶδομεν, πρὸς τὸν Ἰωάννην, τὸν πρὸ μικροῦ ἐμφανισθέντα εἰς τὴν ἔρημον τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἀφοῦ ἐβαπτίσθη, ἤρχισε τὴν διδασκαλίαν τοῦ πρὸς τὸν λαόν. Ἐπὶ τρία ἔτη μετέβαινεν ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν καὶ ἀπὸ κώμης εἰς κώμην τῆς Γαλιλαίας καὶ Ἰουδαίας καὶ ἐκήρυττε τὴν νέαν τοῦ διδασκαλίαν τῆς

ειρήνης και ισότητος τῶν ἀνθρώπων, τῆς ἀγάπης καὶ ἐνότητος αὐτῶν εἰς μίαν ποίμνην ὑπὸ ἓνα ποιμένα, τὸν Θεόν, καὶ τῆς πίστεως πρὸς τὸν ἓνα καὶ μόνον πνευματικὸν Θεόν, τὸν ὁποῖον μόνον διὰ τῶν ἀγαθῶν ἡμῶν ἔργων δυνάμεθα νὰ λατρεύωμεν καὶ οὐχὶ διὰ θυσιῶν καὶ ἑξωτερικῶν μόνον τύπων.

Χάριν τῆς διδασκαλίας του ὁ Ἰησοῦς ἤρχετο εἰς τὰς συναγωγὰς τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Σολομῶντος καὶ ἐκεῖ εὗρισκε κατάλληλον εὐκαιρίαν νὰ διδάσκη τὸν συγκεντρωμένον λαὸν ἢ νὰ ἐλέγχῃ τὰς παρεκτροπὰς τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων μὲ θάρρος τοιοῦτον, ὥστε ἐκίνησε κατ' αὐτοῦ τὸ μῖσος αὐτῶν. Ὁ Ἰησοῦς συνήθιζε νὰ μεταδίδῃ εἰς τὸν λαὸν τὰς ἰδέας αὐτοῦ ἢ διὰ μακρᾶς ὁμιλίας ἢ διὰ διαλόγου ἢ διὰ παραβολῶν, τὰς ὁποίας ἐλάμβανεν ἐκ τοῦ καθημερινοῦ βίου τῶν χωρῶν ἐκείνων, ὥστε νὰ καθιστᾷ τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ ἀντιληπτὴν εἰς τοὺς ἀκροατάς του, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ἄνθρωποι τοῦ λαοῦ, ἀμόρφωτοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ ἐργατικοί· διότι οἱ ἄλλοι δὲν κατεδέχοντο νὰ διδαχθῶσι παρ' αὐτοῦ. Εἶχε δὲ τόσην ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ λαοῦ ἡ διδασκαλία του, ὥστε παντοῦ παρηκολουθεῖτο ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἠναγκάζετο νὰ διδάσκη αὐτόν, ὡς κατωτέρω θὰ ἴδωμεν.

32. Διάλογος τοῦ Ἰησοῦ μετὰ τῆς Σαμαρείτιδος.

Ἐν ᾧ ὁ Ἰησοῦς εὗρίσκετο κάποτε εἰς τὴν Ἰουδαίαν, ἀπεφάσισε νὰ μεταβῇ εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Ἦτο δὲ ὑποχρεωμένος νὰ διέλθῃ διὰ τῆς Σαμαρείας, διότι ἡ Σαμάρεια εὗρίσκετο μεταξὺ τῆς Ἰουδαίας καὶ τῆς Γαλιλαίας.

Ὅταν ἦλθεν εἰς Σαμάρειαν καὶ ἔφθασε μετὰ τῶν μαθητῶν του εἰς κώμην τινὰ αὐτῆς, καλουμένην Συχάρ, ἐκάθησεν ἔξω αὐτῆς παρά τι φρέαρ, τὸ ὁποῖον ἐκαλεῖτο τοῦ Ἰακώβ, ἵνα ἀναπαυθῇ ἐκ τοῦ κόπου· ἦτο δὲ μεσημβρία καὶ μετ' ὀλίγον κατέφθασεν εἰς τὸ φρέαρ ἐκεῖνο γυνὴ τις Σαμαρεῖτις, ἵνα ἀντλήσῃ ὕδωρ. Οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ εἶχον ἀπέλθῃ εἰς τὴν κώμην, ἵνα ἀγοράσωσι τροφάς.

Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς τὴν Σαμαρείτιδα· «δός μοι νὰ πῖω ὀλίγον ὕδωρ»· ἡ Σαμαρεῖτις εἶπε πρὸς αὐτόν. «Πῶς σὺ, ἐν ᾧ εἶσαι Ἰουδαῖος, ζητεῖς παρ' ἐμοῦ τῆς Σαμαρείτιδος ὕδωρ; οἱ Ἰουδαῖοι οὐδεμίαν σχέσιν ἔχουσι μὲ τοὺς Σαμαρείτας». Εἰς ταῦτα ἀπήντησεν ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε. «Ἐὰν ἐγνώριζες ποῖος εἶνε αὐτός, ὁ ὁποῖος ζητεῖ ἀπὸ σέ ὕδωρ, θὰ ἐζήτηις σὺ ἀπ' αὐτοῦ καὶ δὰ σοὶ ἔδιδεν ὕδωρ ζῶν». Τότε ἡ Σαμαρεῖτις εἶπε· «Κύριε, οὐδὲν μέσον ἔχεις διὰ νὰ ἀντλήσῃς ὕδωρ καὶ τὸ φρέαρ εἶνε βαθύ· πόθεν λοιπὸν ἔχεις τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν;» Εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτὴν «ὅστις πίη ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου θὰ διψᾷ πάλιν, ἐν ᾧ ἐκ τοῦ ὕδατος, τὸ ὁποῖον ἐγὼ θὰ δώσω εἰς αὐτόν, ἐάν τις πίη, δὲν θὰ διψᾷ εἰς τὸν αἰῶνα». Ἐκ τῶν λόγων τούτων τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐξ ἄλλων πολλῶν ἡ Σαμαρεῖτις ἀντελήφθη ὅτι εἶχεν ἐνώπιόν της ἓνα προφήτην καὶ διὰ τοῦτο εἶπε πρὸς αὐτόν. «Κύριε, θεωρῶ ὅτι εἶσαι προφήτης. Εἰπέ μοι ποῦ πρέπει νὰ προσκυνῆται ὁ Θεός; ἐπὶ τοῦ ὄρους ἡμῶν Γαριζίν, ὅπου οἱ πατέρες ἡμῶν προσεκύνησαν, ἢ ἐν Ἱερουσαλήμ, ὅπως λέγετεσεῖς οἱ Ἰουδαῖοι;». Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτὴν· «γύναι, πιστευσόν με ὅτι ἔρχεται ὥρα ὅτε οὔτε ἐν τῷ ὄρει τούτῳ οὔτε ἐν Ἱερουσαλήμ μόνον θὰ προσκυνήσετε τὸν Θεόν. Ἄλλ' οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ θὰ προσκυνήσωσιν αὐτόν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ. Διότι ὁ Θεὸς εἶνε πνεῦμα καὶ οἱ προσκυνοῦντες αὐτόν πρέπει νὰ τὸν προσκυνῶσιν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ».

Ἡ γυνὴ τότε εἶπε· «γνωρίζω ὅτι ἔρχεται ὁ Μεσσίας, ὁ λεγόμενος Χριστός, ὁ ὁποῖος θὰ μᾶς διδάξῃ πάντα»· λέγει πρὸς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς· «Ἐγὼ εἶμαι, ὁ ὁμιλῶν μετὰ σοῦ». Τὴν ὥραν ἐκείνην ἐπέστρεψαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐκ τῆς κώμης, ἡ δὲ Σαμαρεῖτις ἐπέστρεψεν εἰς τὴν κώμην καὶ εἶπεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὅτι εἰς τὸ φρέαρ εὔρεν ἄνθρωπον, ὅστις εἶπεν εἰς αὐτὴν πάντα ὅσα ἐποίησε· μήπως αὐτὸς ἦτο ὁ Μεσσίας;

Πολλοὶ ἐξῆλθον ἐκ τῶν πολιτῶν ἐκείνων καὶ ἤρχοντο πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Οἱ μαθηταὶ τούτου παρεκάλουν αὐτόν

νά φάγη· ἀλλ' ἐκεῖνος, βλέπων τοὺς προσερχομένους ἐκ τῶν πολιτῶν, εἶπε πρὸς τοὺς μαθητάς του· ἰδική μου τροφή εἶνε νά ποιῶ τὸ θέλημα τοῦ πατρός μου, τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Ὅταν δὲ κατέφθασαν πρὸς αὐτὸν οἱ Σαμαρεῖται, παρεκάλεσαν ὅπως μείνη πλησίον των ἐπὶ τινα χρόνον, ἀλλ' αὐτὸς ἔμεινε μόνον δύο ἡμέρας καὶ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς Γαλιλαίαν. Τινὲς δὲ τῶν Σαμαρειτῶν ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν καὶ ἔγιναν ὁπαδοὶ του.

33. Ἡ ἐπὶ τοῦ ὄρους τῆς Γαλιλαίας ὁμιλία τοῦ Ἰησοῦ.

Ὁ Ἰησοῦς διὰ τῆς διδασκαλίας του καὶ τῶν θαυμάτων του εἶχε κάμει τοιαύτην ἐντύπωσιν εἰς τὸν λαὸν καὶ τόσον ἠγαπήθη ὑπ' αὐτοῦ, ὥστε παρηκολουθεῖτο ὑπὸ πολλῶν καὶ ἠναγκάζετο νά διδάσκη αὐτούς. Μίαν ἡμέραν, ὅτε εὐρίσκετο εἰς Γαλιλαίαν, πολλὺς λαὸς περιεκύκλωσεν αὐτὸν καὶ ἐζήτηι παρ' αὐτοῦ διδασκαλίαν. Ἐπειδὴ δὲ ἐντὸς τῆς πόλεως καὶ παρὰ τὴν ὁδὸν θὰ ἦτο δύσκολον τοῦτο, ἠναγκάσθη νά ἐξέλθῃ ἔξω τῆς Καπερναοῦμ, ὅπου ἦτο λόφος τις ὑψηλός, τὸν ὁποῖον ἔλεγον ὄρος, καὶ ἀφοῦ ἀνῆλθεν ἐπὶ τοῦ ὄρους τούτου ἐκάθησεν ἐκεῖ καὶ ἤρχισε νά ὁμιλῇ πρὸς τὸν παρακολουθήσαντα αὐτὸν λαόν.

Διὰ τῆς διδασκαλίας του ἐκείνης, ἣτις λέγεται ἡ ἐπὶ τοῦ ὄρους ὁμιλία τοῦ Χριστοῦ, ἐξέθηκεν ἐν συντόμῳ ὀλόκληρον σχεδὸν τὴν οὐσίαν τῆς διδασκαλίας του· διὰ τοῦτο ἀποτελεῖ ἡ ὁμιλία αὕτη τὴν βάσιν τῆς Χριστιανικῆς διδασκαλίας.

Διαιρεῖται δὲ ἡ διδασκαλία αὕτη εἰς διάφορα μέρη, ἀναλόγως τῶν ἠθικῶν ζητημάτων, τὰ ὁποῖα ἐξετάζει εἰς ἕκαστον ἐξ αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς. Τὰ κυριώτερα ἐκ τούτων εἶνε τὰ ἑξῆς.

1) Ὁ Σωτὴρ διδάσκει ποῖοι ἐκ τῶν ἀνθρώπων θὰ ἀνταμειφθῶσιν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. Τοὺς τοιοῦτους ὁ Ἰησοῦς ἀποκαλεῖ μακαρίους, δηλαδὴ εὐτυχεῖς, διότι θὰ κληρονομήσωσι τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, δηλ. τὸν Παράδεισον,

Τοιοῦτοι δὲ εἶνε οἱ ταπεινόφρονες, οἱ πενθοῦντες διὰ τὰς ἁμαρτίας των, διότι θὰ παρηγορηθῶσιν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, οἱ πρᾶοι, οἱ ποθοῦντες τὴν ἐπικράτησιν τῆς δικαιοσύνης, οἱ ἐλεήμονες, διότι θὰ ἐλεηθῶσιν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, οἱ καθαροὶ τὴν καρδίαν, διότι θὰ αἰσθανθῶσι τὸν Θεόν, οἱ εἴρηνοποιοὶ καὶ οἱ καταδιωκόμενοι χάριν τοῦ δικαίου καὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ Χριστοῦ.

2) Ὁ Χριστὸς ὑποδεικνύει εἰς τοὺς μαθητὰς του ὅποιοι πρέπει νὰ εἶνε ἐν τῇ κοινωνίᾳ. Παραβάλλει αὐτοὺς κατὰ τὴν χρησιμότητα, μὲ τὸ ἄλας· καὶ καθὼς τὸ ἄλας εἶνε τὸ μοναδικὸν μέσον, διὰ τοῦ ὁποίου συντηροῦμεν τὰς τροφὰς εἰς τὴν ζωὴν καὶ δὲν σήπονται, τοιοῦτοτρόπως καὶ αὐτοὶ εἶνε οἱ μοναδικοὶ ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι δύνανται νὰ συντηρήσωσι τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὴν ἠθικὴν ζωὴν καὶ νὰ τοὺς προφυλάξωσιν ἀπὸ τῆς διασθορᾶς καὶ τοῦ ἠθικοῦ θανάτου. Λέγει δὲ εἰς αὐτοὺς ὅτι ἐὰν αὐτοὶ δὲν φανῶσιν ἄξιοι τοῦ ἔργου των, τότε οὐδεὶς ἄλλος θὰ εἶνε εἰς θέσιν νὰ τοὺς συγκρατήσῃ εἰς τὴν εὐθεϊαν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς οὔτε αὐτούς, οὔτε τὴν λοιπὴν κοινωνίαν.

Τοὺς παρομοιάζει ἐπίσης μὲ πόλιν κειμένην ἐπάνω ὄρους, ἣτις πανταχόθεν φαίνεται. Τοιοῦτοτρόπως καὶ αὐτοὺς θὰ παρακολουθῶσιν οἱ ἄνθρωποι καὶ ὅ,τι αὐτοὶ θὰ πράττωσι τὸ ἴδιον θὰ πράττωσι καὶ οἱ ἄνθρωποι. Παραβάλλει αὐτοὺς ὁ Χριστὸς μὲ λύχνον, τὸν ὁποῖον ἀνάπτομεν καὶ θέτομεν ἐπὶ τοῦ λυχνοστάτου διὰ νὰ φωτίζῃ πάντας ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ δὲν καλύπτομεν αὐτόν. Καθιστᾷ δὲ αὐτοὺς προσεκτικούς, ἵνα διὰ τῶν ἔργων των φανῶσιν ἄξιοι τῶν λόγων των, διότι τότε μόνον οἱ ἄνθρωποι θὰ δοξάσωσι τὸν Θεόν, ὅταν ἴδωσι τὰ καλὰ αὐτῶν ἔργα.

3) Ὁ Ἰησοῦς συμπληροῖ τὸν Μωσαϊκὸν νόμον. Ὁ Ἰησοῦς ἀπολογούμενος διὰ τὰς κατηγορίας, τὰς ὁποίας ἔλεγον οἱ ἐχθροὶ του πρὸς τὸν λαόν, ὅτι δῆθεν αὐτὸς εἶχε σκοπὸν νὰ καταργήσῃ τὸν ἠθικὸν νόμον, εἶπε πρὸς τοὺς ἀκροατὰς του ὅτι αὐτὸς δὲν ἤλθε νὰ καταργήσῃ τὸν νόμον τοῦ Μωϋσέως, ἀλλὰ νὰ τὸν συμπληρώσῃ. Διότι πι-

στεύει ὅτι μέχρι συντελείας τοῦ αἰῶνος τίποτε ἐκ τοῦ ἠθικοῦ νόμου δὲν θὰ παρέλθῃ οὐδὲ θὰ μείνῃ ἀνεκπλήρωτον.

4) *Προβαίνων ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν συμπλήρωσιν τοῦ Ἑβραϊκοῦ νόμου ὁμιλεῖ περὶ φόνον καὶ λέγει.* Ἠκούσατε ὅτι ὁ νόμος ἀπαγορεύει τὸν φόνον καὶ τιμωρεῖ τὸν φονεύοντα. Ἄλλ' ἐγὼ διδάσκω ὄχι μόνον νὰ μὴ φονεύῃ τις, ἀλλ' οὐδὲ νὰ ὀργίζεται οὐδὲ νὰ ὑβρίζει τὸν πλησίον του. Διότι ὁ ὀργιζόμενος καὶ ὑβρίζων εἶνε ἔνοχος τιμωρίας, ἐπειδὴ διὰ τῆς συμπεριφορᾶς του ταύτης γίνεται ὁ αἷτιος τοῦ φόνου. Τοιαύτη δὲ πρέπει νὰ εἶνε ἡ σχέσις τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν πλησίον του, ὥστε καὶ τὸ δῶρον του πρὸς τὸν Θεὸν διὰ νὰ προσφέρῃ τις καὶ διὰ νὰ ἔχη τοῦτο μίαν ἀξίαν, πρέπει πρῶτον νὰ συνδιαλλαγῇ οὗτος πρὸς πάντα τὸν ὁποῖον ἔβλαψε, καὶ ἔπειτα νὰ προσφέρῃ τὸ δῶρόν του εἰς τὸ θυσιαστήριον.

5) *Ὁ Σωτὴρ ὁμιλεῖ περὶ ὄρκου.* Ἐπίσης ὁ Χριστὸς λέγει πρὸς τοὺς ἀκροατάς του ὅτι ὁ Ἑβραϊκὸς νόμος διδάσκει νὰ μὴ παραβαίνωμεν τὸν δοθέντα ὄρκον, δηλαδὴ νὰ μὴ ἐπιπορκῶμεν. Αὐτὸς ὅμως διδάσκει νὰ μὴ ὀρκιζώμεθα ἐντελῶς, οὔτε εἰς τὸν οὐρανόν, οὔτε εἰς τὴ γῆν, οὔτε εἰς τὴν κεφαλὴν μας, οὔτε ὅπωςδήποτε ἄλλως. Ὁ δὲ λόγος μας νὰ εἶνε τόσο ἀληθής ὥστε τὸ ναὶ ἡμῶν νὰ εἶνε πράγματι ναὶ καὶ τὸ ὄχι, ὄχι.

6) *Ὁ Ἰησοῦς ὁμιλεῖ περὶ ἀνεξικακίας* καὶ λέγει. Τόσον πρέπει νὰ ἀποφεύγωμεν τὴν ἐκδίκησιν καὶ τὴν μνησικακίαν, ὥστε ἐάν τις μᾶς ἠδίκησῃ κατὰ τι νὰ τὸ λησμονήσωμεν καὶ νὰ ἀποδώσωμεν εἰς αὐτὸν καλὸν ἀντὶ κακοῦ. Νὰ ἀγαπῶμεν δὲ πάντας καὶ αὐτοὺς τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν. Διότι ἐάν ἀγαπῶμεν μόνον ὄσους μᾶς ἀγαπῶσι, δὲν κάμνομεν τίποτε περισσότερο ἀπὸ ὃ,τι κάμνουσι καὶ οἱ κακοί, οἱ ὁποῖοι ἀγαπῶσι τοὺς ἀγαπῶντας αὐτούς. Ἄς ἔχωμεν δὲ ὡς παράδειγμα τὸν Θεὸν καὶ ἄς γίνωμεν ὅμοιοι πρὸς αὐτόν, ὁ ὁποῖος ἀνατέλλει τὸν ἥλιόν του καὶ βρέχει καὶ διὰ δικαίους καὶ ἀδίκους καὶ διὰ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς.

7) *Ὁ Χριστὸς ὁμιλεῖ περὶ ἐλεημοσύνης καὶ κατὰ τῆς*

ἐπιδειξεως. Ὁ Ἰησοῦς λαμβάνει ἀφορμὴν ἐκ τῶν Φαρισαίων, οἱ ὅποιοι ἔκαμον τὴν ἐλεημοσύνην μόνον ὅπως ἐπιδειχθῶσιν εἰς τοὺς ἀνθρώπους καὶ οὐχὶ ἐξ ἀγάπης πρὸς τὸν πλησίον των, καὶ διδάσκει ἵνα, ὅταν κάμνωμεν ἐλεημοσύνην, νὰ τὴν κάμνωμεν τόσον κρυφά, ὥστε νὰ μὴ γνωρίζῃ ἢ ἀριστερά μας τί ποιεῖ ἢ δεξιὰ μας. Διότι μόνον ὅταν κάμνωμεν τὴν ἐλεημοσύνην κρυφίως καὶ ἐξ ἀγάπης πρὸς τὸν πλησίον μας, θὰ ἀνταμειφθῶμεν καὶ ἡμεῖς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ φανερά.

8) Ὁ Σωτὴρ ὁμιλεῖ περὶ τῆς προσευχῆς. Ἐπειδὴ οἱ Φαρισαῖοι προσήχοντο διὰ τὸ θεαθῆναι, δηλαδή, διὰ νὰ φαίνωνται εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὅτι προσεύχονται καὶ οὐχὶ ἔνεκα πραγματικῆς πίστεως πρὸς τὸν Θεόν, ὁ Χριστὸς κατακρίνει αὐτοὺς διὰ τὸν τρόπον αὐτὸν τῆς προσευχῆς των. Κατηγορεῖ δὲ αὐτοὺς διότι εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ τὰς πλατείας τῶν πόλεων ἰστάμενοι προσήχοντο, ἵνα ἐπιδεικνύωνται εἰς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ λέγει ὅτι οὐδεμίαν ἀμοιβὴν δύνανται νὰ περιμένωσι παρὰ τοῦ Θεοῦ ἐκ τῆς τοιαύτης προσευχῆς αὐτῶν. Συνιστᾷ δὲ εἰς τοὺς ἀκροατάς του νὰ μὴ προσεύχωνται διὰ νὰ φανῶσιν εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ἐπιδεικτικὰ, ἀλλὰ ἐν τῷ κρυπτῷ· ὁ δὲ Θεός, ὁ ὅποιος βλέπει αὐτοὺς ἐν τῷ κρυπτῷ, θὰ τοὺς ἀντιμείψῃ φανερά. Συμβουλευεῖ δὲ αὐτοὺς νὰ μὴ λέγωσι κατὰ τὴν προσευχὴν των πολλά, καὶ ἀνάξια τοῦ Θεοῦ, νὰ μὴ βατταρίζωσιν ὅπως οἱ ἐθνικοί, διότι ὁ Θεὸς γνωρίζει ποίων ἔχομεν ἀνάγκην, πρὶν ζητήσωμεν αὐτὰ παρ' αὐτοῦ.

Πρὸς τοῦτο ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς τὸν τύπον τῆς προσευχῆς αὐτῶν, ἣτις εἶνε σύντομος καὶ ἀπλὴ καὶ ὀνομάζεται «*Κυριακὴ προσευχή*», ἐπειδὴ ἐδόθη ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Λέγεται δὲ καὶ «*Πάτερ ἡμῶν...*» ἐκ τῶν δύο πρώτων λέξεων, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ προσευχὴ αὕτη ἀρχίζει.

Ἡ Κυριακὴ προσευχή, διαιρεῖται εἰς τρία μέρη 1) εἰς τὸν πρόλογον ἢ προσφώνησιν 2) εἰς τὰ ἕξ αἰτήματα καὶ 3) εἰς τὸν ἐπίλογον· εἶνε δὲ ἡ ἑξῆς.

Πρόλ.) Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, (Αἰτ.) 1) ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου 2) ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου· 3) γενη-

θήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς·
4) τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον·
5) καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίε-
μεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν· 6) καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς
πειρασμόν, ἀλλὰ ῥύσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.

(Ἐπίλ.) Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ
ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας· ἀμήν.

Τότε δὲ μόνον ἔχομεν δικαίωμα, λέγει ὁ Χριστός, νὰ
ζητῶμεν τὴν συγχώρησιν τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν παρὰ τοῦ
Θεοῦ, ὅταν καὶ ἡμεῖς συγχωρῶμεν τὰς πρὸς ἡμᾶς ἁμαρ-
τίας τῶν ἄλλων.

9) *Ὁ Ἰησοῦς ὁμιλεῖ περὶ νηστείας.* Ὁ Χριστός διδάσκει ὅτι
πρέπει νὰ νηστεύωμεν οὐχὶ διὰ νὰ ἐπιδεικνυώμεθα εἰς τοὺς
ἀνθρώπους, ὅπως ἔκαμνον οἱ Φαρισαῖοι. Οὗτοι δὲν ἔνιπτον
τὸ πρόσωπον αὐτῶν οὐδὲ περιεποιῶντο τὸν ἑαυτὸν των,
διὰ νὰ τοὺς βλέπωσιν οἱ ἄνθρωποι ὅτι ἐνήστευον καὶ οὐχὶ
διότι ἠσθάνοντο τὴν ἀνάγκην νὰ νηστεύσωσιν, ἕνεκα εὐ-
σεβείας καὶ χάριν τοῦ Θεοῦ των. Συνιστᾷ δέ, κατὰ τὴν
ὁμιλίαν του ταύτην ὁ Χριστός, ὅτι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος θέλει
νὰ νηστεύσῃ δὲν πρέπει νὰ ἐπιδεικνύεται δι' ἐξωτερικῶν
σημείων ὅτι νηστεύει, ἀλλὰ νὰ νηστεύῃ ἐν τῷ κρυπτῷ καὶ
ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος βλέπει αὐτὸν ἐν τῷ κρυπτῷ, θὰ τὸν ἀν-
ταμείψῃ φανερά.

10) *Ὁ Χριστός διδάσκει νὰ μὴ θησαυρίζωμεν ὑλικά
ἀγαθὰ, ἀλλὰ πνευματικά.* Ὁ Σωτὴρ διδάσκει ὅτι δὲν πρέ-
πει νὰ ἀφιερώνωμεν πᾶσαν τὴν φροντίδα ἡμῶν ὅπως θη-
σαυρίζωμεν ὑλικά καὶ ἐγκόσμια ἀγαθὰ, τὰ ὁποῖα φθεί-
ρονται καὶ καταστρέφονται καὶ διαρπάζονται ὑπὸ κλε-
πτῶν. Ἀλλὰ νὰ θησαυρίζωμεν ἐπουράνια ἀγαθὰ, πνευ-
ματικά καὶ ἠθικά, τὰ ὁποῖα οὔτε φθείρονται, οὔτε κατα-
στρέφονται οὔτε διαρπάζονται ὑπὸ τῶν κλεπτῶν. Διότι
ὅπου εἶναι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον νομίζομεν ἀγαθόν μας καὶ
πλουτόν μας, ἐκεῖ εἶναι καὶ ἡ καρδιά μας, ἡ ἀγάπη μας.
Δὲν εἶναι δὲ δυνατόν νὰ εἴμεθα ὑποτεταγμένοι καὶ νὰ δου-
λεύωμεν εἰς δύο κυρίους, εἰς τὸν Μαμμωνᾶν καὶ εἰς τὸν
Θεόν. Διότι ἢ τὸν ἕνα θὰ ἀγαπήσωμεν καὶ τὸν ἕτερον θὰ

μισήσωμεν ἢ εἰς τὸν ἕτερον θὰ προσκολληθῶμεν καὶ τὸν ἄλλον θὰ περιφρονήσωμεν. Διὰ τοῦτο, λέγει ὁ Χριστός, δὲν πρέπει νὰ κατεχώμεθα ὑπὸ μόνης τῆς μερίμνης τοῦ τί θὰ φάγωμεν, τί θὰ πῖωμεν καὶ τί θὰ ἐνδυθῶμεν. Διότι πάντων τούτων ἀνώτερος εἶναι ὁ ἄνθρωπος καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ. Πρῶτον πρέπει νὰ ζητῶμεν τὰ ἠθικά καὶ πνευματικά ἀγαθὰ καὶ τὰ λοιπὰ θὰ προστεθῶσιν εἰς αὐτά. Ἐὰν ἐλπίζωμεν δὲ καὶ εἰς τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος τρέφει τὰ πτηνὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐνδύει τὰ ἄνθη τοῦ ἀγροῦ, ὅτι θὰ μᾶς βοηθήσῃ εἰς τὴν ζωὴν μας, ὅταν ἡ προσπάθειά μας εἶναι ἠθικὴ καὶ πνευματικὴ οὐχὶ δὲ μόνον ὑλική.

11) Ὁ Σωτὴρ διδάσκει νὰ μὴ κατακρίνωμεν τὸν πλησίον μας. Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω εἰς τὴν ἐπί τοῦ ὄρου ὁμιλίαν τοῦ ὁ Χριστός διδάσκει νὰ μὴ κατακρίνωμεν τὸν πλησίον μας. Διότι μὲ ὅ,τι μέτρον θὰ μετρήσωμεν τὸν πλησίον μας μὲ τὸ ἴδιον μέτρον θὰ μετρηθῶμεν καὶ ἡμεῖς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. Ἐὰν δηλαδὴ εἴμεθα αὐστηροὶ κριταὶ τῶν ἄλλων, καὶ ὁ Θεὸς θὰ εἶναι αὐστηρὸς κριτὴς ἡμῶν.

Πρῶτον δὲ ἄς φροντίζωμεν νὰ διορθῶνωμεν τὰς ἰδικὰς μας ἁμαρτίας καὶ κατόπιν νὰ ζητῶμεν νὰ βελτιώσωμεν τὸν ἄλλον. Ἐκεῖνο δὲ τὸ ὁποῖον θέλομεν νὰ κάμνη ὁ ἄλλος πρὸς ἡμᾶς, τοῦτο νὰ κάμνωμεν καὶ ἡμεῖς πρὸς αὐτόν. Νὰ ἀποδίδωμεν δὲ καλὸν ἀντὶ κακοῦ. Νὰ εἴμεθα δὲ βέβαιοι ὅτι πᾶν ὅ,τι ζητήσωμεν παρὰ τοῦ Θεοῦ, ἄξιον αὐτοῦ καὶ τῆς πρὸς αὐτὸν ἀγάπης ἡμῶν, θὰ τὸ λάβωμεν. Ὅπως δὲ ὁ γονεὺς δίδει εἰς τὸ τέκνον τοῦ ἄρτον, ὅταν τοῦτο ζητήσῃ παρ' αὐτοῦ, καὶ οὐχὶ λίθον, οὕτω καὶ ὁ Θεὸς θὰ δώσῃ εἰς ἡμᾶς ὅ,τι ὠφελεῖ ἡμᾶς.

12) Ὁ Χριστὸς ὁμιλεῖ περὶ τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς κακίας. Δύο ὁδοὶ ὑπάρχουσι, λέγει, ἐν τῷ βίῳ τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ὁδὸς τῆς ἀρετῆς καὶ ἡ ὁδὸς τῆς κακίας. Καὶ ἡ μὲν ὁδὸς τῆς ἀρετῆς εἶναι στενὴ καὶ τεθλιμμένη καὶ δύσκολος πολὺ καὶ διὰ τοῦτο ὀλίγοι εὐρίσκουσι καὶ ἀκολουθοῦσιν αὐτήν. Ὁδηγεῖ ὁμοίως αὕτη εἰς τὴν αἰώνιαν ζωὴν καὶ τὸν Παράδεισον. Ἡ δὲ ὁδὸς τῆς κακίας εἶναι εὐρύχωρος καὶ πλατεῖα καὶ

πολλοί εύρίσκουσι καί ακολουθοῦσιν αὐτήν. Ὁδηγεῖ ὁμοῦς αὕτη εἰς τήν ἀπώλειαν καί τήν καταστροφήν καί τήν κόλασιν.

13) Ὁ Σωτήρ διδάσκει ὅτι τὰ ἔργα καί οὐχί οἱ λόγοι δεικνύουσι τὸν ἄνθρωπον. Προσέχετε, λέγει, ἀπὸ τοῦ ψευδοπροφήτου καί ψευδοδιδασκάλου τῆς ἀρετῆς, οἱ ὁποῖοι, διὰ τὸ ἀποπλανήσωσι τοὺς ἀνθρώπους, ἐμφανίζονται μὲ ἔνδυμα προβάτου καί λόγους ἀρετῆς· ἔσωθεν ὁμοῦς εἶναι λύκοι, ἄρπαγες. Τούτους ἐκ τῶν ἔργων αὐτῶν θὰ ἐννοήσετε καλῶς. Ὅπως δὲ πᾶν δένδρον σαπρὸν κάμνει κακοὺς καρποὺς, οὕτω καί αὐτοὶ ἐκ τῶν κακῶν τῶν ἔργων θὰ φανῶσιν. Ἀλλὰ οὗτοι θὰ τιμωρηθῶσιν εἰς τὸ πῦρ τῆς κολάσεως, ὅπως πᾶν δένδρον σαπρὸν, τὸ ὁποῖον δὲν κάμνει καλοὺς καρποὺς κόπτεται καί ρίπτεται εἰς τὸ πῦρ. Δὲν θὰ εἰσέλθῃ δὲ εἰς τὴν Βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος λέγει μόνον, Κύριε, Κύριε, ἀλλ' ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐκτελεῖ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

14) Ὁ Ἰησοῦς ὁμιλεῖ περὶ ἀληθοῦς καί ψευδοῦς πίστεως. Ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος ἔχει σταθερὰν πίστιν ὁ Σωτήρ παρομοιάζει μὲ ἄνθρωπον νουνεχῆ, ὁ ὁποῖος ἔκτισε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ βράχου καί ἔπεσεν ἡ βροχὴ καί ἐφύσησαν οἱ ἄνεμοι καί ἐπέπεσαν οἱ ποταμοὶ ἐπ' αὐτῆς καί δὲν ἔπεσε, διότι εἶχε θεμελιωθῆ ἐπὶ τοῦ βράχου. Οὕτω καί ὁ ἔχων σταθερὰν πίστιν δὲν ἐγκαταλείπει αὐτήν, παρ' ὅλους τοὺς διωγμοὺς καί τὰς διώξεις καί τὰς δοκιμασίας, τὰς ὁποίας ἤθελεν ὑποστῆ. Ἐκεῖνον δὲ ὁ ὁποῖος ἔχει ἀσταθῆ πίστιν, παρομοιάζει μὲ ἄνθρωπον ἀνόητον, ὁ ὁποῖος ἔκτισε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ἄμμου· ὅταν δὲ κατέβῃ βροχὴ καί ἐφύσησαν οἱ ἄνεμοι καί ἐπέπεσαν οἱ ποταμοὶ ἐπ' αὐτῆς, ἔπεσεν ἐκ θεμελιῶν, διότι εἶχε θεμελιωθῆ ἐπὶ τῆς ἄμμου. Τοιοῦτοτρόπως καί ὁ ἔχων ἀσταθῆ πίστιν ἐγκαταλείπει αὐτήν, ὅταν διωχθῆ καί πιεσθῆ ἕνεκεν αὐτῆς.

Ὅταν δὲ ἐτελείωσε τὴν ὁμιλίαν τοῦ ταύτην ὁ Ἰησοῦς, πάντες οἱ ἀκροαταὶ τοῦ ἐθαύμαζον δι' ὅσα εἶπε, διότι ἀντελαμβάνοντο ὅτι ὠμίλει πρὸς αὐτοὺς μὲ κύρος καί ἐξου-

σίαν ἐκ τοῦ Θεοῦ καὶ οὐχὶ ὅπως οἱ γραμματεῖς. Ἐφῆκε δὲ εἰς αὐτοὺς ζωηροτάτας ἐντυπώσεις δι' ὅσα εἶπεν.

34. Ὁ Ἰησοῦς εἶδει ὁδηγίαις εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ διὰ τὸ ἀποστολικὸν τῶν ἔργων καὶ προλέγει τὰ μέλλοντα νὰ συμβῶσιν εἰς αὐτούς.

Ὁ Ἰησοῦς καλέσας τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ εἶπε. Πρὸς τοὺς Ἐθνικοὺς καὶ τοὺς Σαμαρείτας μὴ πορευθῆτε νὰ διδάξητε ἀμέσως, ἀλλὰ πρῶτον νὰ ἀρχίσετε τὴν διδασκαλίαν σας ἀπὸ τοὺς Ἰσραηλίτας καὶ κατόπιν νὰ μεταβῆτε πρὸς τοὺς Ἐθνικοὺς. Κηρύσσοντες δέ, λέγετε ὅτι ἤγγικεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Ἀσθενοῦντας θεραπεύετε, λεπροὺς καθαρίζετε, νεκροὺς ἐγείρετε, δαιμόνια ἐκβάλλετε. Δωρεὰν ἐλάβετε τὴν δύναμιν ταύτην, δωρεὰν μεταδώσατε. Μὴ ἀποκτήσετε ἐκ τοῦ ἀποστολικοῦ σας ἀξιώματος οὔτε χρυσόν, οὔτε ἄργυρον, οὔτε ἄλλο τι ὑλικὸν πρᾶγμα νὰ δεχθῆτε διὰ τὴν διδασκαλίαν σας καὶ τὰς θεραπειὰς σας πρὸς τοὺς ἄλλους. Μόνον δύνασθε νὰ δεχθῆτε φιλοξενίαν καὶ τὸν ἄρτον σας διὰ τὴν τροφήν σας. Διὰ τοῦτο οὐδὲ σακκίδιον δὲν θὰ ἔχετε εἰς τὸν ὄμιον σας οὐδὲ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας σας. Τόσον δὲ εἰρηνικῶς νὰ μεταβαίνετε διὰ τὸ κήρυγμά σας, ὥστε δὲν θὰ ἔχετε μαζύ σας οὐδὲ ῥάβδον. Εἰς ὅποιαν δὲ πόλιν ἢ κώμην δεχθῶσιν ὑμᾶς, ἐκεῖ μείνατε· εἰς ὅποιαν δὲ δὲν δεχθῶσιν ὑμᾶς, μὴ ζητήσητε νὰ εἰσέλθητε διὰ τῆς βίας, ἀλλὰ φύγετε, ἀφοῦ τινάξητε ἐκ τῶν ποδῶν σας τὸν κονιορτὸν τῆς πόλεως ἐκείνης, τὸν μεμολυσμένον ὑπὸ τῆς ἀσεβείας τῶν κατοίκων αὐτῆς, ἵνα μὴ μολυνθῆτε καὶ σεῖς δι' αὐτοῦ. Ἀλλοίμονον ὅμως εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην, διότι θὰ τιμωρηθῶσιν οἱ κάτοικοι αὐτῆς χειρότερον τῶν Σοδόμων καὶ Γομόρρων, κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως.

Ἴδου ἐγὼ σᾶς ἀποστέλλω εἰς τὸν κόσμον εἰρηνικοὺς καὶ ἀδυνάτους ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων. Διὰ τοῦτο προσέξατε νὰ συμπεριφερθῆτε μετὰ περισκέψεως καὶ

νά ἀποφύγετε μετὰ πολλῆς φρονήσεως τοὺς ἀσκόπους κινδύνους, ὡς ἀποφεύγουσιν αὐτοὺς οἱ ὄφεις, καὶ γίνετε ἀπλοῖ, ἄκακοι καὶ ἄθῳοι, ὡς αἱ περισσότεραί. Προσέχετε δὲ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους· διότι θὰ σᾶς συλλάβωσι καὶ θὰ σᾶς παραδώσωσιν εἰς συνέδρια καὶ θὰ σᾶς μαστιγώσωσιν εἰς τὰς συναγωγὰς αὐτῶν καὶ θὰ σᾶς ὀδηγήσωσιν ἐνώπιον ἡγεμόνων καὶ βασιλέων, ἵνα κριθῆτε χάριν τοῦ ὀνόματός μου καὶ τῆς διδασκαλίας μου. Ἐλλὰ μὴ φοβηθῆτε αὐτοὺς μηδὲ ἐνδιαφερθῆτε τί θὰ εἶπῃτε ἢ πῶς θὰ ὀμιλήσετε, διότι τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ θὰ φωτίσῃ ὑμᾶς ἐκεῖνην τὴν ὥραν. Ἐκ τῆς διδασκαλίας σας θὰ προέλθῃ διχασμὸς εἰς τὸν κόσμον καὶ ἔρις, ὥστε νὰ ἐξεγερθῇ πατήρ κατὰ τοῦ τέκνου αὐτοῦ καὶ τέκνον κατὰ τοῦ πατρός του καὶ ἐχθροὶ θὰ γίνωσι μεταξύ των τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας. Διὰ τοῦτο σεῖς θὰ γίνετε μισητοί, ἕνεκα τῆς διδασκαλίας μου, ἀλλὰ μὴ φοβηθῆτε αὐτοὺς, οἱ ὁποῖοι μόνον τὸ σῶμα δύνανται νὰ φονεύσωσι, τὴν ψυχὴν ὅμως δὲν δύνανται. Φοβηθῆτε δὲ μᾶλλον τὸν Θεόν, ἀπὸ τοῦ ὁποῖου ἐξαρτᾶται ἡ ζωὴ καὶ ἡ ψυχὴ παντός ἀνθρώπου καὶ ἐνώπιον τοῦ ὁποῖου πᾶς ἄνθρωπος θὰ δώσῃ λόγον τῶν πράξεων αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο κηρύξατε μετὰ θάρρους καὶ ἐνώπιον ὄλων πᾶσαν μου διδασκαλίαν. Ὅπως δὲ τίποτε δὲν γίνεται εἰς τὸν κόσμον ἄνευ τῆς θελήσεως τοῦ Θεοῦ, οὕτω καὶ εἰς σᾶς οὐδὲν κακὸν δύναται τις νὰ κάμῃ ἄνευ τῆς θελήσεως αὐτοῦ. Τόσον δὲ προστατεύει ὑμᾶς, ὥστε οὐδὲ τρίχα ἐκ τῆς κεφαλῆς σας δύναται τις νὰ βλάψῃ, ἐὰν ὁ Θεὸς δὲν θέλῃ.

Ὅστις μὲ ἀρνηθῆ ἑνώπιον τῶν ἀνθρώπων, θὰ ἀρνηθῶ καὶ ἐγὼ αὐτὸν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ· ὅστις δὲ μὲ ὁμολογήσῃ ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων, θὰ ὁμολογήσω καὶ ἐγὼ αὐτὸν ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ.

Διὰ νὰ εἶναί τις ὅμως ἄξιος ὁπαδός μου πρέπει τίποτε ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ νὰ μὴ ἀγαπᾷ περισσότερον τῆς διδασκαλίας μου καὶ ἐμοῦ. Ἐκεῖνος δὲ ὁ ὁποῖος ζητεῖ ἐκ φόβου νὰ σώσῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, θὰ χάσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος θὰ θυσιάσῃ τὴν

ζωὴν αὐτοῦ, χάριν τῆς διδασκαλίας μου, αὐτὸς θὰ κερδίσει τὴν ψυχὴν αὐτοῦ καὶ θὰ σώσῃ αὐτήν.

“Ὅστις δεχθῆ ὑμᾶς ἐξ ὀνόματός μου, ἐμὲ δέχεται, καὶ ὅστις δέχεται ἐμέ, δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με Θεόν.

“Ὅστις δεχθῆ καὶ ἀκούσῃ ἡμᾶς ὡς προφήτας καὶ δικαίους, θὰ ἀνταμειφθῆ καὶ αὐτὸς ὡς προφήτης καὶ δίκαιος· καὶ ὅστις δεχθῆ καὶ φιλοξενήσῃ ὑμᾶς, ἔστω καὶ δι’ ἑνὸς ποτηρίου ὕδατος, οὗτος δὲν θὰ χάσῃ τὴν ἀνταμοιβὴν τοῦ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ θὰ ἀνταμειφθῆ κι’ αὐτός.

35. Ἡ παραβολὴ τοῦ σπορέως.

Μίαν ἡμέραν ὁ Ἰησοῦς ἐξῆλθεν ἐκ τῆς οἰκίας, ὅπου διέμενεν εἰς τὴν Καπερναοὺμ, καὶ ἐπορεύθη πρὸς τὴν λίμνην τῆς Γαλιλαίας. Ἐκεῖ προσῆλθεν πρὸς αὐτὸν λαὸς πολὺς, ὁ ὁποῖος ἠνάγκασε τὸν Ἰησοῦν νὰ ἔμβῃ εἰς ἓν πλοῖον καὶ ἀπ’ αὐτοῦ νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς τὸν συγκεντρωθέντα παρὰ τὸν ἀγιαλὸν λαόν.

Εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς τὴν ἐξῆς παραβολὴν.

Μίαν ἡμέραν ἐξῆλθεν εἰς γεωργὸς διὰ νὰ σπειρῇ εἰς τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ. Ἐνῶ δὲ ἔσπειρεν ἐκεῖ, τινὰ μὲν ἐκ τῶν σπερμάτων ἔπεσαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ καὶ ἀμέσως ἦλθον τὰ πτηνὰ καὶ κατέφαγον αὐτά. “Ἄλλα ἔπεσαν εἰς πετρώδες μέρος τοῦ ἀγροῦ καὶ μετ’ ὀλίγον χρόνον ἐβλάστησαν, ἐπειδὴ δὲν εἶχε βάθος γῆς. “Ὅταν δὲ ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος ἐθέρμανεν αὐτά καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχον βαθείας ρίζας ἐξηράνθησαν. “Ἄλλα ἔπεσαν ἐντὸς τῶν ἀκανθῶν καὶ μετ’ αὐτῶν ἐβλάστησαν καὶ αἱ ἄκανθαι, καὶ ἀπέπνιξαν αὐτά, ὥστε δὲν ἔκαρποφόρησαν. “Ἄλλα δὲ ἔπεσαν εἰς καλὴν γῆν τοῦ ἀγροῦ καὶ ἔκαρποφόρησαν καὶ ἔκαμαν ἄλλα μὲν ἑκατὸν κόκκους, ἄλλα δὲ ἐξήκοντα καὶ ἄλλα τριάκοντα. “Ὅταν δὲ ἐτελείωσεν αὐτά, εἶπε πρὸς τὸν λαόν· «ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω», δηλαδὴ ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος δύναται νὰ ἐννοήσῃ ὅσα ἤκουσεν, ἅς τὰ ἐννοήσῃ. Τότε ἦλθον πρὸς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ εἶπον· διατί ὁμιλεῖς πρὸς αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς; ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐ-

τούς· διότι μόνον τοιουτοτρόπως αὐτοὶ δύνανται νὰ ἐνοήσωσι τὴν διδασκαλίαν μου καλύτερον.

Ἦρχισε δὲ ἀμέσως ὁ Ἰησοῦς νὰ ἐξηγῇ εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ τὴν παραβολὴν ταύτην τοῦ σπορέως ὡς ἐξῆς. Πάντες οἱ ἀκούοντες τὴν διδασκαλίαν μου ὁμοιάζουν μὲ ἄγρον, πρὸς τὸν ὁποῖον σπεῖρεται ὁ λόγος μου περὶ τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν.

Καὶ οἱ μὲν ὁδός, ὅπου ἔπεσαν τὰ σπέρματα τοῦ σπόρου καὶ κατεφαγώθησαν ὑπὸ τῶν πτηνῶν τοῦ οὐρανοῦ, παριστᾷ τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους, ἐκ τῶν ἀκροατῶν μου, οἱ ὅποιοι οὐδόλως δέχονται ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν τὴν διδασκαλίαν μου, ἀλλ' ἢ κρκία αὐτῶν καὶ αἱ πονηραὶ τῶν σκέψεις ἀποκρούουσιν αὐτὴν καὶ ἐξαφανίζουσιν ἀμέσως. Τὸ δὲ πετρῶδες μέρος τοῦ ἄγρου ὁμοιάζει μὲ τοὺς ἀκροατὰς μου ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἀκούουσι μὲν μετὰ χαρᾶς τὴν διδασκαλίαν μου καὶ δέχονται αὐτὴν, ἀλλ' εἰς τὴν πρώτην δοκιμασίαν καὶ εἰς τὸν πρῶτον διωγμὸν, ἔνεκα τῆς διδασκαλίας μου, σκανδαλίζονται καὶ ἐγκαταλείπουσι καὶ ἀπαρνοῦνται αὐτὴν, διότι δὲν εἶχεν αὐτὴ ρίζας ἐν τῇ ψυχῇ των. Τὸ δὲ μέρος τοῦ ἄγρου, ὅπου ἦσαν αἱ ἄκανθαί, ὁμοιάζει μὲ τοὺς ἀκροατὰς μου ἐκείνους, οἱ ὅποιοι δέχονται τὴν διδασκαλίαν μου μετὰ χαρᾶς καὶ θέλουσι νὰ ἐφαρμόσωσιν αὐτὴν, ἀλλ' αἱ ἀνάγκαι τοῦ κόσμου τούτου, αἱ φροντίδες καὶ ἡ ἐπιθυμία τοῦ πλοῦτου καὶ τῆς ἐπιδείξεως, τοὺς κάμνουσι νὰ λησμονῶσιν αὐτὴν καὶ νὰ τὴν ἐγκαταλείπωσιν, ὥστε, χωρὶς νὰ ὑπάρχωσιν ἐξωτερικοὶ διωγμοὶ καὶ δοκιμασίαι, ὁ λόγος μου καὶ εἰς τούτους ἀποβαίνει ἄκαρπος.

Τὸ δὲ καλὸν μέρος τοῦ ἄγρου, ὅπου ἔπεσαν τὰ σπέρματα τοῦ σπόρου καὶ ἐκαρποφόρησαν, ὁμοιάζει μὲ τοὺς ἀκροατὰς μου ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἀκούουσι τὴν διδασκαλίαν μου, δέχονται αὐτὴν ἐν τῇ ψυχῇ των καὶ ἐφαρμόζουσιν αὐτὴν καὶ φέρει ἀποτελέσματα, ἀναλόγως τῆς ἱκανότητος ἐκάστου, εἰς ἄλλους περισσότερα καὶ εἰς ἄλλους ὀλιγώτερα, πάντως ὅμως οἱ λόγοι μου καρποφοροῦσιν.

36. Ἡ παραβολὴ τοῦ κόκκου τοῦ συνάπεως καὶ τῆς ζύμης.

Ὁ Ἰησοῦς, διδάσκων τοὺς μαθητάς του καὶ τὸν λαόν, παρεβαλε τὴν διδασκαλίαν του καὶ τὴν μέλλουσαν αὐτῆς ἐξάπλωσιν μὲ κόκκον συνάπεως καὶ μὲ ζύμην εἰπών.

Ὁμοία εἶνε ἡ διδασκαλία μου μὲ κόκκον συνάπεως, τὸν ὁποῖον εἷς γεωργὸς ἔσπειρεν εἰς τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ. Ὁ κόκκος οὗτος ἂν καὶ εἶνε τὸ μικρότερον ἐκ τῶν σπερμάτων, ἐν τούτοις, ὅταν βλαστήσῃ καὶ αὐξηθῇ γίνεται τὸ μεγαλύτερον ἀπὸ τὰ λαχανικά· γίνεται δένδρον, ὅπου ἔρχονται τὰ πτηνὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀναπαύονται εἰς τοὺς κλάδους αὐτοῦ.

Τοιοιουτρόπως καὶ ἡ διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ κατ' ἀρχὰς μὲν περιελάμβανεν ἐλαχίστους ὁπαδοὺς, ἀλλ' ὀλίγον κατ' ὀλίγον διαδομένη θὰ περιλάβῃ πάντας τοὺς ἀνθρώπους.

Τοιοιουτρόπως θὰ εὕρωσιν εἰς αὐτὴν οἱ ἄνθρωποι τὴν ἠθικὴν ἀνακούφισιν καὶ χαράν.

Μετὰ τὴν παραβολὴν ταύτην ὁ Ἰησοῦς εἶπεν ἀμέσως διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν καὶ μίαν ἄλλην παραβολὴν. Ὁμοιάζει, εἶπεν, ἡ διδασκαλία μου μὲ ζύμην, τὴν ὁποίαν ἔλαβε μίσα γυνὴ καὶ τὴν ἀνέμιξε μὲ ἀρκετὴν ποσότητα ἀλεύρου. Ὀλίγον δὲ κατ' ὀλίγον διὰ τῆς ὀλίγης ἐκείνης ζύμης, ὅλον τὸ ἄλευρον ἐκεῖνο μετεβλήθη εἰς ζύμην καὶ αὐτό.

Τοιοιουτρόπως καὶ ἡ διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ ὀλίγον κατ' ὀλίγον θὰ διαδοθῇ καὶ θὰ μεταβάλῃ τὸν κόσμον εἰς Χριστιανικόν.

37. Ἡ παραβολὴ τῆς σαγήνης.

Ἄλλοτε πάλιν ὁ Ἰησοῦς εἶπε τὴν ἐξῆς παραβολὴν

Ἡ διδασκαλία μου περὶ τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν ὁμοιάζει μὲ σαγήνην, ἡ ὁποία ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἡ ὁποία σενέλαβεν ἐκ παντός εἶδους ἰχθύος. Ὅταν δὲ ἐπληρώθῃ ἰχθύων, ἔσυραν αὐτὴν οἱ ἀλιεῖς ἔξω εἰς τὸν

αἰγιαλὸν καὶ ἀφοῦ ἐκάθισαν, συνέλεξαν τοὺς μὲν καλοὺς καὶ χρησίμους ἰχθῦς εἰς τὰ ἀγγεῖα αὐτῶν, τοὺς δὲ ἀχρήστους ἔρριψαν μακρὰν.

Τοιουτοτρόπως καὶ ἡ ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ θὰ περιλάβῃ καὶ καλοὺς καὶ κακοὺς ἀνθρώπους· ἀλλ' οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ θὰ χωρίσωσιν αὐτούς, ὅπως οἱ ἄλιεῖς τοὺς ἰχθῦς, εἰς τοὺς ἀγαθοὺς καὶ εἰς τοὺς πονηροὺς. Καὶ τοὺς μὲν ἀγαθοὺς θὰ ἀνταμείψωσιν εἰς τὸν παράδεισον, τοὺς δὲ κακοὺς θὰ ῥίψωσιν εἰς τὴν κόλασιν, ὅπου θὰ εἶνε ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων καὶ ὅπου θὰ τιμῶνται αἰώνιως.

38. Ἡ παραβολὴ τοῦ ἐλεήμονος

Συμαρείτου.

Μίαν ἡμέραν, ἐνῶ ὁ Ἰησοῦς ὠμίλει πρὸς τὸν λαόν, παρουσιάσθη εἷς νομικός, ὁ ὁποῖος διὰ νὰ πειράξῃ αὐτὸν εἶπε: Διδάσκαλε, τί πρέπει νὰ κάμω διὰ νὰ κληρονομήσω τὴν αἰώνιον ζωὴν ἐν τῷ παραδείσῳ; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν. Τί εἶνε γραμμένον εἰς τὸν Νόμον τοῦ Μωϋσέως; Πῶς ἀναγινώσκεις; Ἐκεῖνος ἀπεκρίθη. Νὰ ἀγαπῶμεν τὸν Κύριον τὸν Θεὸν μας ἐξ ὅλης τῆς καρδίας ἡμῶν καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας ἡμῶν, καὶ τὸν πλησίον μας ὡς τὸν ἑαυτὸν μας. Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν. Ὅρθῶς ἀπεκρίθης. Τοῦτο ποιεῖ καὶ θὰ κληρονομήσῃς τὴν αἰώνιον ζωὴν ἐν τῷ Παραδείσῳ. Ὁ νομικός ὅμως διὰ νὰ δικαιολογηθῇ διὰ τὴν ἐρώτησιν, τὴν ὁποῖαν ἔκαμε πρὸς τὸν Ἰησοῦν, εἶπε πρὸς αὐτόν. Καὶ ποῖος εἶνε ὁ πλησίον μου; Τότε ὁ Ἰησοῦς, διὰ νὰ δείξῃ εἰς αὐτὸν ποῖος εἶναι ὁ πλησίον μας, εἶπε πρὸς αὐτὸν καὶ τοὺς λοιποὺς ἀκροατὰς τὴν ἐξῆς παραβολὴν.

Εἷς ἄνθρωπος ἐξ Ἱεροσολύμων κατέβαινε διὰ τὴν Ἱεριχῶ καὶ καθ' ὁδὸν ἔπεσεν εἰς χεῖρας ληστῶν, οἱ ὅποιοι, ἀφοῦ τὸν ἐγύμνωσαν καὶ τὸν ἐλήστευσαν καὶ τὸν ἐπλήγωσαν βαρέως, ἀπῆλθον ἀφήσαντες αὐτὸν ἡμιθανῆ

Ἦτο δὲ ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ὁ ληστευθεὶς καὶ πληγωθεὶς, Ἰουδαῖος.

Κατὰ τύχην ἐκ τῆς ἰδίας ὁδοῦ κατήρχετο εἰς ἱερεὺς, ὁ ὁποῖος, ὅταν ἔφθασεν εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἔκειτο ὁ πληγωμένος, καὶ εἶδεν αὐτόν, ἀντιπαρήλθε, χωρὶς νὰ δώσῃ οὐδεμίαν εἰς αὐτὸν βοήθειαν. Τὸ ἴδιον ἔκαμε καὶ εἰς Λευΐτης, δηλαδὴ διάκονος τοῦ ἱερέως, ὁ ὁποῖος μετ' ὀλίγον διήλθεν ἐκ τοῦ μέρους ἐκείνου. Καὶ οὗτος, ὅταν εἶδε τὸν πληγωμένον, ἀντιπαρήλθε.

Μετ' ὀλίγον ὅμως διήλθεν ἐκ τοῦ μέρους ἐκείνου εἰς Σαμαρείτης. Οἱ Σαμαρεῖται ἦσαν ἐχθροὶ τῶν Ἰουδαίων, οἱ ὁποῖοι ἐμίσουν πάρα πολὺ αὐτούς. Οὗτος μόλις εἶδε τὸν πληγωμένον, ἐπλησίασεν αὐτόν καί, ἀφοῦ ἔπλυνε τὰς πληγὰς του μὲ οἶνον καὶ ἔχυσεν ἐπ' αὐτῶν ἔλαιον, ἐπέδεσεν αὐτὰς καλῶς. Μετὰ ταῦτα ἀνεβίβασεν αὐτόν ἐπὶ τοῦ ζώου του καὶ τὸν ὠδήγησεν εἰς ἓν πανδοχεῖον, ὅπου περιποιήθη αὐτόν. Τὴν δὲ ἐπομένην ἡμέραν ἐγερθεὶς ἔδωκεν εἰς τὸν πανδοχέα δύο δηνάρια καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· περιποιήθητι αὐτόν καὶ ὅ,τι ἐπὶ πλέον ἐξοδεύσης ἐγὼ θὰ σοῦ τὸ πληρώσω κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν μου.

Ἄμα ἐτελείωσε ταύτην τὴν παραβολὴν ὁ Ἰησοῦς, ἠρώτησε τὸν νομικὸν καὶ εἶπε : Ποῖος ἐκ τῶν τριῶν τούτων φαίνεται εἰς σὲ ὅτι ἐφάνη πλησίον πρὸς τὸν ἐμπεσόντα εἰς τοὺς ληστές; Ὁ δὲ νομικὸς ἀπήντησεν· ὁ ἐλεήσας αὐτόν. Ὁ Ἰησοῦς τότε εἶπε πρὸς αὐτόν. Πήγαινε καὶ σὺ καὶ πράττε ὁμοίως.

39. Ἡ παραβολὴ τοῦ ἄφρονος πλουσίου.

Ὅταν μίαν φορὰν ὁ Ἰησοῦς ἐδίδασκεν ἐνώπιον τῶν ἀκροατῶν του, παρουσιάσθη εἰς ἐξ αὐτῶν καὶ εἶπε· διδάσκαλε, εἰπέ εἰς τὸν ἀδελφόν μου νὰ μοιράσῃ μετ' ἐμοῦ τὴν πατρικὴν κληρονομίαν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν· ἄνθρωπε, ποῖος μὲ διώρισε δικαστὴν ἢ μεριστὴν μεταξὺ σας; Στραφεὶς δὲ πρὸς αὐτόν καὶ πρὸς τοὺς λοιποὺς ἀκροατάς του εἶπε· Προσέχετε ἀπὸ τὴν πλεονεξίαν· διότι

ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου δὲν στηρίζεται εἰς τὸ περίσσευμα τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ. Ἴνα δὲ ἐννοήσῃσι καλύτερον τοῦτο, εἶπε τὴν ἐξῆς παραβολὴν. Ἐνὸς ἀνθρώπου πλουσίου εὐφόρησαν οἱ ἀγροὶ καὶ τὰ κτήματα τόσον πολὺ, ὥστε δὲν ἐγνώριζε τί νὰ κάμῃ τοὺς καρπούς αὐτοῦ. Ἐσκέπτετο δὲ καθ' ἑαυτὸν καὶ ἔλεγε· τί νὰ κάμω, διότι δὲν ἔχω ποῦ νὰ συνάξω τοὺς καρπούς μου; Τοῦτο θὰ κάμω· θὰ κρημνίσω τὰς ἀποθήκας μου καὶ θὰ οἰκοδομήσω μεγαλύτερας καὶ θὰ συνάξω ἐκεῖ πάντα τὰ γεννήματά μου καὶ τὰ ἀγαθὰ μου, καὶ θὰ εἶπω εἰς τὴν ψυχὴν μου· ψυχὴ, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ δι' ἔτη πολλὰ· ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου. Ὅταν ὁμως ἐξετέλεσε τὸ σχέδιόν του καὶ μετὰ πολλοὺς κόπους συνέλεξεν εἰς τὰς νέας ἀποθήκας τοὺς καρπούς του, εἶπεν ὁ Θεὸς πρὸς αὐτόν· ἄφρων, ταύτην τὴν νύκτα ἀποθνήσκεις· ὅσα δὲ ἠτοίμασας διὰ ποῖον θὰ εἶνε :

Μετὰ τὴν παραβολὴν ταύτην εἶπεν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς ἀκροατάς του· τοιοῦτοτρόπως θὰ συμβῆ εἰς πάντα, ὁ ὁποῖος φροντίζει μόνον διὰ τὸν ἑαυτὸν του καὶ πλεονεκτεῖ νὰ ἀποκτήσῃ ὑλικά ἀγαθὰ, δὲν φροντίζει δὲ νὰ πράττῃ ἔργα ἐλεημοσύνης καὶ φιλανθρωπίας, ὅπως θέλει ὁ Θεός.

40. Ἡ παραβολὴ τοῦ ἀπολωλὸτος προβάτου καὶ τῆς ἀπολεσθείσης δραχμῆς.

Ἐπειδὴ τὸν Ἰησοῦν ἐπλησίαζον οἱ τελῶναι καὶ ἄλλοι, οἱ ὁποῖοι ἐθεωροῦντο ἁμαρτωλοὶ, ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐδέχετο αὐτούς, διὰ τοῦτο ἐστενοχωροῦντο οἱ Φαρισαῖοι καὶ κατηγοροῦν αὐτόν. Τότε ὁ Ἰησοῦς, διὰ νὰ δείξῃ εἰς αὐτούς ὅτι ὁ Θεὸς χαίρει πολὺ διὰ τὴν ἐπιστροφὴν εἰς τὴν ἀρετὴν ἑνὸς ἁμαρτωλοῦ, εἶπε τὴν ἐξῆς παραβολὴν τοῦ ἀπολωλὸτος προβάτου.

Ποῖος ἀπὸ σᾶς, ὁ ὁποῖος ἔχει ἑκατὸν πρόβατα, τὰ ὁποῖα εἶναι καὶ ἡ μόνη του περιουσία, ἐὰν χάσῃ ἓν ἐξ αὐτῶν, δὲν ἐγκαταλείπει τὰ ἐνενήκοντα ἐννέα εἰς τὴν

ἔρημον καὶ σπεύδει καὶ ἀναζητεῖ ἕως οὗτου εὖρη τὸ ἀπολω-
λὸς πρόβατον :

“Ὅταν δὲ τὸ εὖρη, πλήρης χαρᾶς θέτει αὐτὸ ἐπὶ τῶν
ὤμων του καὶ φέρει εἰς τὰ ἐνενήκοντα ἑννέα πρόβατα.
Μόλις δὲ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν οἶκόν του καλεῖ τοὺς φίλους
του καὶ τοὺς γείτονας καὶ λέγει εἰς αὐτοὺς νὰ τὸν συγ-
χαρῶσι, διότι εὔρε τὸ ἀπολωλὸς πρόβατόν του. Τοιαύτη
χαρὰ, λέγει ὁ Χριστός, γίνεται καὶ ἐν οὐρανοῖς διὰ τὴν
ἐπιστροφήν εἰς τὴν εὐθειαν ὁδὸν ἑνὸς ἁμαρτωλοῦ, παρὰ
δι’ ἐνενήκοντα ἑννέα δικαίους.

Διὰ τὸν αὐτὸν δὲ σκοπὸν εἶπε καὶ τὴν ἐξῆς παραβο-
λὴν τῆς ἀπολεσθείσης δραχμῆς.

Ἐὰν μία γυνὴ ἔχῃ ἐν ὄλῳ δέκα δραχμάς καὶ ἐξ αὐτῶν
χάσῃ τὴν μίαν, ἀμέσως ἀνάπτει λύχνον καὶ σαρώνει τὴν
οἰκίαν καὶ ἐρευνᾷ, ἕως οὗτου εὖρη αὐτὴν.

“Ὅταν δὲ τὴν εὖρη ἀναγγέλλει μὲ μεγάλην χαρὰν εἰς
τὰς φίλας τῆς τὴν εὖρεσιν τῆς ἀπολεσθείσης δραχμῆς. Ἡ
χαρὰ τῆς γυναικὸς αὐτῆς διὰ τὴν εὐρεθείσαν δραχμὴν
εἶνε μεγάλη τόσον, ὅσον δὲν εἶνε ἡ χαρὰ τῆς διὰ τὰς μὴ
ἀπολεσθείσας ἑννέα.

Τοιουτοτρόπως χαρὰ γίνεται ἐν οὐρανῷ διὰ τὴν μετά-
νοιαν καὶ σωτηρίαν ἑνὸς ἁμαρτωλοῦ.

41 Ἡ παραβολὴ τοῦ ἀσώτου υἱοῦ.

Ὁ Ἰησοῦς διὰ νὰ διδάξῃ τοὺς ἀκροάτας του καὶ τοὺς
Φαρισαίους ὅτι ὁ Θεὸς ὄχι μόνον χαίρει διὰ τὴν μετάνοι-
αν ἑνὸς ἁμαρτωλοῦ, ἀλλὰ καὶ ὑποβοηθεῖ αὐτὸν ὅπως
σωθῆ, εἶπε τὴν ἐξῆς παραβολὴν τοῦ ἀσώτου υἱοῦ.

Εἷς ἄνθρωπος εἶχε δύο υἱούς· ὁ δὲ νεώτερος αὐτῶν εἶπε
πρὸς τὸν πατέρα του· πάτερ, δός μοι τὸ ἀνήκον εἰς ἐμέ
μέρος ἐκ τῆς περιουσίας σου. Καὶ ὁ πατὴρ ἐμοίρασε τὴν
περιουσίαν καὶ ἔδωκεν εἰς τὸν νεώτερον ὅτι ἔπρεπε νὰ
λάβῃ. Τότε ὁ νεώτερος υἱός, ἀφοῦ ἐμάζευσεν ὅσα τοῦ ἀνή-
κον, ἀπῆλθεν ἐκ τῆς πατρίδος του, μακρὰν τοῦ πατρὸς
του εἰς χώραν ξένην, καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισε τὴν περιουσίαν

αὐτοῦ ζῶν ἀσώτως. Ὄταν δὲ οὗτος εἶχε δαπανήσει πάντα ὅσα εἶχεν, ἔγινε μεγάλη πείνα εἰς τὴν χώραν ἐκείνην καὶ αὐτὸς ἤρχισε νὰ στερεῖται. Διὰ τοῦτο ἠναγκάσθη νὰ ζητήσῃ ἐργασίαν παρὰ τινος πλουσίου τῆς χώρας ἐκείνης καὶ ἐκεῖνος ἔστειλεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγρούς του, ἵνα βόσκη τοὺς χοίρους του. Ἐκεῖ δὲ ἐπεθύμει νὰ χορτάσῃ ἐκ τῶν ξυλοκεράτων, τὰ ὁποῖα ἔτρωγον οἱ χοῖροι, ἀλλὰ καὶ τοῦτο δὲν κατάρθωνε.

Τότε συνησθάνθη τὴν κατάστασίν του καὶ συνῆλθεν εἰς τὸν ἑαυτὸν του καὶ εἶπε· πόσοι ὑπηρεταὶ τοῦ πατρὸς μου ἔχουν περισσεύμα ἄρτου καὶ τροφῆς, ἐν ᾧ ἐγὼ ἀποθνήσκω ἐκ τῆς πείνης. Θὰ σηκωθῶ καὶ θὰ ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ θὰ τοῦ εἶπω· πάτερ, ἤμαρτον εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς σὲ καὶ δὲν εἶμαι πλέον ἄξιος νὰ ὀνομάζωμαι υἱὸς σου· κάμε με ὡς ἓνα ἐκ τῶν ὑπηρετῶν σου.

Καὶ πράγματι ἠγέρθη καὶ ἦλθε πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ· ὅταν δὲ ἐπλησίασεν εἶδεν αὐτὸν ἀπὸ μακρόθεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἐλυπήθη αὐτὸν καὶ σπεύσας ἐνηγκαλίσθη αὐτὸν καὶ κατεφίλησε. Τότε ὁ υἱὸς εἶπε πρὸς τὸν πατέρα του. Πάτερ, ἤμαρτον εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς σὲ, καὶ δὲν εἶμαι πλέον ἄξιος νὰ λέγωμαι υἱὸς σου. Ἄλλ' ὁ πατὴρ ἐκάλεσε τοὺς δούλους αὐτοῦ καὶ εἶπε· Φέρετε τὴν καλύτεραν στολὴν καὶ ἐνδύσατε αὐτὸν καὶ δώσατε δακτυλίδιον εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ. Λάβετε δὲ καὶ τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν καὶ σφάζετε αὐτόν, ἵνα φάγωμεν καὶ εὐχαριστηθῶμεν, διότι ὁ υἱὸς μου οὗτος νεκρὸς ἦτο καὶ ἀνέζησε καὶ ἀπολωλὼς ἦτο καὶ εὐρέθη. Καὶ ἤρχισαν νὰ διασκεδάζωσιν. Ὁ μεγαλύτερος υἱὸς αὐτοῦ ἦτο εἰς τὸν ἀγρόν. Ὄταν δὲ ἐπέστρεψε καὶ ἐπλησίασεν εἰς τὴν οἰκίαν ἤκουσεν ᾄσματα καὶ χορούς. Ἀφοῦ δὲ προσεκάλεσεν ἓνα ἐκ τῶν ὑπηρετῶν, ἐζήτησε νὰ μάθῃ τί συνέβαινεν. Ἐκεῖνος δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἐπέστρεψε καὶ ὁ πατὴρ σου ἔσφαξε τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν, ἐπειδὴ ἐδέχθη αὐτὸν ὑγιαίνοντα. Ὁργίσθη ὁ μεγαλύτερος υἱὸς καὶ δὲν ἤθελε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν. Τότε ὁ πατὴρ ἐξεληθὼν παρεκάλει αὐτόν

νά εισέλθῃ. Ἄλλ' ἐκεῖνος ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς τὸν πατέρα του· Ἐγὼ τόσα ἔτη δουλεύω εἰς σέ καὶ οὐδέποτε παρέβην τὴν διαταγὴν σου, καὶ ὅμως οὐδέποτε μοὶ ἔδωκας οὐδὲ ἓν ἐρίφιον, ἵνα διασκεδάσω μετὰ τῶν φίλων μου· τῶρα δέ, ὅποτε ἦλθεν οὗτος ὁ υἱός σου, ὁ ὁποῖος κατέφαγε τὴν περιουσίαν σου εἰς διασκεδάσεις καὶ εἰς ἀσωτίας, ἔσφαξας χάριν αὐτοῦ τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν. Τότε ὁ πατὴρ εἶπε πρὸς αὐτόν. Τέκνον μου, σὺ πάντοτε ἦσο μαζί μου καὶ πάντα τὰ ἰδικά μου εἶνε ἰδικά σου. Ἔπρεπε νὰ εὐφρανθῶμεν καὶ νὰ χαρῶμεν, διότι ὁ ἀδελφός σου οὗτος ἦτο νεκρὸς καὶ ἀνέζησε καὶ ἀπολωλὸς καὶ εὐρέθη.

42. Ἡ παραβολὴ τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ πονηροῦ δούλου.

Μίαν ἡμέραν ὁ Ἀπόστολος Πέτρος ἠρώτησε τὸν Ἰησοῦν καὶ εἶπε· Κύριε, πόσας φορές πρέπει νὰ συγχωρήσω τὸν πλησίον μου, ἐὰν ἁμαρτήσῃ εἰς ἐμέ· ἕως ἐπτά; ὁ δὲ Ἰησοῦς λέγει πρὸς αὐτόν· ὄχι μόνον ἐπτά, ἀλλ' ἑβδομηκοντάκις ἐπτά. Καὶ διὰ τὴν δώσῃ ὁ Ἰησοῦς πρὸς τὸν Πέτρον καὶ τοὺς λοιποὺς ἀποστόλους καὶ ἀκροατάς του νὰ ἐννοήσωσιν ὅτι ὁ ἄνθρωπος ὀφείλει πάντοτε νὰ συγχωρῇ τὸν μετανοοῦντα πλησίον του, εἶπε τὴν ἑξῆς παραβολὴν.

Μίαν ἡμέραν εἰς βασιλεὺς ἠθέλησε νὰ λογαριασθῇ μετὰ τοὺς δούλους αὐτοῦ. Ὅταν δὲ ἤρχισε νὰ λογαριάζεται, ὠδηγήθη πρὸς αὐτόν εἰς δούλος, ὁ ὁποῖος ὤφειλεν εἰς τὸν βασιλέα μύρια τέλαντα (δηλαδὴ δέκα χιλιάδας τέλαντα). Ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνος δὲν εἶχε νὰ τὰ πληρώσῃ, διέταξεν ὁ βασιλεὺς νὰ πωληθῇ καὶ ὁ δούλος ἐκεῖνος καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ καὶ τὰ τέκνα καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ καὶ νὰ ἀποδοθῶσιν εἰς αὐτόν τὰ ὀφειλόμενα. Τότε ὁ δούλος πεσὼν εἰς τὰ γόνατα παρεκάλει τὸν βασιλέα λέγων· ἔχε ὑπομονὴν καὶ πάντα θὰ σοὶ τὰ ἀποδώσω. Ἐπειδὴ εὐσπλαγχνίσθη αὐτόν ὁ βασιλεὺς, ἀφήκεν αὐτόν ἐλεύθερον καὶ ὅλον ἐκεῖνο τὸ δάνειον τοῦ τὸ ἐχάρισε.

Μόλις ὁμως ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ἐξήλθεν ἐκ τοῦ βασιλέως, συνήντησεν ἕνα σύνδουλόν του, ὁ ὁποῖος ὤφειλεν εἰς αὐτὸν ἑκατὸν δηνάρια (δηλ. δραχμάς), καὶ ἀφοῦ ἔπιασεν αὐτὸν ἐκ τοῦ λαιμοῦ ἔπνιγεν αὐτὸν λέγων· ἀπόδος μοι ὅ,τι μοῦ ὀφείλεις. Πεσῶν δὲ ὁ σύνδουλός του ἐκεῖνος εἰς τὰ γόνατα, παρεκάλει αὐτὸν λέγων· ἔχε ὑπομονὴν καὶ πάντα θὰ σοὶ τὰ ἀποδώσω. Ἐκεῖνος ὁμως δὲν ἤθελε νὰ ἀκούσῃ τὰς παρακλήσεις τοῦ συνδούλου του, ἀλλ' ὠδήγησεν αὐτὸν εἰς τὸν δικαστὴν καὶ ἔρριψεν αὐτὸν εἰς τὴν φυλακὴν, ἕως ὅτου ἀποδώσῃ εἰς αὐτὸν τὰ ὀφειλόμενα.

Ὅταν εἶδον οἱ ἄλλοι σύνδουλοι αὐτῶν τὰ γενόμενα, ἐλυπήθησαν πολὺ καί, ἐλθόντες πρὸς τὸν βασιλέα, ἀνήγγειλαν ἀκριβῶς πάντα.

Τότε ὁ βασιλεὺς, προσκαλέσας τὸν σκληρὸν ἐκεῖνον δοῦλον, εἶπε πρὸς αὐτόν· δοῦλε πονηρέ, ἐγὼ ἐχάρισσα εἰς σέ ὅλον ἐκεῖνο τὸ μέγα σου χρέος, ἐπειδὴ μὲ παρεκάλεσας μόνον· δὲν ἔπρεπε καὶ σὺ νὰ ἐλεήσῃς τὸν σύνδουλόν σου, ὅπως καὶ ἐγὼ σέ ἠλέησα; Καὶ ὀργισθεὶς ὁ βασιλεὺς, διέταξε καὶ ἔρριψαν εἰς τὰς φυλακὰς τὸν σκληρὸν ἐκεῖνον δοῦλον, ἕως ὅτου ἀποδώσῃ εἰς αὐτὸν ὅλον τὸ χρέος αὐτοῦ.

Τοιοῦτοτρόπως διὰ τῆς παραβολῆς ταύτης ὁ Χριστὸς ἐδίδαξεν ὅτι πάντοτε ὀφείλομεν νὰ συγχωρῶμεν τὸν πλησίον μας, ἵνα ἔχωμεν τὸ δικαίωμα νὰ ζητῶμεν καὶ ἡμεῖς συγχώρησιν παρὰ τοῦ Θεοῦ. Διότι αἱ πρὸς ἡμᾶς ἀμαρτίαι τῶν ἄλλων εἶνε μικραὶ, παραβαλλόμεναι πρὸς τὰς ἰδικὰς μας ἀμαρτίας ἔναντι τοῦ Θεοῦ. Οἱ δὲ μὴ συγχωροῦντες τοὺς ἄλλους δὲν θὰ συγχωρηθῶσιν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ θὰ τιμωρηθῶσιν.

43. Ἡ παραβολὴ τῶν Ἄμπελων

τοῦ Ἄμπελωνος.

Ὁ Ἰησοῦς διὰ νὰ διδάξῃ τοὺς ἀκροατὰς του ὅτι ὁ Θεὸς πάντοτε συγχωρεῖ τοὺς εὐλικρινῶς μετανοοῦντας, εἶπε καὶ τὴν ἐξῆς παραβολὴν.

Εἷς ἄνθρωπος οἰκοδεσπότης εἶχεν ἄμπελωνα· ἐξήλθε
Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

δὲ μόλις ἐξημέρωσε, διὰ τὴν εὐρὴν ἐργάτας διὰ τὸν ἀμπελῶνά του. Ἐφοῦ δὲ συνεφώνησε μετὰ τῶν ἐργατῶν ἀντὶ ἐνὸς δηναρίου τὴν ἡμέραν, δηλαδή ἀντὶ μιᾶς δραχμῆς ὡς ἡμερομίσθιον, ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὸν ἀμπελῶνά του. Μετὰ τρεῖς ὥρας, δηλαδή περὶ τὴν ἐνάτην πρωΐνήν, ἦλθε πάλιν εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ εὗρεν ἄλλους ἐργάτας καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς· ὑπάγετε καὶ σεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνά μου καὶ ὅ,τι εἶνε δίκαιον θὰ λάβετε. Περὶ τὴν δωδεκάτην δὲ καὶ τὴν τρίτην μετὰ μεσημβρίαν ἐξῆλθε καὶ εὗρεν ἄλλους ἐργάτας ἰσταμένους ἄργους καὶ ἀπέστειλε καὶ αὐτοὺς εἰς τὸν ἀμπελῶνά του. Κατὰ δὲ τὴν πέμπτην ὥραν μετὰ μεσημβρίαν ἐξῆλθε πάλιν καὶ εὗρεν ἄλλους ἐργάτας, οἱ ὅποιοι ἔμενον ἄργοι, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· διατί μένετε ἐδῶ ἄργοι; Ἐκεῖνοι δὲ εἶπον· διότι κανεῖς δὲν μᾶς ἐμίσθωσε. Τότε εἶπε καὶ πρὸς ἐκείνους· ὑπάγετε καὶ σεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνά μου καὶ ὅ,τι εἶνε δίκαιον θὰ λάβετε. Καὶ μετέβησαν καὶ οὗτοι εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ. Ὅταν δὲ ἔγινεν ἑσπέρα καὶ ἡ ἐργασία ἔπαυσε, δηλαδή περὶ τὴν ἕκτην μεταμεσημβρινὴν ὥραν, εἶπεν ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος πρὸς τὸν ἐπιστάτην αὐτοῦ· κάλεσον τοὺς ἐργάτας καὶ πλήρωσε εἰς αὐτοὺς τὸν μισθὸν τῶν ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦς τελευταίους πρὸς τοὺς πρώτους. Καὶ ὅταν ἦλθον οἱ τελευταῖοι, οἱ ὅποιοι ἀνέλαβον ἐργασίαν περὶ τὴν πέμπτην ὥραν μετὰ μεσημβρίαν, ἔλαβον ἕν δηνάριον. Διὰ τοῦτο, ὅταν ἦλθον οἱ πρώτοι, ἐνόμισαν ὅτι θὰ λάβωσι περισσότερα, ἀλλ' ἔλαβον καὶ αὐτοὶ ἕν δηνάριον. Ὅταν δὲ τὸ ἔλαβον ἐγόγγυζον καὶ παρεπονοῦντο κατὰ τοῦ κυρίου τοῦ ἀμπελῶνος καὶ ἔλεγον· οὗτοι οἱ τελευταῖοι μίαν μόνον ὥραν εἰργάσθησαν καὶ ἔκαμες αὐτοὺς ἴσους πρὸς ἡμᾶς, οἱ ὅποιοι ἐβαστάσαμεν ὅλον τὸν κόπον τῆς ἡμέρας καὶ τὸν καύσωνα. Ἐκεῖνος δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς ἕνα ἕκαστον ἐξ αὐτῶν· φίλε μου, δὲν σὰς ἀδικῶ· δὲν συνεφώνησαμεν ἀντὶ ἐνὸς δηναρίου; λάβε τὸ δηνάριον, τὸ ὅποῖον σοῦ ἀνήκει καὶ ὑπάγε. Ἐγὼ θέλω νὰ δώσω καὶ εἰς τὸν τελευταῖον τοῦτον ὅσον καὶ εἰς σέ· ἢ δὲν ἔχω τὸ δι-

καίωμα νὰ κάμω ὅ,τι θέλω εἰς τὰ ἰδικά μου πράγματα ; ἢ εἶσθε φθονεροί, διότι ἐγὼ εἶμαι ἀγαθός ;

Μετὰ τὴν παραβολὴν ταύτην ὁ Χριστός, ὡς συμπέρασμα, εἶπεν ὅτι οἱ μὲν πρῶτοι θὰ γίνωσιν ὅμοιοι μὲ τοὺς τελευταίους, οἱ δὲ τελευταῖοι μὲ τοὺς πρῶτους, κατὰ τὴν ἀνταμοιβὴν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν, ἐὰν οἱ τελευταῖοι οὗτοι μετανοήσωσιν εἰλικρινῶς, ἔστω καὶ τὴν τελευταίαν ὥραν.

44. Ἡ παραβολὴ τῶν κικῶν γεωργῶν.

Ὁ Ἰησοῦς, προλέγων τὴν πρὸς αὐτὸν συμπεριφορὰν τῶν Φαρισαίων καὶ τῶν ἀρχιερέων, εἶπε τὴν ἐξῆς παραβολὴν.

Εἷς ἄνθρωπος οἰκοδεσπότης ἐφύτευσεν ἄμπελον καὶ τὴν περιέφραξε μὲ φράκτιν καὶ κατεσκεύασεν ἐντὸς αὐτῆς ληνὸν καὶ πύργον ὑψηλόν, καὶ τὴν παρέδωκε πρὸς καλλιέργειαν εἰς γεωργούς. Ὅτε δὲ ἐπλησίαζεν ὁ καιρὸς τῆς συγκομιδῆς τῶν καρπῶν, ἀπέστειλεν ὁ οἰκοδεσπότης ἐκεῖνος τοὺς δούλους αὐτοῦ πρὸς τοὺς γεωργούς, ἵνα λάβωσι τοὺς καρπούς αὐτοῦ. Ἄλλ' οἱ γεωργοὶ συλλαβόντες τοὺς δούλους αὐτοῦ, ἄλλον μὲν ἔδειραν, ἄλλον δὲ ἐλιθοβόλησαν καὶ ἄλλον ἐφόνευσαν. Πάλιν ἔστειλεν ἄλλους δούλους, περισσοτέρους τῶν πρῶτων, ἀλλὰ καὶ ἐναντίον αὐτῶν οἱ γεωργοὶ ἔπραξαν τὰ ἴδια. Μετὰ ταῦτα ἔστειλε πρὸς αὐτοὺς τὸν υἱὸν τοῦ καὶ εἶπε· θὰ ἐντραπῶσι τὸν υἱόν μου. Ἄλλ' οἱ γεωργοὶ μόλις εἶδον τὸν υἱὸν τοῦ οἰκοδεσπότης εἶπον μεταξύ των· οὗτος εἶναι ὁ κληρονόμος τῆς ἀμπέλου· ἄς φονεύσωμεν αὐτὸν καὶ ἄς καταλάβωμεν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. Καὶ συλλαβόντες αὐτόν, ὠδήγησαν ἔξω τῆς ἀμπέλου καὶ τὸν ἐφόνευσαν.

Μετὰ τὴν παραβολὴν ταύτην ἠρώτησεν ὁ Χριστός τοὺς ἀκούοντας Φαρισαίους καὶ εἶπεν· ὅταν ἔλθῃ ὁ κύριος τῆς ἀμπέλου τί θὰ κάμῃ ἐναντίον τῶν γεωργῶν ἐκείνων ; Ἐκεῖνοι ἀπήντησαν· ἐπειδὴ ἀπεδείχθησαν κακοί, κακῶς θὰ τιμωρήσῃ αὐτοὺς καὶ τὴν ἄμπελον θὰ δώσῃ εἰς ἄλλους

γεωργούς, οί ὅποιοι θά δώσωσιν εἰς αὐτόν τοὺς καρπούς του εἰς τὸν καιρὸν των. Ἄλλὰ τότε ἐνόησαν ὅτι ὁ Χριστὸς εἶπε τὴν παραβολὴν αὐτὴν δι' αὐτοὺς καὶ τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαόν, τοῦ ὁποίου ἐτάχθησαν ὀδηγοὶ καὶ προστάται, συμφώνως πρὸς τὸν ἠθικὸν νόμον τοῦ Μωϋσέως, τὸν ὁποῖον ἔδωκεν εἰς αὐτόν ὁ Θεός, ἵνα προστατεύῃ τὸν λαόν του. Ἐνόησαν δὲ ἐπίσης ὅτι ἔλεγε καὶ διὰ τὸν ἑαυτὸν του ὁ Ἰησοῦς, τὸν ὁποῖον οἱ Φαρισαῖοι ἐζήτουν μὲ κάθε τρόπον νὰ φονεύσωσιν, ὅπως οἱ πρὸ αὐτῶν ἐφόνευσαν τοὺς προφήτας καὶ τοὺς ἀπεσταλμένους τοῦ Θεοῦ.

48. Ἡ παραβολὴ τοῦ βασιλικοῦ γάμου.

Ὁ Ἰησοῦς, προλέγων τὴν διάδοσιν τῆς διδασκαλίας του μεταξὺ τῶν ἐθνικῶν λαῶν καὶ τὴν συμπεριφορὰν καὶ ἀδιαφορίαν, τὴν ὁποίαν θά ἐδείκνυεν ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαός, ὁ ὁποῖος ἔπρεπε περισσότερο παντὸς ἄλλου νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν Χριστόν, εἶπε τὴν ἐξῆς παραβολὴν.

Εἷς βασιλεὺς ἐτέλεσε γάμους διὰ τὸν υἱὸν αὐτοῦ. Ἀπέστειλε δὲ τοὺς δούλους αὐτοῦ νὰ καλέσωσι τοὺς προσκεκλημένους, ἀλλ' αὐτοὶ δὲν ἤλθον εἰς τοὺς γάμους. Πάλιν ἔστειλεν ἄλλους δούλους καὶ εἶπεν· εἶπατε εἰς τοὺς προσκεκλημένους ὅτι τὸ γεῦμά μου εἶναι ἔτοιμον· οἱ ταῦροί μου καὶ οἱ καλοθρεμμένοι ἄμνοι εἶναι σφαγμένοι καὶ ὅλα εἶναι ἔτοιμα· ἔλθετε εἰς τοὺς γάμους. Ἐκεῖνοι ὁμως ἀδιαφορήσαντες ἀπῆλθον, ἄλλος μὲν εἰς τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ, ἄλλος δὲ εἰς τὸ ἐμπόριόν του, ἄλλοι δέ, συλλαβόντες τοὺς δούλους τοῦ βασιλέως, ὕβρισαν καὶ ἐφόνευσαν αὐτούς.

Ὅταν ἔμαθε τοῦτο ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος, ὠργίσθη καὶ, πέμψας τὰ στρατεύματα αὐτοῦ, κατέστρεψε τοὺς φονεῖς ἐκείνους καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν κατέκαυσε.

Τότε λέγει πρὸς ἄλλους δούλους αὐτοῦ· ὁ μὲν γάμος εἶνε ἔτοιμος, οἱ δὲ προσκεκλημένοι δὲν ἦσαν ἄξιοι αὐτοῦ. Πορεύθητε λοιπὸν εἰς τὰς ἐξόδους τῶν ὁδῶν, ἔξω τῆς πόλεως καὶ ὄσους καὶ ἐὰν εὔρητε καλέσατε εἰς τοὺς γάμους. Καὶ ἀφοῦ ἐξῆλθον οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι εἰς τὰς ὁδοὺς, ἐκά-

λεσαν πάντας ὄσους εὖρον, καὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς καὶ ἐπληρώθη ὁ οἶκος, ὅπου ἐγένετο ὁ γάμος, ἐκ τῶν παρακαθημένων.

Ὅταν δὲ εἰσῆλθεν ὁ βασιλεὺς, διὰ νὰ ἴδῃ τοὺς καθημένους, εἶδεν ἐκεῖ ἕνα ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος δὲν ἦτο ἐνδεδυμένος μὲ ἔνδυμα γάμου, καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· φίλε, πῶς εἰσῆλθες ἐδῶ χωρὶς νὰ ἔχῃς ἔνδυμα γάμου; ἐκεῖνος δὲ ἐφινώθη καὶ δὲν ἀπήντησε.

Τότε εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τοὺς ὑπηρέτας· δέσατε αὐτοῦ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας καὶ πάρτε αὐτόν καὶ ἐκβάλετε εἰς τὸ πλεόν ἀπομεμακρυσμένον καὶ βαθὺ σκότος· ἐκεῖ εἶνε ὁ κλαυθμὸς καὶ τὸ τρίξιμον τῶν ὀδόντων. Διότι πολλοὶ εἶνε οἱ κλητοί, δηλαδὴ οἱ προσκεκλημένοι διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ὀλίγοι ὁμῶς εἶνε οἱ ἐκλεκτοί.

46. Ἡ παραβολὴ τῶν δέκα παρθένων.

Ἐπειδὴ ὁ Σωτὴρ, εἰς προηγουμένης του παραβολᾶς, ἐδίδαξεν ὅτι ὁ Θεὸς χαίρει διὰ τὴν μετάνοιαν ἑνὸς ἀμαρτωλοῦ καὶ συγχωρεῖ αὐτόν, ἐὰν εἰλικρινῶς μετανοήσῃ, ἔστω καὶ τὴν τελευταίαν ὥραν, ἵνα μὴ τις νομίσῃ, ὅτι ἔχει εἰς τὴν διάθεσίν του τὸν χρόνον τῆς μετανοίας του, εἶπε τὴν ἐξῆς παραβολὴν τῶν δέκα παρθένων.

Εἷς τινα οἰκογένειαν ἐγένετο γάμος. Κατὰ δὲ τὸ ἔθιμον, δέκα παρθένοι ἐξῆλθον, κατὰ τὴν ἐσπέραν, ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ γάμου, ἵνα ὑποδεχθῶσιν τὸν νυμφίον. Ἐλαβον δὲ μαζί των καὶ τὰς λυχνίας αὐτῶν Ἄλλ' ἐξ αὐτῶν αἱ μὲν πέντε ἦσαν φρόνιμοι, αἱ δὲ ἄλλαι πέντε ἦσαν μωραὶ. Καὶ αἱ μὲν φρόνιμοι ἔλαβον μαζί των καὶ ἔλαιον εἰς δοχεῖα, ἐν ᾧ αἱ μωραὶ δὲν ἔλαβον μαζί των ἔλαιον. Ἐπειδὴ δὲ ἐβράδυνεν ὁ νυμφίος νὰ ἔλθῃ, ἐνύσταξαν πᾶσαι αἱ παρθένοι ἐκεῖναι καὶ ἀπεκοιμήθησαν. Ὅταν δὲ ἦτο μεσονύκτιον ἠκούσθη μία φωνή, ἡ ὁποία ἔλεγεν· «Ἴδου ὁ νυμφίος ἔρχεται, ἐξέλθετε πρὸς πρὸς ὑπάντησιν αὐτοῦ». Τότε ἠγέρθησαν πᾶσαι αἱ παρθένοι καὶ ἠτοίμασαν τὰς λυχνίας αὐτῶν. Αἱ δὲ μωραὶ παρθένοι εἶπον πρὸς τὰς φρονίμους· δώσατε καὶ εἰς ἡμᾶς

ἐκ τοῦ ἐλαίου σας, διότι αἱ λαμπάδες ἡμῶν πλησιάζουν νὰ σβύσουν. Ἀπεκρίθησαν δὲ αἱ φρόνιμοι καὶ εἶπον πρὸς τὰς μωρὰς· δὲν σας δίδομεν, διότι εἶνε φόβος μήπως δὲν ἐπαρκέση τὸ ἔλαιον οὔτε δι' ἡμᾶς, οὔτε διὰ σας. Πορεύθητε μᾶλλον εἰς τοὺς ἐμπόρους καὶ ἀγοράσατε διὰ τὸν ἑαυτὸν σας. Ἐν ᾧ δὲ αἱ μωραὶ ἀπήρχοντο πρὸς τοὺς ἐμπόρους, ἵνα ἀγοράσωσιν ἔλαιον, ἦλθεν ὁ νυμφίος καὶ αἱ φρόνιμοι ὑπεδέχθησαν αὐτὸν καὶ εἰσηλθον μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν γάμον καὶ ἐκλείσθη ἡ θύρα. Μετ' ὀλίγον ἦλθον καὶ αἱ μωραὶ παρθένοι καὶ ἔλεγον· κύριε, κύριε, ἄνοιξον καὶ εἰς ἡμᾶς. Ὁ δὲ νυμφίος εἶπεν εἰς αὐτάς· σας βεβαιῶ ὅτι δὲν σας γνωρίζω ποῖαι εἴσθε.

Μετὰ τὴν παραβολὴν ταύτην ὁ Χριστὸς, ὡς συμπέρασμα εἶπε πρὸς τοὺς ἀκροατάς του. Γρηγορεῖτε λοιπόν, διότι δὲν γνωρίζετε τὴν ἡμέραν οὐδὲ τὴν ὥραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου θὰ ἔλθῃ, ἵνα ζητήσῃ λόγον τῶν πράξεών σας.

47. Ἡ παραβολὴ τῶν τάλάντων.

Εἰς ἄλλην περίστασιν ὁ Χριστὸς διδάσκων, εἶπε τὴν ἐξῆς παραβολὴν τῶν τάλάντων.

Κάποτε εἷς ἄνθρωπος ἤθελε νὰ ταξιδεύσῃ καὶ ἐκάλεσε τοὺς δούλους αὐτοῦ καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς ἐκ τῆς περιουσίας του χρήματα, ὅπως ἐργασθῶσι.

Καὶ εἰς μὲν τὸν ἕνα ἔδωκε πέντε τάλαντα, εἰς ἄλλον δύο καὶ εἰς ἄλλον ἕν. εἰς ἕκαστον κατὰ τὴν ἰκανότητα αὐτοῦ, καὶ ἔφυγεν ἀμέσως. Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἔλαβε τὰ πέντε τάλαντα εἰργάσθη μὲ αὐτὰ καὶ ἀπέκτησεν ἄλλα πέντε· ὁμοίως καὶ ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἔλαβε τὰ δύο τάλαντα εἰργάσθη δι' αὐτῶν καὶ ἀπέκτησεν ἄλλα δύο. Ὁ δὲ λαβὼν τὸ ἕν τάλαντον, ἔσκαψε καὶ ἔκρυψεν αὐτὸ ὑπὸ τὴν γῆν. Μετὰ παρέλευσιν δὲ πολλοῦ χρόνου ἐπανῆλθεν ὁ κύριος τῶν δούλων ἐκείνων καὶ ἤρχισε νὰ λογαριάζεται μετὰ τοὺς δούλους αὐτοῦ. Ὄταν προσῆλθεν ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἔλαβε τὰ πέντε τάλαντα, εἶπε πρὸς τὸν κύριον· ἰδοὺ πέντε

τάλαντα μοι ἔδωκας, λάβε ἄλλα πέντε, τὰ ὅποια ἐκέρδισα δι' αὐτῶν. Τότε λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος· «Εὖγε, δοῦλε πιστὲ καὶ ἀγαθὲ, εἰς ὀλίγα ἐφάνης πιστὸς εἰς πολλὰ θὰ σὲ καταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν καὶ τὴν εὐτυχίαν τοῦ κυρίου σου». Μετὰ τοῦτον προσήλθεν ὁ λαβὼν τὰ δύο τάλαντα καὶ εἶπε· κύριε, δύο τάλαντα μοι παρέδωκας, λάβε ἄλλα δύο, τὰ ὅποια ἐκέρδισα δι' αὐτῶν. Ὁ κύριος τότε στραφείς πρὸς αὐτὸν εἶπεν· «Εὖγε δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστὲ, εἰς ὀλίγα ἐφάνης πιστὸς, εἰς πολλὰ θὰ σὲ καταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν καὶ τὴν εὐτυχίαν τοῦ κυρίου σου». Τέλος ἦλθε καὶ ὁ δοῦλος, ὁ λαβὼν τὸ ἓν τάλαντον, καὶ εἶπε πρὸς τὸν κύριόν του· κύριε, μοι ἔδωκας ἓν τάλαντον· ἐπειδὴ ὅμως ἐγὼ σὲ ἐγνώριζα ὅτι εἶσαι ἄδικος ἄνθρωπος, ὁ ὅποῖος μαζεύεις ἀπὸ ἐκεῖ ὅπου δὲν ἔσπειρας καὶ συνάγεις ἀπὸ ἐκεῖ ὅπου δὲν διεσκόρπισας, ἐφοβήθην καὶ ἔκρυψα τὸ τάλαντόν σου ὑπὸ τὴν γῆν· ἰδοὺ ἔχεις τὸ ἰδικόν σου. Τότε ὠργίσθη ὁ κύριος τῶν δούλων καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· «δοῦλε πονηρὲ καὶ ὀκνηρὲ· λέγεις ὅτι μὲ ἐγνώριζες ὡς ἄνθρωπον ἄρπαγα καὶ ἄδικον καὶ διὰ τοῦτο φοβηθεὶς ἔκρυψας τὸ τάλαντόν μου εἰς τὴν γῆν. Ἄλλ' ἔπρεπε σὺ νὰ βάλῃς τὸ χρῆμά μου εἰς τοὺς τραπεζίτας, ὥστε, ὅταν θὰ ἤρχόμην ἐγὼ, νὰ ἐλάμβανον αὐτὸ μετὰ τόκου». Ἀμέσως δὲ διέταξεν ὁ κύριος ἐκεῖνος καὶ εἶπε· «πάρτε λοιπὸν τὸ τάλαντον ἀπ' αὐτοῦ καὶ δώσατέ το εἰς ἐκεῖνον, ὁ ὅποῖος ἔχει τὰ δέκα τάλαντα· διότι εἰς ἐκεῖνον ὁ ὅποῖος ἔχει τὴν ἰκανότητα νὰ ἔχη, θὰ δοθῇ καὶ περισσεύσῃ· ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος τὴν ἰκανότητα νὰ ἔχη, καὶ ἐκεῖνο τὸ ὅποῖον ἔχει θὰ χαθῇ ἀπ' αὐτοῦ. Τὸν δὲ ἄχρηστον τοῦτον δοῦλον ὀδηγήσατε εἰς τὸ πλεόν ἀπομεμακρυσμένον σκότος· ἐκεῖ θὰ εἶναι ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ τριγμὸς τῶν ὀδόντων».

48. Ἡ προβολὴ τοῦ πλουσίου καὶ τοῦ Λαζάρου.

Κατὰ τὴν διδασκαλίαν του ὁ Χριστὸς συνεβούλευε τοὺς ἀκροατὰς του νὰ μὴ κατέχωνται ὑπὸ τῆς ιδέας τοῦ πλοῦτου καὶ τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν τόσον, ὥστε νὰ ἀδιαφορῶσι

διὰ τὰ πνευματικὰ καὶ ἠθικὰ ἀγαθὰ, ὡς καὶ διὰ τὴν φι-
λανθρωπίαν. Συνίστα δὲ νὰ εἶνε φιλόανθρωποι καὶ ἐλεή-
μονες καὶ νὰ βοηθῶσι τοὺς πάσχοντας, ἵνα ἀμειφθῶσιν
ὑπὸ τοῦ Θεοῦ διὰ τῆς αἰωνίου ζωῆς. Ἐπειδὴ ὁμοῦς τινὲς
ἐκ τῶν ἀκροατῶν του, οἱ ὁποῖοι ἦσαν φιλοχρήματοι, ἐπει-
ραζον αὐτὸν διὰ τὰς διδασκαλίας του ταύτας, ἠναγκά-
σθη καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς τὴν ἐξῆς παραβολὴν τοῦ πλου-
σίου καὶ τοῦ Λαζάρου, ἵνα ἐννοήσωσιν οὗτοι καλύτερον
τὴν διδασκαλίαν του.

Ἐξῆς κάποτε εἷς ἄνθρωπος πλούσιος, ὁ ὁποῖος ἐνεδύε-
το πολυτελέστατα διὰ πορφύρας καὶ βύσσου καὶ καθ' ἑκάστην
διεσκέδαζε λαμπρῶς. Τότε ἐξῆς καὶ εἷς πτωχὸς
Λάζαρος, ὁ ὁποῖος ἦτο πλήρης πληγῶν εἰς τὸ σῶμα
αὐτοῦ καὶ ἤρχετο εἰς τὴν θύραν τοῦ πλουσίου ἐκείνου,
ἵνα φάγη ἐκ τῶν ψιχίων, τὰ ὁποῖα ἔπιπτον ἐκ τῆς τρα-
πέζης αὐτοῦ.

Τόσον δὲ ἦτο ἀσθενὴς καὶ ἀδύνατος ὁ πτωχὸς ἐκεῖ-
νος, ὥστε οἱ κύνες ἤρχοντο καὶ ἔλειχον τὰς πληγὰς αὐ-
τοῦ, ἐν ᾧ ὁ πλούσιος οὐδεμίαν προσοχὴν ἔδιδε δι' αὐτόν.

Ἐπὶ τέλους μίαν ἡμέραν ἀπέθανεν ὁ Λάζαρος καὶ οἱ
ἄγγελοι ὠδήγησαν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ εἰς τὸν Παράδεισον,
διότι ἦτο ἀγαθὸς ἄνθρωπος.

Μετ' ὀλίγον ἀπέθανε καὶ ὁ πλούσιος καὶ ἡ ψυχὴ αὐ-
τοῦ ἐπῆγεν εἰς τὴν κόλασιν, διότι ἦτο σκληρὸς καὶ ἀνε-
λεήμων ἄνθρωπος. Ἐν ᾧ ὁμοῦς εὐρίσκετο εἰς τὴν κόλασιν
καὶ ἐβασανίζετο, εἶδεν ἐκεῖθεν τὸν Λάζαρον εἰς τὸν Πα-
ράδεισον, πλησίον τοῦ Ἀβραάμ, καὶ εἶπε.

— Πάτερ Ἀβραάμ, ἐλέησόν με καὶ στείλε τὸν Λάζαρον,
ἵνα δροσίση τὴν γλῶσσαν μου μὲ ὀλίγον ὕδωρ, διότι ὑπο-
φέρω πολὺ ἐδῶ εἰς τὴν φλόγα τῆς κολάσεως.

— Τότε εἶπε πρὸς αὐτόν ὁ Ἀβραάμ.

— Τέκνον μου, ἐνθυμήσου ὅτι εἰς τὴν ζωὴν σου σὺ
ἀπέλαυες πάσης εὐτυχίας καὶ παντὸς ἀγαθοῦ, ὁ δὲ Λάζα-
ρος ὑπέφερε ὅλας τὰς δυστυχίας. Τώρα ἐδῶ αὐτὸς μὲν
παρηγορεῖται καὶ ἀμείβεται, σὺ δὲ ὑποφέρεις. Ἀλλὰ καὶ
ἄλλος σπουδαῖος λόγος ὑπάρχει, ὥστε νὰ μὴ δύναται

νά ἔλθῃ πρὸς βοήθειάν σου ὁ Λάζαρος. Μεταξὺ τοῦ Παραδείσου καὶ τῆς Κολάσεως ὑπάρχει μέγα χάσμα, ὥστε οὐδεὶς δύναται, οὔτε ἀπὸ ἐδῶ νά ἔλθῃ αὐτοῦ οὔτε ἀπ' αὐτοῦ νά ἔλθῃ ἐδῶ.

Τότε ὁ πλούσιος εἶπε πρὸς τὸν Ἀβραάμ.

— Παρακαλῶ σε, Πάτερ, ἵνα στείλῃς τὸν Λάζαρον εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου, ὅπου ἔχω πέντε ἀδελφούς, διὰ νά εἴπῃ εἰς αὐτούς πάντα ταῦτα, ἵνα μὴ ἔλθωσι καὶ αὐτοὶ εἰς τὸν τόπον τοῦτον τῆς βασάνου.

Τότε εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ Ἀβραάμ.

— Ἐχουσι τὴν διδασκαλίαν καὶ τὰ συγγράμματα τοῦ Μωϋσέως καὶ τῶν προφητῶν ἅς ὑπακούωσιν εἰς αὐτούς.

Ἄλλ' ὁ δὲ πλούσιος εἶπεν·

— Ὅχι, πάτερ Ἀβραάμ, ἀλλ' ἐάν τις ἐκ νεκρῶν ὑπάγῃ πρὸς αὐτούς θά μετανοήσωσιν.

Ἄλλ' ὁ Ἀβραάμ τότε εἶπε πρὸς αὐτόν.

— Ἐάν δὲν ὑπακούωσιν εἰς τὴν διδασκαλίαν τοῦ Μωϋσέως καὶ τῶν προφητῶν, οὐδὲ ἐάν τις ἐκ νεκρῶν ἀναστῆ θά ὑπακούσωσιν.

49. Ἡ παραβολὴ τοῦ Τελώνου καὶ τοῦ Φαρισαίου.

Ἐπειδὴ πολλοὶ Φαρισαῖοι ἐθεώρουν τὸν ἑαυτὸν τῶν εὐσεβῆ καὶ δίκαιον καὶ περιεφρόνουν τοὺς λοιποὺς ἀνθρώπους, ὁ Χριστὸς εἶπε τὴν ἑξῆς παραβολὴν τοῦ Τελώνου καὶ τοῦ Φαρισαίου.

Μίαν ἡμέραν δύο ἄνθρωποι ἀνέβησαν εἰς τὸν Ναὸν νά προσευχηθῶσιν. Ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν ἦτο Φαρισαῖος καὶ ὁ ἕτερος Τελώνης. Ὁ Φαρισαῖος σταθεὶς ἐνώπιον τοῦ ἱεροῦ μὲ ὑπερηφάνειαν καὶ ἐγωϊσμόν, ὡς ἑξῆς προσηύχετο. Σὲ εὐχαριστῶ, Θεέ μου, διότι δὲν εἶμαι ὅπως οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, ἄρπαγες, ἄδικοι, ἀνήθικοι, ἁμαρτωλοὶ ἢ καὶ ὅπως οὗτος ὁ Τελώνης. Ἐγὼ νηστεύω δύο φορές τὴν ἑβδομάδα καὶ δίδω τὸ δέκατον ἐξ ὅλων ὅσα ἀποκτῶ. Ὁ Τελώνης ὁμοῦς ἰστάμενος μακρὰν τοῦ ἱεροῦ, δὲν ἐτόλμα οὐδὲ

τοὺς ὀφθαλμοὺς του νὰ ὑψώσῃ πρὸς τὸν οὐρανόν, ἐκ συντριβῆς καὶ συναισθήσεως τῶν ἁμαρτιῶν του, ἀλλ' ἐκτύπα τὸ στήθός του διὰ τῶν χειρῶν του καὶ μετανοῶν παρεκάλει τὸν Θεὸν καὶ ἔλεγεν· ὦ Θεέ, συγχώρησον ἐμὲ τὸν ἁμαρτωλόν.

Ἀφοῦ εἶπε ταύτην τὴν παραβολὴν ὁ Ἰησοῦς, εἶπε πρὸς τοὺς ἀκροατάς του. Σὰς βεβαιῶ ὅτι ὁ Τελώνης οὗτος κατήλθεν ἐκ τοῦ Ναοῦ μᾶλλον συγκεχωρημένος, παρὰ ὁ ὑπερήφανος Φαρισαῖος. Διότι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται. Δηλαδὴ ὁποῖος ὑπερηφανεύεται θὰ ταπεινωθῇ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ ὁποῖος ταπεινοῦται θὰ ὑψωθῇ καὶ θὰ ἀνταμειφθῇ.

50. Ὁ Ἰησοῦς ὁμιλεῖ περὶ τῆς μελλούσης κρίσεως καὶ δίδει εἰκόνα αὐτῆς.

Ὁ Ἰησοῦς, διδάσκων τοὺς ἀκροατάς του, ὠμίλησε πρὸς αὐτοὺς περὶ τῆς μελλούσης κρίσεως καὶ ἔδωκε τὴν ἐξῆς εἰκόνα περὶ αὐτῆς.

Ὅταν ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μὲ ὄλην του τὴν δόξαν καὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ, ἵνα κρίνῃ τὸν κόσμον, θὰ συναθροισθῶσιν ἐνώπιον αὐτοῦ πάντες οἱ ἄνθρωποι.

Τότε ὁ Χριστὸς θὰ καθίσῃ ἐπὶ θρόνου δόξης καὶ θὰ χωρίσῃ τοὺς καλοὺς ἀπὸ τοὺς κακοὺς, ὅπως χωρίζει ὁ ποιμὴν τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐριφίων. Καὶ τοὺς μὲν ἀγαθοὺς θὰ τοποθετήσῃ ἐκ δεξιῶν του, τοὺς δὲ κακοὺς ἐξ εὐωνύμων του. Καὶ θὰ εἶπῃ τότε πρὸς τοὺς ἀγαθοὺς· ἔλθετε σεῖς οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρὸς μου καὶ κληρονομήσατε τὸν παράδεισον καὶ τὴν αἰώνιον ζωὴν, ἣ ὅποια διὰ σᾶς ἔχει ἐτοιμασθῆ. ἀφ' ὅτου ἔγινεν ὁ κόσμος. Διότι ἐπεινάσα καὶ μοὶ ἐδώκατε καὶ ἔφαγα, ἐδίψασα καὶ μὲ ἐποτίσατε, ξένος ἦμην καὶ μὲ ἐφιλοξενήσατε, γυμνὸς καὶ μὲ ἐνεδύσατε, ἀσθενὴς καὶ ἐν τῇ φυλακῇ καὶ μὲ ἐπεσκέφθητε. Τότε θὰ εἴπωσιν οἱ δίκαιοι πρὸς αὐτόν. Κύριε, πότε σὲ εἶδομεν πεινῶντα καὶ ἐθρέψαμεν, ἢ διψῶντα καὶ ἐπο-

τίσαμεν ; Πότε σέ εἶδομεν ξένον καί ἐφιλοξενήσαμεν ἢ γυμνόν καί ἐνεδύσαμεν ; Πότε σέ εἶδομεν ἀσθενῆ ἢ ἐν τῇ φυλακῇ καί σέ ἐπεσκέφθημεν ; Καί θά εἶπη πρὸς αὐτοὺς ὁ Κύριος. Σᾶς βεβαιῶ ὅτι ἐφ' ὅσον ἐκάμετε ταῦτα πρὸς ἓνα ἐκ τῶν ἀνθρώπων, καί τὸν ἐλάχιστον, εἶνε ὡς ἐὰν τὰ ἐκάμετε πρὸς ἐμέ τὸν ἴδιον.

Μετὰ ταῦτα θά στραφῇ πρὸς τοὺς ἐξ ἀριστερῶν αὐτοῦ, τοὺς κακοὺς, καί θά εἶπη πρὸς αὐτοὺς. Πηγαίνετε σεῖς οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ καί τὴν αἰώνιαν κόλασιν, ἢ ὅποια ἠτοιμάσθη διὰ τὸν διάβολον καί τοὺς ὀπαδοὺς του. Διότι ἐπέινασα καί δὲν μοι ἐδώκατε νὰ φάγω, ἐδίψασα καί δὲν με ἐποτίσατε, ξένος ἤμην καί δὲν με ἐφιλοξενήσατε, γυμνός καί δὲν με ἐνεδύσατε, ἀσθενής καί ἐν τῇ φυλακῇ καί δὲν με ἐπεσκέφθητε. Τότε θά ἀποκριθῶσιν οὗτοι καί θά εἴπωσι πρὸς αὐτόν.

Κύριε, πότε σέ εἶδομεν πεινῶντα ἢ διψῶντα ἢ ξένον ἢ γυμνόν ἢ ἀσθενῆ ἢ ἐν τῇ φυλακῇ καί δὲν σέ ἐξυπηρέτησαμεν :

Καί θά εἶπη πρὸς αὐτοὺς ὁ Κύριος. Σᾶς βεβαιῶ ἐφ' ὅσον δὲν ἐκάμετέ τι ἐκ τούτων εἰς ἓνα ἐκ τῶν ἀνθρώπων οὐδὲ πρὸς ἐμέ τὸ ἐκάμετε.

Καί θά ἀπέλθουν οἱ μὲν κακοὶ εἰς τὴν αἰώνιον κόλασιν, οἱ δὲ δίκαιοι εἰς τὸν Παράδεισον καί τὴν αἰώνιαν ζωὴν.

51. Ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ Ζακχαῖος.

Μίαν ἡμέραν ὁ Ἰησοῦς ἤρχετο εἰς τὴν πόλιν Ἰεριχῶ καί πολὺς λαὸς ἐξῆλθε νὰ ὑποδεχθῇ αὐτόν, ἐπειδὴ εἶχον ἀκούσει πολλὰ περὶ τῆς διδασκαλίας καί τῶν θαυμάτων αὐτοῦ.

Μεταξὺ τοῦ πλήθους ἦτο καί τις τελώνης πλούσιος, Ζακχαῖος καλούμενος, ὁ ὅποιος ἐπεθύμει νὰ ἴδῃ τὸν Ἰησοῦν. Ἐπειδὴ ὁμῶς ἦτο μικροῦ ἀναστήματος καί δὲν ἠδύνατο νὰ ἴδῃ, ἔνεκα τοῦ πολλοῦ πλήθους τῶν ἀνθρώπων, ἀνῆλθεν ἐπὶ τινος δένδρου συκομορέας. Ὅταν

διήλθε πλησίον του ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶδεν αὐτὸν ἐπὶ τῆς συκομορέας, ἐπλησίασε περισσότερον καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ζακχαῖε· σήμερον θὰ μείνω πλησίον σου. Ἀμέσως ὁ Ζακχαῖος πλήρης χαρᾶς, διότι τοῦ ἐδίδετο ἡ εὐκαιρία νὰ φιλοξενήσῃ τὸν Ἰησοῦν, κατήλθε καὶ ὠδήγησεν αὐτόν εἰς τὸν οἶκον του, ὅπου καὶ τὸν ἐφιλοξένησε μετὰ τῶν μαθητῶν του. Ὁ Ἰησοῦς ἔλαβεν ἀφορμὴν νὰ διδάξῃ τὸν Ζακχαῖον τὴν πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπην καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἀνταμοιβὴν μὲν τῶν δικαίων, τιμωρίαν δὲ τῶν κακῶν.

Οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως, ὅταν εἶδον τὸν Ἰησοῦν νὰ συναναστρέφεται τὸν τελώνην Ζακχαῖον, τὸν ὁποῖον αὐτοὶ ἐθεώρουν ἁμαρτωλόν, ἠγανάκτησαν πολὺ καὶ κατηγοροῦν αὐτὸν διὰ τὴν τοιαύτην του συμπεριφορὰν. Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς εἶπεν ὅτι οἱ ἀσθενεῖς ἔχουσιν ἀνάγκην ἰατροῦ.

Τότε ὁ Ζακχαῖος ἀντελήφθη τὸ πρὸς αὐτὸν μῖσος τοῦ λαοῦ καὶ συνησθάνθη τὴν μέχρι τοῦδε ἄδικον συμπεριφορὰν του καὶ μετενόησεν εἰλικρινῶς καὶ εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Κύριε, δίδω τὸ ἥμισυ τῆς περιουσίας μου εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ ἂν ἠδίκησά τινα, εἶμαι πρόθυμος νὰ τοῦ ἀποδώσω πλείονα τῶν ὄσων ἠδίκησα αὐτόν. Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς τὸν Ζακχαῖον. Σοὶ λέγω ὅτι σήμερον ἐσώθης καὶ χαίρω πολὺ, διότι διὰ τοῦτο ἦλθον εἰς τὸν κόσμον, ἵνα σώσω τοὺς ἁμαρτωλοὺς.

32. Ὁ Ἰησοῦς εὐλογεῖ τὰ παιδιά.

Ὁ Ἰησοῦς, ὁ ὁποῖος ἐξετίμα καὶ ἠγάπα τὴν ἀπλότητα καὶ τὸ ἄκακον τοῦ ἀνθρώπου, ἡσθάνετο καὶ μεγάλην ἀγάπην διὰ τὴν ἀθωότητα τῶν παιδίων, τὰ ὁποῖα δὲν εἶχον εἰς τὴν ψυχὴν των κακίαν.

Μίαν ἡμέραν ἐν ᾧ ἐδίδασκεν ὁ Ἰησοῦς, πολλαὶ μητέρες ἔφερον τὰ τέκνα των πρὸς αὐτόν, ἵνα τὰ εὐλογήσῃ, ἀλλ' οἱ ἀπόστολοι ἠμπόδιζον αὐτάς. Τοῦτο ἀντιληφθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς τοὺς μαθητάς του. Ἄφετε τὰ παιδιά νὰ ἔλθωσι πρὸς ἐμέ καὶ μὴ ἐμποδίζετε αὐτά· διότι σὰς

βεβαιῶ ὅτι τῶν τοιούτων εἶνε ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ· ἐάν τις δὲν δεχθῆ τὴν διδασκαλίαν μου, περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, μὲ τὴν ἀπλότητα παιδίου, δὲν θὰ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν. Καὶ ἀφοῦ ἔθεσε τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τῶν παιδίων ἠλόγει αὐτά.

Ὅταν δὲ ἄλλοτε ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ τοῦ ποῖος εἶναι ὁ μεγαλύτερος εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, εἶπεν· ἐκεῖνος θὰ εἶναι ὁ μεγαλύτερος, ὅστις θὰ δεχθῆ τὴν διδασκαλίαν μου ὡς παιδίον, δηλαδὴ μετὰ ταπεινότητος καὶ ἀπλότητος. Διότι ἐάν δὲν γίνετε ταπεινοὶ καὶ

Ὁ Ἰησοῦς εὐλόγει τὰ παιδιά.

ἀθῶοι ὡς τὰ παιδιά, δὲν θὰ εἰσέλθητε εἰς τὸν παράδεισον.

33. Ὁ Ἰησοῦς καὶ ἡ Πιτρίς.

Ὁ Ἰησοῦς ἐδίδασκεν ὅτι πάντες οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἴσοι μεταξὺ τῶν, ἐπειδὴ εἶναι τέκνα τοῦ αὐτοῦ πατρός, τοῦ Θεοῦ. Ἐν τούτοις ἕκαστος ἄνθρωπος πρέπει νὰ ἀγαπᾷ τὸ ἔθνος του καὶ τὴν πατρίδα του ἰδιαιτέρως, διότι

μετὰ τῶν ὁμοεθνῶν του ζῆ εἰς τὴν αὐτὴν πατρίδα, ἔχει τὴν αὐτὴν γλῶσσαν καὶ θρησκείαν καὶ τὰ αὐτὰ ἦθη καὶ ἔθιμα, τὰ ὁποῖα εἶναι συνυφασμένα μὲ ὀλόκληρον τὸν βίον αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο καὶ τοῦ ἐπιβάλλεται νὰ προστατεύσῃ αὐτὰ καὶ ἐν γένει τὴν πατρίδα του ἐναντίον ἄλλοεθνῶν, οἱ ὁποῖοι ἐπιζητοῦσι νὰ ὑποδουλώσωσιν αὐτὴν.

Τὴν ἰδιαιτέραν ταύτην ἀγάπην πρὸς τὸ ἔθνος του καὶ τὴν πατρίδα του ἔδειξε καὶ ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Διότι πρὸς τοὺς Ἰσραηλίτας ἦλθε καὶ ἐδίδασκεν, εἰς αὐτοὺς ἐθαυματούργησε καὶ πρὸς αὐτοὺς συνιστᾷ εἰς τοὺς ἀποστόλους του νὰ ἔλθωσι πρῶτον καὶ νὰ κηρύξωσι καὶ κατοπιν πρὸς τοὺς ἄλλους λαούς. Ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον ἔδειξε διὰ τὴν Ἱερουσαλήμ, τῆς ὁποίας τὸν λαὸν προσεπάθησε νὰ σώσῃ, ἀλλὰ μετὰ λύπης του ἔβλεπεν ὅτι οὗτοι ἦσαν ἀδιόρθωτοι καὶ ὡς ἐκ τούτου μετὰ μεγάλης λύπης καὶ πόνου προέβλεπε καὶ προέλεγε τὴν καταστροφὴν της.

Ἡμεῖς δὲ οἱ Ἕλληνες, ἐκτὸς τῶν γενικῶν λόγων, οἱ ὁποῖοι ἐπιβάλλουσιν εἰς πάντας νὰ ἀγαπῶσι τὴν πατρίδα των, ἔχομεν καὶ ἰδιαιτέραν ὑποχρέωσιν νὰ ἀγαπῶμεν τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ ἔθνος ἡμῶν τὸ Ἑλληνικόν. Διότι τοῦτο ὑπῆρξε τὸ μόνον εἰς τὸν κόσμον, τὸ ὁποῖον ἐφώτισε μὲ τὴν φιλοσοφίαν του, τὰς τέχνας του, τὰς ἐπιστήμας του καὶ τὰ μεγάλα του κατορθώματα, ὀλόκληρον τὴν ἀνθρωπότητα καθ' ὅλους τοὺς αἰῶνας. Νὰ θεωρῆ δὲ ἕκαστος Ἕλληνα τιμὴν του, διότι ἐγεννήθη Ἕλληνα καὶ νὰ φροντίζῃ νὰ γίνῃ ἀντάξιός των προγόνων αὐτοῦ.

Καὶ ὁ ἴδιος ὁ Χριστός, ὅταν ἔμαθεν ὅτι ἐζήτουν ἵνα ἴδωσιν αὐτὸν Ἕλληνας, εἶπεν· «ἦλθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου». «Ὡστε ὁ Ἰησοῦς ἐθεώρησέ δόξαν αὐτοῦ τὴν ἐπίσκεψιν Ἑλλήνων.

ΜΕΡΟΣ Δ΄.

ΑΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΙ ΗΜΕΡΑΙ ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΘΗ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ

24. Ἡ θριαμβευτικὴ εἴσοδος τοῦ Ἰησοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα. (Περ. 10)

Μετὰ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Λαζάρου εἰς Βηθανίαν ὁ Ἰησοῦς ἐπέστρεφεν εἰς Ἱεροσόλυμα μετὰ τῶν μαθητῶν του. Ὄταν δὲ ἔφθασαν εἰς τι χωρίον, παρὰ τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ τὸ ὄρος τῶν ἔλαιων, Βηθφαγή καλούμενον, ἐκάλεσε δύο ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς. Ὑπάγετε εἰς τὴν ἀπέναντι κώμην καὶ ἐκεῖ θὰ εὑρητε μίαν ὄνον δεμένην μετὰ τοῦ πώλου αὐτῆς. Λύσατε αὐτὴν καὶ ὀδηγήσατε ἐδῶ μετὰ τοῦ πώλου της. Ἐὰν δὲ κανεὶς σὰς εἴπητι, νὰ εἴπητε εἰς αὐτὸν ὅτι ὁ Κύριος ἔχει χρεῖαν αὐτῶν. Τοῦτο ἔπραξαν οἱ δύο μαθηταὶ καὶ ὅταν ἔφερον τὴν ὄνον μετὰ τοῦ πώλου, ἔθεσαν ἐπὶ τοῦ πώλου τὰ ἐνδύματα αὐτῶν καὶ ἐκάθησεν ὁ Ἰησοῦς καὶ εἰσήλθεν εἰς τὴν πόλιν Ἱερουσαλὴμ καθήμενος ἐπὶ τοῦ πώλου τῆς ὄνου. Οὕτω ἐξεπληρώθη μία προφητεία τῶν προφητῶν, διὰ τῆς ὁποίας οὗτοι προέλεγον τὴν εἴσοδον τοῦ Χριστοῦ εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐπὶ πώλου ὄνου. Ὄταν εἰσήλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν πόλιν, ὄλος ὁ λαὸς ὑπεδέχθη αὐτὸν μετ' ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἄλλοι μὲν ἔκοπτον κλάδους δένδρων καὶ ἔστρωνον εἰς τὴν ὁδόν, ἄλλοι δὲ ἔστρωνον τὰ ἐνδύματά των καὶ ἄλλοι ἔψαλλον μετὰ τῶν παιδιῶν καὶ ἔλεγον «Ὡσαννά τῷ υἱῷ Δαυῖδ, εὐλόγημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, ὡσαννά ἐν τοῖς ὑψίστοις» δηλατὴ ἅς εἶνε σωτηρία εἰς τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαόν, ἅς εἶνε εὐλόγημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ (δηλ. ὁ Χριστός), ἅς εἶναι σωτηρία ἐξ ὕψους (ἐκ τοῦ Θεοῦ).

Ὁλόκληρος ἡ πόλις συνεταράχθη ἐκ τῆς θριαμβευτικῆς ταύτης εἰσόδου τοῦ Χριστοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ πάντες ἔσπευδον ἵνα ἴδωσιν αὐτόν, περὶ τοῦ ὁποίου τόσα

Ἡ θριαμβευτικὴ εἰσοδὸς τοῦ Ἰησοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα.

πολλὰ καὶ θαυμαστά ἤκουσαν, τελευταῖον δὲ καὶ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Λαζάρου. Ὅσοι δὲ ἠρώτων διὰ νὰ μάθωσι τί συνέβαιναν, ἤκουον παρὰ τῶν ἄλλων ὅτι ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς, ὁ προφήτης, ὁ ἀπὸ Ναζαρέτ τῆς Γαλιλαίας.

Ο Ἰησοῦς κατηθύνθη εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σολομῶντος καὶ ἐκεῖ τὸν ὑπεδέχθησαν παιδία, ψάλλοντα «ὠσαννὰ τῷ υἱῷ Δαυῖδ». Οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τότε λέγουσι πρὸς αὐτόν· ἀκούεις τί λέγουσιν αὐτὰ τὰ παιδία; καὶ τότε εἶπεν ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτούς. Δὲν ἀνεγνώσατε εἰς τὰς Γραφὰς ὅτι θὰ μὲ ὑμνήσουν νήπια καὶ θηλάζοντα παιδία; Καὶ τὴν ἰδίαν ἡμέραν ὁ Ἰησοῦς ἔφυγεν ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ἦλθεν εἰς Βηθανίαν, ὅπου καὶ διενυκτέρευσε. Τοῦτο ἔκαμε, διότι ἡ θριαμβευτικὴ ὑποδοχὴ, τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ὁ λαὸς πρὸς αὐτόν, ἐστενοχώρησε τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς γραμματεῖς καὶ Φαρισαίους πολὺ καὶ ἤξησε τὸ μῖσος αὐτῶν κατ' αὐτοῦ.

Τὴν μνήμην τοῦ γεγονότος τούτου, τῆς θριαμβευτικῆς εἰσόδου τοῦ Χριστοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα, ἐορτάζει ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν κατὰ τὴν πρὸ τοῦ Πάσχα Κυριακὴν, καὶ ὀνομάζει αὐτὴν *Κυριακὴν τῶν Βαΐων*, διότι οἱ Χριστιανοὶ κατ' αὐτὴν κρατοῦσι Βαΐα, εἰς ἀνάμνησιν τῶν κλάδων φοίνικος καὶ ἄλλων δένδρων, διὰ τῶν ὁποίων τότε ὑπεδέχθησαν τὸν Ἰησοῦν εἰς Ἱερουσαλήμ.

ΒΒ. Ὁ Ἰησοῦς ἐκδιώκει ἐκ τοῦ Ναοῦ τοὺς ἐμπόρους καὶ τοὺς ἀργυραμοιβοὺς (Περ. 11)

Ὁ Ἰησοῦς ἐλθὼν εἰς Ἱερουσαλήμ, ἀνῆλθεν εἰς τὸν Ναὸν, ἔξωθεν τοῦ ὁποίου εἶδεν ἐμπόρους πωλοῦντας ζῶα διάφορα διὰ τὰς θυσίας καὶ ἄλλα ἐμπορεύματα. Εἶδε δὲ ἐπίσης καὶ πολλοὺς ἀργυραμοιβοὺς καὶ ἠγανάκτησεν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ. Ἀφοῦ δὲ κατεσκεύασε μαστίγιον ἐκ σχοινίων, ἐξεδίωξε τοὺς ἐμπόρους καὶ τὰ ζῶα αὐτῶν ἐκ τοῦ τόπου ἐκείνου τοῦ Ναοῦ, τῶν δὲ ἀργυραμοιβῶν ἀνέτρεψε τὰς τραπέζας καὶ εἶπε· «μὴ ποιεῖτε τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου οἶκον ἐμπορίου». Τότε οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐνεθυμήθησαν ὅτι ἦτο γεγραμμένον εἰς τὴν Ἁγίαν Γραφήν· «Ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου κατέφαγέ με». Οἱ ἐκδιωχθέντες ἐμποροὶ καὶ ἄλλοι εἶπον πρὸς αὐτόν. Μὲ ποῖον δικαίωμα πράττεις ταῦτα; ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς· «Σεῖς θὰ καταλύσετε τὸν Ναὸν τοῦτον καὶ ἐγὼ θὰ ἐγειρῶ αὐτόν»

έντος τριῶν ἡμερῶν». Οἱ Ἰουδαῖοι μόλις ἤκουσαν ταῦτα ὠργίσθησαν καὶ εἶπον. Ἐπὶ τεσσαράκοντα καὶ ἕξ ἔτη ᾠκοδομεῖτο ὁ ναὸς οὗτος ὑπὸ τῶν πατέρων μας καὶ σὺ θὰ ἀνεγείρῃς αὐτὸν εἰς τρεῖς ἡμέρας ; Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς λέγων ταῦτα, ἔλεγε περὶ τοῦ σώματος αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον αὐτοὶ ἔμελλον νὰ σταυρώσωσι καὶ θανατώσωσι καὶ αὐτὸς μετὰ τρεῖς ἡμέρας θὰ ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, διὰ τῆς ἀναστάσεώς του.

**36 Ὁ Ἰησοῦς διὰ τῆς ἀπαντήσεώς του διε-
φεύγει πολιτικὴν πηγίδα τῶν Φαρισαίων
περὶ πληρωμῆς φόρων (Περ. 12).**

Οἱ Φαρισαῖοι βλέποντες τὴν πρὸς τὸν Ἰησοῦν ἀγάπην τοῦ λαοῦ καὶ μὴ δυνάμενοι νὰ ὑποφέρωσι τὸν καθημερινὸν ἔλεγχον αὐτοῦ διὰ τὰς ἀδικίας καὶ παρανομίας αὐτῶν, ἠθελον μὲ κάθε τρόπον νὰ ἀπαλλαγῶσιν αὐτοῦ. Διὰ ταῦτα ἐσκέφθησαν τίνι τρόπῳ νὰ ἐκδικηθῶσιν αὐτὸν καὶ ἀπεφάσισαν καὶ ἔστειλαν πρὸς τὸν Ἰησοῦν μερικοὺς ἐκ τῶν ὁπαδῶν των καὶ τινὰς Ἑρωδιανούς, δηλαδὴ ὁπαδοὺς τοῦ Ἑρώδου καὶ φίλους τῶν Ῥωμαίων, ἵνα ἐρωτήσωσιν αὐτὸν περὶ τῶν φόρων.

Οὗτοι ἐλθόντες πρὸς τὸν Ἰησοῦν, ὅταν ἐδίδασκεν, εἶπον πρὸς αὐτόν· διδάσκαλε, γνωρίζομεν ὅτι σὺ λέγεις πάντοτε τὴν ἀλήθειαν καὶ δὲν φοβεῖσαι οὐδένα· εἶπέ λοιπὸν εἰς ἡμᾶς τί φαίνεται καλὸν εἰς σέ ; πρέπει νὰ δίδωμεν φόρον (κῆνσον) εἰς τὸν Καίσαρα ἢ ὄχι ; Τὴν ἐρώτησιν ταύτην ὑπέβαλον μὲ τὸν σκοπὸν νὰ ἐνοχοποιήσωσιν αὐτόν εἴτε ἐνώπιον τῶν Ῥωμαίων, ἐὰν ἔλεγεν ὅτι δὲν πρέπει νὰ δίδωσι φόρους εἰς τὸν Καίσαρα, ὅποτε θὰ ἐθεωρεῖτο ἐπαναστάτης καὶ θὰ συνελαμβάνετο, εἴτε ἐνώπιον τοῦ λαοῦ, ἐὰν ἔλεγεν ὅτι πρέπει ὁ λαὸς νὰ δίδῃ φόρους, ὅποτε θὰ ἐμισεῖτο ὑπ' αὐτοῦ. Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς ἐνόησε τὴν πονηρίαν αὐτῶν καὶ εἶπε. Διατί μὲ πειράζετε, ὑποκριταί ; Ἐπιδείξατέ μοι ἓν νόμισμα· καὶ ἐκεῖνοι ἔδειξαν εἰς αὐτόν ἓν δηνάριον. Καὶ τότε λέγει πρὸς αὐτούς· τίνος εἶνε ἡ εἰκὼν

αὕτη ἐπὶ τοῦ δηναρίου καὶ ἡ ἐπιγραφή; ἐκεῖνοι δὲ εἶπον· τοῦ Καίσαρος· Τότε λέγει πρὸς αὐτούς· ἀποδώσατε λοιπὸν τὰ τοῦ Καίσαρος εἰς τὸν Καίσαρα καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν Θεόν· δηλαδή τὸ ἐν ζήτημα εἶνε διάφορον τοῦ ἄλλου καὶ ἐπομένως δὲν πρέπει νὰ συγχέωμεν τὰ πολιτικὰ ζητήματα μὲ τὰ θρησκευτικά. Ὅταν ἤκουσαν τὴν ἀπάντησιν ταύτην οἱ ἀπεσταλμένοι, ἔφυγον θαυμάζοντες δι' αὐτήν. Οὕτω ὁ Χριστός, διὰ τῆς ἀπαντήσεώς του ταύτης, ἐξέφυγε τῆς πολιτικῆς παγίδος, τὴν ὁποίαν προητοίμασαν κατ' αὐτοῦ οἱ Φαρισαῖοι.

37. Ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ ὀβολὸς τῆς χήρας (Περ. 13)

Μίαν ἡμέραν ὁ Ἰησοῦς ἐκάθητο μετὰ τῶν μαθητῶν του ἀπέναντι τοῦ Χρηματοφυλακίου τοῦ Ναοῦ τοῦ Σολομῶντος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἔρριπτον οἱ πιστοὶ τὰς συνδρομὰς των διὰ τὸν Ναόν. Ἐβλεπε δὲ πολλοὺς, οἱ ὁποῖοι ἔρριπτον πολλὰ χρήματα, ἀναλόγως τῆς περιουσίας των καὶ τῆς ἐπιδείξεως, τὴν ὁποίαν ἤθελον νὰ κάμωσι. Μεταξὺ ὧν αὐτῶν ἐπλησίασεν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον τοῦ Ναοῦ καὶ μία γυνὴ χήρα, ἡ ὁποία ἔρριψεν ἓν χαλκοῦν νόμισμα δύο λεπτῶν, ἧτοι ἓνα ὀβολόν. Τότε ὁ Ἰησοῦς στραφείς πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἶπεν· Ἡ γυνὴ αὕτη ἔρριψε περισσότερα πάντων· διότι οἱ μὲν ἄλλοι ἔρριψαν ἐκ τοῦ περισσεύματος αὐτῶν, αὕτη δὲ ἐκ τοῦ ὑστερήματος αὐτῆς ἔρριψεν, ἧτοι ὅλην αὐτῆς τὴν περιουσίαν.

38. Ὁ ἔλεγχος τοῦ Ἰησοῦ κατὰ τῶν Γραμματέων καὶ Φαρισαίων.

Ὁ Ἰησοῦς πολλάκις κατηγορήσεν τὴν ἐξωτερικὴν εὐσέβειαν τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων, οἱ ὁποῖοι ὅ,τι ἔπραττον τὸ ἔπραττον μόνον καὶ μόνον ἐξ ὑποκρισίας καὶ διὰ τὸ θεαθῆναι. Γραμματεῖς ἦσαν οἱ ἑρμηνευταὶ τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου, οἱ καλούμενοι καὶ ἄλλως νομικοί, οἵτινες

ἠρμήνευον τὸν νόμον ὡς αὐτοὶ ἤθελον καὶ κατὰ τὸ συμφέρον αὐτῶν. Φαρισαῖοι δὲ ἦσαν μερὶς τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ, ἡ ὁποία ἦτο προσκεκολλημένη εἰς τὴν τυπικὴν μόνον τήρησιν τῶν διατάξεων τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου καὶ τῆς Ἰουδαϊκῆς θρησκείας, οὐδὲν δὲ ἔπραττον ἐξ ὧσων διὰ τῶν λόγων ἐκήρυττον. Διὰ τοῦτο ὁ Χριστὸς κατηγορεῖ καὶ ἐλέγχει αὐτοὺς καὶ προλέγει τὴν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τιμωρίαν αὐτῶν διὰ τῶν ἐξῆς, τὰ ὁποῖα λέγει ἐνώπιον τοῦ λαοῦ.

Εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Μωϋσέως ἦλθον καὶ ἐκάθησαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι. Πάντα ὅσα λέγουσι πρὸς ὑμᾶς νὰ τηρῆτε, τηρεῖτε καὶ ἐκτελεῖτε, ἀλλὰ κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν μὴ ποιεῖτε, διότι αὐτοὶ λέγουσιν ἀλλὰ δὲν πράττουσιν. Ἄπαιτοῦσι παρὰ τοῦ λαοῦ ὑποχρεώσεις δυσβαστάκους, αὐτοὶ δὲ οὐδὲ μὲ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου τῶν θέλουσι νὰ τὰς ἐγγίσωσι. Πᾶν δὲ ὅ,τι πράττουσι καλόν, τὸ πράττουσι μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ φανῶσιν εἰς τοὺς ἀνθρώπους καὶ νὰ δοξασθῶσιν ὑπ' αὐτῶν.

Μεγαλώνουσι τὰ φυλακτὰ τῶν, τὰ ὁποῖα ἔχουσιν ἀνηρημένα ἐπάνω τῶν μὲ ρητὰ ἐκ τῆς Ἁγίας Γραφῆς, καὶ μακρύνουσι τὰ ἐνδύματα αὐτῶν, ὅπως κάμωσιν ἐντύπωσιν εὐσεβοῦς, δικαίου καὶ ἀγαθοῦ ἀνθρώπου, ἵνα οὕτω ἐκτιμῶνται ὑπὸ τοῦ λαοῦ. Ἀρέσκονται δὲ νὰ κάθηνται εἰς τὴν πρώτην θέσιν, κατὰ τὰ δεῖπνα καὶ εἰς τὰς συναγωγὰς, καὶ νὰ χαιρετίζωνται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων εἰς τὰς ἀγορὰς καὶ τὰς ὁδοὺς καὶ νὰ καλῶνται ὑπ' αὐτῶν, ῥαββί, ῥαββί, δηλαδή, διδάσκαλε.

Ἄλλ' ἄλλοίμονον εἰς σᾶς, ὧ γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, οἱ ὅποιοι ἀρπάζετε τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν καὶ ἀδυνάτων, ἐν ᾧ προφασίζεσθε ὅτι προσεύχεσθε μὲ μακρὰς προσευχὰς ἕνεκα τούτου καὶ θὰ τιμωρηθῆτε περισσότερο.

Ἄλλοίμονον εἰς σᾶς, ὧ γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, διότι, διὰ τοῦ παραδείγματός σας καὶ τῶν πράξεών σας, ἐμποδίζετε τοὺς ἀνθρώπους νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.

Ἄλλοίμονον εἰς σᾶς, ὧ γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι

ὑποκριταί, οἱ ὅποιοι διδάσκετε τοὺς ἀνθρώπους νὰ ὀρκίζονται μὲ τόσην εὐκολίαν, ὥστε νὰ γίνωνται ψεύδορκοι καὶ ἐπίορκοι.

Ἄλλοίμονον εἰς σᾶς, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, οἱ ὅποιοι δίδετε εἰς τὸν ναὸν τὸ δέκατον καὶ ἀπὸ τὸ ἡδύοσμον καὶ τὸ ἄνηθον καὶ τὸ κύμινον, τὸ ὅποιον ἔχετε εἰς τὸν κῆπον σας, ἀλλὰ παραβαίνετε τὰς σπουδαιότερας διατάξεις τοῦ νόμου, τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν φιλανθρωπίαν.

Ὁδηγοὶ τυφλοὶ, οἱ ὅποιοι καθαρίζετε ἐκ τοῦ ποτηρίου σας τὸν κώνωπα, ἀλλὰ καταπίνετε τὴν κάμηλον (δηλαδὴ φροντίζετε νὰ ἐκτελήτε τὰς ἐξωτερικὰς καὶ μηδαμινὰς ὑποχρεώσεις σας ἐν ᾧ τὰς σπουδαιότερας ἐγκαταλείπετε).

Ἄλλοίμονον εἰς σᾶς, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, οἱ ὅποιοι ὁμοιάζετε μὲ τάφους ἀσβεστωμένους ἔξωθεν, ἔσωθεν δὲ γέμοντας ἀπὸ ὄστᾶ καὶ ἀπὸ κάθε ἀκαθαρσίαν.

Ἄλλοίμονον εἰς σᾶς, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, οἱ ὅποιοι κτίζετε τάφους εἰς τοὺς προφήτας καὶ δικαίους καὶ στολιζετε τὰ μνημεῖα αὐτῶν καὶ λέγετε· ἐὰν ἡμεῖς ἡμεῖς κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν προγόνων μας, δὲν θὰ μετείχομεν εἰς τὸν φόνον τῶν δικαίων καὶ προφητῶν ἐκείνων. Ἄλλ' ἐγὼ θὰ σᾶς ἀποδείξω ὅτι καὶ σεῖς, ἐὰν ἦσθε τότε, θὰ ἐφονεύετε τοὺς προφήτας καὶ τοὺς δικαίους καὶ δὲν θὰ ἦσθε καλύτεροὶ τῶν προγόνων σας, οἱ ὅποιοι ἐφόνευσαν αὐτούς. Διὰ τοῦτο θὰ σᾶς στείλω ἐγὼ ἄλλους προφήτας καὶ δικαίους καὶ ἀποστόλους, τοὺς ὁποίους καὶ θὰ δεῖρετε εἰς τὰς συναγωγὰς σας καὶ θὰ καταδιώξετε ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν καὶ θὰ φονεύσετε καὶ θὰ σταυρώσετε. Ἴνα οὕτω ἀποδειχθῆτε φονεῖς ὅμοιοι μὲ τοὺς προγόνους σας καὶ συνυπεύθυνοι διὰ πάντα φόνον, ὁ ὅποιος ἐγένεν ἐναντίον παντὸς προφήτου καὶ δικαίου, ἀπὸ τοῦ Ἄβελ μέχρι τοῦ προφήτου Ζαχαρίου, τὸν ὅποιον ἐφονεύσατε πλησίον τοῦ Ναοῦ.

Σᾶς βεβαιῶ ὅτι κατὰ τῆς γενεᾶς σας θὰ ἐπέλθῃ ἡ αὐ-

στηρὰ τιμωρία τοῦ Θεοῦ καὶ σεῖς θὰ πληρώσετε καὶ τὰς ἰδικὰς σας ἁμαρτίας καὶ τὰς τῶν προγόνων σας.

Μετὰ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς στραφεὶς πρὸς τὴν Ἱερουσαλήμ εἶπεν· Ἱερουσαλήμ, Ἱερουσαλήμ, σὺ ἡ ὁποία φονεύεις τοὺς προφήτας καὶ λιθοβολεῖς τοὺς ἀπεσταλμένους τοῦ Θεοῦ πρὸς αὐτήν! Πόσας φορές ἠθέλησα νὰ περιμαζεύσω καὶ νὰ προστατεύσω τὰ ἁμαρτωλὰ τέκνα σου, ὅπως ἡ ὄρνις προστατεύει τὰ μικρὰ της ὑπὸ τὰς πτέρυγας της, ἀλλὰ δὲν ἠθέλησαν. Διὰ τοῦτο ἀφίνεται ὁ τόπος οὗτος ἔρημος καὶ ἀπροστάτευτος πλέον.

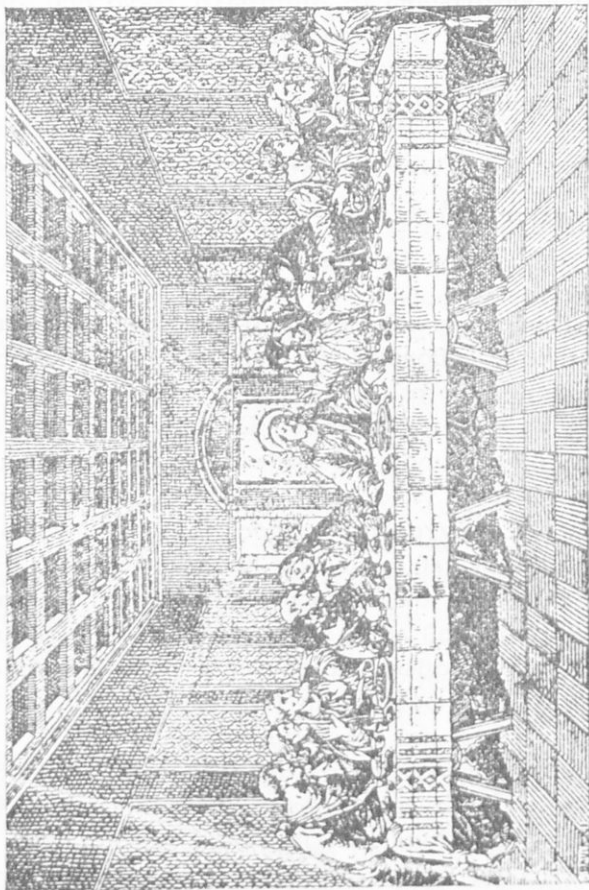
39. Τὸ ἀνώτατον συνέδριον τῶν ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων καὶ ἡ προεδρεία τοῦ Ἰούδα (Περ. 14).

Οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ μετὰ τῶν γραμματέων ἐφθόνουν τὸν Ἰησοῦν διὰ τὰ θαύματα καὶ τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ ὡς καὶ διὰ τὴν ἀγάπην, τὴν ὁποίαν εἶχε πρὸς αὐτὸν ὁ λαός. Ὁργίζοντο δὲ καὶ ἐμίσουν αὐτόν, διότι ἠλεγγχε τὴν ὑποκρισίαν καὶ παρανομίαν αὐτῶν, καὶ ἐζήτουν νὰ φονεύσωσιν αὐτόν, ὥστε νὰ ἀπαλλάγῳσι τοῦ ἐλέγχου του. Πρὸς τοῦτο συνηθοῖσθησαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀρχιερέως Καϊάφα πάντες οἱ ἀποτελοῦντες τὸ ἀνώτατον συνέδριον, δηλαδή οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ καὶ οἱ γραμματεῖς, καὶ συνεσκέπτοντο ἵνα συλλάβωσι καὶ φονεύσωσι τὸν Ἰησοῦν κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ μὴ γίνῃ θόρυβος εἰς τὸν λαόν, ὁ ὁποῖος ἠγάπα καὶ ἐτίμα αὐτόν.

Ἐν ᾧ οὗτοι συνεσκέπτοντο, ἦλθε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, εἷς ἐκ τῶν δώδεκα ἀποστόλων τοῦ Χριστοῦ, καὶ εἶπε· Τί θέλετε νὰ δώσητε εἰς ἐμὲ καὶ ἐγὼ θὰ παραδώσω εἰς σᾶς αὐτόν. Καὶ ἐκεῖνοι ἔδωκαν εἰς αὐτόν τριάκοντα ἀργύρια. Ἀπὸ τότε ὁ Ἰούδας ἐζήτηε εὐκαιρίαν κατάλληλον, ὅπως παραδώσῃ τὸν Χριστὸν εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ πρεσβυτέρους τῶν Ἰουδαίων καὶ εἰς μέρος, ὅπου ἡ σύλληψις θὰ ἐγένετο ἀσφαλῶς καὶ ἄνευ θορύβου.

60. Ὁ μυστικός δεῖπνος τοῦ Ἰησοῦ μετὰ τῶν ἀποστόλων αὐτοῦ (Περ. 15).

Ἡμέραν τινὰ ὁ Ἰησοῦς εὕρισκετο εἰς τὴν Βηθανίαν.
Ἦτο δὲ ὁ καιρὸς, κατὰ τὸν ὅποιον ἐπλησίαζεν ἡ ἑορτὴ

Ὁ Μυστικός Δεῖπνος τοῦ Ἰησοῦ μετὰ τῶν ἀποστόλων αὐτοῦ

τοῦ Πάσχα τῶν Ἑβραίων. Κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο τὸ Πάσχα συνέπιπτε νὰ ἑορτασθῇ ἡμέραν Σάββατον. Τὸ Πάσχα ἐλέγετο καὶ ἑορτὴ τῶν ἀζύμων, διότι ἔτρωγον κατ' αὐτὸ ἀζυ-

μον ἄρτον. Ὅταν δὲ ἦλθεν ἡ ἡμέρα Πέμπτη τῆς ἑβδομάδος, ἡ πρὸ τοῦ Πάσχα, ἡ ὁποία ἦτο ἡ πρώτη ἡμέρα τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην νὰ μεταβῶσιν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ἐκεῖ νὰ προετοιμάσωσι διὰ τὸ Πάσχα. Ἐκεῖνοι δὲ εἶπον πρὸς αὐτόν· ποῦ νὰ προετοιμάσωμεν διὰ τὸ Πάσχα; Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπεν. Ὅταν θὰ εἰσέλθητε εἰς τὴν πόλιν, θὰ συναντήσητε ἓνα ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος θὰ βαστάζῃ μίαν ὑδρίαν πλήρη ὕδατος· ἀκολουθήσατε αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν ὅπου θὰ εἰσέλθῃ· ἐκεῖ εἰσέλθετε καὶ σεῖς· καὶ εἶπατε εἰς τὸν οἰκοδεσπότην νὰ σᾶς δεῖξῃ τὸ μέρος, ὅπου θὰ φάγω ἐγὼ τὸ Πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου. Καὶ ἐκεῖνος θὰ σᾶς δεῖξῃ ἄνωγειον μέγα ἐστρωμένον· ἐκεῖ ἐτοιμάσατε διὰ τὸ Πάσχα. Ὁ Πέτρος μετὰ τοῦ Ἰωάννου ἦλθον εἰς Ἱερουσαλήμ καὶ εὔρον ὅπως εἶπεν εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς καὶ ἠτοίμασαν τὸ δεῖπνον διὰ τὸ Πάσχα.

Τὴν ἑσπέραν ἦλθε καὶ ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν λοιπῶν μαθητῶν τοῦ ἐκ τῆς Βηθανίας εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ἐκάθισεν εἰς τὴν τράπεζαν μετὰ πάντων τῶν μαθητῶν του.

Τότε εἶπε πρὸς αὐτοὺς. Πολὺ ἐπεθύμησα νὰ φάγω τοῦτο τὸ Πάσχα μαζί σας, πρὶν ἀποθάνω. Καὶ ἐγερθεὶς ἐκ τῆς θέσεως αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς ἔλαβεν ἓν προσόψιον, περιζώσθη αὐτὸ καὶ ἤρχισε νὰ πλύνῃ πρὸ τοῦ φαγητοῦ τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν του, διὰ νὰ δεῖξῃ εἰς αὐτοὺς παράδειγμα ταπεινοφροσύνης. Ἀφοῦ δὲ ἔπλυνε τοὺς πόδας πάντων, ἐκάθισε πάλιν εἰς τὴν τράπεζαν.

Ὅταν δὲ ἔτρωγον, λαβὼν ἄρτον ὁ Ἰησοῦς ἔκοψεν αὐτόν καὶ ἐμοίρασεν εἰς πάντας τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ καὶ εἶπε· «λάβετε φάγετε· τοῦτό ἐστι τὸ σῶμα μου· τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν». Καὶ μετὰ ταῦτα λαβὼν τὸ ποτήριον ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς καὶ ἔπιον, ἀφοῦ εἶπε· «πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες· τοῦτό ἐστι τὸ αἷμά μου, τὸ τῆς καινῆς διαθήκης, τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν».

Μετὰ τοῦτο ὁ Ἰησοῦς ἐταράχθη πολὺ καὶ εἶπε· «σᾶς βεβαιῶ ὅτι εἷς ἀπὸ σᾶς θὰ μὲ προδώσῃ». Ἐκπληκτοὶ οἱ μαθηταὶ ἠρώτων αὐτόν καὶ ἔλεγον· «μήπως εἶμαι ἐγώ,

Κύριε.» Τότε ὁ Πέτρος ἔνευσεν εἰς τὸν Ἰωάννην, ὁ ὁποῖος ἐκάθητο πλησίον τοῦ Ἰησοῦ, ἵνα τὸν ἐρωτήσῃ ποῖος ἦτο. Ὁ Ἰωάννης ἔκυψε καὶ ἠρώτησε κρυφίως αὐτόν, ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν ὅτι ἐκεῖνος εἶνε, πρὸς τὸν ὁποῖον ἐγὼ θὰ δώσω τεμάχιον ἄρτου βουτημένον ἐντὸς τοῦ πινακίου μου. Καὶ ἀμέσως ἐβούτησεν εἰς τὸ πινακίον τοῦ τεμάχιον ἄρτου καὶ τὸ ἔδωκεν εἰς τὸν Ἰούδαν τὸν Ἰσκαριώτην καὶ εἶπεν· «ὄ,τι ἔχεις νὰ κάμῃς κάμε τὸ ταχύτερον».

Ὁ Ἰούδας λαβὼν τὸν ἄρτον ἔφυγεν ἐκεῖθεν καὶ μετέβη εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ πρεσβυτέρους διὰ τὴν προδοσίαν τοῦ Ἰησοῦ· ἦτο δὲ νύξ. Οὐδεὶς δ' ἐνόησε διατί εἶπε ταῦτα ὁ Ἰησοῦς πρὸς τὸν Ἰούδαν καὶ διατί οὗτος ἔφυγεν. Ἐνόμιζον δὲ ὅτι μετέβη νὰ ἀγοράσῃ τι ἢ νὰ δώσῃ τι εἰς τοὺς πτωχοὺς, ἐπειδὴ εἶχε τὰ χρήματα, τὰ ὁποῖα ἔδιδον εἰς τοὺς ἀποστόλους οἱ ἄνθρωποι ὡς ἐλεημοσύνην.

Οὕτω κατὰ τὸν μυστικὸν δεῖπνον ὁ Χριστὸς συνέστησε τὸ μυστήριον τῆς θείας εὐχαριστίας καὶ προεῖπε περὶ τῆς προδοσίας αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Ἰούδα.

64. Ὁ Ἰησοῦς δίδει καινὴν ἐντολὴν εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ κατὰ τὴν τελευταίαν τοῦ διδασκαλίαν.

Ὅταν ἔφυγεν ἐκ τοῦ δεῖπνου ὁ Ἰούδας, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· τώρα ἐδοξάσθη ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ ὁ Θεὸς ἐδοξάσθη δι' αὐτοῦ. Τεκνία μου, ὀλίγον χρόνον ἀκόμη εἶμαι μαζί σας. Νέαν ἐντολὴν δίδω εἰς σᾶς, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους· ὅπως ἐγὼ σᾶς ἠγάπησα, οὕτω καὶ σεῖς νὰ ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. Τότε λέγει εἰς αὐτόν ὁ Πέτρος. Κύριε, ποῦ ὑπάγεις; ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· ὅπου ἐγὼ ὑπάγω σὺ δὲν δύνασαι τώρα νὰ ἔλθῃς· ἀργότερον θὰ ἔλθῃς· ὑπενόει δὲ δι' αὐτῶν τὸν σταυρικὸν αὐτοῦ θάνατον. Εἰς ταῦτα ὁ Πέτρος εἶπεν· ἐγὼ ὑπὲρ σοῦ καὶ τὴν ζωὴν μου θὰ θυσιάσω. Τότε ὁ Χριστὸς εἶπε· σὲ βεβαιῶ ὅτι πρὶν ὁ ἀλέκτωρ φωνάξῃ θὰ μὲ ἀπαρνηθῆς τρεῖς φορές· δηλαδή πρὶν ἀνατεῖλῃ ἡ ἡμέρα θὰ ἀρνηθῆς ὅτι μὲ γνωρίζεις.

Μετὰ ταῦτα εἶπεν εἰς τοὺς μαθητάς του ὅτι ἡ ἀγάπη πρέπει νὰ τοὺς διακρίνη ὅτι εἶνε μαθηταὶ του.

Συμβούλευσεν αὐτοὺς νὰ μὴ ταράσσωνται, ἐπειδὴ θὰ μείνωσι μόνοι διότι αὐτὸς θὰ τοὺς προστατεύῃ καὶ θὰ στείλῃ εἰς αὐτοὺς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, τὸ ὁποῖον θὰ ὁδηγήσῃ αὐτοὺς εἰς τὴν ἀλήθειαν.

Συνιστᾷ εἰς αὐτοὺς νὰ μείνωσι πιστοὶ εἰς τὴν διδασκαλίαν του καὶ εἰς τὴν πίστιν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ προλέγει εἰς αὐτοὺς τοὺς διωγμοὺς καὶ τὰ μαρτύρια, τὰ ὁποῖα θὰ ὑποστῶσι χάριν τῆς διδασκαλίας του, ἀλλ' αὐτοὶ δὲν πρέπει νὰ δειλιάσωσι, διότι αὐτὸς ἐνίκησε τὸ κακὸν καὶ τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου τούτου.

Μετὰ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς ἀπηυθύνθη πρὸς τὸν Θεὸν καὶ προσηυχῆθη εἰς αὐτὸν ὑπὲρ τῶν μαθητῶν του, ὅπως προφυλάξῃ αὐτοὺς ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας, διατήρησῃ ἁγίους καὶ ἠνωμένους μεταξύ τῶν διὰ τῆς ἀγάπης, ὅπως καὶ αὐτὸς εἶνε ἠνωμένος μετ' αὐτοῦ.

62. Προσευχὴ κατ'ἐκκλησίαν τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ κήπῳ τῆς Γεθσημανῆ ὑπὸ τῶν ἀπεσταλμένων τῶν ἀρχιερέων. (Περ 16).

Ἀφοῦ ὁ Ἰησοῦς ἔδωκεν εἰς τοὺς μαθητάς του τὰς τελευταίας ὁδηγίας του καὶ προσηυχῆθη ὑπὲρ αὐτῶν εἰς τὸν Θεόν, ἠγέρθη καὶ παρέλαβεν αὐτοὺς καὶ ἔφυγεν ἐκ τοῦ οἴκου, ὅπου ἐτέλεσε τὸν μυστικὸν δεῖπνον. Ἦτο δὲ μεσονύκτιον περίπου τῆς Πέμπτης ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος. Ἦλθε δὲ μετὰ τῶν μαθητῶν του πέραν τοῦ χειμάρρου τῶν κέδρων εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν εἰς κῆπον τινά, ὁ ὁποῖος ἐκαλεῖτο Γεθσημανῆ, δηλαδὴ ἑλαιοτριβεῖον.

Ὅταν εἰσῆλθεν εἰς τὸν κῆπον ἐκεῖνον ὁ Ἰησοῦς τοὺς μὲν ἄλλους μαθητάς αὐτοῦ ἀφήκεν ἐκεῖ, παρέλαβε δὲ ἐξ αὐτῶν τὸν Πέτρον, τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην καὶ ἀπεμακρύνθη μετ' αὐτῶν ἀπὸ τῶν ἄλλων ἀποστόλων καὶ ἤρχισε νὰ λυπηταὶ καὶ νὰ ἀδημονῆ. Ἔλεγε δὲ πρὸς τοὺς τρεῖς μαθητάς του· περίλυπος εἶνε ἡ ψυχὴ μου μέχρι θα-

νάτου μείνατε ἐδῶ καὶ ἀγρυπνεῖτε ἄμαζί μου. Ἀπομακρυνθεὶς δὲ ὀλίγον ἀπ' αὐτῶν, ἔπεσεν εἰς τὰ γόνατα πρηνῆς καὶ προσήυχετο καὶ ἔλεγε· «Πάτερ μου, εἰ δυνατόν ἐστὶ, παρελθέτω ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο· πλὴν οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς σύ»· δηλαδή, Πάτερ μου, ἐάν εἶνε δυνατόν ἄς ἀποφύγω τὰς βασάνους καὶ τὸν σταυρικὸν θάνατον, ὃ ὁποῖος μὲ περιμένει· πλὴν ἄς γίνῃ ὄχι ὅπως ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὅπως σύ. Ἀφοῦ εἶπε ταῦτα ἔρχεται πρὸς τοὺς τρεῖς μαθητὰς του καὶ εὕρισκει αὐτοὺς νὰ κοιμῶνται· λέγει δὲ εἰς τὸν Πέτρον· «τοιουτοτρόπως δὲν ἠδυνήθητε οὐδὲ μίαν ὥραν νὰ ἀγρυπνήσητε μαζί μου, παρ' ὅλα ὅσα ὑπὲρ ἐμοῦ ὑπεσχέθητε : Τὸ μὲν πνεῦμα εἶνε πρόθυμον, ἀλλ' ἡ σὰρξ ἀσθενής». Καὶ ἀφοῦ συνέστησεν εἰς αὐτοὺς νὰ ἀγρυπνήσωσιν, ἀπεμακρύνθη πάλιν, ἵνα προσευχηθῆ. Καὶ ἀφοῦ προσευχήθη ἐπέστρεψε πάλιν πρὸς τοὺς μαθητὰς του καὶ εὔρεν αὐτοὺς νὰ κοιμῶνται, διότι ἦσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν βεβαρυμένοι ἐκ τοῦ ὕπνου. Ἀφήσας δὲ αὐτοὺς, πάλιν ἀπεμακρύνθη καὶ ἐκ τρίτου προσευχήθη πρὸς τὸν Θεόν. Ὅταν δὲ ἐπέστρεψε πρὸς τοὺς μαθητὰς του εὔρεν αὐτοὺς πάλιν κοιμωμένους καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς· κοιμᾶσθε τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε ! Ἴδου ὁμως ἔφθασεν ἡ ὥρα, κατὰ τὴν ὁποίαν παραδίδομαι εἰς χεῖρας τῶν παρανόμων. Ἐγέρθητε, ἄς ὑπάγωμεν· ἰδου ἔφθασεν ὁ παραδιδούς με».

Καὶ ἐν ᾧ ἔλεγε ταῦτα, κατέφθασεν ὁ Ἰούδας μὲ ὄχλον πολύν, ἐξ ὑπηρετῶν καὶ στρατιωτῶν, ὃ ὁποῖος ἐκράτει λαμπάδας καὶ μαχαίρας καὶ ξύλα καὶ ὃ ὁποῖος εἶχεν ἀποσταλῆ ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ.

Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτοὺς· «τίνα ζητεῖτε;» Ἐκεῖνοι δὲ εἶπον· Ἰησοῦν τῶν Ναζωραίων. Καὶ ἀπαντήσας ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ἐγὼ εἶμαι». Ἀμέσως δὲ ὁ Ἰούδας ἐπλησίασε τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐφίλησεν αὐτὸν καὶ εἶπε· «Χαῖρε ῥαββί»· δηλ. χαῖρε διδάσκαλε· διότι εἶχεν ὀρίσει σημεῖον εἰς τὸν ὄχλον εἰπών, ὅτι ἐκεῖνος εἶνε, τὸν ὁποῖον ἐγὼ θὰ φιλήσω. Ἀμέσως οἱ ὑπηρέται τῶν ἀρχιερέων καὶ οἱ στρατιῶται συνέλαβον τὸν Ἰησοῦν. Ὁ Πέτρος ὁμως ἐξαγαγὼν μίαν μά-

χαιραν, ἐκτύπησε καὶ ἀπέκοψε τὸ ὠτίον ἑνὸς ὑπηρέτου τοῦ ἀρχιερέως, Μάλχου καλουμένου. Τότε ὁ Ἰησοῦς ἐθεράπευσε τὸ ὠτίον τοῦ ὑπηρέτου καὶ εἶπε πρὸς τὸν Πέτρον· βάλε τὴν μάχαιράν σου εἰς τὴν θήκην τῆς, διότι ὅσοι μεταχειρίζονται μάχαιραν διὰ μαχαίρας θὰ ἀποθάνωσιν. Ἐγὼ δὲν ἔχω ἀνάγκην τῆς προστασίας σου· διότι ἡδυνάμην νὰ ζητήσω τὴν προστασίαν τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος ἡδύνατο νὰ στείλῃ περισσοτέρους ἀπὸ δώδεκα λεγεῶνας ἀγγέλων, ἵνα μὲ προστατεύσωσιν. Ἄλλὰ πρέπει νὰ γίνωσι ταῦτα πάντα, ἵνα ἐκπληρωθῶσιν αἱ Γραφαί».

Τότε οἱ μαθηταί, ἐκ φόβου, ἀφήσαντες τὸν Ἰησοῦν ἔφυγον. Οἱ δὲ στρατιῶται καὶ οἱ ὑπηρέται τῶν ἀρχιερέων, ἀφοῦ ἔδεσαν αὐτόν, τὸν ὠδήγησαν πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς.

653. Ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν ἀρχιερέων Ἄννα καὶ Καϊάφα. (Περ. 17).

Ὁ Ἰησοῦς ὠδηγήθη κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην, πρῶτον εἰς τὸν ἀρχιερέα Ἄνναν, ὁ ὁποῖος ἦτο πενθερὸς τοῦ ἀρχιερέως τοῦ ἔτους ἐκείνου Καϊάφα.

Εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀρχιερέως εἰσῆλθεν ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης. Οὗτοι μακρόθεν παρηκολούθησαν τὸν Ἰησοῦν καὶ ὅταν εἰσῆγαγον αὐτόν ἐντὸς τῆς οἰκίας τοῦ Ἄννα ἦλθον καὶ αὐτοί. Καὶ ὁ μὲν Ἰωάννης ἦτο γνωστὸς εἰς τὸν ἀρχιερέα καὶ εἰσῆλθεν εὐκόλως· συνέστησε δὲ εἰς τὴν θύρῳν καὶ εἰσῆγαγε καὶ τὸν Πέτρον.

Ὁ Ἄννας ἐτιμᾶτο πολὺ ὑπὸ τοῦ λαοῦ· ὅταν δὲ εἶδε τὸν Ἰησοῦν ἠρώτησεν αὐτόν περὶ τῆς διδασκαλίας του καὶ τῶν μαθητῶν του. Ὁ Ἰησοῦς ἀπήντησε καὶ εἶπεν· ἐγὼ ἐδίδαξα φανερά· ἐρώτησον ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι μὲ ἤκουσαν. Τότε εἷς ἐκ τῶν ὑπηρετῶν τοῦ Ἄννα ἐρράπισεν αὐτόν καὶ εἶπε· τοιουτοτρόπως ἀποκρίνεσαι εἰς τὸν ἀρχιερέα; ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπήντησεν· ἐάν εἶπα κακόν τι εἶπέ τὸ κακόν, ἐάν ὅμως ὠμίλησα καλῶς, διατί μὲ δέρεις;

Τότε ὁ Ἄννας ἀπέστειλε τὸν Ἰησοῦν δέσμιον πρὸς τὸν ἀρχιερέα Καϊάφην, ὅπου θὰ ἐγένετο ἡ ἐπίσημος ἀνάκρισις καὶ ἡ δίκη αὐτοῦ.

Ἦκολούθησαν δὲ τὸν Ἰησοῦν μετὰ τῶν ὑπηρετῶν καὶ στρατιωτῶν, καὶ ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης. Εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Καϊάφα εἶχον συναθροισθῆ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ γραμματεῖς, δηλαδὴ πάντες οἱ ἀποτελοῦντες τὸ ἀνώτατον συνέδριον τῶν Ἰουδαίων. Οὗτοι ἐζήτησαν ψευδομαρτυρίαν, ἵνα θανατώσωσι τὸν Ἰησοῦν, ἀλλὰ δὲν εὔρισκον, καίτοι πολλοὶ ψευδομάρτυρες παρουσιάσθησαν. Τέλος παρουσιάσθησαν δύο, οἱ ὅποιοι εἶπον ὅτι ἤκουσαν αὐτὸν νὰ λέγῃ ὅτι αὐτὸς δύναται νὰ κηρμνίσῃ τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τρεῖς ἡμέρας νὰ οἰκοδομήσῃ αὐτὸν πάλιν. Τοῦτο εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, ἀλλὰ δὲν ἐνόει τὸν ναόν, ἀλλὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ καὶ τὴν μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀνάστασίν του.

Τότε ὁ Καϊάφας, ὡς πρόεδρος τοῦ συνεδρίου, εἶπε πρὸς αὐτόν· σὲ ἐξορκίζω εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ἵνα εἶπῃς εἰς ἡμᾶς, ἐὰν σὺ εἶσαι ὁ Χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

Τότε λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς· «Ναί· ἐγὼ εἶμαι». Ἀμέσως ὁ ἀρχιερεὺς ἔσχισε τὰ ἐνδύματα αὐτοῦ, δῆθεν ἐκ λύπης, καὶ εἶπεν· ἠκούσατε πάντες ὅτι οὗτος ἐβλασφήμησε· τί χρειάζόμεθα πλέον μάρτυρας;

Τί νομίζετε σεῖς δι' αὐτόν; Καὶ ἅπαντες οἱ ἀποτελοῦντες τὸ συνέδριον εἶπον ὅτι εἶναι ἔνοχος θανάτου· νὰ θανατωθῇ.

Τότε οἱ ὑπηρέται καὶ ὁ λοιπὸς ὄχλος ἤρχισαν νὰ τὸν ἐμπαίζωσιν· ἔπτυσον δὲ καὶ ἐρράπιζον αὐτόν καὶ ἔλεγον· προφήτευσον. Χριστέ, ποῖος σὲ ἐκτύπησεν.

Κατὰ τὴν δίκην ταύτην τοῦ Χριστοῦ, ὁ Πέτρος ἐκάθητο ἔξω εἰς τὴν αὐλήν, ὅπου ἦσαν καὶ ἄλλοι ἐκ τοῦ ὄχλου καὶ τῶν ὑπηρετῶν τοῦ ἀρχιερέως. Τότε ἔρχεται μία δούλη τοῦ ἀρχιερέως καὶ λέγει πρὸς τὸν Πέτρον· καὶ σὺ ἦσο μετὰ τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Γαλιλαίου. Ἐκεῖνος ὁμῶς ἠρνήθη ἐμπροσθεν πάντων καὶ εἶπε· δὲν γνωρίζω τί λέγεις. Ὅταν δὲ ἐξῆλθεν εἰς τὴν θύραν τῆς αὐλῆς, εἶδεν αὐτὸν ἄλλη δούλη καὶ εἶπε πρὸς τοὺς εὔρισκομένους ἐκεῖ· καὶ οὗτος ἦτο

μετά τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου. Καί πάλιν ὁ Πέτρος ἠρνήθη μὲ ὄρκον, ὅτι δὲν ἐγνώριζε τὸν ἄνθρωπον. Μετ' ὀλίγον πάλιν τινές, ἐκ τῶν παρευρισκομένων ἐκεῖ, εἶπον πρὸς τὸν Πέτρον· ἀληθῶς καὶ σὺ ἐκ τῶν ὁπαδῶν τοῦ Ἰησοῦ εἶσαι· διότι καὶ ἡ ὁμιλία σου σὲ φανερώνει. Τότε ἐκεῖνος ἤρχισε νὰ ὀμνύῃ καὶ νὰ λέγῃ ὅτι δὲν ἐγνώριζε τὸν ἄνθρωπον. Καὶ ἀμέσως ἐφώνησεν ὁ ἀλέκτωρ καὶ ὁ Πέτρος ἐνεθυμήθη τοὺς λόγους τοῦ Ἰησοῦ, ὁ ὁποῖος εἶπεν εἰς αὐτὸν ὅτι πρὶν ὁ ἀλέκτωρ φωνάξῃ, θὰ μὲ ἀπαρνηθῆς τρεῖς φορές· καὶ μετενόησε καὶ ἐξῆλθε ἔξω τῆς αὐλῆς τοῦ ἀρχιερέως καὶ ἔκλαυσε πικρῶς.

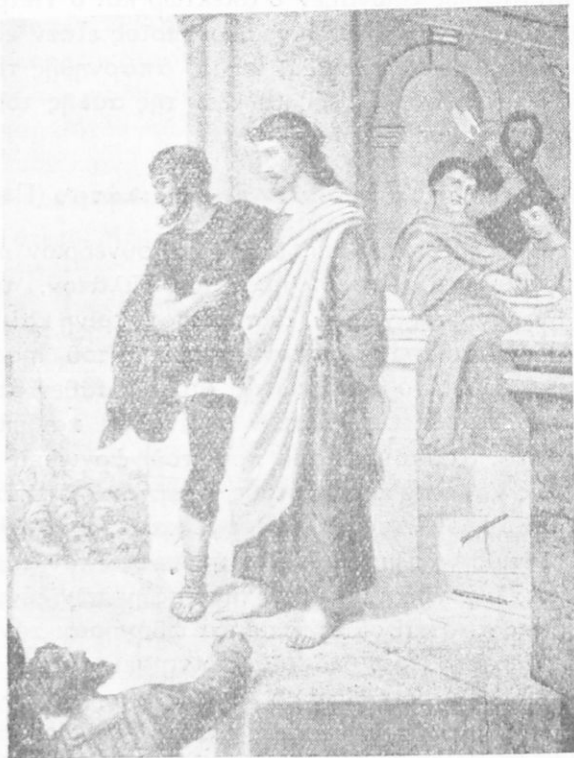
64. Ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου (Περ. 18)

“Ὅταν ἐξημέρωσεν ἀπεφάσισε τὸ συνέδριον καὶ ἀπέστειλε δέσμιον τὸν Ἰησοῦν πρὸς τὸν Πιλάτον, τὸν Ῥωμαῖον ἡγεμόνα τῆς χώρας, ἵνα οὗτος ἐγκρίνῃ καὶ διατάξῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς εἰς θάνατον καταδίκης τοῦ Ἰησοῦ.

Τότε ὁ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, μόλις ἔμαθεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς κατεδικάσθη εἰς θάνατον μετενόησε καὶ ἐπέστρεψέ τὰ χρήματα, τὰ ὅποια ἔλαβε, πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ πρεσβυτέρους καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· ἤμαρτον διότι παρέδωκα ἄνθρωπον ἄθῳον. Ἀμέσως δὲ ἔφυγε καὶ ἀπηγχονίσθη. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς μὲ τὰ χρήματα ἐκεῖνα ἠγόρασαν τὸν ἀγρὸν ἑνὸς κεραμέως, ἵνα χρησιμεύῃ διὰ τὴν ταφὴν τῶν ξένων.

Οἱ ὑπηρεταὶ καὶ οἱ στρατιῶται ὠδήγησαν τὸν Ἰησοῦν ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου, ὁ ὁποῖος ἠρώτησεν αὐτὸν· σὺ εἶσαι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; ὁ Ἰησοῦς εἶπε· σὺ λέγεις τοῦτο· εἰς δὲ τὰς κατηγορίας, τὰς ὁποίας ἔλεγον κατ' αὐτοῦ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι, τίποτε δὲν ἀπεκρίνετο, ὥστε ὁ Πιλάτος ἐθαύμαζεν. “Ὅταν δὲ πάλιν ἠρώτησεν αὐτὸν ὁ Πιλάτος, σὺ εἶσαι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· «ἐὰν ἤμην βασιλεὺς οἱ ὁπαδοί μου ὑπὲρ ἐμοῦ θὰ ἐμάχοντο· ἐγὼ ἤλθον διὰ νὰ διδάξω τὴν ἀληθειαν». Τότε ὁ Πιλάτος στραφεὶς πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς εἶπε· «λάβετε σεῖς αὐτὸν καὶ δικάσατε· ἐγὼ οὐδὲν εὐρίσκω ἐναντίον του».

Τότε οί ἀρχιερεῖς καί οί πρεσβύτεροι λέγουσι πρὸς τὸν Πιλάτον· ἡμεῖς ἔχομεν νόμον καὶ κατὰ τὸν νόμον ἡμῶν εἶνε ἄξιος νὰ θανατωθῇ· τούτου τὴν ἔγκρισιν ζητοῦμεν. Ὁ Πιλάτος τότε εἶπε πρὸς αὐτούς· «τί κακὸν ἐποίησε; καλὸν θεωρῶ νὰ μαστιγωθῇ καὶ νὰ ἀπολυθῇ». Ἄλλ' ἐκεῖνοι ἐφώ-

Ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου.

ναζον μετὰ τοῦ συγκεντρωθέντος λαοῦ· σταύρωσον, σταύρωσον αὐτόν. Τότε ὁ Πιλάτος εἶπε πρὸς αὐτούς· «ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα σας ἀπολύεται εἷς ἐκ τῶν

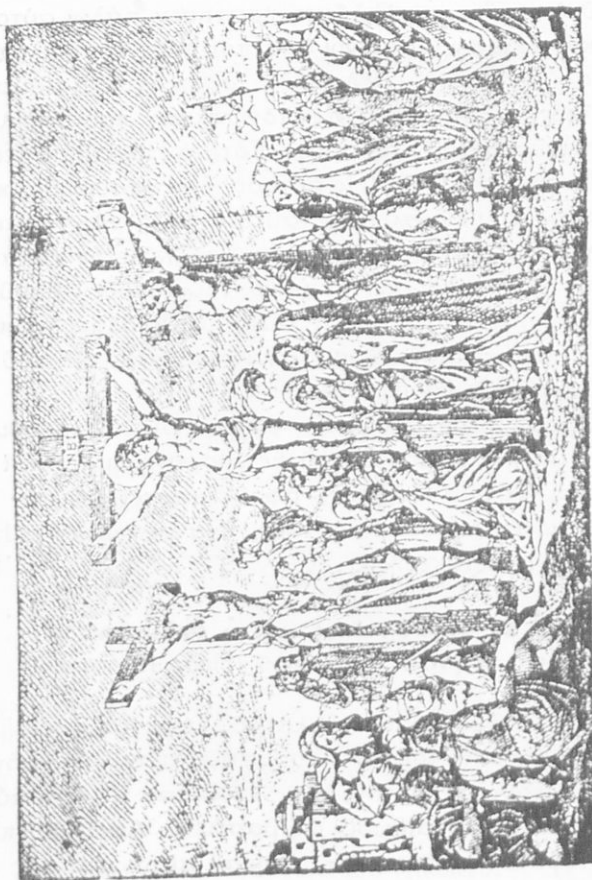
φυλακισμένων, τὸν ὁποῖον θὰ ἤθελεν ὁ λαός, διὰ τοῦτο σὰς ἐρωτῶ· ποῖον θέλετε νὰ ἀπολύσω· τὸν κακοῦργον Βαραββᾶν ἢ τὸν Ἰησοῦν; Πάντες δὲ ἐφώναζον· Βαραββᾶν. Λέγει πρὸς αὐτούς ὁ Πιλάτος· τὸν δὲ Ἰησοῦν τί νὰ κάμω; Πάντες δὲ περισσότερον ἐκραύγαζον· «ἄρον, ἄρον, σταύρωσον αὐτόν». Τότε ὁ Πιλάτος ἠρώτησεν πάλιν αὐτούς· καὶ τί κακὸν ἔκαμεν; Ἐκεῖνοι δὲ εἶπον πρὸς τὸν Πιλάτον· Ἐὰν ἀπολύσης αὐτόν, δὲν εἶσαι φίλος τοῦ Καίσαρος· διότι, ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος λέγει τὸν ἑαυτὸν του βασιλέα, ἀντιπράττει κατὰ τοῦ Καίσαρος. Τότε ὁ Πιλάτος ἀπεφάσισε νὰ δώσῃ τὸν Ἰησοῦν εἰς αὐτούς, ἵνα σταυρωθῇ, καί-τοι ἡ σύζυγός του εἰδοποίησεν αὐτόν νὰ μὴ κάμῃ κακόν τι εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, διότι πολλά εἶδε κατὰ τὸ ὄνειρόν της τὴν νύκτα ἐκείνην ὑπὲρ τοῦ Ἰησοῦ. Ἀφοῦ δὲ ἔλαβεν ὕδωρ ἔνιψε τὰς χεῖρας αὐτοῦ ὁ Πιλάτος ἐνώπιον ὄλων καὶ εἶπεν. «Εἶμαι ἄθῳος ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ δικαίου τούτου· σεῖς νὰ ὄψεσθε».

Καὶ ὅλος ὁ λαὸς μετὰ τῶν ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων ἐφώναζε. «Τὸ αἶμα αὐτοῦ ἅς βαρύνῃ ἡμᾶς καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν». Τότε ὁ Πιλάτος, ἀφοῦ ἐμαστίγωσε τὸν Ἰησοῦν, παρέδωκεν αὐτόν εἰς αὐτούς, ἵνα σταυρωθῇ. Ἦτο δὲ πρῶτα τῆς Παρασκευῆς.

65. Ἡ Σταύρωσις καὶ ὁ Θάνατος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ (Περ. 19).

Μετὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Πιλάτου, ὅπως σταυρωθῇ ὁ Ἰησοῦς, παρέλαβον τοῦτον οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγεμόνος καί, ἀφοῦ ἐξέδυσαν αὐτόν, τὸν ἐνέδυσαν μὲ χλαμύδα κοκκίνην, ἵνα τὸν ἐμπαίξωσιν ὡς βασιλέα. Ἀφοῦ δὲ ἔπλεξαν ἓνα στέφανον ἐξ ἀκανθῶν, ἔθηκαν αὐτόν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, εἰς δὲ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἔθηκαν κάλαμον καὶ ἤρχισαν νὰ ἐμπαίξωσιν αὐτόν καὶ νὰ κτυπῶσι καὶ νὰ λέγωσι «χαῖρε ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων». Ἀφοῦ δὲ ἐπὶ πολὺ ἐνέπαιξαν καὶ παντοιοτρόπως ἐβασάνισαν, ἐξέδυσαν αὐτόν τὴν χλαμύδα καὶ ἐνέδυσαν αὐτόν μὲ τὰ ἐνδύματά του. Μετὰ ταῦτα θέσαντες ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτοῦ τὸν

σταυρόν, ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ ἐσταύρωνον αὐτόν, τὸν ὠδήγησαν εἰς τὸν τόπον τῆς σταυρώσεως. Καθ' ὁδὸν ὄμως, ὅτε εὐρίσκοντο ἔξω τῆς πόλεως, ὁ Ἰησοῦς ἐξηντλήθη ἐκ τοῦ βάρους τοῦ σταυροῦ καὶ ἔπεσε κατὰ

Ἡ Σταύρωσις καὶ ὁ θάνατος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

γῆς. Τότε οἱ στρατιῶται συνήντησαν ἓνα ἄνθρωπον, ὀνομαζόμενον Σίμωνα Κυρηναῖον, τὸν ὁποῖον ἠνάγκασαν νὰ πάρῃ ἐπὶ τῶν ὤμων του τὸν σταυρόν μέχρι τοῦ τόπου τοῦ μαρτυρίου. Ὅταν δὲ ἔφθασαν εἰς τὸν τόπον τῆς σταυρώσεως, ὁ ὁποῖος ἐκαλεῖτο Γολγοθᾶς, δηλαδὴ κρανίου

τόπος, ἔδωκαν εἰς τὸν Ἰησοῦν νὰ πῆ ὄξος μετὰ χολῆς ἀναμεμιγμένον. Τὸ μεῖγμα τοῦτο ἔδιδον εἰς τοὺς μέλλοντας νὰ σταυρωθῶσιν, ἵνα ναρκωθῶσι τὰ μέλη αὐτῶν καὶ μὴ αἰσθανθῶσι πολὺ τοὺς πόνους ἐκ τοῦ σταυρικοῦ θανάτου.

Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς δὲν ἠθέλησε νὰ πῆ ἐξ αὐτοῦ. Ἄφοῦ δὲ τὸν ἐσταύρωσαν, ἔθεσαν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ καὶ ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, κατὰ διαταγὴν τοῦ Πιλάτου, ἐπιγραφὴν, ἡ ὁποία ἐδήλου τὴν αἰτίαν τῆς σταυρώσεως αὐτοῦ. Ἦτο δὲ ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη γεγραμμένη εἰς τρεῖς γλώσσας, τὴν Ἑλληνικὴν, τὴν Ῥωμαϊκὴν καὶ τὴν Ἑβραϊκὴν καὶ ἔλεγεν «Ἰησοῦς Ναζωραῖος Βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων». Ἐσταύρωσαν δὲ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην καὶ δύο ληστές, τὸν ἓνα ἐκ δεξιῶν καὶ τὸν ἕτερον ἐξ ἀριστερῶν τοῦ Ἰησοῦ.

Μετὰ ταῦτα οἱ σταυρωταὶ τοῦ Ἰησοῦ διεμοίρασαν μεταξὺ τῶν τὰ ἐνδύματα αὐτοῦ, ἀφοῦ τὰ ἐχώρισαν εἰς τέσσαρα μέρη, ἐπειδὴ τέσσαρες ἦσαν οἱ ἐκτελεσταὶ τῆς ποινοῦς τὸν δὲ χιτῶνα αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος ἦτο ἄρραφος καὶ ὅλος ὑφαντός, ἀπεφάσισαν νὰ μὴ τὸν σχίσωσιν, ἀλλὰ διὰ κλήρου νὰ λάβῃ εἷς ἐξ αὐτῶν. Τοιοῦτοτρόπως ἐξεπληρώθη μία προφητεία τοῦ Δαυὶδ, ἡ ὁποία ἔλεγε· «Διμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμὸν μου ἔβαλον κλῆρον».

Πάντες δὲ οἱ ἀκολουθήσαντες καὶ παρευρεθέντες κατὰ τὴν σταύρωσιν τοῦ Ἰησοῦ Φαρισαῖοι καὶ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ καὶ οἱ στρατιῶται καὶ οἱ διερχόμενοι ἐκ τοῦ τόπου ἐκείνου, ἐνέπαιζον τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐβλασφήμουν αὐτόν. Αὐτὸς ὅμως ἔλεγε. «Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἶδαςί τί ποιοῦσι»· δηλαδή Θεέ μου συγχώρησον αὐτούς, διότι δὲν γνωρίζουσι τί κάμνουσιν. Ἐξηκολούθουν δὲ πολλοὶ ἐκ τοῦ ὄχλου νὰ ἐμπαίζωσιν αὐτόν καὶ μετ' αὐτῶν οἱ ἄρχοντες τῶν Ἰουδαίων καὶ ἔλεγον· ἄλλους ἔσωσε τὸν ἑαυτόν του δὲν δύναται νὰ σώσῃ; ἃς σώσῃ τὸν ἑαυτόν του, ἐὰν εἶνε ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ ἃς καταβῆ ἀπὸ τοῦ σταυροῦ καὶ θὰ πιστεύσωμεν εἰς αὐτόν. Εἷς δὲ ἐκ τῶν κρεμασθέντων κακούργων ἐβλασφήμει αὐτόν καὶ ἔλεγεν· ἐὰν

εἶσαι ὁ Χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, σῶσον τὸν ἑαυτὸν σου, σῶσον καὶ ἡμᾶς. Ἐπεί οὖν ὁ ἕτερος τῶν κακούργων ἐπέπληξεν αὐτὸν καὶ εἶπε· δὲν φοβεῖσαι σὺ τὸν Θεόν, ἀφοῦ καὶ σὺ τὰ ἴδια πάσχεις μετ' αὐτοῦ; καὶ ἡμεῖς μὲν πάσχομεν δικαίως, αὐτὸς δὲ ἀδίκως, διότι οὐδὲν ἄτοπον ἔπραξε. Καὶ στραφεὶς οὗτος πρὸς τὸν Ἰησοῦν εἶπε· «μνήσθητί μου, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου». Τότε στραφεὶς πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς εἶπε· «σήμερον θὰ εἶσαι μαζί μου εἰς τὸν Παράδεισον».

Πλησίον τοῦ σταυροῦ ἴστατο ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς (ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν τοῦ Ζεβεδαίου), ἡ Μαρία τοῦ Κλωπᾶ καὶ ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ. Ὅταν δὲ εἶδεν ὁ Ἰησοῦς τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ τὸν μαθητὴν τοῦ Ἰωάννην, ὃ ὁποῖος ἦτο ἐκεῖ πλησίον, εἶπε πρὸς τὴν μητέρα του· «γύναι, ἰδοὺ ὁ υἱός σου». Πρὸς δὲ τὸν Ἰωάννην εἶπεν· «ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου». Καὶ ὁ Ἰωάννης παρέλαβεν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης τὴν μητέρα τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν οἶκόν του καὶ διέτρεφεν αὐτήν.

Ἦτο δὲ ἡ ὥρα ἕκτη τῆς Παρασκευῆς, δηλαδὴ καθ' ἡμᾶς ἡ δωδεκάτη μεσημβρινή. Καὶ ἀπὸ τῆς ὥρας ταύτης μέχρι τῆς ἐνάτης ὁ ἥλιος ἐσκοτίσθη καὶ βαθὺ σκότος ἐγένετο εἰς ὅλην τὴν γῆν. Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε· διψῶ καὶ ἀμέσως εἷς ἐκ τῶν στρατιωτῶν ἔλαβε σπόγγον καὶ τὸν ἔθεσεν ἐντὸς τοῦ ὄξους, τὸ ὁποῖον εἶχον ἐκεῖ ἐντὸς ἀγγείου, καὶ ἀφοῦ τὸν ἔδεσεν ἐπὶ τινος καλάμου ἐξ ὑσώπου, ἔδωκεν εἰς τὸν Ἰησοῦν νά πῃ. Ἀφοῦ δὲ ἐδοκίμασεν ὁ Ἰησοῦς τὸ ὄξος, ἔκραξε μὲ φωνὴν μεγάλην καὶ εἶπε· «Τετέλεσται»· καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν του παρέδωκε τὸ πνεῦμα του εἰς τὸν Θεόν.

66. Τὰ μετὰ τὴν τελευτὴν τοῦ Ἰησοῦ γεγονότα καὶ ἡ ταφὴ τοῦ σώματος αὐτοῦ. (Περ. 20).

Μόλις ὁ Ἰησοῦς παρέδωκε τὸ πνεῦμα αὐτοῦ καὶ ἀπέθανεν, ἡ γῆ ἐσειέθη, αἱ πέτραι ἐσχίσθησαν, τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο, ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω, καὶ μνημεῖα ἠνοίχθησαν καὶ νεκροὶ ἀνέστησαν. Φόβος δὲ

κατέλαβε πάντας τούς τηροῦντας τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔλεγον· ἀληθῶς υἱὸς Θεοῦ ἦτο οὗτος.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐπομένη ἡμέρα ἦτο Σάββατον καὶ Πάσχα τῶν Ἰουδαίων, ἵνα μὴ μείνωσι τὰ σώματα τῶν σταυρωθέντων ἐπὶ τοῦ σταυροῦ κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα, διότι ἀπηγορεύετο τοῦτο, ἦλθον οἱ πρεσβύτεροι καὶ Φαρισαῖοι πρὸς τὸν Πιλάτον καὶ παρεκάλεσαν αὐτόν, ὅπως διατάξῃ νὰ φονευθῶσιν οἱ σταυρωθέντες καὶ νὰ ταφῶσιν.

Ἐπέτρεψε τοῦτο ὁ Πιλάτος καὶ οἱ ἀποσταλέντες πρὸς τοῦτο στρατιῶται, ὅταν ἦλθον ἐκεῖ, τῶν μὲν δύο ληστῶν ἔθραυσαν τὰ σκέλη, ἵνα ἀποθάνωσιν, ὅταν δὲ ἦλθον εἰς τὸν Ἰησοῦν καὶ εἶδον ὅτι αὐτὸς εἶχεν ἀποθάνει, δὲν ἔθραυσαν τὰ σκέλη αὐτοῦ, ἀλλ' εἰς ἓκ τῶν στρατιωτῶν ἐκέντησε διὰ τῆς λόγχης αὐτοῦ τὸν Ἰησοῦν εἰς τὴν πλευρὰν καὶ ἐξῆλθεν αἷμα καὶ ὕδωρ. Τοιοῦτοτρόπως ἐξεπληρώθη ἡ Γραφή, ἣτις λέγει· «ὄστοῦν οὐ συντριβήσεται αὐτοῦ». Καὶ ἀλλαχοῦ· «ὄψονται εἰς ὃν ἐξεκέντησαν».

Τὴν ἑσπέραν τῆς Παρασκευῆς ἦλθε πρὸς τὸν Πιλάτον ὁ Ἰωσήφ, ὁ ἐξ Ἀριμαθαίας καταγόμενος, καὶ παρεκάλεσεν αὐτόν, ὅπως ἐπιτρέψῃ εἰς αὐτόν νὰ λάβῃ καὶ θάψῃ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Ἦτο δὲ ὁ Ἰωσήφ κρυφὸς ὄψαδὸς τοῦ Ἰησοῦ.

Ὁ Πιλάτος ἐπέτρεψε τοῦτο εἰς τὸν Ἰωσήφ, ὁ ὁποῖος, ἀφοῦ ἠγόρασε σινδόνα καθαρὰν, ἦλθε καὶ κατεβίβασεν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Ἀλείψας δὲ τὸ σῶμα δι' ἀρωμάτων, τὰ ὅποια ἔφερον ὁ Νικόδημος, περιτύλιξεν αὐτὸ διὰ τῆς σινδόνης καὶ ἔθαψεν ἐντὸς τάφου καινουργοῦς, τὸν ὁποῖον ὁ Ἰωσήφ εἶχε λαξεύσει διὰ τὸν ἑαυτὸν του ἐντὸς πέτρας καὶ ὅπου οὐδεὶς ἄλλος εἶχε ταφῆ. Εὐρίσκετο δὲ ὁ τάφος οὗτος ἐντὸς κήπου τινός. Ἐκύλισε δὲ εἰς τὸ στόμιον τοῦ τάφου λίθον μέγαν καὶ ἔφραξεν αὐτόν καὶ ἀπῆλθε μετὰ τῶν λοιπῶν. Μακρόθεν παρηκολούθουν τὰ γενόμενα αἱ γυναῖκες, αἱ ὅποια εἶχον ἀκολουθήσει τὸν Χριστὸν κατὰ τὴν σταύρωσιν αὐτοῦ.

Τὴν δὲ ἐπομένην ἡμέραν, τὸ Σάββατον, ἦλθον οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι μετὰ τῶν Φαρισαίων καὶ Γραμματέων πρὸς τὸν Πιλάτον καὶ εἶπον· Κύριε, ἐνεθυμήθη-

μεν ὅτι ὁ λαοπλάνος ἐκεῖνος εἶπεν, ὅταν ἔζη ἀκόμη, ὅτι μετὰ τρεῖς ἡμέρας θὰ ἐγερθῆ. Διὰ τοῦτο καλὸν εἶνε νὰ διατάξης νὰ ἀσφαλισθῆ καλῶς ὁ τάφος, μήπως ἔλθωσιν ἐν καιρῷ νυκτὸς οἱ μαθηταὶ του καὶ κλέψωσι τὸ σῶμα αὐτοῦ καὶ εἴπωσιν εἰς τὸν λαὸν ὅτι ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν· καὶ τότε τὸ κακὸν θὰ εἶνε χειρότερον. Τότε εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ Πιλάτος· λάβετε φρουρὰν καὶ ἐξασφαλίσατε τὸν τάφον ὅπως σεῖς γνωρίζετε. Ἐκεῖνοι δὲ λαβόντες τὴν φρουρὰν μετέβησαν εἰς τὸν τάφον καὶ ἐσφράγισαν αὐτὸν καλῶς καὶ ἄφισαν ἐκεῖ τὴν φρουρὰν, ἵνα φυλάττη αὐτόν.

ΜΕΡΟΣ ΣΤ΄.

Ἡ ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

67. Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ (Περ. 21).

Τὴν ἐπομένην τοῦ Σαββάτου ἡμέραν, λίαν πρωῒ, μόλις ἤρχιζε νὰ χαράξῃ ἡ πρώτη ἡμέρα τῆς ἑβδομάδος, δηλαδὴ ἡ Κυριακὴ καθ' ἡμᾶς, ἦλθον εἰς τὸν τάφον τοῦ Ἰησοῦ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ Μαρία ἡ μήτηρ τοῦ Ἰακώβου (τοῦ μικροῦ) καὶ ἡ Σαλώμῃ με μύρα, διὰ νὰ ἐπισκεφθῶσι τὸν τάφον καὶ νὰ ραντίσωσιν αὐτόν με μύρα, κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν Ἰουδαίων. Διὰ τοῦτο ὀνομάζονται αὗται μυροφόροι. Μόλις ἔφθασαν εἰς τὸ μνημεῖον, εἶδον ἕνα ἄγγελον καθήμενον ἐπ' αὐτοῦ. Ὁ ἄγγελος οὗτος, καταβάς ἐξ οὐρανοῦ, ἐκύλισε τὸν λίθον ἀπὸ τοῦ στομίου τοῦ τάφου καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀνέστη.

Οἱ δὲ φυλάσσοντες στρατιῶται ἐφοβήθησαν καὶ ἔγιναν ὡς νεκροὶ καὶ ἀπῆλθον εἰς τὴν πόλιν, ἵνα ἀναγγεῖλωσι τὸ γεγονός.

Μόλις αἱ γυναῖκες εἶδον τὸν ἄγγελον, ἐφοβήθησαν πολὺ· ἀλλ' ἐκεῖνος εἶπε πρὸς αὐτάς· μὴ φοβεῖσθε σεῖς, διότι γνωρίζω ὅτι ζητεῖτε τὸν Ἰησοῦν τὸν ἐσταυρωμένον. Δὲν

εἶπε ἐδῶ, ἀνέστη· ἔλθετε καὶ ἴδετε τὸν τόπον, ὅπου ἔκειτο ὁ Κύριος, καὶ ταχέως πορευθῆτε καὶ ἀναγγείλατε τὴν ἀνάστασιν αὐτοῦ εἰς τοὺς μαθητάς του καὶ εἶπατε εἰς αὐτοὺς νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ὅπου θὰ ἴδωσιν αὐτόν.

Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Σωτῆρος.

Ἀμέσως αἱ γυναῖκες ἐκεῖναι, πλήρεις χαρᾶς καὶ φόβου, ἔφυγον ἵνα ἀναγγείλωσι τὴν ἀνάστασιν τοῦ Ἰησοῦ εἰς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ.

Καθ' ὁδὸν συνήντησεν αὐτάς ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε «χαίρετε»· ἐκεῖναι δὲ προσεκύνησαν αὐτόν. Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτάς· μὴ φοβεῖσθε, ἀλλ' ὑπάγετε καὶ ἀναγγείλατε

εἰς τοὺς μαθητάς μου τὴν ἀνάστασίν μου καὶ εἶπατε εἰς αὐτοὺς νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ὅπου θὰ με ἴδωσιν. Αἱ γυναῖκες ἔσπευσαν καὶ ἀνήγγειλαν εἰς τοὺς μαθητάς τοῦ Ἰησοῦ, ὅσα εἶδον καὶ ἤκουσαν.

Ἐν ᾧ δὲ αὐταὶ ἐπορεύοντο πρὸς τοὺς μαθητάς τοῦ Ἰησοῦ, οἱ στρατιῶται, οἵτινες ἐφρούρουν τὸν τάφον αὐτοῦ, ἦλθον εἰς τὴν πόλιν καὶ ἀνήγγειλαν εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς τὴν ἀνάστασιν. Ἐκεῖνοι δέ, ἀφοῦ ἔκαμον συμβούλιον, ἔδωκαν χρήματα πολλὰ εἰς αὐτούς, ἵνα μὴ εἴπωσιν εἰς κανένα τὸ γεγονός τῆς ἀναστάσεως τοῦ Ἰησοῦ, ἀλλὰ νὰ εἴπωσιν ὅτι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἐλθόντες κατὰ τὴν νύκτα, ἔκλεψαν τὸ σῶμα· ὑπεσχέθησαν δὲ εἰς αὐτούς ὅτι αὐτοὶ θὰ μεσιτεύσωσι παρὰ τῷ Πιλάτῳ, ἵνα μὴ τιμωρηθῶσιν. Οἱ στρατιῶται, λαβόντες τὰ χρήματα, ἔπραξαν ὅπως εἶπον εἰς αὐτούς οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ.

Τὸ γεγονός τῆς *Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ* ἐορτάζει ἡ Ἐκκλησία πάντοτε ἡμέραν Κυριακὴν. Τὸν δὲ χρόνον τοῦ ἐορτασμοῦ ὀρίζει ἐκάστοτε ἡ ἐκκλησία. Τελεῖται συνήθως τὴν πρώτην Κυριακὴν μετὰ τὴν ἑαρινὴν Ἰανσέληνον, δηλαδὴ κατὰ τὴν ἄνοιξιν, ἐκτὸς ἐὰν τὴν ἰδίαν Κυριακὴν συμπέσῃ νὰ ἐορτάζουσι καὶ οἱ Ἑβραῖοι τὸ Πάσχα των, ὁπότε ἀναβάλλεται διὰ τὴν ἐπομένην Κυριακὴν.

68. Ἐμφανίσεις τοῦ Σωτῆρος μετὰ τὴν ἀνάστασιν αὐτοῦ. (Περ. 22).

Μετὰ τὴν ἐμφάνισιν εἰς τὰς μυροφόρους γυναῖκας, ὁ Σωτὴρ ἐνεφανίσθη τὴν ἰδίαν ἡμέραν εἰς τὸν Πέτρον καὶ ἔπειτα εἰς δύο ὁπαδούς του, οἱ ὅποιοι μετέβαινον ἀπο τῆς Ἱερουσαλὴμ εἰς τὴν κώμην Ἐμμαοῦς. Εἰς τούτους ἐνεφανίσθη καθ' ὁδὸν καὶ συνεπορεύετο μετ' αὐτῶν ὡς ὁδοιπόρος καὶ τοὺς ἠρώτησε περὶ τίνος συνεζήτουν. Ἐκεῖνοι, μὴ ἀναγνωρίσαντες αὐτόν, εἶπον· Σὺ μόνος κατοικεῖς εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ δὲν ἔμαθες ὅσα ἐγένοντο; Διηγήθησαν δὲ εἰς αὐτόν τὰ περὶ τῆς ἀναστάσεως. Αὐτὸς δὲ ἀνέπτυξεν εἰς αὐτοὺς τὰς Γραφὰς καὶ τοὺς ἀπέδειξεν ὅτι πάντα ταῦτα εἶχον προεῖπει οἱ προφῆται καὶ ὅτι τοιοῦτοτρόπως ἔπρεπε νὰ συμβῶσι τὰ περὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὅταν δὲ ἔφθασαν εἰς τὴν κώμην, αὐτὸς μὲν προσεποιήθη

ὅτι ἤθελε νὰ συνεχίσῃ τὴν πορείαν του, ἀλλ' ἐκεῖνοι ἐκάλεσαν αὐτὸν νὰ γευματίσωσι μαζί. Ὅταν ἐκάθηναν εἰς τὴν τράπεζαν, ὁ Ἰησοῦς, λαβὼν τὸν ἄρτον καὶ εὐλογήσας, ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς καὶ ἀμέσως ἔγινεν ἄφαντος ἄπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν. Τότε αὐτοὶ ἐνόησαν ὅτι ἦτο ὁ Ἰη-

Ἡ ἐμφάνις τοῦ Σωτῆρος μετὰ τὴν Ἀνάστασιν αὐτοῦ, εἰς τοὺς μαθητάς του καὶ ἡ ὑπό τοῦ Θωμᾶ ἀναγνώρισις αὐτοῦ.

σοὺς καὶ χαίροντες ἐπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ διηγήθησαν τὸ συμβάν εἰς τοὺς μαθητάς τοῦ Ἰησοῦ.

Περὶ τὴν ἐσπέραν δὲ τῆς ἰδίας ἡμέρας, ἐν ᾧ οἱ μαθηταὶ του ἦσαν συνηθροισμένοι εἰς τινα οἰκίαν καὶ εἶχον τὰς θύρας καλῶς κλεισμένας, ἔνεκα τοῦ φόβου τῶν ἐκ τῶν

Ἰουδαίων, ἐνεφανίσθη ἐνώπιον αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· «Εἰρήνη ὑμῖν». Καὶ ἅμα εἶπε τοῦτο, ἔδειξεν εἰς αὐτοὺς τὰς χεῖράς του καὶ τὴν πλευράν του καὶ πάλιν εἶπε· «Εἰρήνη ἡμῖν· καθὼς ἀπέστειλέ με ὁ Θεὸς εἰς τὸν κόσμον, καὶ ἐγὼ στέλλω σᾶς πρὸς αὐτόν». Καὶ ἐφύσησε πρὸς αὐτοὺς καὶ εἶπε· «Λάβετε Πνεῦμα Ἅγιον. Ἐὰν συγχωρήσητε τὰς ἁμαρτίας τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς θὰ συγχωρηθῶσιν αὐταὶ καὶ εἰς τὸν οὐρανόν, ἐὰν δὲ δὲν συγχωρήσητε αὐτάς ἐπὶ τῆς γῆς, δὲν θὰ συγχωρηθῶσιν οὐδὲ ἐν τῷ οὐρανῷ».

Ἄλλὰ κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν δὲν ἦτο ἐκεῖ ὁ Θωμᾶς, εἰς ἐκ τῶν δώδεκα ἀποστόλων. Ὅταν δὲ ἦλθεν, εἶπον εἰς αὐτόν οἱ ἄλλοι μαθηταί. Εἶδομεν τὸν Κύριον· ἐκεῖνος δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς. Ἐὰν δὲν ἴδω εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων καὶ ἐὰν δὲν θέσω τὸν δάκτυλόν μου εἰς αὐτάς, καὶ ἐὰν δὲν θέσω τὴν χεῖρα μου εἰς τὴν πλευράν αὐτοῦ, δὲν θὰ πιστεύσω.

Καὶ μετὰ ὀκτῶ ἡμέρας ἀπ' ἐκείνης, ἐν ᾧ ἦσαν πάλιν συνηγμένοι ἅπαντες οἱ μαθηταί τοῦ Ἰησοῦ μετὰ τοῦ Θωμᾶ, ἐνεφανίσθη πάλιν ὁ Ἰησοῦς εἰς αὐτούς καὶ εἶπεν. «Εἰρήνη ὑμῖν». Στραφεῖς δὲ πρὸς τὸν Θωμᾶν εἶπε· «φέρε τὸν δάκτυλόν σου ἐδῶ εἰς τὰς χεῖράς μου καὶ βάλε τὴν χεῖρά σου εἰς τὴν πλευράν μου, καὶ μὴ γίνεσαι ἄπιστος, ἀλλὰ πιστός». Τότε ὁ Θωμᾶς ἀπεκρίθη καὶ εἶπε· «σύ εἶσαι ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου». Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπήντησε. «Διότι εἶδες ἐπίστευσας. Θωμᾶ· μακάριοι ὅμως οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες».

Ἐκτὸς τῶν ἐμφανίσεων τούτων, ὁ Ἰησοῦς ἔκαμε καὶ πολλὰς ἄλλας ἐμφανίσεις εἰς τοὺς ἀποστόλους καὶ μαθητάς του ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας, μέχρι τῆς ἀναλήψεώς του. Κατὰ τὰς ἐμφανίσεις του ταύτας ὁ Σωτὴρ ἔδιδε διαφοροὺς συμβουλὰς καὶ παραγγελίας πρὸς τοὺς ἀποστόλους του περὶ τοῦ ἔργου των.

Μία ἐκ τῶν παραγγελιῶν τούτων εἶνε καὶ ἡ ἀκόλουθος, τὴν ὁποίαν ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς ὅταν ἐνεφανίσθη ἐνώπιόν των εἰς Γαλιλαίαν. Τότε εἶπε πρὸς αὐτούς. «Πορευ-

θέντες μαθητεύσατε (διδάξατε) πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, διδάσκοντες αὐτοὺς νὰ τηρῶσι πάντα, ὅσα παρήγγειλα εἰς σᾶς· καὶ ἐγὼ θὰ σᾶς προστατεύω μέχρι τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος», δηλαδή μέχρι τοῦ τέλους τοῦ κόσμου.

Τοιουτοτρόπως βλέπομεν ὅτι ὁ Χριστός, κατὰ τὰς ἐμφανίσεις του εἰς τοὺς μαθητὰς του μετὰ τὴν ἀνάστασίν του, συνέστησε δύο μυστήρια τῆς ἐκκλησίας, τὸ μυστήριον τοῦ βαπτίσματος καὶ τὸ τῆς ἐξομολογήσεως.

Ἡ ἐκκλησία ἡμῶν ἐορτάζει τὴν μνήμην τῆς ἀναγνωρίσεως τοῦ Χριστοῦ ὑπὸ τοῦ Θωμᾶ τὴν ἐπομένην Κυριακὴν τῆς ἐορτῆς τοῦ Πάσχα καὶ ὀνομάζει αὐτὴν *Κυριακὴν τοῦ Θωμᾶ*.

69. Ἡ ἀνάληψις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ (Περ. 23)

Μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας ἀπὸ τῆς Ἀναστάσεως, πάλιν ἐνεφανίσθη ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς συνηγμένους μαθητὰς αὐτοῦ καὶ ἐξηγήσεν εἰς αὐτοὺς ἐκ τῶν Γραφῶν, δηλαδή τῆς Παλ. Διαθήκης, πάντα τὰ γενόμενα, καὶ τοιουτοτρόπως ἐφώτισε τὸν νοῦν αὐτῶν, ὥστε νὰ ἐννοήσωσι τὰς Γραφάς. Μετὰ ταῦτα παρέλαβεν αὐτοὺς καὶ ὠδήγησε μέχρι τοῦ ὄρους τῶν ἐλαιῶν, πλησίον τῆς Βηθανίας, καὶ ἔδωκε τὰς τελευταίας του παραγγελίας πρὸς αὐτούς. Εἶπε πρὸς αὐτοὺς νὰ κηρύξωσι μετάνοιαν καὶ ἄφεισιν ἁμαρτιῶν εἰς πάντα τὰ ἔθνη, ἀφοῦ ἀρχίσωσιν ἀπὸ τῆς Ἱερουσαλὴμ. Νὰ μείνωσι δὲ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ νὰ ἀναμείνωσι τὴν ἀποστολὴν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὸ ὁποῖον θὰ φωτίσῃ καὶ ἐνισχύσῃ αὐτοὺς εἰς τὸ ἀποστολικὸν αὐτῶν ἔργον. Ἀφοῦ δὲ εἶπε ταῦτα, ὑψώσεν τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ ἠλόγησεν αὐτοὺς καὶ ἀμέσως ἤρχισεν ὑψούμενος πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ ἀνελήφθη.

Οἱ Ἀπόστολοι, ἰδόντες τοῦτο, ἔπεσαν καὶ προσεκύνησαν αὐτόν. Ἐκπληκτοὶ δὲ παρετήρουν πρὸς τὰ ἄνω καὶ ἔθαύμαζον. Τότε δύο ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ, ἐμφανισθέντες εἰς αὐτούς, εἶπον· ἄνδρες Γαλιλαῖοι, διατί ἴστασθε ἐκπλη-

κτοι παρατηροῦντες πρὸς τὸν οὐρανόν ; Αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς, ὁ ὁποῖος ἀνελήφθη τώρα εἰς τοὺς οὐρανοὺς, αὐτὸς θὰ ἔλθῃ πάλιν κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον.

Τότε οἱ μαθηταὶ πλήρεις χαρᾶς ἐπέστρεψαν πάλιν εἰς Ἱερουσαλήμ, ὅπου ἔμενον ὑμνοῦντες καὶ εὐλογοῦντες τὸν Θεόν.

Ἡ Ἀνάληψις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἡ ἐκκλησία ἡμῶν ἐορτάζει τὴν ἀνάμνησιν τῆς Ἀναλήψεως τοῦ Σωτῆρος τὴν τεσσαρακοστὴν ἡμέραν ἀπὸ τοῦ Πάσχα· συμπίπτει δὲ πάντοτε ἡμέραν Πέμπτην τῆς ἐβδομάδος.

ΤΜΗΜΑ Γ΄.

(ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ)

ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΠΕΡΙΚΟΠΑΙ ΕΚ ΤΩΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΩΝ ΜΕΤΑ ΤΩΝ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΥΜΝΩΝ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΒΙΟΥ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ. ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

(ΠΕΡ. 1). **Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου.**

Λουκᾶ Κεφ. Α΄ στ. 26—38.

26) Ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ ἀπεστάλη ὁ ἄγγελος Γαβριηλ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν πόλιν τῆς Γαλιλαίας, ἣ ὄνομα Ναζαρέτ.

27) Πρὸς Παρθένον μεμνηστευμένην ἀνδρὶ, ᾧ ὄνομα Ἰωσήφ, ἐξ οἴκου Δαυὶδ, καὶ τὸ ὄνομα τῆς Παρθένου Μαριάμ.

28) Καὶ εἰσελθὼν ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτὴν εἶπε· χαῖρε, κεχαριτωμένη· ὁ Κύριος μετὰ σοῦ· εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν.

29) Ἡ δὲ ἰδοῦσα διεταράχθη ἐπὶ τῷ λόγῳ αὐτοῦ, καὶ διελογίζετο ποταπὸς εἶη ὁ ἀσπασμὸς οὗτος.

30) Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος αὐτῇ· μὴ φοβοῦ, Μαριάμ· εὖρες γὰρ χάριν παρὰ τῷ Θεῷ.

31) Καὶ ἰδοὺ συλλήψῃ ἐν γαστρὶ καὶ τέξῃ, υἷόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν.

32) Οὗτος ἔσται μέγας καὶ υἱὸς ὑψίστου κληθήσεται· καὶ δώσει αὐτῷ Κύριος ὁ Θεὸς τὸν θρόνον Δαυῖδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

33) Καὶ βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακώβ εἰς τοὺς αἰῶνας καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ οὐκ ἔσται τέλος.

34) Εἶπε δὲ Μαριάμ πρὸς τὸν ἄγγελον· πῶς ἔσται τοῦτο ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γινώσκω;

35) Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῇ· Πνεῦμα Ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ καὶ δύναμις ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι· διὸ καὶ τὸ γεννώμενον ἅγιον κληθήσεται υἱὸς Θεοῦ.

36) Καὶ ἰδοὺ Ἑλισάβετ ἡ συγγενὴς σου καὶ αὐτὴ συνειληφυῖα υἱὸν ἐν γήρει αὐτῆς, καὶ οὗτος μὴν ἔκτος ἐστὶν αὐτῇ τῇ καλουμένῃ στείρα.

37) Ὅτι οὐκ ἀδυνατήσει παρὰ τῷ Θεῷ πᾶν ῥῆμα.

38) Εἶπε δὲ Μαριάμ· ἰδοὺ ἡ δούλη Κυρίου· γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμα σου· καὶ ἀπήλθεν ἀπ' αὐτῆς ὁ ἄγγελος.

Τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου. (25 Μαρτίου).

Σήμερον τῆς Σωτηρίας ἡμῶν τὸ κεφάλαιον
καὶ τοῦ ἀπ' αἰῶνος μυστηρίου ἡ φανέρωσις.
Ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, υἱὸς τῆς Παρθένου γίνεται
καὶ Γαβριὴλ τὴν χάριν εὐαγγελίζεται.
Διὸ καὶ ἡμεῖς σὺν αὐτῷ τῇ Θεοτόκῳ βοήσωμεν
Χαίρε κεχαριτωμένη ὁ Κύριος μετὰ σοῦ.

(ΠΕΡ. 2) Ἡ Γέννησις τοῦ Χριστοῦ.

Λουκᾶ Β' 1-20

1) Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ἐξῆλθε δόγμα παρὰ Καίσαρος Αὐγούστου ἀπογράφεσθαι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην.

2) Αὕτη ἡ ἀπογραφή πρώτη ἐγένετο ἡγεμονεύοντος τῆς Συρίας Κυρηνίου.

3) Καί ἐπορεύοντο πάντες ἀπογράφεσθαι, ἕκαστος εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν.

4) Ἐνέβη δὲ καὶ Ἰωσήφ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἐκ πόλεως Ναζαρέτ εἰς τὴν Ἰουδαίαν εἰς πόλιν Δαυῖδ, ἥτις καλεῖται Βηθλεέμ, διὰ τὸ εἶνε αὐτὸν ἐξ οἴκου καὶ πατριᾶς Δαυῖδ.

5) Ἀπογράψασθαι σὺν Μαριάμ τῇ μεμνηστευμένη αὐτῷ γυναικί, οὔσῃ ἐγκύῳ.

6) Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ εἶνε αὐτοὺς ἐκεῖ ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ τεκεῖν αὐτήν.

7) Καί ἔτεκε τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον, καὶ ἐσπαργάνωσεν αὐτὸν καὶ ἀνέκλινεν αὐτὸν ἐν τῇ φάτῃ διότι οὐκ ἦν αὐτοῖς τόπος ἐν τῷ καταλύματι.

8) Καὶ ποιμένες ἦσαν ἐν τῇ χώρᾳ τῇ αὐτῇ, ἀγραυλοῦντες καὶ φυλάσσοντες φυλακὰς τῆς νυκτός ἐπὶ τὴν ποίμνην αὐτῶν.

9) Καὶ ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου ἐπέστη αὐτοῖς καὶ δόξα Κυρίου περιέλαμψεν αὐτούς, καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν.

10) Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἄγγελος· μὴ φοβεῖσθε· ἰδοὺ γὰρ εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην, ἥτις ἔσται παντὶ τῷ λαῷ.

11) Ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον σωτὴρ, ὃς ἔστι Χριστὸς Κύριος, ἐν πόλει Δαυῖδ.

12) Καὶ τοῦτο ὑμῖν τὸ σημεῖον· εὐρήσετε βρέφος ἐσπαργανωμένον, κείμενον ἐν φάτῃ.

13) Καὶ ἐξαίφνης ἐγένετο σὺν τῷ ἀγγέλῳ πλῆθος στρατιᾶς οὐρανοῦ αἰνούντων τὸν Θεὸν καὶ λεγόντων·

14) Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία.

15) Καὶ ἐγένετο ὡς ἀπῆλθον ἀπ' αὐτῶν εἰς τὸν οὐρανὸν οἱ ἄγγελοι, καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ ποιμένες, εἶπον πρὸς ἀλλήλους· διέλθωμεν δὴ ἕως Βηθλεέμ καὶ ἴδωμεν τὸ ῥῆμα τοῦτο τὸ γεγονός, ὃ ὁ Κύριος ἐγνώρισεν ἡμῖν.

16) Καὶ ἦλθον σπεύσαντες, καὶ ἀνεῦρον τὴν τε Μαριάμ καὶ τὸν Ἰωσήφ καὶ τὸ βρέφος κείμενον ἐν τῇ φάτῃ.

17) Ἴδόντες δὲ διεγνώρισαν περὶ τοῦ ῥήματος τοῦ λαληθέντος αὐτοῖς περὶ τοῦ παιδίου τούτου.

18) Καὶ πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν περὶ τῶν λαληθέντων ὑπὸ τῶν ποιμένων πρὸς αὐτούς.

19) Ἡ δὲ Μαριὰμ πάντα συνετήρει τὰ ῥήματα ταῦτα συμβάλλουσα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.

20) Καὶ ὑπέστρεψάν οἱ ποιμένες δοξάζοντες καὶ αἰνοῦντες τὸν Θεὸν ἐπὶ πᾶσιν, οἷς ἤκουσαν καὶ εἶδον, καθὼς ἐλαλήθη πρὸς αὐτούς.

Τὸ Κοντάκιον τῶν Χριστουγέννων

(25 Δεκεμβρίου)

Ἡ Παρθένος σήμερον τὸν ὑπερούσιον τίκει
καὶ ἡ γῆ τὸ σπήλαιον τῷ ἀπροσίτῳ προσάγει.

Ἄγγελοι μετὰ ποιμένων δοξολογοῦσι·

μάγοι δὲ μετὰ ἀστέρος ὁδοιποροῦσι·

δι' ἡμᾶς γὰρ ἐγεννήθη παιδίον νέον,

ὁ πρὸ αἰώνων Θεός.

Τὸ ἀπολυτίκιον τῶν Χριστουγέννων.

Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν
ἀνέτειλε τῷ κόσμῳ τὸ φῶς τὸ τῆς γνώσεως·

ἐν αὐτῇ γὰρ οἱ τοῖς ἄστροις λατρεύοντες
ὑπὸ ἀστέρος ἐδιδάσκοντο. Σὲ προσκυνεῖν,

τὸν ἥλιον τῆς δικαιοσύνης,

καὶ Σὲ γινώσκειν ἐξ ὕψους ἀνατολήν,

Κύριε δόξα Σοι.

(ΠΕΡ. 3) **Ἡ Προσκύνησις τῶν Μάγων.**

Ματθ. Β' 1-12

1) Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γεννηθέντος ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας ἐν ἡμέραις Ἡρώδου τοῦ βασιλέως, ἰδοὺ μάγοι ἀπὸ ἀνατολῶν παρεγένοντο εἰς Ἱεροσόλυμα.

2) Λέγοντες· ποῦ ἐστὶν ὁ τεχθεὶς βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων ; εἶδομεν γάρ αὐτοῦ τὸν ἀστέρα ἐν τῇ ἀνατολῇ καὶ ἤλθομεν προσκυνῆσαι αὐτῷ.

3) Ἐκούσας δὲ Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς ἐταράχθη καὶ πᾶσα Ἱεροσόλυμα μετ' αὐτοῦ.

4) Καὶ συναγαγὼν πάντας τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς τοῦ λαοῦ ἐπυνθάνετο παρ' αὐτῶν, ποῦ ὁ Χριστὸς γεννᾶται.

5) Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας· οὕτω γάρ γέγραπτε διὰ τοῦ προφήτου·

6) «Καὶ σὺ Βηθλεὲμ, γῆ Ἰούδα, οὐδαμῶς ἐλαχίστη εἶ ἐν τοῖς ἡγεμόσιν Ἰούδα· ἐκ σοῦ γὰρ ἐξελεύσεται ἡγούμενος, ὅστις ποιμανεῖ τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραήλ».

7) Τότε Ἡρώδης λάθρα καλέσας τοὺς μάγους ἠκρίβωσε παρ' αὐτῶν τὸν χρόνον τοῦ φαινομένου ἀστέρος.

8) Καὶ πέμψας αὐτοὺς εἰς Βηθλεὲμ εἶπε· πορευθέντες ἀκριβῶς ἐξετάσατε περὶ τοῦ παιδίου, ἐπὶ δὲ εὗρητε, ἀπαγγείλατέ μοι, ὅπως κἀγὼ ἐλθὼν προσκυνήσω αὐτῷ.

9) Οἱ δὲ ἀκούσαντες τοῦ βασιλέως ἐπορεύθησαν· καὶ ἰδοὺ ὁ ἀστήρ, ὃν εἶδον ἐν τῇ ἀνατολῇ, προῆγεν αὐτούς, ἕως ἐλθὼν ἔστη ἐπάνω οὗ ἦν τὸ παιδίον.

10) Ἰδόντες δὲ τὸν ἀστέρα ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην σφόδρα.

11) Καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν οἰκίαν εἶδον τὸ παιδίον μετὰ Μαρίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ πεσόντες προσεκύνησαν αὐτῷ, καὶ ἀνοίξαντες τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν προσήνεγκαν αὐτῷ δῶρα, χρυσὸν καὶ λίβανον καὶ σμύρναν·

12) Καὶ χρηματισθέντες κατ' ὄναρ μὴ ἀνακάμψαι πρὸς Ἡρώδη, δι' ἄλλης ὁδοῦ ἀνεχώρησαν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν.

(ΠΕΡ. 4.) Ἡ φυγή τοῦ Ἰωσήφ μετὰ τῆς Μαρίας
καὶ τοῦ παιδίου εἰς Αἴγυπτον καὶ ἡ σφαγή τῶν
νηπίων τῆς Βηθλεέμ ὑπὸ τοῦ Ἡρώδου.

Ματθ. Β' 13—23

13) Ἀναχωρησάντων δὲ αὐτῶν, ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου φαίνεται κατ' ὄναρ τῷ Ἰωσήφ λέγων·

Ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ φεῦγε εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἴσθι ἐκεῖ ἕως ἂν εἴπω σοι· μέλλει γάρ Ἡρώδης ζητεῖν τὸ παιδίον, τοῦ ἀπολέσαι αὐτό.

14) Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ νυκτὸς καὶ ἀνεχώρησεν εἰς Αἴγυπτον.

15) Καὶ ἦν ἐκεῖ ἕως τῆς τελευτῆς Ἡρώδου, ἵνα πληρωθῆ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος· «ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου».

16) Τότε Ἡρώδης ἰδὼν ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν μάγων, ἐθυμώθη λίαν, καὶ ἀποστείλας ἀνεῖλε πάντας τοὺς παῖδας τοὺς ἐν Βηθλεέμ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὀρίοις αὐτῆς ἀπὸ διετοῦς καὶ κατωτέρω, κατὰ τὸν χρόνον ὃν ἠκρίβωσε παρὰ τῶν μάγων.

17) Τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου λέγοντος·

18) «Φωνὴ ἐν Ῥαμᾶ ἠκούσθη, θρήνος καὶ κλαυθμὸς καὶ ὄδυρμος πολὺς· Ῥαχὴλ κλαίουσα τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ οὐκ ἤθελε παρακληθῆναι, ὅτι οὐκ εἰσίν».

19) Τελευτήσαντος δὲ τοῦ Ἡρώδου, ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου κατ' ὄναρ φαίνεται τῷ Ἰωσήφ ἐν Αἰγύπτῳ

20) Λέγων· ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ πορεύου εἰς γῆν Ἰσραὴλ· τεθνήκασι γὰρ οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου.

21) Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ ἦλθεν εἰς γῆν Ἰσραὴλ.

22) Ἀκούσας δὲ ὅτι Ἀρχέλαος βασιλεύει ἐπὶ τῆς Ἰουδαίας ἀντὶ Ἡρώδου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐφοβήθη ἐκεῖ

ἀπελθεῖν· χρηματισθεῖς δὲ κατ' ὄναρ ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη τῆς Γαλιλαίας.

23) Καὶ ἐλθὼν κατέκησεν εἰς πόλιν λεγομένην Ναζαρέτ, ὅπως πληρωθῆ τὸ ῥηθὲν διὰ τῶν προφητῶν, ὅτι Ναζωραῖος κληθήσεται.

(ΠΕΡ. 5) **Ὁ Ἰησοῦς δωδεκαετῆς ἐρμηνεύει τὰς γραφὰς ἐν τῷ Ναῶ τοῦ Σολομῶντος.**

Λουκ. Β'. 40-52

40) Τὸ δὲ παιδίον ἠῤῥξανε καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι πληρούμενον σοφίας, καὶ χάρις Θεοῦ ἦν ἐπ' αὐτό.

41) Καὶ ἐπορεύοντο οἱ γονεῖς αὐτοῦ κατ' ἔτος εἰς Ἱερουσαλήμ τῇ ἑορτῇ τοῦ πάσχα.

42) Καὶ ὅτε ἐγένετο ἐτῶν δώδεκα, ἀναβάντων αὐτῶν εἰς Ἱεροσόλυμα, κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἑορτῆς,

43) Καὶ τελειωσάντων τὰς ἡμέρας, ἐν τῷ ὑποστρέφειν αὐτοῦς ὑπέμεινεν Ἰησοῦς ὁ παῖς ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ οὐκ ἔγνω Ἰωσήφ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ.

44) Νομίσαντες δὲ αὐτὸν ἐν τῇ συνοδίᾳ εἶναι ἤλθον ἡμέρας ὁδὸν καὶ ἀνεζήτησαν αὐτὸν ἐν τοῖς συγγενέσι καὶ ἐν τοῖς γνωστοῖς.

45) Καὶ μὴ εὐρόντες αὐτὸν ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ ζητοῦντες αὐτόν.

46) Καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας τρεῖς εὗρον αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ καθεζόμενον ἐν μέσῳ τῶν διδασκάλων καὶ ἀκούοντα αὐτῶν καὶ ἐπερωτῶντα αὐτούς.

47) Ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες αὐτοῦ ἐπὶ τῇ συνέσει καὶ ταῖς ἀποκρίσεσιν αὐτοῦ.

48) Καὶ ἰδόντες αὐτὸν ἐξεπλάγησαν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπε· τέκνον, τί ἐποίησας ἡμῖν οὕτως; ἰδοὺ ὁ πατήρ σου καὶ γὰρ ὀδυνώμενοι ἐζητοῦμέν σε.

49) Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· τί ὅτι ἐζητεῖτέ με; οὐκ ἤδιδετε ὅτι ἐν τοῖς τοῦ πατρός μου δεῖ εἶναί με;

50) Καὶ αὐτοὶ οὐ συνῆκαν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν αὐτοῖς.

51) Καὶ κατέβη μετ' αὐτῶν καὶ ἤλθεν εἰς Ναζαρέτ, καὶ

ἦν ὑποτασσόμενος αὐτοῖς, καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ διетήρει πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.

52) Καὶ Ἰησοῦς προέκοπτε σοφία καὶ ἡλικία καὶ χάριτι παρὰ Θεῷ καὶ ἀνθρώποις.

Ἡ ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΔΙΑ ΤΟΝ ΔΗΜΟΣΙΟΝ ΒΙΟΝ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

(ΠΕΡ. 6) **Ἐμφάνισις Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ
εἰς τὴν ἔρημον τοῦ Ἰορδάνου.
Βίβλος καὶ κήρυγμα αὐτοῦ.**

Ματθ. Γ'. 1—12.

1) Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις παραγίνεται Ἰωάννης ὁ βαπτιστῆς κηρύσσων ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰουδαίας.

2) Καὶ λέγων· μετανοεῖτε· ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

3) Οὗτος γὰρ ἐστὶν ὁ ῥηθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἠσαΐου τοῦ προφήτου λέγοντος· «φωνῆ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ».

4) Αὐτὸς δὲ ὁ Ἰωάννης εἶχε τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ ἀπὸ τριχῶν καμήλου καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφύν αὐτοῦ, ἡ δὲ τροφή αὐτοῦ ἦν ἀκρίδες καὶ μέλι ἄγριον.

5) Τότε ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν Ἱεροσόλυμα καὶ πᾶσα ἡ Ἰουδαία καὶ πᾶσα ἡ περίχωρος τοῦ Ἰορδάνου.

6) Καὶ ἐβαπτίζοντο ἐν τῷ Ἰορδάνῳ ὑπ' αὐτοῦ, ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν.

7) Ἰδὼν δὲ πολλοὺς τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων ἐρχομένους ἐπὶ τὸ βάπτισμα αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖς· γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς·

8) Ποιήσατε οὖν καρπὸν ἄξιον τῆς μετανοίας.

9) Καὶ μὴ δόξετε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς, πατέρα ἔχομεν

τὸν Ἀβραάμ· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται ὁ Θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ.

10) Ἦδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ρίζαν τῶν δένδρων κείται· πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιῶν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται.

11) Ἐγὼ μὲν βαπτίζω ὑμᾶς ἐν ὕδατι εἰς μετάνοιαν· ὁ δὲ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἰσχυρότερός μου ἐστίν, οὐ οὐκ εἰμί· ἱκανὸς τὰ ὑποδήματα βαστάσαι· αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ καὶ πυρὶ.

12) Οὐ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἄλωνα αὐτοῦ, καὶ συνάξει τὸν σῖτον αὐτοῦ, εἰς τὴν ἀποθήκην, τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ.

(ΠΕΡ.7) **Ἡ βάπτισις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου.**

Matth. I'. 13-17

13) Τότε παραγίνεται ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην πρὸς τὸν Ἰωάννην τοῦ βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ.

14) Ὁ δὲ Ἰωάννης διεκώλυεν αὐτὸν λέγων· ἐγὼ χρεῖαν ἔχω ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι, καὶ σὺ ἔρχῃ πρὸς με·

15) Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν· ἄφες ἄρτι· οὕτω γὰρ πρέπειν ἐστίν ἡμῖν πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην· τότε ἀφήσιν αὐτόν.

16) Καὶ βαπτισθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἀνέβη εὐθὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος· καὶ ἰδοὺ ἀνεψόχθησαν αὐτῷ οἱ οὐρανοί, καὶ εἶδε τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ καταβαῖνον ὡσεὶ περιστερὰν καὶ ἐρχόμενον ἐπ' αὐτόν.

17) Καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν λέγουσα· οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα.

Τὸ Κοντάκιον τῶν Θεοφανείων.

(6 Ἰανουαρίου)

Ἐπεφάνης σήμερον τῇ οἰκουμένῃ
καὶ τὸ φῶς Σου, Κύριε,
ἐσημειώθη ἐφ' ἡμᾶς,
ἐν ἐπιγνώσει ὑμνοῦντας Σε·
ἦλθες ἐφάνης
τὸ φῶς τὸ ἀπρόσιτον.

Τὸ Ἀπολυτίκιον τῶν Θεοφανείων.

Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτιζομένου Σου, Κύριε,
ἢ τῆς Τριάδος ἐφανερώθη προσκύνῃσι·
τοῦ γὰρ Γεννήτορος ἡ φωνὴ προσεμαρτύρει Σου,
ἀγαπητόν Σε υἷόν ὀνομάζουσα·
καὶ τὸ πνεῦμα ἐν εἶδει περιστερᾶς
ἐβεβαίου τοῦ λόγου τὸ ἀσφαλές.
Ὁ ἐπιφανῆς, Χριστὲ ὁ Θεός,
καὶ τὸν κόσμον φωτίσας, δόξα Σοι.

(ΠΕΡ. 8) **Ἡ ἐκλογή τῶν δώδεκα ἀποστόλων**
ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ.

Λουκ. 5', 12—19

12) Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἐξῆλθεν εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι, καὶ ἦν διανυκτερεύων ἐν τῇ προσευχῇ τοῦ Θεοῦ.

13) Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡμέρα, προσεφώνησε τοὺς μαθητάς αὐτοῦ, καὶ ἐκλεξάμενος ἀπ' αὐτῶν δώδεκα, οὓς καὶ ἀποστόλους ὠνόμασε.

14) Σίμωνα ὃν καὶ ὠνόμασε Πέτρον, καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, Φίλιππον καὶ Βαρθολομαῖον.

15) Ματθαῖον καὶ Θωμᾶν, Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ἀλφαίου· καὶ Σίμωνα τὸν καλούμενον Ζηλωτὴν.

16) Ἰούδαν Ἰακώβου καὶ Ἰούδαν Ἰσκαριώτην, ὃς καὶ ἐγένετο προδότης.

17) Καὶ καταβάς μετ' αὐτῶν ἕστη ἐπὶ τόπου πεδινοῦ, καὶ ὄχλος μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ πλῆθος πολὺ τοῦ λαοῦ ἀπὸ πάσης τῆς Ἰουδαίας καὶ Ἱερουσαλήμ καὶ τῆς παραλίου Τύρου καὶ Σιδῶνος, οἱ ἦλθον ἀκοῦσαι αὐτοῦ καὶ ἰαθῆναι ἀπὸ τῶν νόσων αὐτῶν.

18) Καὶ οἱ ὄχλούμενοι ἀπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων, καὶ ἔθεραπεύοντο.

19) Καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐζήτηε ἀπτεσθαι αὐτοῦ, ὅτι δύναμις παρ' αὐτοῦ ἐξήρχετο καὶ ἴατο πάντας.

(ΠΕΡ. 9) Ἡ μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος

Ματθ. ΙΖ. 1-9 (Μάρκ. Θ'. 2-13,

Λουκ. Θ'. 28-36).

1) Καὶ μεθ' ἡμέρας ἕξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον καὶ Ἰακώβον καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν.

2) Καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ ἔλαμψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο λευκά ὡς τὸ φῶς.

3) Καὶ ἰδοὺ ὤφθησαν αὐτοῖς Μωσῆς καὶ Ἡλίας μετ' αὐτοῦ συλλαλοῦντες.

4) Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπε τῷ Ἰησοῦ· Κύριε, καλὸν ἐστὶν ἡμᾶς ὄδω εἶναι· εἰ θέλεις, ποιήσωμεν ὄδω τρεῖς σκηνάς· σοὶ μίαν καὶ Μωσεῖ μίαν καὶ μίαν Ἡλίᾳ.

5) Ἐτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἰδοὺ νεφέλη φωτεινὴ ἐπεσκίασεν αὐτούς, καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα· οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα· αὐτοῦ ἀκούετε.

6) Καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα.

7) Καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἤψατο αὐτῶν καὶ εἶπεν· ἐγέρθητε καὶ μὴ φοβεῖσθε.

8) Ἐπάραντες δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν οὐδένα εἶδον, εἰ μὴ τὸν Ἰησοῦν μόνον.

9) Καὶ καταβαινόντων αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγων· μηδενὶ εἶπητε τὸ ὄραμα ἕως οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῆ.

Ἀπολυτίκιον τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος.

(6 Αὐγούστου)

Μεταμορφώθης ἐν τῷ ὄρει, Χριστέ ὁ Θεός,
δείξας τοῖς μαθηταῖς Σου τὴν δόξαν Σου
καθὼς ἠδύναντο·

λάμψον καὶ ἡμῖν τοῖς ἁμαρτωλοῖς
τὸ φῶς Σου τὸ ἀτίδιον.

Πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου
φωτοδότα, δόξα Σοι.

(ΠΕΡ. 10) Ἡ θριαμβευτικὴ εἴσοδος τοῦ Ἰησοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ.

Ματθ. Κεφ. ΚΑ' 1-11

1) Καὶ ὅτε ἤγγισαν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ἤλθον εἰς Βηθφαγή πρὸς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, τότε ὁ Ἰησοῦς ἀπέστειλε δύο μαθητάς·

2) Λέγων αὐτοῖς· πορεύθητε εἰς τὴν κώμην τὴν ἀπέναντι ὑμῶν, καὶ εὐθέως εὐρήσετε ὄνον δεδεμένην καὶ πῶλον μετ' αὐτῆς· λύσαντες ἀγάγετέ μοι.

3) Καὶ ἐάν τις ὑμῖν εἶπη τι, ἐρεῖτε ὅτι ὁ Κύριος αὐτῶν χρεῖαν ἔχει· εὐθέως δὲ ἀποστέλλει αὐτούς.

4) Τοῦτο δὲ ὄλον γέγονεν, ἵνα πληρωθῆ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος·

5) «Εἶπατε τῇ θυγατρὶ Σιών, ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται· σοὶ πραῦς καὶ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὄνον καὶ πῶλον υἱὸν ὑποζυγίου».

6) Πορευθέντες δὲ οἱ μαθηταὶ καὶ ποιήσαντες καθὼς προσέταξεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς,

7) Ἦγαγον τὴν ὄνον καὶ τὸν πῶλον, καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω αὐτῶν τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐπεκάθισεν ἐπάνω αὐτῶν.

8) Ὁ δὲ πλεῖστος ὄχλος ἔστρωσαν ἑαυτῶν τὰ ἱμάτια ἐν τῇ ὁδῷ, ἄλλοι δὲ ἔκοπτον κλάδους ἀπὸ τῶν δένδρων καὶ ἔστρώννουν ἐν τῇ ὁδῷ.

9) Οἱ δὲ ὄχλοι οἱ προάγοντες καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον λέγοντες· «ὠσαννὰ τῷ υἱῷ Δαυΐδ· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου· ὠσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις».

10) Καὶ εἰσελθόντος αὐτοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα ἐσεισθη πᾶσα ἡ πόλις λέγουσα· τίς ἐστὶν οὗτος;

11) Οἱ δὲ ὄχλοι ἔλεγον· οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ προφήτης, ὁ ἀπὸ Ναζαρετ τῆς Γαλιλαίας.

Τὸ Κοντάκιον τῆς Κυριακῆς τῶν Βαΐων.

Τῷ Θρόνῳ ἐν οὐρανῷ
τῷ πῶλῳ ἐπὶ τῆς γῆς,
ἐποχοῦμενος, Χριστέ ὁ Θεός,
τῶν Ἀγγέλων τὴν Αἴνεσιν
καὶ τῶν παιδῶν ἀνύμνησιν
προσεδέξω βοῶντων Σοι·
Εὐλογημένος εἶ ὁ ἐρχόμενος
τὸν Ἀδὰμ ἀνακαλέσασθαι.

Τὸ Ἀπολυτίκιον τῆς Κυριακῆς τῶν Βαΐων.

Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν
πρὸ τοῦ Σοῦ πάθους πιστούμενος
ἐκ νεκρῶν ἡγείρας
τὸν Λάζαρον, Χριστέ ὁ Θεός·
ὄθεν καὶ ἡμεῖς ὡς οἱ παῖδες
τὰ τῆς νίκης σύμβολα φέροντες,

Σοί τῷ νικητῇ τοῦ θανάτου βοῶμεν.
Ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις.
Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος
ἐν ὀνόματι Κυρίου.

(ΠΕΡ. 11) **Ὁ Ἰησοῦς ἐκδιώκει ἐκ τοῦ Ναοῦ τοὺς
ἐμπόρους καὶ τοὺς ἀργυραμοιβούς.**

Ἰωάν. Β'. 13-22 (Ματθ. ΚΑ'. 12-17,

Μάρκ. ΙΑ'. 12-18, Λουκ. ΙΘ'. 45-46)

13) Καὶ ἐγγὺς ἦν τὸ Πάσχα τῶν Ἰουδαίων καὶ ἀνέβη
εἰς Ἱεροσόλυμα ὁ Ἰησοῦς.

14) Καὶ εὔρεν ἐν τῷ ἱερῷ τοὺς πωλοῦντας βόας καὶ
πρόβατα καὶ περιστεράς, καὶ τοὺς κερματιστὰς καθη-
μένους.

15) Καὶ ποιήσας φραγγέλλιον ἐκ σχοινίων πάντας ἐξέ-
βαλεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, τὰ τε πρόβατα καὶ τοὺς βόας, καὶ
τῶν κολλυβιστῶν ἐξέχεε τὸ κέρμα καὶ τὰς τραπέζας
ἀνέτρεψε.

16) Καὶ τοῖς τὰς περιστεράς πωλοῦσιν εἶπεν· ἄρατε
ταῦτα ἐντεῦθεν· μὴ ποιεῖτε τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου
οἶκον ἐμπορίου

17) Ἐμνήσθησαν δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι γεγραμμέ-
νον ἐστίν, «ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου καταφάγεταιί με».

18) Ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ εἶπον αὐτῷ· τί
σημεῖον δεικνύεις ἡμῖν ὅτι ταῦτα ποιεῖς;

19) Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· λύσατε τὸν
ναόν τοῦτον, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν.

20) Εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· τεσσαράκοντα καὶ ἕξ ἔτε-
σιν ᾠκοδομήθη ὁ ναὸς οὗτος, καὶ τρισὶν ἡμέραις ἐγερεῖς
αὐτόν;

21) Ἐκεῖνος δὲ ἔλεγε περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ σώματος
αὐτοῦ.

22) Ὅτε οὖν ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν, ἐμνήσθησαν οἱ μαθη-
ταὶ αὐτοῦ ὅτι τοῦτο ἔλεγε, καὶ ἐπίστευσαν τῇ γραφῇ καὶ
τῷ λόγῳ ᾧ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς.

(ΠΕΡ. 12) **Ὁ Ἰησοῦς διὰ τῆς ἀπαντήσεώς του δια-
φεύγει πολιτικὴν παγίδα τῶν Φαρισαίων
περὶ πληρωμῆς φόρων.**

Ματθ. ΚΒ'. 15—22 (Μάρκ. ΧΒ'. 13—17, Λουκ. Κ'. 20—26).

15) Τότε πορευθέντες οἱ Φαρισαῖοι συμβούλιον ἔλαβον, ὅπως αὐτὸν παγιδεύσωσιν ἐν λόγῳ.

16) Καὶ ἀποστέλλουσιν αὐτῷ τοὺς μαθητὰς αὐτῶν, μετὰ τῶν Ἡρωδιανῶν λέγοντες· διδάσκαλε, οἶδαμεν ὅτι ἀληθῆς εἶ καὶ τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ διδάσκεις, καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός· οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπου.

17) Εἶπέ οὖν ἡμῖν, τί σοι δοκεῖ; ἔξεστι δοῦναι κῆνσον Καίσαρι ἢ οὐ;

18) Γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πονηρίαν αὐτῶν εἶπε· τί με πειράζετε ὑποκριταί;

19) Ἐπιδείξατέ μοι τὸ νόμισμα τοῦ κήνσου, οἱ δὲ προσήνεγκαν αὐτῷ δηνάριον.

20) Καὶ λέγει αὐτοῖς· τίνας ἢ εἰκῶν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή;

21) Λέγουσιν αὐτῷ· Καίσαρος, τότε λέγει αὐτοῖς· ἀπόδοτε οὖν τὰ Καίσαρος Καίσαρι· καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ.

22) Καὶ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν, καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπῆλθον.

(ΠΕΡ. 13) **Ὁ ὀφθαλμὸς τῆς χήρας.**

Μάρκ. ΙΒ'. 41—44 (Λουκ. ΚΑ'. 1—4)

41) Καὶ καθίσας ὁ Ἰησοῦς κατέναντι τοῦ γαζοφυλακίου, ἐθεώρει πῶς ὁ ὄχλος βάλλει χαλκὸν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον.

42) Καὶ πολλοὶ πλούσιοι ἔβαλλον πολλὰ· καὶ ἐλθοῦσα μιά χήρα πτωχὴ ἔβαλε λεπτὰ δύο, ὃ ἐστὶ κοδράντης.

43) Καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ χήρα ἡ πτωχὴ αὕτη πλεῖον πάντων βέβληκε τῶν βαλλόντων εἰς τὸ γαζοφυλάκιον.

44) Πάντες γάρ ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον. αὕτη δὲ ἐκ τῆς ὑστερήσεως αὐτῆς πάντα ὅσα εἶχεν ἔβα-
λεν, ὅλον τὸν βίον αὐτῆς.

(ΠΕΡ. 14) **Τὸ ἀνώτατον Συμβούλιον τῶν ἀρχιε-
ρέων καὶ πρεσβυτέρων καὶ ἡ προδοσία
τοῦ Ἰούδα τοῦ Ἰσκαριώτου.**

*Ματθ ΚΤ' 1-16 (Μαρκ. ΙΔ' 1-11. Λουκ. ΚΒ' 1-6
Ἰωάν. ΙΓ' 2).*

1) Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς πάντας τοὺς λόγους τούτους εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ.

2) Οἶδατε ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας τὸ πάσχα γίνεται, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς τὸ σταυρωθῆναι.

3) Τότε συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως, τοῦ λεγομένου Καϊάφα,

4) Καὶ συνεβουλεύσαντο ἵνα τὸν Ἰησοῦν κρατήσῃσι δόλῳ, καὶ ἀποκτείνωσιν.

5) Ἔλεγον δὲ μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, ἵνα μὴ θόρυβος γενη-
ται ἐν τῷ λαῷ.

6) Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γενομένου ἐν Βηθανίᾳ ἐν οἰκίᾳ Σί-
μωνος τοῦ λεπροῦ,

7) Προσῆλθεν αὐτῷ γυνὴ ἀλάβαστρον μύρου ἔχουσα βαρυτίμου, καὶ κατέχεεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἀνακει-
μένου.

8) Ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἠγανάκτησαν λέγον-
τες· εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη;

9) Ἦδύνατο γὰρ τοῦτο τὸ μύρον πραθῆναι πολλοῦ
καὶ δοθῆναι τοῖς πτωχοῖς.

10) Γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· τί κόπους παρέ-
χετε τῇ γυναικί; ἔργον γὰρ καλὸν εἰργάσατο εἰς ἐμέ.

11) Τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν,
ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε.

12) Βαλοῦσα γὰρ αὕτη τὸ μύρον τοῦτο ἐπὶ τοῦ σώμα-
τός μου, πρὸς τὸ ἐνταφιάσαι με ἐποίησεν.

13) Ἄμην λέγω ὑμῖν, ὅπου ἐὰν κηρυχθῆ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ, λαληθήσεται καὶ ὁ ἐποίησεν αὕτη εἰς μνημόσυνον αὐτῆς.

14) Τότε πορευθεὶς εἰς τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος Ἰούδας Ἰσκαριώτης πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς εἶπε·

15) Τί θέλετέ μοι δοῦναι, καὶ ἐγὼ ὑμῖν παραδώσω αὐτόν; οἱ δὲ ἔστησαν αὐτῷ τριάκοντα ἀργύρια.

16) Καὶ ἀπὸ τότε ἐζήτει εὐκαιρίαν ἵνα αὐτόν παραδῷ.

(ΠΕΡ. 15) Ὁ Ἰησοῦς ἐπιθυμεῖ νὰ φάγῃ τὸ Πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν του.

Λουκ. ΚΒ. 7-16

7) Ἦλθε δὲ ἡ ἡμέρα τῶν ἀζύμων, ἐν ἧ ἔδει θύεσθαι τὸ Πάσχα.

8) Καὶ ἀπέστειλε Πέτρον καὶ Ἰωάννην εἰπὼν· πορευθέντες ἐτοιμάσατε ἡμῖν τὸ πάσχα ἵνα φάγωμεν.

9) Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· ποῦ θέλεις ἐτοιμάσωμεν;

10) Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἴδου εἰσελθόντων ὑμῶν εἰς τὴν πόλιν συναντήσῃ ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων· ἀκολουθήσατε αὐτῷ εἰς τὴν οἰκίαν οὗ εἰσπορεύεται.

11) Καὶ ἐρεῖτε τῷ οἰκοδεσπότῃ τῆς οἰκίας· λέγει σοι ὁ διδάσκαλος, ποῦ ἐστὶ τὸ κατάλυμα ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγω;

12) Κάκεινος ὑμῖν δείξει ἀνώγειον μέγα ἐστρωμένον· ἐκεῖ ἐτοιμάσατε.

13) Ἀπελθόντες δὲ εὔρον καθὼς εἶρηκεν αὐτοῖς, καὶ ἠτοίμασαν τὸ πάσχα.

14) Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡ ὥρα, ἀνέπεσε, καὶ οἱ δώδεκα ἀπόστολοι σὺν αὐτῷ.

15) Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· ἐπιθυμία ἐπεθύμησα τοῦτο τὸ πάσχα φαγεῖν μετ' ὑμῶν πρὸ τοῦ με παθεῖν·

16) Λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ φάγω ἐξ αὐτοῦ ἕως ὅτου πληρωθῆ ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ.

Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ το Ἰνστιτούτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

Ὁ Ἰησοῦς νίπτει τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν του.

Ἰωάνν. ΙΓ'. 3—19

3) Εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάντα δέδωκεν αὐτῷ ὁ πατήρ εἰς τὰς χεῖρας, καὶ ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἐξῆλθε καὶ πρὸς τὸν Θεὸν ὑπάγει,

4) Ἐγείρεται ἐκ τοῦ δείπνου καὶ τίθησι τὰ ἱμάτια, καὶ λαβῶν λέντιον διέζωσεν ἑαυτόν·

5) Εἷτα βάλλει ὕδωρ εἰς τὸν νιπτήρα καὶ ἤρξατο νίπτειν τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν καὶ ἐκμάσσειν τῷ λεντίῳ ᾧ ἦν διεζωσμένος.

6) Ἔρχεται οὖν πρὸς Σίμωνα Πέτρον, καὶ λέγει αὐτῷ ἐκεῖνος· Κύριε, σύ μου νίπτεις τοὺς πόδας·

7) Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὃ ἐγὼ ποιῶ, σὺ οὐκ οἶδας ἄρτι, γνώση δὲ μετὰ ταῦτα.

8) Λέγει αὐτῷ Πέτρος· οὐ μὴ νίψῃς τοὺς πόδας μου εἰς τὸν αἰῶνα· ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἐάν μὴ νίψω σε, οὐκ ἔχεις μέρος μετ' ἐμοῦ.

9) Λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτρος· Κύριε, μὴ τοὺς πόδας μου μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὴν κεφαλὴν.

10) Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὁ λελουμένος οὐ χρεῖαν ἔχει ἢ τοὺς πόδας νίψασθαι, ἀλλ' ἔστι καθαρὸς ὄλος· καὶ ὑμεῖς καθαροὶ ἐστε, ἀλλ' οὐχὶ πάντες.

11) Ἦδει γὰρ τὸν παραδίδοντα αὐτόν· διὰ τοῦτο εἶπεν· οὐχὶ πάντες καθαροὶ ἐστε.

12) Ὅτε οὖν ἔνιψε τοὺς πόδας αὐτῶν καὶ ἔλαβε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἀναπεσῶν πάλιν εἶπεν αὐτοῖς· γινώσκετε τί πεποίηκα ὑμῖν·

13) Ὑμεῖς φωνεῖτέ με, ὁ διδάσκαλος καὶ ὁ Κύριος, καὶ καλῶς λέγετε· εἰμὶ γάρ.

14) Εἰ οὖν ἐγὼ ἔνιψα ὑμῶν τοὺς πόδας, ὁ Κύριος καὶ ὁ διδάσκαλος, καὶ ὑμεῖς ὀφείλετε ἀλλήλων νίπτειν τοὺς πόδας.

15) Ὑπόδειγμα γὰρ δέδωκα ὑμῖν, ἵνα καθὼς ἐγὼ ἐποίησα ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ποιήτε.

16) Ἀμήν ἀμήν λέγω ὑμῖν, οὐκ ἔστι δοῦλος μείζων

τοῦ Κυρίου αὐτοῦ, οὐδέ ἀπόστολος μείζων τοῦ πέμψαντος αὐτόν.

17) Εἰ ταῦτα οἴδατε, μακάριοί ἐστε ἐάν ποιῆτε αὐτά.

18) Οὐ περί πάντων ὑμῶν λέγω· ἐγὼ οἶδα οὐς ἐξελεξάμην· ἀλλ' ἵνα ἡ γραφή πληρωθῆ, «ὁ τρώγων μετ' ἐμοῦ τὸν ἄρτον ἐπήρην ἐπ' ἐμέ τὴν πτέρναν αὐτοῦ».

19) Ἄπ' ἄρτι λέγω ὑμῖν πρό τοῦ γενέσθαι, ἵνα ὅταν γένηται πιστεύσητε ὅτι ἐγὼ εἶμι.

Ὁ Μυστικός Δεῖπνος.

Ματθ. ΚΓ' 26-29 (Μάρκ. ΙΔ' 22-23, Λουκ. ΚΒ' 15-20)

26) Ἐσθιόντων δὲ αὐτῶν λαβῶν ὁ Ἰησοῦς τὸν ἄρτον καὶ εὐχαριστήσας ἔκλασε καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς καὶ εἶπε· λάβετε φάγετε· τοῦτό ἐστι τὸ σῶμα μου·

27) Καὶ λαβῶν τὸ ποτήριον καὶ εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς λέγων· πῖετε ἐξ αὐτοῦ πάντες.

28) Τοῦτο γάρ ἐστι τὸ αἷμα μου τὸ τῆς καινῆς διαθήκης τὸ περί πολλῶν ἐκχυνόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.

29) Λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ πῖω ἅπ' ἄρτι ἐκ τούτου τοῦ γεννήματος τῆς ἀμπέλου, ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ὅταν αὐτὸ πίνω μεθ' ὑμῶν καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρὸς μου.

Ὁ Ἰησοῦς προλέγει κατὰ τὸν μυστικὸν δεῖπνον τὴν προδοσίαν αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Ἰούδα.

*Ἰωάν. ΙΓ'. 20-30 (Ματθ' ΚΣΤ'. 20-25, Μάρκ. ΙΑ' 17-21
Λουκ ΚΒ'. 21-24).*

20) Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ λαμβάνων ἐάν τινα πέμψω, ἐμὲ λαμβάνει, ὁ δὲ ἐμὲ λαμβάνων, λαμβάνει τὸν πέμψαντά με.

21) Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς ἐταράχθη τῷ πνεύματι, καὶ ἔμαρτύρησε καὶ εἶπεν· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με.

22) Ἔβλεπον οὖν εἰς ἀλλήλους οἱ μαθηταί, ἀπορούμενοι περὶ τίνος λέγει.

23) Ἦν δὲ ἀνακείμενος εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Ἰησοῦ, ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς.

24) Νεύει οὖν τούτῳ Σίμων Πέτρος πυθέσθαι, τίς ἂν εἴη περὶ οὗ λέγει.

25) Ἐπιπεσὼν δὲ ἐκεῖνος ἐπὶ τὸ στήθος τοῦ Ἰησοῦ λέγει αὐτῷ· Κύριε, τίς ἐστίν ;

26) Ἀποκρίνεται ὁ Ἰησοῦς· ἐκεῖνός ἐστιν ᾧ ἐγὼ βάψας τὸ ψωμίον ἐπιδώσω· καὶ ἐμβάψας τὸ ψωμίον δίδωσιν Ἰούδα Σίμωνος Ἰσκαριώτῃ.

27) Καὶ μετὰ τὸ ψωμίον τότε εἰσῆλθεν εἰς ἐκεῖνον ὁ σατανᾶς· λέγει οὖν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὃ ποιεῖς, ποίησον τάχιον.

28) Τοῦτο δὲ οὐδεὶς ἔγνω τῶν ἀνακειμένων πρὸς τὸ εἶπεν αὐτῷ·

29) Τινὲς γὰρ ἐδόκουν, ἐπεὶ τὸ γλωσσοκόμον εἶχεν ὁ Ἰούδας, ὅτι λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, ἀγόρασον ὧν χρείαν ἔχομεν εἰς τὴν ἑορτήν, ἢ τοῖς πτωχοῖς ἵνα τι δῶ.

30) Λαβὼν οὖν τὸ ψωμίον ἐκεῖνος εὐθέως ἐξῆλθεν· ἦν δὲ νύξ.

Κάθισμα τῆς Μεγάλῃς Πέμπτης.

“Ὅτε οἱ ἔνδοξοι μαθηταί
ἐν τῷ νιπτῆρι τοῦ δεῖπνου ἐφωτίζοντο,
τότε Ἰούδας ὁ δυσσεβῆς
φιλαργυρίαν νοσήσας ἐσκοτίζετο,
καὶ ἀνόμοις Κριταῖς
Σέ τὸν δίκαιον Κριτὴν παραδίδωσι.
Βλέπε χρημάτων, ἔραστά,
τὸν διὰ ταῦτα ἀγχόνῃ χρησάμενον·
φεῦγε ἀκόρεστον ψυχὴν,
τὴν Διδασκάλῳ τοιαῦτα τολμήσασαν.
Ὁ περὶ πάντα ἀγαθός,
Κύριε, δόξα Σοι

(ΠΕΡ. 16) **Προσευχὴ καὶ σύλληψις τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ κήπῳ τῆς Γεθσημανῆ ὑπὸ τῶν ἀπεσταλημένων τῶν ἀρχιερέων.**

α') Προσευχὴ τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ κήπῳ τῆς Γεθσημανῆ.

Ματθ. ΚΣ'. 36—46

36) Τότε ἔρχεται μετ' αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς εἰς χωρίον λεγόμενον Γεθσημανῆ, καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς· καθίσατε αὐτοῦ, ἕως οὗ ἀπελθὼν προσεύξωμαι ἐκεῖ.

37) Καὶ παραλαβὼν τὸν Πέτρον καὶ τοὺς δύο υἱοὺς Ζεβεδαίου ἤρξατο λυπεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν.

38) Τότε λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· περίλυπός ἐστι ἡ ψυχὴ μου ἕως θανάτου· μείνατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε μετ' ἐμοῦ.

39) Καὶ προσελθὼν μικρὸν ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ προσευχόμενος καὶ λέγων· πάτερ μου, εἰ δυνατόν ἐστι, παρελθέτω ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο· Πλὴν οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς σύ.

40) Καὶ ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητὰς καὶ εὕρισκε αὐτοὺς καθεύδοντας, καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ· οὕτως οὐκ ἰσχύσατε μίαν ὥραν γρηγορῆσαι μετ' ἐμοῦ;

41) Γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν· τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής.

42) Πάλιν ἐκ δευτέρου ἀπελθὼν προσηύξατο λέγων· πάτερ μου, εἰ οὐ δύναται τοῦτο τὸ ποτήριον παρελθεῖν ἀπ' ἐμοῦ ἂν μὴ αὐτὸ πῖω, γενηθήτω τὸ θέλημά σου.

43) Καὶ ἐλθὼν εὕρισκε αὐτοὺς πάλιν καθεύδοντας· ἦσαν γὰρ αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ βεβαρημένοι.

44) Καὶ ἀφείς αὐτούς, ἀπελθὼν πάλιν προσηύξατο ἐκ τρίτου τὸν αὐτὸν λόγον εἰπών.

45) Τότε ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτοῖς· καθεύδετε τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε! Ἴδοὺ ἤγ-

γικεν ἡ ὥρα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς
χεῖρας ἀμαρτωλῶν.

46) Ἐγείρεσθε, ἄγωμεν· ἰδοὺ ἤγγικεν ὁ παραδιδούς με.

**6.) Ἡ σύλληψις τοῦ Ἰησοῦ ἐν Γεθσημανῇ
ὑπὸ τῶν ἀπεσταλμένων τῶν ἀρχιερέων.**

*Ματθ. ΚΣΤ. 47-56 (Μαρκ. ΙΑ. 43-46 Λουκ. ΚΒ. 47-56
Ἰωάνν. ΙΗ. 1-13)*

47) Καὶ ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἰδοὺ Ἰούδας εἷς τῶν
δώδεκα ἦλθε, καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος πολὺς μετὰ μαχαιρῶν
καὶ ξύλων, ἀπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ.

48) Ὁ δὲ παραδιδούς αὐτὸν ἔδωκεν αὐτοῖς σημεῖον
λέγων· ὃν ἂν φιλήσω, αὐτὸς ἐστὶ· κρατήσατε αὐτόν.

49) Καὶ εὐθέως προσελθὼν τῷ Ἰησοῦ εἶπε· χαῖρε ὁαβ-
βί, καὶ κατεφίλησεν αὐτόν.

50) Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ἑταῖρε, ἐφ' ᾧ πάρει
τότε προσελθόντες ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐπὶ τὸν Ἰησοῦν
καὶ ἐκράτησαν αὐτόν.

51) Καὶ ἰδοὺ, εἷς τῶν μετὰ Ἰησοῦ ἐκτείνας τὴν χεῖρα
ἀπέσπασε τὴν μάχαιραν αὐτοῦ, καὶ πατάξας τὸν δοῦλον
τοῦ ἀρχιερέως ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον.

52) Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἀπόστρεψόν σου τὴν
μάχαιραν εἰς τὸν τόπον αὐτῆς· πάντες γὰρ οἱ λαβόντες
μάχαιραν ἐν μαχαίρᾳ ἀποθανοῦνται.

53) Ἦ δοκεῖς ὅτι οὐ δύναμαι ἄρτι παρακαλέσαι τὸν
πατέρα μου, καὶ παραστήσει μοι πλείους ἢ δώδεκα λεγε-
ῶνας ἀγγέλων;

54) Πῶς οὖν πληρωθῶσιν αἱ γραφαὶ ὅτι οὕτω δεῖ
γενέσθαι;

55) Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τοῖς ὄχλοις·
ὥς ἐπὶ ληστὴν ἐξήλθετε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων συλ-
λαβεῖν με· καθ' ἡμέραν πρὸς ὑμᾶς ἐκαθεζόμενη διδάσκων
ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με.

56) Τοῦτο δὲ ὄλον γέγονεν ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γρα-

φαί τῶν προφητῶν. Τότε οἱ μαθηταὶ πάντες ἀφέντες αὐ-
τὸν ἔφυγον.

(ΠΕΡ. 17) α.) **Ὁ Ἰησοῦς ὁδηγεῖται ἐνώπιον τοῦ
ἀρχιερέως Ἄννα.**

Ἰωάν. ΙΗ' 12-24

12) Ἡ οὖν σπεῖρα καὶ ὁ χιλιάρχος καὶ οἱ ὑπηρέται
τῶν Ἰουδαίων συνέλαβον τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔδησαν αὐτόν.

13) Καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν πρὸς Ἄνναν πρῶτον· ἦν
γὰρ πενθερὸς τοῦ Καϊάφα, ὃς ἦν ἀρχιερεὺς τοῦ ἐνιαυ-
τοῦ ἐκείνου.

14) Ἦν δὲ Καϊάφας ὁ συμβουλεύσας τοῖς Ἰουδαίοις
ὅτι συμφέρει ἓνα ἄνθρωπον ἀπολέσθαι ὑπὲρ τοῦ λαοῦ.

15) Ἦκολούθει δὲ τῷ Ἰησοῦ Σίμων Πέτρος καὶ ὁ ἄλλος
μαθητῆς, ὁ δὲ μαθητῆς ἐκεῖνος ἦν γνωστὸς τῷ ἀρχιερεῖ,
καὶ συνεισηλθε τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως.

16) Ὁ δὲ Πέτρος εἰστήκει πρὸς τῇ θύρᾳ ἔξω. Ἐξηλθεν
οὖν ὁ μαθητῆς ὁ ἄλλος, ὃς ἦν γνωστὸς τῷ ἀρχιερεῖ, καὶ
εἶπε τῇ θυρωρῷ, καὶ εἰσήγαγε τὸν Πέτρον.

17) Λέγει οὖν ἡ παιδίσκη ἡ θυρωρὸς τῷ Πέτρῳ· μὴ καὶ
σύ ἐκ τῶν μαθητῶν εἶ τοῦ ἀνθρώπου τούτου; λέγει ἐκεῖ-
νος· οὐκ εἰμί.

18) Εἰστήκεισαν δὲ οἱ δοῦλοι καὶ οἱ ὑπηρέται ἀνθρα-
κίαν πεποηκότες, ὅτι ψυχὸς ἦν, καὶ ἐθερμαίνοντο· ἦν δὲ
μετ' αὐτῶν ὁ Πέτρος ἐστῶς καὶ θερμαίνόμενος.

19) Ὁ οὖν ἀρχιερεὺς ἠρώτησε τὸν Ἰησοῦν περὶ τῶν
μαθητῶν αὐτοῦ καὶ περὶ τῆς διδαχῆς αὐτοῦ.

20) Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἐγὼ παρρησίᾳ ἐλάλησα
τῷ κόσμῳ· ἐγὼ πάντοτε ἐδίδαξα ἐν τῇ συναγωγῇ καὶ ἐν
τῷ ἱερῷ, ὅπου πάντοτε οἱ Ἰουδαῖοι συνέρχονται, καὶ ἐν
κρυπτῷ ἐλάλησα οὐδέν.

21) Τί με ἐπερωτᾷς; ἐπερώτησον τοὺς ἀκηκόοντας τί
ἐλάλησα αὐτοῖς· ἴδε οὗτοι οἶδασιν ἃ εἶπον ἐγώ.

22) Ταῦτα δὲ αὐτοῦ εἰπόντος εἰς τῶν ὑπηρετῶν παρε-

στηκῶς ἔδωκε ράπισμα τῷ Ἰησοῦ εἰπών· οὕτως ἀποκρίνει τῷ ἀρχιερεῖ·

23) Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· εἰ κακῶς ἐλάλησα, μαρτύρησον περὶ τοῦ κακοῦ· εἰ δὲ καλῶς, τί μὲ δέρεις;

24) Ἀπέστειλεν αὐτὸν ὁ Ἄννας δεδεμένον πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα.

**6) Ὁ Ἰησοῦς ὁδηγεῖται ἐνώπιον τοῦ ἀρχιερέως
Καϊάφα καὶ καταδικάζεται εἰς θάνατον.**

*Ματθ. ΚΣΤ'. 57-68 (Μαρκ. ΙΔ'. 53-68, Λουκ. ΚΒ'. 63-71,
Ἰωάν. ΙΗ'. 12-24).*

57) Οἱ δὲ κρατήσαντες τὸν Ἰησοῦν ἀπήγαγον πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα, ὅπου οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι συνήχθησαν.

58) Ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει αὐτῷ ἀπὸ μακρόθεν ἕως τῆς αὐλῆς τοῦ ἀρχιερέως, καὶ εἰσελθὼν ἔσω ἐκάθητο μετὰ τῶν ὑπηρετῶν ἰδεῖν τὸ τέλος.

59) Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ τὸ συνέδριον ὅλον ἐζήτουν ψευδομαρτυρίαν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ ὅπως θανατώσωσιν αὐτόν.

60) Καὶ οὐχ εὔρον· καὶ πολλῶν ψευδομαρτύρων προσελθόντων, οὐχ εὔρον· ὕστερον δὲ προσελθόντες δύο ψευδομάρτυρες εἶπον.

61) Οὗτος ἔφη, δύναμαι καταλύσαι τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν οἰκοδομησαι αὐτόν.

62) Καὶ ἀναστάς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ· οὐδὲν ἀποκρίνη; τί οὗτοί σου καταμαρτυροῦσιν;

63) Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐσιώπα, καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ· ἐξορκίζω σε κατὰ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος ἵνα ἡμῖν εἴπῃς εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

64) Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· σὺ εἶπας· πλὴν λέγω ἡμῖν, ἀπ' ἄρτι ὤψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως καὶ ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ.

65) Τότε ὁ ἀρχιερεὺς διέρρηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ λέγων.

ὅτι ἐβλασφήμησε· τί ἔτι χρεῖαν ἔχομεν μαρτύρων· ἴδε νῦν ἠκούσατε τὴν βλασφημίαν αὐτοῦ.

66) Τί ὑμῖν δοκεῖ· οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπον· ἔνοχος θανάτου ἐστί.

67) Τότε ἐνέπτυσαν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἔκολλάρισαν αὐτόν, οἱ δὲ ἐρράπισαν.

68) Λέγοντες, προφήτευσον ἡμῖν. Χριστέ, τίς ἐστὶν ὁ παίσας σε·

γ.) Ἡ ἄρνησις τοῦ Πέτρου.

Ματθ. ΚΣΤ'. 69-75 (Μαρκ. ΙΔ'. 66-72, Λουκ. ΚΒ'. 64-62, Ἰωάν. ΙΗ'. 25-27).

69) Ὁ δὲ Πέτρος ἔξω ἐκάθητο ἐν τῇ αὐλῇ· καὶ προσήλθεν αὐτῷ μία παιδίσκη λέγουσα· καὶ σὺ ἦσθα μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Γαλιλαίου.

70) Ὁ δὲ ἠρνήσατο ἔμπροσθεν αὐτῶν πάντων λέγων· οὐκ οἶδα τί λέγεις.

71) Ἐξελθόντα δὲ αὐτόν εἰς τὸν πυλῶνα, εἶδεν αὐτόν ἄλλη καὶ λέγει αὐτοῖς· ἐκεῖ καὶ οὗτος ἦν μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου.

72) Καὶ πάλιν ἠρνήσατο μεθ' ὄρκου ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον.

73) Μετὰ μικρὸν δὲ προσελθόντες οἱ ἐστῶτες εἶπον τῷ Πέτρῳ· ἀληθῶς καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ, καὶ γὰρ ἡ λαλιά σου δηλὸν σε ποιεῖ.

74) Τότε ἤρξατο καταναθεματίζειν καὶ ὀμνύειν ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον· καὶ εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνησε.

75) Καὶ ἐμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ ῥήματος Ἰησοῦ εἰρηκότος αὐτῷ ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι τρίς ἀπαρνήσῃ με· καὶ ἐξελθὼν ἔξω ἔκλαυσε πικρῶς.

(ΠΕΡ. 18) α'.) **Μεταμέλεια καὶ ἀπαγχονισμὸς
τοῦ Ἰουδα διὰ τὴν προδοσίαν.**

Ματθ. ΚΖ'. 1-10.

1) Πρωῖτας δὲ γενομένης συμβούλιον ἔλαβον πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ κατὰ τοῦ Ἰησοῦ ὥστε θανατῶσαι αὐτόν.

2) Καὶ δήσαντες αὐτὸν ἀπήγαγον καὶ παρέδωκαν αὐτὸν Ποντίῳ Πιλάτῳ τῷ ἡγεμόνι.

3) Τότε ἰδὼν Ἰουδας ὁ παραδιδούς αὐτὸν ὅτι κατεκρίθη, μεταμεληθεὶς ἀπέστρεψε τὰ τριάκοντα ἀργύρια τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς πρεσβυτέροις

4) Λέγων· ἤμαρτον παραδοὺς αἷμα ἁθῶνον. οἱ δὲ εἶπον· τί πρὸς ἡμᾶς; σὺ ὄψει.

5) Καὶ ρίψας τὰ ἀργύρια ἐν τῷ ναῷ ἀνεχώρησε, καὶ ἀπελθὼν ἀπήγατο.

6) Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς λαβόντες τὰ ἀργύρια εἶπον· οὐκ ἔξεστι βαλεῖν αὐτὰ εἰς τὸν κορβανᾶν, ἐπεὶ τιμὴ αἵματος ἐστὶ.

7) Συμβούλιον δὲ λαβόντες ἠγόρασαν ἐξ αὐτῶν τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως εἰς ταφὴν τοῖς ξένοις.

8) Διὸ ἐκλήθη ὁ ἀγρὸς ἐκεῖνος ἀγρὸς αἵματος ἕως τῆς σήμερον.

9) Τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν διὰ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου λέγοντος· «καὶ ἔλαβον τὰ τριάκοντα ἀργύρια, τὴν τιμὴν τοῦ τετιμημένου ὄν ἐτιμήσαντο ἀπὸ υἰῶν Ἰσραὴλ.

10) Καὶ ἔδωκαν αὐτὰ εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, καθὰ συνέταξέ μοι Κύριος».

β'.) Ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου.

Ματθ. ΚΣ'. 11-26 (Μαρκ. ΙΣ'. 1-15, Λουκ. ΚΓ'. 1-25.

Ἰωάν. ΙΗ.' 28-40).

11) Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔστη ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος· καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ ἡγεμὼν λέγων· σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔφη αὐτῷ· σὺ λέγεις.

12) Καί ἐν τῷ κατηγορεῖσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων οὐδὲν ἀπεκρίνατο.

13) Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Πιλάτος· οὐκ ἀκούεις πῶς σου καταμαρτυροῦσι :

14) Καί οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ πρὸς οὐδὲ ἓν ῥῆμα, ὥστε θαυμάζειν τὸν ἡγεμόνα λίαν.

15) Κατὰ δὲ ἑορτὴν εἰώθει ὁ ἡγεμὼν ἀπολύειν ἓνα τῷ ὄχλῳ δέσμιον, ὃν ᾔθελον.

16) Εἶχον δὲ τότε δέσμιον ἐπίσημον λεγόμενον Βαραββᾶν.

17) Συνηγμένων οὖν αὐτῶν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· τίνα θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν ; Βαραββᾶν ἢ Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν ;

18) Ἦδει γὰρ ὅτι διὰ φθόνον παρέδωκαν αὐτόν.

19) Καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ βήματος ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν ἡ γυνὴ αὐτοῦ λέγουσα· μηδὲν σοὶ καὶ τῷ δικαίῳ ἐκείνῳ· πολλὰ γὰρ ἔπαθον σήμερον κατ' ὄναρ δι' αὐτόν.

20) Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἔπεισαν τοὺς ὄχλους ἵνα αἰτήσωνται τὸν Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν ἀπολέσωσιν.

21) Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἡγεμὼν εἶπεν αὐτοῖς· τίνα θέλετε ἀπὸ τῶν δύο ἀπολύσω ὑμῖν ; οἱ δὲ εἶπον Βαραββᾶν.

22) Λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· τί οὖν ποιήσω Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν ; λέγουσιν αὐτῷ πάντες· σταυρωθήτω.

23) Ὁ δὲ ἡγεμὼν ἔφη· τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν ; οἱ δὲ περισσῶς ἔκραζον λέγοντες· σταυρωθήτω.

24) Ἰδὼν δὲ ὁ Πιλάτος ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ, ἀλλὰ μᾶλλον θόρυβος γίνεται, λαβὼν ὕδωρ ἀπενίψατο τὰς χεῖρας ἀπέναντι τοῦ ὄχλου λέγων· ἀθῶος εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ δικαίου τούτου· ὑμεῖς ὄψεσθε.

25) Καὶ ἀποκριθεὶς πᾶς ὁ λαὸς εἶπε· τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν.

26) Τότε ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν φραγγελλῶσας παρέδωκεν ἵνα σταυρωθῆ

(ΠΕΡ. 19) α.) Ἡ σταυρώσεις τοῦ Ἰησοῦ.

Ματθ. ΚΞ'. 27—38 (Μάρκ. ΙΕ'. 16—36, Λουκ. ΚΓ'. 26—43,
'Ιωάν. ΙΘ'. 1—24)

27) Τότε οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγεμόνος παραλαβόντες τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸ πραιτώριον συνήγαγον ἐπ' αὐτὸν ὄλην τὴν σπεῖραν·

28) Καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν περιέθηκαν αὐτῷ χλαμύδα κοκκίνην.

29) Καὶ πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν ἐπέθηκαν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ κάλαμον ἐπὶ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ, καὶ γονυπετήσαντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἐνέπαιζον αὐτῷ λέγοντες· χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.

30) Καὶ ἐμπτύσαντες εἰς αὐτὸν ἔλαβον τὸν κάλαμον καὶ ἔτυπον εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.

31) Καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν χλαμύδα καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ σταυρῶσαι.

32) Ἐξερχόμενοι δὲ εὗρον ἄνθρωπον Κυρηναῖον ὀνόματι Σίμωνα· τοῦτον ἠγγάρευσαν ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ.

33) Καὶ ἐλθόντες εἰς τόπον λεγόμενον Γολγοθᾶ, ὃ ἐστὶ λεγόμενος κρανίου τόπος,

34) Ἔδωκαν αὐτῷ πιεῖν ὄξος μετὰ χολῆς μεμιγμένον· καὶ γευσάμενος οὐκ ἤθελε πιεῖν.

35) Σταυρώσαντες δὲ αὐτὸν διεμερίσαντο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ βαλόντες κλῆρον.

36) Καὶ καθήμενοι ἐτήρουν αὐτὸν ἐκεῖ.

37) Καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ τὴν αἰτίαν αὐτοῦ γεγραμμένην· οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.

38) Τότε σταυροῦνται σὺν αὐτῷ δύο λησταί, εἷς ἐκ δεξιῶν καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων.

β.) **Ἡ Ἰησοῦς ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ἐμπαιζεται ἀλλ' αὐτὸς συγχωρεῖ τοὺς σταυρωτάς του καὶ τὸν μετανόησαντα ληστήν.**

Λουκ. ΚΓ'. 34-43

34) Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔλεγε· πάτερ, ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἶδαςι τί ποιοῦσι· διαμεριζόμενοι δὲ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἔβαλον κλῆρον.

35) Καὶ εἰστήκει ὁ λαὸς θεωρῶν, ἐξεμυκτήριζον δὲ καὶ οἱ ἄρχοντες σὺν αὐτοῖς λέγοντες· ἄλλους ἔσωσε, σωσάτω ἑαυτὸν, εἰ οὗτός ἐστιν ὁ Χριστὸς ὁ τοῦ Θεοῦ ἐκλεκτός.

36) Ἐνέπαιζον δὲ αὐτῷ καὶ οἱ στρατιῶται προσερχόμενοι καὶ ὄξος προσφέροντες αὐτῷ

37) καὶ λέγοντες· εἰ σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, σῶσον σεαυτὸν.

38) Ἦν δὲ καὶ ἐπιγραφὴ γεγραμμένη ἐπ' αὐτῷ γράμμασιν Ἑλληνικοῖς καὶ Ῥωμαϊκοῖς καὶ Ἑβραϊκοῖς· οὗτός ἐστιν ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.

39) Εἷς δὲ τῶν κρεμασθέντων κακούργων ἐβλασφήμη αὐτὸν λέγων· εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστός, σῶσον σεαυτὸν καὶ ἡμᾶς.

40) Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἕτερος ἐπέτιμα αὐτῷ λέγων· οὐδὲ φοβῆ σὺ τὸν Θεόν, ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ κρίματι εἶ·

41) Καὶ ἡμεῖς μὲν δικαίως· ἄξια γὰρ ὧν ἐπράξαμεν ἀπολαμβάνομεν· οὗτος δὲ οὐδὲν ἄτοπον ἔπραξε.

42) Καὶ ἔλεγε τῷ Ἰησοῦ· μνήσθητί μου, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου.

43) Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν λέγω σοι, σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ.

γ.) **Ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τοῦ Σταυροῦ ἐμπιστεύεται τὴν μητέρα αὐτοῦ εἰς τὸν μαθητὴν του Ἰωάννην.**

Ἰωάν. ΙΘ'. 25-30

25) Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται ταῦτα ἐποίησαν, εἰστήκεισαν δὲ παρὰ τῷ σταυρῷ τοῦ Ἰησοῦ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ ἡ

ἀδελφή τῆς μητρός αὐτοῦ Μαρία ἢ τοῦ Κλωπᾶ καὶ Μαρία ἢ Μαγδαληνή.

26) Ἰησοῦς οὖν ἰδὼν τὴν μητέρα καὶ τὸν μαθητὴν παρεστῶτα ὃν ἠγάπα, λέγει τῇ μητρὶ αὐτοῦ· γύναι, ἴδε ὁ υἱός σου.

27) Εἶτα λέγει τῷ μαθητῇ· ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου· καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας ἔλαβεν ὁ μαθητὴς αὐτὴν εἰς τὰ ἴδια.

28) Μετὰ τοῦτο εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάντα ἤδη τετέλεστοι, ἵνα τελειωθῇ ἡ γραφή, λέγει· διψῶ·

29) Σκευὸς οὖν ἔκειτο ὄξους μεστόν· οἱ δὲ πλήσαντες σπόγγον ὄξους καὶ ὑσσώπῳ περιθέντες προσήνεγκαν αὐτοῦ τῷ στόματι.

30) Ὅτε οὖν ἔλαβε τὸ ὄξος ὁ Ἰησοῦς εἶπε, τετέλεστοι, καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν παρέδωκε τὸ πνεῦμα.

(ΠΕΡ. 20) α') **Τὰ μετὰ τὴν τελευταίαν τοῦ Ἰησοῦ γεγονότα τῆς ἡμέρας τῆς Σταυρώσεως.**

Ματθ. ΚΖ' 45 - 56 (Μάρκ. ΙΕ'. 33-41, Λουκ. ΚΓ'. 44 - 49)

45) Ἀπὸ δὲ τῆς ἕκτης ὥρας σκότος ἐγένετο ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης.

46) Περί δὲ τὴν ἐνάτην ὥραν ἀνεβόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλη λέγων «ἤλί, ἤλί, λαμὰ σαβαχθανί:» τοῦτ' ἐστὶ, Θεέ μου, Θεέ μου, ἵνα τί με ἐγκατέλιπες;

47) Τινὲς δὲ τῶν ἐκεῖ ἐστώτων ἀκούσαντες ἔλεγον ὅτι Ἥλιον φωνεῖ οὗτος.

48) Καὶ εὐθέως δραμῶν εἷς ἐξ αὐτῶν καὶ λαβὼν σπόγγον πλήσας τε ὄξους καὶ περιθείς καλάμῳ ἐπότιζεν αὐτόν.

49) Οἱ δὲ λοιποὶ ἔλεγον· ἄφες ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἥλιος σώσων αὐτόν.

50) Ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλιν κράξας φωνῇ μεγάλῃ ἀφῆκε τὸ πνεῦμα.

51) Καὶ ἰδοὺ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω, καὶ ἡ γῆ ἐσεισθη καὶ αἱ πέτραι ἐσχίσθησαν.

52) Καὶ τὰ μνημεῖα ἀνεόχθησαν καὶ πολλὰ σώματα κεκοιμημένων ἀγίων ἠγέρθη.

53) Καὶ ἐξεληθόντες ἐκ τῶν μνημείων, μετὰ τὴν ἔγερσιν αὐτοῦ εἰσῆλθον εἰς τὴν ἀγίαν πόλιν καὶ ἐνεφανίσθησαν πολλοῖς.

54) Ὁ δὲ ἑκατόνταρχος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ τηροῦντες τὸν Ἰησοῦν, ἰδόντες τὸν σεισμὸν καὶ τὰ γενόμενα ἐφοβήθησαν σφόδρα λέγοντες· ἀληθῶς Θεοῦ υἱὸς ἦν οὗτος.

55) Ἦσαν δὲ ἐκεῖ καὶ γυναῖκες πολλαὶ ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι, αἵτινες ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας διακονοῦσαι αὐτῷ.

56) Ἐν αἷς ἦν Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου καὶ Ἰωσῆ μήτηρ καὶ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου.

6.) Ὁ Ἰησοῦς νεκρὸς ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ λογχίζεται εἰς τὴν πλευρὰν.

Ἰωάν. ΙΘ'. 31—37.

31) Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι, ἵνα μὴ μείνῃ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὰ σώματα ἐν τῷ σαββάτῳ, ἐπεὶ παρασκευὴ ἦν· ἦν γὰρ μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκείνου τοῦ σαββάτου· ἠρώτησαν τὸν Πιλάτον ἵνα κατέαγῳσιν αὐτῶν τὰ σκέλη, καὶ ἀρθῶσιν.

32) Ἦλθον οὖν οἱ στρατιῶται, καὶ τοῦ μὲν πρώτου κατέαξαν τὰ σκέλη καὶ τοῦ ἄλλου τοῦ συσταυρωθέντος αὐτῷ.

33) Ἐπὶ δὲ τὸν Ἰησοῦν ἐλθόντες ὡς εἶδον αὐτὸν ἤδη τεθνηκότα, οὐ κατέαξαν αὐτοῦ τὰ σκέλη,

34) Ἀλλ' εἷς τῶν στρατιωτῶν λόγχῃ αὐτοῦ τὴν πλευρὰν ἔνυξε, καὶ εὐθέως ἐξῆλθεν αἷμα καὶ ὕδωρ.

35) Καὶ ὁ ἑωρακὼς μεμαρτύρηκε, καὶ ἀληθινὴ αὐτοῦ ἔστιν ἡ μαρτυρία, κάκεῖνος οἶδεν ὅτι ἀληθῆ λέγει, ἵνα καὶ ὑμεῖς πιστεύσητε.

36) Ἐγένετο γὰρ ταῦτα, ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ, «ὄστουν σου συντριβήσεται αὐτοῦ».

37) Καὶ πάλιν ἑτέρα γραφὴ λέγει· «ὄψονται εἰς ὃν ἐξεκέντησαν».

γ) Ἡ ταφή τοῦ Ἰησοῦ.

Ἰωάν. ΙΘ'. 38-42 (Ματθ. ΚΖ'. 57-61, Μάρκ. ΙΕ'. 42-47, Λουκ. ΚΓ'. 50-55).

38) Μετὰ δὲ ταῦτα ἠρώτησε τὸν Πιλαῶτον Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, ὢν μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ, κεκρυμμένος δὲ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἵνα ἄρῃ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ· καὶ ἐπέτρεψεν ὁ Πιλαῶτος· ἦλθεν οὖν καὶ ἦρε τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.

39) Ἦλθε δὲ καὶ Νικόδημος ὁ ἐλθὼν πρὸς τὸν Ἰησοῦν νυκτὸς τὸ πρῶτον, φέρων μίγμα σμύρνης καὶ ἀλόης ὡς λίτρας ἑκατόν.

40) Ἔλαβον οὖν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἔδησαν αὐτὸ ἐν ὀθονίοις μετὰ τῶν ἀρωμάτων, καθὼς ἔθος ἐστὶ τοῖς Ἰουδαίοις ἐνταφιάζειν.

41) Ἦν δὲ ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ἐσταυρώθη κήπος, καὶ ἐν τῷ κήπῳ μνημεῖον καινόν, ἐν ᾧ οὐδέπω οὐδεὶς ἐτέθη.

42) Ἐκεῖ οὖν διὰ τὴν παρασκευὴν τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγυὸς ἦν τὸ μνημεῖον, ἔθηκαν τὸν Ἰησοῦν.

Τὸ Ἀπολυτίκιον τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς.

Ὁ εὐσχήμων Ἰωσήφ
ἀπὸ τοῦ ξύλου καθελὼν
τὸ ἄχραντόν Σου σῶμα,
σινδόνι καθαρᾷ
εἰλήσας καὶ ἀρώμασι
ἐν μνήματι καινῷ
κηδεύσας ἀπέθετο.

δ.) Ἡ σφράγισις τοῦ τάφου τοῦ Ἰησοῦ ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ Φαρισαίων.

Ματθ. ΚΖ'. 62-66.

62) Τῇ δὲ ἐπαύριον, ἣτις ἐστὶ μετὰ τὴν παρασκευὴν, συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς Πιλαῶτον

63) Λέγοντες· κύριε, ἐμνήσθημεν ὅτι ἐκεῖνος ὁ πλάνος εἶπεν ἔτι ζῶν, μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐγείρομαι.

64) Κέλευσον οὖν ἀσφαλισθῆναι τὸν τάφον ἕως τῆς τρίτης ἡμέρας, μήποτε ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς κλέψωσιν αὐτὸν καὶ εἴπωσι τῷ λαῷ, ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν· καὶ ἔσται ἡ ἐσχάτη πλάνη χείρων τῆς πρώτης.

65) Ἐφη αὐτοῖς ὁ Πιλᾶτος· ἔχετε κουστωδιᾶν· ὑπάγετε ἀσφαλίσασθε ὡς οἴδατε.

66) Οἱ δὲ πορευθέντες ἠσφάλισαντο τὸν τάφον σφραγίσαντες τὸν λίθον μετὰ τῆς κουστωδίας.

(ΠΕΡ. 21) Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ματθ. ΚΗ'. 1-20 (Μάρκ. ΙΣΤ'. 1-8, Λουκ. ΚΔ'. 1-12, Ἰωάν. Κ'. 1-18).

1) Ὅψε δὲ σαββάτων, τῇ ἐπιφωσκούσῃ εἰς μίαν σαββάτων, ἦλθε Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ ἄλλη Μαρία θεωρήσαι τὸν τάφον.

2) Καὶ ἰδοὺ σεισμὸς ἐγένετο μέγας· ἄγγελος γὰρ Κυρίου καταβάς ἐξ οὐρανοῦ προσελθὼν ἀπεκύλισε τὸν λίθον ἀπὸ τῆς θύρας καὶ ἐκάθητο ἐπάνω αὐτοῦ.

3) Ἦν δὲ ἡ ἰδέα αὐτοῦ ὡς ἀστραπὴ καὶ τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ λευκὸν ὡσεὶ χιῶν.

4) Ἀπὸ δὲ τοῦ φόβου αὐτοῦ ἐσείσθησαν οἱ τηροῦντες καὶ ἐγένοντο ὡσεὶ νεκροί.

5) Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἄγγελος εἶπε ταῖς γυναῖξί· μὴ φοβεῖσθαι ὑμεῖς· οἶδα γὰρ ὅτι Ἰησοῦν τὸν ἐσταυρωμένον ζητεῖτε.

6) Οὐκ ἔστιν ὧδε· ἠγέρθη γὰρ καθὼς εἶπε· δεῦτε ἴδετε τὸν τόπον ὅπου ἔκειτο ὁ Κύριος.

7) Καὶ ταχὺ πορευθεῖσαι εἶπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὅτι ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν καὶ ἰδοὺ προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε· ἰδοὺ εἶπον ὑμῖν.

8) Καὶ ἐξελθοῦσαι ταχὺ ἀπὸ τοῦ μνημείου μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς μεγάλης ἔδραμον ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ.

9) Ὡς δὲ ἐπορεύοντο ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ Ἰησοῦς ἀπήνητησεν αὐταῖς λέγων· χαίρετε· αἱ δὲ προσελθοῦσαι ἐκράτησαν αὐτοῦ τοὺς πόδας καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ.

10) Τότε λέγει αὐταῖς ὁ Ἰησοῦς· μὴ φοβεῖσθε· ὑπάγετε ἀπαγγείλατε τοῖς ἀδελφοῖς μου ἵνα ἀπέλθωσιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, κάκει με ὄψονται.

11) Πορευομένων δὲ αὐτῶν, ἰδοὺ τινες τῆς κουστωδίας ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν ἀπήγγειλαν τοῖς ἀρχιερεῦσιν ἅπαντα τὰ γενόμενα.

12) Καὶ συναχθέντες μετὰ τῶν πρεσβυτέρων συμβουλίον τε λαβόντες ἀργύρια ἱκανὰ ἔδωκαν τοῖς στρατιώταις λέγοντες·

13) Εἶπατε ὅτι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς ἐλθόντες ἐκλεψαν αὐτὸν ἡμῶν κοιμωμένων.

14) Καὶ εἰάν ἀκουσθῆ τοῦτο ἐπὶ τοῦ ἡγεμόνος, ἡμεῖς πείσομεν αὐτὸν καὶ ὑμᾶς ἀμερίμους ποιήσομεν.

15) Οἱ δὲ λαβόντες τὰ ἀργύρια ἐποίησαν ὡς ἐδιδάχθησαν, καὶ διεφημίσθη ὁ λόγος οὗτος παρὰ Ἰουδαίους μέχρι τῆς σήμερον.

16) Οἱ δὲ ἑνδεκα μαθηταὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, εἰς τὸ ὄρος οὗ ἐτάξατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς.

17) Καὶ ἰδόντες αὐτὸν προσεκύνησαν αὐτῷ, οἱ δὲ ἐδίστασαν.

18) Καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησεν αὐτοῖς λέγων· ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς.

19) Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος,

20) διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν· καὶ ἰδοὺ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος. Ἄμήν.

Ἐπολυτίκιον.

Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως κήρυγμα
ἐκ τοῦ ἀγγέλου μαθοῦσαι αἱ τοῦ Κυρίου μαθήτριαι
καὶ τὴν προγονικὴν ἀπόφασιν ἀπορρίψασαι
τοῖς ἀποστόλοις καυχώμεναι ἔλεγον·
ἐσκύλευται ὁ θάνατος ἠγέρθη ὁ Χριστὸς ὁ Θεὸς
δωρούμενος τῷ κόσμῳ τὸ μέγα ἔλεος.

Ὁ ὕμνος τῆς Ἀναστάσεως.

Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν
θανάτῳ θάνατον πατήσας
καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι
ζωὴν χαρισάμενος.

(ΠΕΡ. 22) Ἡ ἐμφάνισις τοῦ Ἰησοῦ εἰς τοὺς μαθη-
τάς του μετὰ τὴν Ἀνάστασιν.

Ἰωάν. Κ'. 19—31 (Μάρκ. ΙΓ'. 9—18)

19) Οὔσης οὖν ὀψίας τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ μιᾷ τῶν σαβ-
βάτων, καὶ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων ὅπου ἦσαν οἱ μαθη-
ταὶ συνηγμένοι διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἦλθεν ὁ Ἰη-
σοῦς καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον, καὶ λέγει αὐτοῖς· εἰρήνη ὑμῖν.

20) Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἔδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ
τὴν πλευρὰν αὐτοῦ· ἐχάρησαν δὲ οἱ μαθηταὶ ἰδόντες τὸν
Κύριον.

21) Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς πάλιν· εἰρήνη ὑμῖν·
καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ πατήρ, καὶ γὰρ πέμπω ὑμᾶς.

22) Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐνεφύσησε καὶ λέγει αὐτοῖς· λά-
βετε Πνεῦμα Ἅγιον·

23) Ἄν τινων ἀφήτε τὰς ἀμαρτίας, ἀφίενται αὐτοῖς,
ἂν τινων κρατῆτε, κεκράτηνται.

24) Θωμᾶς δὲ εἷς ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος δίδυ-
μος, οὐκ ἦν μετ' αὐτῶν ὅτε ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς.

25) Ἔλεγον οὖν αὐτῷ οἱ ἄλλοι μαθηταὶ· ἐωράκαμεν

Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ το Ἰνστιτούτο Εκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

τὸν Κύριον. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἐὰν μὴ ἴδω ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὴν χειρὰ μου εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, οὐ μὴ πιστεύσω.

26) Καὶ μεθ' ἡμέρας ὀκτῶ πάλιν ἦσαν ἔσω οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ Θωμᾶς μετ' αὐτῶν. ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς, τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον καὶ εἶπεν· εἰρήνη ὑμῖν.

27) Εἶτα λέγει τῷ Θωμᾶ· φέρε τὸν δάκτυλόν σου ὧδε καὶ ἴδε τὰς χεῖράς μου, καὶ φέρε τὴν χειρὰ σου καὶ βάλε εἰς τὴν πλευρὰν μου, καὶ μὴ γίνου ἄπιστος, ἀλλὰ πιστός.

28) Καὶ ἀπεκρίθη Θωμᾶς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου.

29) Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὅτι ἐώρακάς με, πεπίστευκας· μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες.

30) Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα σημεῖα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἃ οὐκ ἔστι γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ.

31) Ταῦτα δὲ γέγραπται ἵνα πιστεύσητε ὅτι Ἰησοῦς ἔστιν ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ ἵνα πιστεύοντες ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

Τὸ Ἀπολυτίκιον τῆς Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ.

Ἐσφρογισμένου τοῦ μνήματος,
ἢ ζωὴ ἐκ τάφου ἀνέτειλας, Χριστέ ὁ Θεός·
καὶ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων,
τοῖς μαθηταῖς ἐπέστης ἢ πάντων ἀνάστασις.
Πνεῦμα εὐθὲς δι' αὐτῶν ἐγκαινίζων ἡμῖν,
κατὰ τὸ μέγα Σου ἔλεος.

(ΠΕΡ. 23) Ἡ Ἀνάληψις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Λουκ. ΚΔ' 36—53 (Μαρκ. ΙΓ' 19—20,

Πράξ. ἀποστόλων Α' 1—12)

36) Ταῦτα δὲ αὐτῶν λαλούντων αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἔστη ἐν μέσῳ αὐτῶν καὶ λέγει αὐτοῖς· εἰρήνη ὑμῖν.

37) Πτοηθέντες δὲ καὶ ἔμφοβοι γενόμενοι ἐδόκουν πνεῦμα θεωρεῖν.

38) Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τί τεταραγμένοι ἐστέ, καὶ διατὶ διαλογισμοὶ ἀναβαίνουσιν ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν ;

39) Ἴδετε τὰς χεῖράς μου καὶ τοὺς πόδας μου, ὅτι αὐτὸς ἐγὼ εἰμι· ψηλαφήσατέ με καὶ ἴδετε, ὅτι πνεῦμα σὰρκα καὶ ὀστέα οὐκ ἔχει καθὼς ἐμὲ θεωρεῖτε ἔχοντα.

40) Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐπέδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας.

41) Ἔτι δὲ ἀπιστούντων αὐτῶν ἀπὸ τῆς χαρᾶς καὶ θαυμαζόντων εἶπεν αὐτοῖς· ἔχετε τι βρώσιμον ἐνθάδε ;

42) Οἱ δὲ ἐπέδωκαν αὐτῷ ἰχθύος ὀπτοῦ μέρος καὶ ἀπὸ μελισσίου κηρίου.

43) Καὶ λαβὼν ἐνώπιον αὐτῶν ἔφαγεν.

44) Εἶπε δὲ αὐτοῖς, οὗτοι οἱ λόγοι οὐς ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς ἔτι ὧν σὺν ὑμῖν, ὅτι δεῖ πληρωθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ Μωϋσέως καὶ προφήταις καὶ ψαλμοῖς περὶ ἐμοῦ.

45) Τότε διήνοιξεν αὐτῶν τὸν νοῦν τοῦ συνιέναι τὰς γραφάς.

46) Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὅτι οὕτω γέγραπται καὶ οὕτως ἔδει παθεῖν τὸν Χριστὸν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ,

47) Καὶ κηρυχθῆναι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ μετάνοιαν καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν εἰς πάντα τὰ ἔθνη, ἀρξάμενον ἀπὸ Ἱερουσαλήμ.

48) Ὑμεῖς δὲ ἐστε μάρτυρες τούτων.

49) Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρὸς μου ἐφ' ὑμᾶς· ὑμεῖς δὲ καθίσατε ἐν τῇ πόλει Ἱερουσαλήμ ἕως οὗ ἐνδύσησθε δύναμιν ἐξ ὕψους.

50) Ἐξήγαγε δὲ αὐτοὺς ἔξω ἕως εἰς Βηθανίαν, καὶ ἐπάρας τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἠλόγησεν αὐτούς.

51) Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εὐλογεῖν αὐτὸν αὐτοὺς διέστη ἀπ' αὐτῶν καὶ ἀνεφέρετο εἰς τὸν οὐρανόν.

52) Καὶ αὐτοὶ προσκυνήσαντες αὐτὸν ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ μετὰ χαρᾶς μεγάλης.

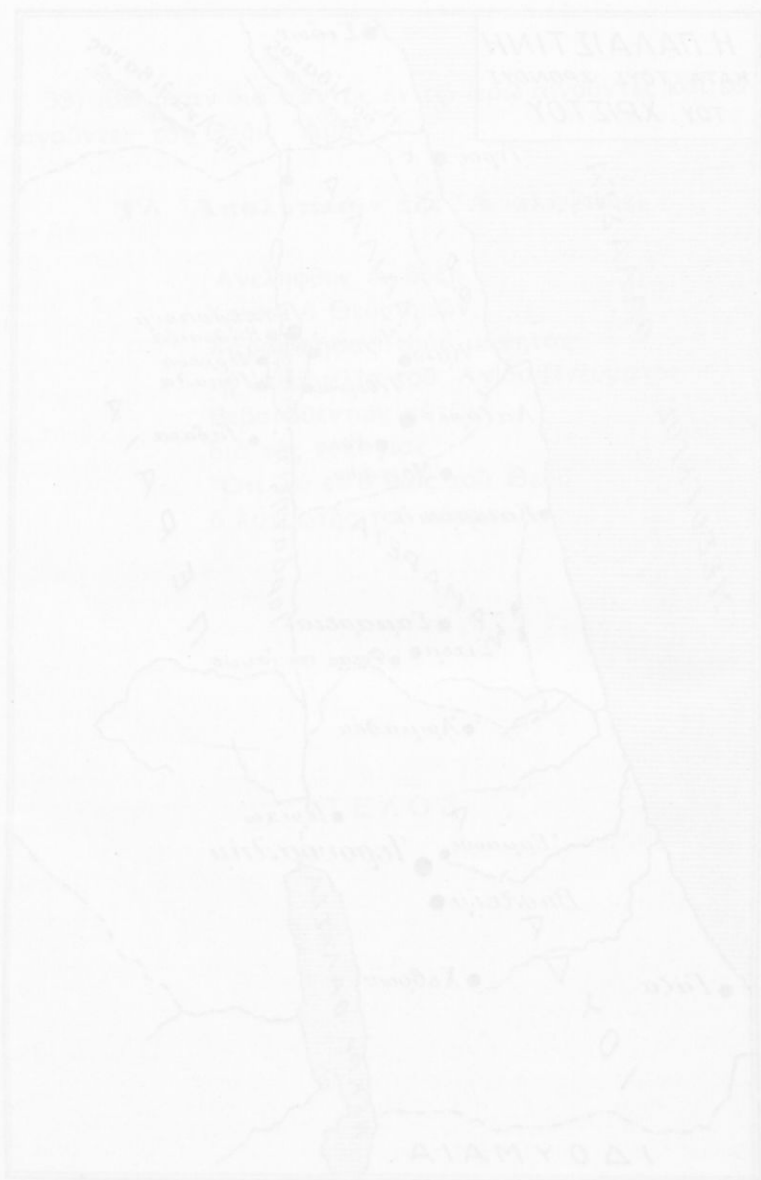
53) Καὶ ἦσαν διὰ παντός ἐν τῷ ἱερῷ αἰνοῦντες καὶ εὐλογοῦντες τὸν Θεόν. Ἄμην.

Τὸ Ἀπολυτίκιον τῆς Ἀναλήψεως.

Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ,
Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν,
Χαροποίησας τοὺς μαθητάς
τῇ ἐπαγγελίᾳ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος,
Βεβαιωθέντων αὐτῶν
διὰ τῆς εὐλογίας
Ὅτι Σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ
ὁ λυτρωτὴς τοῦ κόσμου.

Τ Ε Λ Ο Σ

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ Α'

Εἰσαγωγή εἰς τὴν Κ. Διαθήκην.

	Σελίς
1 Περὶ τῆς Ἁγίας Γραφῆς	3
2 Περὶ τῆς λέξεως Διαθήκη	3
3 Περὶ τῆς Κ. Διαθήκης	4
4 Διαίρεσις τοῦ βιβλίου	4
5 Θερησκευτικὴ καὶ ἠθικὴ κατάστασις τῶν λαῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ	5
6 Περὶ Φαρισαίων, Σαδδουκαίων καὶ Ἑσσαιῶν	8

ΤΜΗΜΑ Β'.

Ἱερὰ Ἱστορία τῆς Κ. Διαθήκης.

ΜΕΡΟΣ Α'

7 Ὁ Ζαχαρίας καὶ ἡ Ἐλισάβετ	11
8 Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου	12
9 Ἐπίσκεψις τῆς Θεοτόκου πρὸς τὴν Ἐλισάβετ	14
10 Ἡ Γέννησις τοῦ Ἰωάννου	14
11 Ἡ Γέννησις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ	15
12 Ἡ Ὑπαπαντὴ τοῦ Σωτῆρος	17
13 Ἡ Προσκύνησις τῶν μάγων	20
14 Ἡ φυγὴ τοῦ Ἰωσήφ μετὰ τοῦ παιδίου καὶ τῆς Παρθένου εἰς Αἴγυπτον καὶ σφαγὴ τῶν παιδίων τῆς Βηθλεὲμ ὑπὸ τοῦ Ἡρώδου	22
15 Ὁ Ἰησοῦς δωδεκαετής ἐρμηνεύει τὰς Γραφάς εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σολομῶντος.	23
16 Ἡ ἐμφάνισις τοῦ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ εἰς τὴν ἔρημον τοῦ Ἰορδάνου· βίος καὶ κήρυγμα αὐτοῦ	25

ΜΕΡΟΣ Β'

17 Ἡ Βάπτισις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ Ἰορδάνῳ ποταμῷ ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου	27
18 Ἡ ἐκλογὴ τῶν δώδεκα ἀποστόλων ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ	28

ΜΕΡΟΣ Γ'

Περὶ τῶν θαυμάτων τοῦ Σωτῆρος.

Σελίς

19	Ὁ Ἰησοῦς μεταβάλλει τὸ ὕδωρ εἰς οἶνον ἐν τῷ γάμῳ τῆς Κανά τῆς Γαλιλαίας	30
20	Ἡ θεραπεία τοῦ παραλύτου τῆς Ἱερουσαλήμ	31
21	Ὁ χορτασμός τῶν πεντακισχιλίων ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ	33
22	Ἡ θεραπεία τοῦ παραλύτου τῆς Καπερναοῦμ	34
23	Ἡ θεραπεία τοῦ δούλου τοῦ ἑκατοντάρχου εἰς Καπερναοῦμ	35
24	Ἡ ἀνάστασις τοῦ υἱοῦ τῆς χήρας ἐν Ναὶν τῆς Γαλιλαίας	36
25	Ἡ κατάπαυσις τῆς τριζυμίας ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ	37
26	Ἡ ἀνάστασις τῆς θυματρῆς τοῦ Ἰακείου	38
27	Ἡ θεραπεία τῶν δέκα λεπρῶν	38
28	Ἡ θεραπεία τοῦ τυφλοῦ τῆς Ἱεριχθῆς	40
29	Ἡ Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος	40
30	Ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου	42

ΜΕΡΟΣ Δ'

31	Γενικά περὶ τοῦ κηρύγματος τοῦ Ἰησοῦ	45
32	Διάλογος τοῦ Ἰησοῦ μετὰ τῆς Σαμαρείτιδος	46
33	Ἡ ἐπὶ τοῦ ὄρους τῆς Γολιθαίας ὁμιλία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ	48
34	Ὁ Ἰησοῦς δίδει ὁδηγίας εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ διὰ τὸ ἀποστολικὸν τῶν ἔργων καὶ προλέγει τὰ μέλλοντα νὰ συμβῶσιν εἰς αὐτοὺς.	55

Αἱ ΠΑΡΑΒΟΛΑΙ

35	Ἡ Παραβολὴ τοῦ σπορέως	57
36	Ἡ Παραβολὴ τοῦ κόκκου τοῦ συνάπτης καὶ τῆς ζύμης	59
37	Ἡ Παραβολὴ τῆς σιγῆνης	59
38	Ἡ Παραβολὴ τοῦ ἐλεήμονος Σαμαρείτου	60
39	Ἡ Παραβολὴ τοῦ ἀφρονος πλουτίου	61
40	Ἡ Παραβολὴ τοῦ ἀπολωλὸτος προβάτου καὶ τῆς ἀπολεσθεῖσης δραχμῆς	62
41	Ἡ Παραβολὴ τοῦ ἀσώτου υἱοῦ	63
42	Ἡ Παραβολὴ τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ πονηροῦ δούλου	65
43	Ἡ Παραβολὴ τῶν ἐργατῶν τοῦ ἀμπελωνος	66
44	Ἡ Παραβολὴ τῶν κακῶν γεωργῶν	68
45	Ἡ Παραβολὴ τοῦ βασιλικοῦ γάμου	69
46	Ἡ Παραβολὴ τῶν δέκα Παρθένων	70
47	Ἡ Παραβολὴ τῶν ταλάντων	71
48	Ἡ Παραβολὴ τοῦ πλουτίου καὶ τοῦ Λαζάρου	72
49	Ἡ Παραβολὴ τοῦ Τελώνου καὶ τοῦ Φαρισαίου	74
50	Ὁ Ἰησοῦς ὁμιλεῖ περὶ τῆς μελλούσης κρίσεως καὶ δίδει εἰκόνα αὐτῆς	75
51	Ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ Ζακχαῖος	76
52	Ὁ Ἰησοῦς εὐλογεῖ τὰ παιδιά	77
53	Ὁ Ἰησοῦς καὶ ἡ Πατρίς	78

ΜΕΡΟΣ Ε΄.

**Αἱ τελευταῖαι ἡμέραι καὶ τὰ πάθη
τοῦ Σωτῆρος.**

	Σελίς
54 Ἡ Θριαμβευτικὴ εἴσοδος τοῦ Ἰησοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα . . .	80
55 Ὁ Ἰησοῦς ἐκδιώκει ἐκ τοῦ Ναοῦ τοὺς ἐμπόρους καὶ τοὺς ἀργυραμοιβοὺς	82
56 Ὁ Ἰησοῦς διὰ τῆς ἀπαντήσεώς του διαφεύγει πολιτικὴν παγίδα τῶν Φαρισαίων περὶ πληρωμῆς φόρον	83
57 Ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ ὄβολός τῆς χήρας	84
58 Ὁ ἔλεγχος τοῦ Ἰησοῦ κατὰ τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων	84
59 Τὸ ἀνώτατον συνέδριον τῶν ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων καὶ ἡ προδοσία τοῦ Ἰούδα	87
60 Ὁ μυστικὸς δεῖπνος τοῦ Ἰησοῦ μετὰ τῶν ἀποστόλων αὐτοῦ	88
61 Ὁ Ἰησοῦς δίδει καινὴν ἐντολὴν εἰς τοὺς μαθητάς του κατὰ τὴν τελευταίαν του διδασκαλίαν	90
62 Προσευχὴ καὶ σύλληψις τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ κήρῳ Γεσθημανῆς ὑπὸ τῶν ἀπεσταλμένων τῶν ἀρχιερέων	91
63 Ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν ἀρχιερέων Ἄννα καὶ Καϊάφα	93
64 Ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου	95
65 Ἡ Σταύρωσις καὶ ὁ Θάνατος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ	96
66 Τὰ μετὰ τὴν τελευτὴν τοῦ Ἰησοῦ γεγονότα καὶ ἡ ταφὴ τοῦ σώματος αὐτοῦ	100

ΜΕΡΟΣ ΣΤ΄.

**Ἡ Ἀνάστασις καὶ τὰ μέχρι τῆς Ἀναλήψεως
τοῦ Σωτῆρος γεγονότα.**

67 Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ	102
68 Ἐμφανίσεις τοῦ Σωτῆρος μετὰ τὴν Ἀνάστασιν αὐτοῦ	104
69 Ἡ Ἀνάληψις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ	107

ΤΜΗΜΑ Γ΄.

**Ἱστορικαὶ περιχοπαὶ ἐκ τῶν Εὐαγγελίων περὶ τοῦ
βίου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.**

Περ. 1 Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου	109
> 2 Ἡ Γέννησις τοῦ Χριστοῦ	110
> 3 Ἡ Προσκύνησις τῶν Μάγων	112
> 4 Ἡ φυγὴ τοῦ Ἰωσήφ μετὰ τῆς Μαρίας καὶ τοῦ Παιδίου εἰς Αἴγυπτον καὶ σφαγὴ τῶν νηπίων τῆς Βηθλεὲμ ὑπὸ τοῦ Ἡρώδου	114
> 5 Ὁ Ἰησοῦς δωδεκαετής ἐρμηνεύει τὰς Γραφάς ἐν τῷ Ναῶ	115
> 6 Ἐμφάνισις τοῦ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ εἰς τὴν ἔρημον τοῦ Ἰερδάνου. Βίος καὶ κήρυγμα αὐτοῦ	116

	Σελίς
Περ. 7	Ἡ Βάπτισις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ 117
> 8	Ἡ Ἐκλογή τῶν δώδεκα ἀποστόλων ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ . . . 118
> 9	Ἡ Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος 119
> 10	Ἡ Θριαμβευτικὴ εἴσοδος τοῦ Ἰησοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ . . 120
> 11	Ὁ Ἰησοῦς ἐκδιώκει ἐκ τοῦ Ναοῦ τοὺς ἐμπόρους καὶ τοὺς ἀργυραμοιβούς 122
> 12	Ὁ Ἰησοῦς διὰ τῆς ἀπαντήσεώς του διαφεύγει πολιτικὴν παγίδα τῶν Φαρισαίων περὶ πληρωμῆς φόρων . . . 123
> 13	Ὁ ὄβολός τῆς χήρας 123
> 14	Τὸ ἀνάτατον συμβούλιον τῶν ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων καὶ ἡ προδοσία τοῦ Ἰούδα τοῦ Ἰσχαριώτου . . . 124
> 15	Ὁ Ἰησοῦς ἐπιθυμεῖ νὰ φάγῃ τὸ Πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν του 125
> >	Ὁ Ἰησοῦς νίπτει τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν του . . . 126
> >	Ὁ Μυστικὸς δεῖπνος 127
> >	Ὁ Ἰησοῦς προλέγει κατὰ τὸν μυστικὸν δεῖπνον τὴν προδοσίαν αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Ἰούδα 127
> 16	Προσευχὴ τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ κήρῳ τῆς Γεσθημανῆ . . . 129
> >	Σύλληψις τοῦ Ἰησοῦ ἐν Γεσθημανῆ ὑπὸ τῶν ἀπεσταλμένων τῶν ἀρχιερέων 130
> 17	Ὁ Ἰησοῦς ὀδηγεῖται ἐνώπιον τοῦ ἀρχιερέως Ἄννα . . . 131
> >	Ὁ Ἰησοῦς ὀδηγεῖται ἐνώπιον τοῦ ἀρχιερέως Καϊάφα καὶ καταδικάζεται εἰς θάνατον 132
> >	Ἡ ἄρνησις τοῦ Πέτρου 133
> 18	Μεταμέλεια καὶ ἀπαγχονισμὸς τοῦ Ἰούδα διὰ τὴν προδοσίαν 134
> >	Ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου 134
> 19	Ἡ Σταύρωσις τοῦ Ἰησοῦ 136
> >	Ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ ἐμπαίζεται ἀλλ' αὐτὸς συγχωρεῖ τοὺς σταυρωτάς του 137
> >	Ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τοῦ Σταυροῦ ἐπιστεύεται τὴν μητέρα αὐτοῦ εἰς τὸν μαθητὴν του Ἰωάννην 137
> 20	Τὰ μετὰ τὴν τελευτὴν τοῦ Ἰησοῦ γεγονότα τῆς ἡμέρας τῆς Σταυρώσεως 138
> >	Ὁ Ἰησοῦς νεκρὸς ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ λογχίζεται εἰς τὴν πλευράν 139
> >	Ἡ ταφὴ τοῦ Ἰησοῦ 140
> >	Ἡ σφράγησις τοῦ τάφου τοῦ Ἰησοῦ ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ Φαρισαίων 140
> 21	Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ 141
> 22	Ἡ ἐμφάνισις τοῦ Ἰησοῦ εἰς τοὺς μαθητάς του μετὰ τὴν Ἀνάστασιν 143
> 23	Ἡ Ἀνάληψις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ 144
	*Ἕμνοι. Οἱ διάφοροι Ἐκκλησιαστικοὶ Ἕμνοι ἀκολουθοῦσι τὰς οἰκείας περιχοπὰς τῶν Εὐαγγελίων.
	Χάριτις τῆς Παλαιστίνης κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Χριστοῦ . . 147

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Αὐγούστου 1933.

Ἀριθ. } πρωτ. 40822
 } διεκπ.

Πρὸς
τὸν κ. Πανταζῆν Οἰκονομοῦ

Ἀνακοινοῦμεν ὑμῖν ὅτι διὰ ταῦταριθμοῦ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἐκδοθείσης τὴν 1-8-33 καὶ δημοσιευθείσης τὴν 4-8-33 εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 77 φύλλον τῆς Ἐφημ. Κυβερνήσεως, στηριζομένης δὲ εἰς τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ νόμου 5045 καὶ τὴν ἀπόφασιν τῆς οἰκείας κριτικῆς ἐπιτροπῆς, τὴν περιλαμβανομένην εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 17 πρακτικὸν ταύτης, ἐνεκρίθη ὡς διδακτικὸν βιβλίον πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν τῆς Β' τάξεως τῶν Γυμνασίων διὰ μίαν πενταετίαν, ἀρχομένην ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1933-34 ἕως 1937-1938 τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον **Ἱερὰ ἱστορία τῆς Κρατικῆς Διαθήκης** βιβλίον σας, ὑπὸ τὸν ὄρον ὅπως συμμορφωθῆτε πρὸς τὰς ὑποδείξεις τῶν εἰσηγητῶν.

Ἐντολῇ τοῦ Ὑπουργοῦ

Ὁ Τμηματάρχης
 Ν. Σμυρνῆς

Κ. Καμπέρος

(Τ. Σ.)

Ἄρθρον 6 τοῦ ἀπὸ 21Σ)βρίου 1932 Προεδρ. Διατάγματος.

«Περὶ τοῦ τρόπου τῆς διατιμῆσεως τῶν ἐγκριμένων διδακτικῶν βιβλίων».

Τὰ διδακτικὰ βιβλία τὰ πωλούμενα μακρὰν τοῦ τόπου τῆς ἐκδόσεως τῶν ἐπιτρέπεται νὰ πωλῶνται ἐπὶ τιμῇ ἀνωτέρα κατὰ 15 % τῆς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρόντος Διατάγματος κανονισθείσης ἀνεὺν βιβλιοσήμευ τιμῆς, πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς δαπάνης οὐσκευῆς καὶ τῶν ταχυδρομικῶν τελῶν, ὑπὸ τὸν ὄρον ὅπως ἐπὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ μέρους τοῦ ἐξωφύλλου ἢ τῆς τελευταίας σελίδος τούτου ἐκτυποῦται τὸ παρὸν ἄρθρον.

0020556258

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΟΥΛΗΣ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

